

การศึกษาวรรณยุกต์ภาษาของเชิงกลศาสตร์: การเปรียบเทียบในบริบทคำพูดเดี่ยว
กับคำพูดต่อเนื่องและระหว่างสองรุ่นอายุ

นางสาวดิศราพร สร้อยญาณะ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาภาษาศาสตร์ ภาควิชาภาษาศาสตร์

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2552

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

AN ACOUSTIC ANALYSIS OF TONE IN YONG: A COMPARISON BETWEEN
THE CITATION CONTEXT AND THE CONNECTED SPEECH CONTEXT
AND BETWEEN TWO AGE-GROUPS

Miss Disaraporn Soiyana

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Linguistics

Department of Linguistics

Faculty of Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2009

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาวรรณยุกต์ภาษาของเชิงกลศาสตร์: การ
เปรียบเทียบในบริบทคำพูดเดียวกับคำพูดต่อเนื่องและ
ระหว่างสองรุ่นอายุ

โดย

นางสาวดิศราพร สร้อยญาณะ

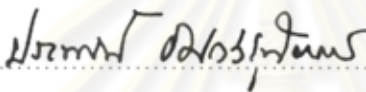
สาขาวิชา

ภาษาศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ม.ร.ว.กัลยา ดิงศภัதிய์

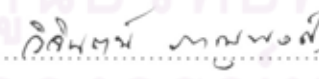
คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้มอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีคณะอักษรศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประพจน์ อัครวิรุฬหการ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร. ธีระพันธ์ เหลืองทองคำ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ม.ร.ว.กัลยา ดิงศภัதிய์)

..... กรรมการ
(ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร. วิจิตรนัย ภาณุพงศ์)

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ดิศราพร สร้อยญาณะ: การศึกษาวรรณยุกต์ภาษาของเชิงกลศาสตร์: การเปรียบเทียบในบริบทคำพูดเดี่ยวกับคำพูดต่อเนื่องและระหว่างสองรุ่นอายุ (AN ACOUSTIC ANALYSIS OF TONE IN YONG: A COMPARISON BETWEEN THE CITATION CONTEXT AND THE CONNECTED SPEECH CONTEXT AND BETWEEN TWO AGE-GROUPS) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ผศ. ดร. ม.ร.ว. กัลยา ดิงศภิตย์, 223 หน้า

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบสัทลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาของในบริบทคำพูดเดี่ยวกับคำพูดต่อเนื่อง เปรียบเทียบสัทลักษณะของวรรณยุกต์ในผู้ออกภาษาสองรุ่นอายุและพิสูจน์ข้อเสนอเรื่องวรรณยุกต์สนธิในภาษาของของเรื่องเดช ปันเขื่อนขันธ์ (2521) โดยสัมภาษณ์ผู้ออกภาษาเพศหญิงที่อาศัยอยู่ในตำบลป่าขางอำเภอป่าขาง จังหวัดลำพูนจำนวน 6 คนแบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 3 คน ได้แก่ กลุ่มวัยรุ่น อายุ 13-18 ปีและกลุ่มผู้สูงอายุ อายุ 60 ปีขึ้นไป ข้อมูลคำพูดเดี่ยวได้จากรายการคำที่สร้างขึ้นจากชุดคำสำหรับทดสอบเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นของวิลเลียม เจ เกิดนีย์ (1972) และคำอีกจำนวนหนึ่งเพิ่มเติมขึ้น ข้อมูลคำพูดต่อเนื่องได้จากการสนทนาระหว่างผู้วิจัยกับผู้ออกภาษาในเรื่องทั่วไป บริบทที่นำมาวิเคราะห์ คือ กลางประโยคและท้ายประโยคโดยคัดเลือกเฉพาะประโยคบอกเล่าประเภทไม่เน้นย้ำ

ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่า ระบบวรรณยุกต์ภาษาของลำพูนประกอบด้วยวรรณยุกต์ 6 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ในคำพูดเดี่ยวมีพิสัยกว้างกว่าในคำพูดต่อเนื่อง และในคำพูดต่อเนื่องกลางประโยคมีพิสัยแคบกว่าในคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยค สัทลักษณะของวรรณยุกต์ระดับ ได้แก่ วรรณยุกต์ที่ 2 กลางระดับ วรรณยุกต์ที่ 3 ต่ำระดับ และวรรณยุกต์ที่ 4 กลางค่อนข้างต่ำระดับมีสัทลักษณะเหมือนกันในคำพูดเดี่ยวและในคำพูดต่อเนื่อง ขณะที่สัทลักษณะของวรรณยุกต์เปลี่ยนระดับ ได้แก่ วรรณยุกต์ที่ 1 กลาง-ขึ้น วรรณยุกต์ที่ 5 กลาง-ตก และวรรณยุกต์ที่ 6 สูง-ตกมีการขึ้นตกในคำพูดต่อเนื่องน้อยกว่าในคำพูดเดี่ยวโดยเฉพาะในบริบทกลางประโยค จากการเปรียบเทียบสัทลักษณะของวรรณยุกต์ในผู้ออกภาษากลุ่มวัยรุ่นกับกลุ่มผู้สูงอายุพบว่าทุกหน่วยเสียงมีจำนวนหน่วยเสียงย่อยใกล้เคียงกัน เมื่อเปรียบเทียบภาษาของลำพูนกับภาษาของเมืองยองพบว่า วรรณยุกต์ที่ 3 ในภาษาของลำพูนเป็นเสียงต่ำระดับแต่ในภาษาของเมืองยองเป็นเสียงต่ำ-ขึ้น นอกจากนี้ ยังพบว่าวรรณยุกต์ที่ 2 และที่ 4 ในกลุ่มวัยรุ่นมีสัทลักษณะในภาษาคำเมืองลำพูนปรากฏอยู่ ซึ่งอาจชี้ให้เห็นว่าภาษาของลำพูนเริ่มได้รับอิทธิพลจากภาษาคำเมืองลำพูน สำหรับวรรณยุกต์สนธิของคำ 2 พยางค์ปรากฏวรรณยุกต์สนธิเมื่อคำหลังเป็นวรรณยุกต์ที่ 2 และคำแรกเป็นวรรณยุกต์ที่ 3 เท่านั้น

จากการแปรของเสียงวรรณยุกต์ที่พบในงานวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่าภาษาของในจังหวัดลำพูนแตกต่างจากภาษาของเมืองยองและมีแนวโน้มที่จะเกิดการเปลี่ยนแปลงในภาษาของลำพูนจากอิทธิพลของภาษาคำเมืองลำพูน

ภาควิชา.....ภาษาศาสตร์..... ลายมือชื่อนิสิต.....ดิศราพร สร้อยญาณะ.....
สาขาวิชา.....ภาษาศาสตร์..... ลายมือชื่ออ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....
ปีการศึกษา.....2552.....

5080138522 : MAJOR LINGUISTICS

KEYWORDS : ACOUSTIC ANALYSIS / TONE / YONG / CITATION FORM /
CONNECTED SPEECH / TONE SANDHI

DISARAPORN SOIYANA : AN ACOUSTIC ANALYSIS OF TONE IN YONG: A
COMPARISON BETWEEN THE CITATION CONTEXT AND THE CONNECTED
SPEECH CONTEXT AND BETWEEN TWO AGE-GROUPS. THESIS ADVISOR :
ASST. PROF. KALAYA TINGSABADH, Ph.D., 223 pp.

The objectives of this research are to compare tonal realizations in Yong in citation form and connected speech and between 2 age-groups as well as to prove whether there is tone sandhi in Yong as proposed by Ruengdet Pankhuenkhat (1978). Six female informants who live in Tambon Pasang, Pasang district, Lamphun province were interviewed. They belong to 2 age-groups - 13-18 years old and over 60 years old. The wordlist was constructed based on "A checklist for determining tones in Tai dialects" by William J. Gedney (1972). Some words not in that list were added. The connected speech was recorded during conversation between the informants and the researcher. The contexts analyzed are the middle and the end of non-emphatic affirmative utterances.

The results of the analysis show that there are 6 tones in the Lamphun Yong tone system. Pitch range in citation form is wider than in connected speech. The range in mid utterance speech is narrower than at utterance ending. The realizations of the level tones, i.e. tone 2 mid level, tone 3 low level, and tone 4 higher-mid level in citation form is the same as in connected speech whereas the realizations of the contour tones, i.e. tone 1 mid-rising, tone 5 mid-falling, and tone 6 high-falling in connected speech show less rising and falling than those in citation form especially in mid utterance. A comparison between the two age groups shows that every tone has the same number of allotones. A comparison between Lamphun Yong and Yong in Muang Yong shows that tone 3 in Lamphun Yong is low level while in Yong Muang Yong it is low-rising. Moreover, it is found that tone 2 and tone 4 in some words in the teenage group have the same realizations as in the Lamphun variety of Northern Thai. It shows that the Lamphun variety of Northern Thai is exerting influence on Lamphun Yong. Tone sandhi in two syllabic words is found only when the second syllable is tone 2 and the first is tone 3.

Tonal variation found in this research shows that Lamphun Yong is different from Yong Muang Yong and that its tonal characteristics may become similar to those of the Lamphun variety of Northern Thai.

Department : Linguistics..... Student's Signature *Disaraporn Soiyana*
Field of Study : Linguistics..... Advisor's Signature *KL Tingsabdh*
Academic Year : 2009.....

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ม.ร.ว.กัลยา ติงศรัทีย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้คำแนะนำ คำปรึกษา ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ รวมทั้งเอาใจใส่และเป็นกำลังใจอย่างดียิ่งตลอดมาจนกระทั่งวิทยานิพนธ์เสร็จสมบูรณ์

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณศาสตราจารย์ ดร. ชีระพันธ์ เหลืองทองคำและศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร. วิจิตร ภาณุพงศ์ ที่ได้ให้คำแนะนำและขอเสนอแนะอันมีค่าในการตรวจสอบแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และเป็นกำลังใจตลอดมา ขอขอบคุณ พี่ น้อง และเพื่อน รวมถึงเจ้าหน้าที่ภาควิชาภาษาศาสตร์ ตลอดจนเพื่อนจากจังหวัดเชียงใหม่ทุกคนที่คอยเป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยเสมอ

ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้บอกภาษาจากตำบลป่าซาง อำเภอป่าซาง และอำเภอเมือง จังหวัดลำพูน และผู้บอกภาษาจากเมืองยอง รัฐสุโขทัย สหภาพพม่าที่สละเวลาและให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลเป็นอย่างดี

สุดท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณคุณตาสุรพล คุณยายเรไร คุณแม่ปฎิมาพร พรหมพุทธา คุณพ่อปฎิญา คุณดิศวรรัตน์ สร้อยญาณะ และคุณวรวรรัตน์ ศรีรัตน์ที่เป็นกำลังใจที่ดีตลอดมาและสนับสนุนให้ผู้วิจัยได้ศึกษาต่อระดับมหาบัณฑิตจนประสบความสำเร็จด้านการศึกษา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฎ
สารบัญภาพ.....	ฏ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
1.3 สมมติฐานของการวิจัย.....	3
1.4 ขอบเขตการวิจัย.....	3
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
1.6 คำจำกัดความ.....	4
2. ทบทวนวรรณกรรม.....	6
2.1 ประวัติและภูมิหลังของคนยอง.....	6
2.2 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน.....	9
2.3 ภาษาตระกูลไท.....	12
2.4 ภาษาลื้อ.....	15
2.5 ภาษายอง.....	18
2.6 การศึกษาวรรณยุกต์เชิงกลศาสตร์.....	23
2.7 การศึกษาในบริบทคำพูดเดี่ยวและบริบทคำพูดต่อเนื่อง.....	26
2.8 การศึกษาตัวแปรรุ่นอายุ.....	28
2.9 การศึกษาวรรณยุกต์สนธิ.....	29
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	33

บทที่	หน้า
3.1 การคัดเลือกจุดเก็บข้อมูล.....	33
3.2 การคัดเลือกผู้บอกภาษา.....	33
3.3 การเก็บข้อมูล.....	34
3.3.1 ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บข้อมูล.....	34
3.3.2 เครื่องมือที่ใช้บันทึกเสียงและโปรแกรมที่ใช้บันทึกเสียง.....	34
3.3.3 สถานที่บันทึกเสียง.....	35
3.3.4 วิธีการเก็บข้อมูล.....	35
3.3.4.1 การเก็บข้อมูลคำพูดต่อเนื่อง.....	35
3.3.4.2 การเก็บข้อมูลคำ 2 พยางค์.....	36
3.3.4.3 การเก็บข้อมูลคำพูดเดี่ยว.....	38
3.4 การคัดเลือกรายการคำ.....	41
3.4.1 การคัดเลือกรายการคำในคำพูดต่อเนื่อง.....	41
3.4.2 การคัดเลือกรายการคำในคำ 2 พยางค์.....	42
3.4.3 การคัดเลือกคำในคำพูดเดี่ยว.....	43
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลทางกลศาสตร์.....	43
3.5.1 การหาค่าความถี่มูลฐาน.....	43
3.5.2 การหาค่า semitone (ST).....	45
3.6 การเสนอผลการวิเคราะห์.....	48
4. ระบบวรรณยุกต์ภาษาของลำพูนในบริบทคำพูดเดี่ยว.....	49
4.1 ระบบวรรณยุกต์ภาษาของ.....	49
4.2 ระบบวรรณยุกต์ภาษาของเมืองยอง.....	54
4.3 ระบบวรรณยุกต์ภาษาคำเมืองลำพูน.....	57
4.4 ระบบวรรณยุกต์ภาษาไทยกรุงเทพฯ.....	60
4.5 การเปรียบเทียบระบบวรรณยุกต์ภาษาของลำพูนกับภาษาถิ่นอื่น.....	62
5. การเปรียบเทียบวรรณยุกต์ภาษาของลำพูนในคำพูดเดียวกับในคำพูดต่อเนื่อง.....	68
5.1 ค่าพิสัยของวรรณยุกต์ภาษาของลำพูน.....	68
5.2 วรรณยุกต์เปลี่ยนระดับ.....	72
5.2.1 วรรณยุกต์เปลี่ยนระดับในคำเป็น.....	72

บทที่	หน้า
5.2.1.1	72
5.2.1.2	74
5.2.1.3	76
5.2.2	78
5.2.2.1	78
5.3	80
5.3.1	80
5.3.1.1	80
5.3.1.2	83
5.3.1.3	87
5.3.2	89
5.3.2.1	89
5.4	93
5.4.1	93
5.4.2	98
6.	102
2 รุ่นอายุ	102
6.1	102
6.1.1	102
6.1.1.1	102
6.1.1.2	106
6.1.1.3	109
6.1.2	112
6.1.2.1	112
6.2	116
6.2.1	116

บทที่	หน้า
6.2.1.1	วรรณยุกต์ที่ 2 กลางระดับ..... 116
6.2.1.2	วรรณยุกต์ที่ 3 ต่ำระดับ..... 120
6.2.1.3	วรรณยุกต์ที่ 4 กลางค่อนข้างต่ำระดับ..... 126
6.2.2	เปรียบเทียบสัทลักษณะของวรรณยุกต์ระดับในคำตายสระเสียงสั้น..... 132
6.2.2.1	วรรณยุกต์ที่ 4 กลางค่อนข้างต่ำระดับ..... 132
6.3	สัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่แตกต่างจากสัทลักษณะส่วนใหญ่..... 136
6.3.1	วรรณยุกต์ที่ 2 กลางระดับ..... 136
6.3.2	วรรณยุกต์ที่ 4 กลางค่อนข้างต่ำระดับ..... 140
7.	วรรณยุกต์สนธิในภาษายองลำพูน..... 149
7.1	วรรณยุกต์สนธิในคำ 2 พยางค์และกรอประโยค..... 150
7.1.1	คำแรกมีวรรณยุกต์ที่ 1 กลาง-ขึ้นและคำหลังมีวรรณยุกต์ที่ 2 กลางระดับ..... 150
7.1.1.1	คำเดี่ยว 2 พยางค์..... 150
7.1.1.2	กรอประโยค..... 153
7.1.2	คำแรกมีวรรณยุกต์ที่ 3 ต่ำ-ขึ้นและคำหลังมีวรรณยุกต์ที่ 2 กลางระดับ..... 159
7.1.2.1	คำเดี่ยว 2 พยางค์..... 159
7.1.2.2	กรอประโยค..... 161
7.1.3	คำแรกมีวรรณยุกต์ที่ 6 สูง-ตกและคำหลังมีวรรณยุกต์ที่ 2 กลางระดับ..... 166
7.1.3.1	คำเดี่ยว 2 พยางค์..... 166
7.1.3.2	กรอประโยค..... 168
8.	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ..... 174
8.1	สรุปผล..... 174
8.2	อภิปรายผล..... 176
8.3	ข้อเสนอแนะ..... 180
	รายการอ้างอิง..... 182
	ภาคผนวก..... 187
	ภาคผนวก ก: ค่าความถี่มูลฐานเฉลี่ยและค่า semitone (ST) เฉลี่ย..... 188
	ภาคผนวก ข: ระบบวรรณยุกต์และกล่องวรรณยุกต์ภาษายองลำพูน..... 189

บทที่	หน้า
ภาคผนวก ค: ระบบวรรณยุกต์และกล่องวรรณยุกต์ภาษายองเมืองยอง.....	207
ภาคผนวก ง: ระบบวรรณยุกต์และกล่องวรรณยุกต์ภาษาคำเมืองลำพูน.....	210
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	223

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 3.1	ตารางบันทึกข้อมูลค่าความถี่มูลฐานและค่าความถี่มูลฐานเฉลี่ยของคำในช่อง A1 ในบริบทคำพูดเดี่ยวของผู้บอกภาษาคนที่ 4 (กลุ่มผู้สูงอายุ).....	44
ตารางที่ 3.2	ตารางบันทึกค่าความถี่มูลฐานเฉลี่ยของวรรณยุกต์ทุกหน่วยเสียงในบริบทคำพูดเดี่ยวของผู้บอกภาษาคนที่ 4 (กลุ่มผู้สูงอายุ).....	44
ตารางที่ 3.3	ตารางค่า ST ที่ได้จากการคำนวณจากค่าความถี่มูลฐานในบริบทคำพูดเดี่ยวของผู้บอกภาษาคนที่ 4 (กลุ่มผู้สูงอายุ).....	46
ตารางที่ 5.1	ตารางแสดงค่าความถี่มูลฐานจริง ค่า semitone (ST) และผลต่างของค่าต่ำสุดและสูงสุดในสามบริบทของวรรณยุกต์ภาษาของของผู้บอกภาษาทั้ง 6 คน.....	71
ตารางที่ 6.1	ตารางแสดงสัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 1 กลาง-ขึ้นในคำเป็นในสามบริบทของผู้บอกภาษากลุ่มวัยรุ่นและกลุ่มผู้สูงอายุ.....	104
ตารางที่ 6.2	ตารางแสดงสัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 5 กลาง-ตกในสามบริบทของผู้บอกภาษากลุ่มวัยรุ่นและกลุ่มผู้สูงอายุ.....	107
ตารางที่ 6.3	ตารางแสดงสัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 6 สูง-ตกในสามบริบทของผู้บอกภาษากลุ่มวัยรุ่นและกลุ่มผู้สูงอายุ.....	110
ตารางที่ 6.4	ตารางแสดงสัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 1 กลาง-ขึ้นในคำตายสระเสียงสั้นในสามบริบทของผู้บอกภาษากลุ่มวัยรุ่นและกลุ่มผู้สูงอายุ.....	114
ตารางที่ 6.5	ตารางแสดงสัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 2 กลางระดับในสามบริบทของผู้บอกภาษากลุ่มวัยรุ่นและกลุ่มผู้สูงอายุ.....	118
ตารางที่ 6.6	ตารางแสดงสัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 3 ต่ำระดับในคำเป็นในสามบริบทของผู้บอกภาษากลุ่มวัยรุ่นและกลุ่มผู้สูงอายุ.....	122
ตารางที่ 6.7	ตารางแสดงสัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 3 ต่ำระดับในคำตายสระเสียงยาวในสามบริบทของผู้บอกภาษากลุ่มวัยรุ่นและกลุ่มผู้สูงอายุ.....	124
ตารางที่ 6.8	ตารางแสดงสัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 4 กลางค่อนข้างต่ำระดับในคำเป็นในสามบริบทของผู้บอกภาษากลุ่มวัยรุ่นและกลุ่มผู้สูงอายุ.....	128

	หน้า
ตารางที่ 6.9 ตารางแสดงสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ที่ 4 กลางค่อนข้างต่ำระดับในคำ ตายสระเสียงยาวในสามบริบทของผู้บอกภาษากลุ่มวัยรุ่นและกลุ่ม ผู้สูงอายุ.....	130
ตารางที่ 6.10 ตารางแสดงสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ที่ 4 กลางค่อนข้างต่ำระดับในคำ ตายสระเสียงสั้นในสามบริบทของผู้บอกภาษากลุ่มวัยรุ่นและกลุ่มผู้สูงอายุ	134
ตารางที่ 7.1 เปรียบเทียบสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ที่ 2 ในบริบทคำพูดเดี่ยวพยางค์ เดียวกับในคำหลังของคำเดี่ยว 2 พยางค์เมื่อคำแรกเป็นวรรณยุกต์กลาง-ขึ้น	151
ตารางที่ 7.2 เปรียบเทียบสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ที่ 2 ในบริบทคำพูดเดี่ยวพยางค์ เดียวกับในคำหลังของคำเดี่ยว 2 พยางค์เมื่อคำแรกเป็นวรรณยุกต์กลาง-ขึ้น ในผู้บอกภาษาคนที่ 3.....	152
ตารางที่ 7.3 เปรียบเทียบสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ที่ 2 ในบริบทคำพูดเดี่ยวพยางค์ เดียวกับในคำหลังของคำ 2 พยางค์ที่ปรากฏในกรอบประโยคเมื่อคำแรกเป็น วรรณยุกต์กลาง-ขึ้น.....	154
ตารางที่ 7.4 เปรียบเทียบสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ที่ 2 กลางระดับในบริบทคำพูดเดี่ยว พยางค์เดียวกับในคำหลังของคำ 2 พยางค์ที่ปรากฏในกรอบประโยคเมื่อคำ แรกเป็นวรรณยุกต์กลาง-ขึ้นในผู้บอกภาษาคนที่ 3.....	155
ตารางที่ 7.5 เปรียบเทียบสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ที่ 2 กลางระดับในบริบทคำพูดเดี่ยว พยางค์เดียวกับในคำหลังของคำเดี่ยว 2 พยางค์เมื่อคำแรกเป็นวรรณยุกต์ต่ำ ระดับ.....	160
ตารางที่ 7.6 เปรียบเทียบสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ที่ 2 กลางระดับในบริบทคำพูดเดี่ยว พยางค์เดียวกับในคำหลังของคำ 2 พยางค์ที่ปรากฏในกรอบประโยคเมื่อคำ แรกเป็นวรรณยุกต์ต่ำระดับ.....	162
ตารางที่ 7.7 เปรียบเทียบสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ที่ 2 กลางระดับในบริบทคำพูดเดี่ยว พยางค์เดียวกับในคำหลังของคำเดี่ยว 2 พยางค์เมื่อคำแรกเป็นวรรณยุกต์ สูง-ตก.....	167
ตารางที่ 7.8 เปรียบเทียบสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ที่ 2 กลางระดับในบริบทคำพูดเดี่ยว พยางค์เดียวกับในคำหลังของคำ 2 พยางค์ที่ปรากฏในกรอบประโยคเมื่อคำ แรกเป็นวรรณยุกต์สูง-ตก.....	169

สารบัญภาพ

		หน้า
ภาพที่ 2.1	ที่ตั้งของเมืองยองและเส้นทางการย้ายถิ่นฐานของคนยองจากเมืองยองไปยังเมืองลำพูนในปี พ.ศ. 2348.....	8
ภาพที่ 2.2	แผนที่จังหวัดลำพูน.....	10
ภาพที่ 2.3	แผนที่อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน.....	11
ภาพที่ 2.4	แผนภูมิแสดงความสัมพันธ์ของภาษาตระกูลไทสาขาตะวันตกเฉียงใต้ของ Chamberlain.....	13
ภาพที่ 2.5	แผนภูมิแสดงความสัมพันธ์ของภาษาถิ่นตระกูลไทในประเทศไทย ดัดแปลงจากเรื่องเดช ปันเขื่อนขันธ์.....	15
ภาพที่ 2.6	ระบบวรรณยุกต์ภาษาลื้อโดยใช้กล่องวรรณยุกต์ ดัดแปลงจากนิภา อัมพรพรวดี.....	17
ภาพที่ 2.7	ระบบวรรณยุกต์ภาษายองโดยใช้กล่องวรรณยุกต์ ดัดแปลงจากเรื่องเดช ปันเขื่อนขันธ์.....	18
ภาพที่ 2.8	ระบบวรรณยุกต์ภาษายองอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูนโดยใช้กล่องวรรณยุกต์ ดัดแปลงจากงานวิจัยของวิสุทธิระ เนียมมณฑ.....	19
ภาพที่ 2.9	ระบบวรรณยุกต์ภาษายองโดยใช้กล่องวรรณยุกต์ ดัดแปลงจาก Somchit Davies.....	20
ภาพที่ 2.10	ระบบวรรณยุกต์ภาษายองโดยใช้กล่องวรรณยุกต์ ดัดแปลงจาก Sarawit.....	21
ภาพที่ 2.11	ระบบวรรณยุกต์ภาษายองโดยใช้กล่องวรรณยุกต์ ดัดแปลงจากปิยะวัติ วังซ้าย.....	22
ภาพที่ 2.12	ระบบเสียงวรรณยุกต์ภาษายองจากงานวิจัยข้างต้นโดยใช้กล่องวรรณยุกต์...	23
ภาพที่ 2.13	แผนภูมิแสดงการแบ่งระดับเสียงในงานวิจัยของกัลยา ติงศภิตย์.....	24
ภาพที่ 3.1	คำสำหรับทดสอบเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นของ William J. Gedney.....	38
ภาพที่ 3.2	คำสำหรับทดสอบเสียงวรรณยุกต์ภาษายองที่ใช้ในงานวิจัยสำหรับการเก็บข้อมูลในบริบทคำพูดเดี่ยว.....	40
ภาพที่ 3.3	ตัวอย่างกราฟเส้นแสดงค่า ST เป็นค่า 5 ระดับของวรรณยุกต์ที่ 1 ในบริบทคำพูดเดี่ยวของผู้บอกภาษาคนที่ 4.....	47

	หน้า
ภาพที่ 4.1	กล่องวรรณยุกต์แสดงการแยกเสียงรวมเสียงในระบบวรรณยุกต์ภาษายอง ลำพูน..... 50
ภาพที่ 4.2	ระบบวรรณยุกต์ภาษายองลำพูนในบริบทคำพูดเดี่ยวของผู้บอกภาษาทั้ง 6 คน..... 51
ภาพที่ 4.3	กล่องวรรณยุกต์แสดงการแยกเสียงรวมเสียงในระบบวรรณยุกต์ภาษายอง เมืองยอง..... 55
ภาพที่ 4.4	ระบบวรรณยุกต์ภาษายองเมืองยองของผู้บอกภาษา 3 คน..... 56
ภาพที่ 4.5	กล่องวรรณยุกต์แสดงการแยกเสียงรวมเสียงในระบบวรรณยุกต์ภาษาคำ เมืองลำพูน..... 57
ภาพที่ 4.6	ระบบวรรณยุกต์ภาษาคำเมืองลำพูนของผู้บอกภาษาคำเมืองลำพูน 3 คน..... 59
ภาพที่ 4.7	กล่องวรรณยุกต์แสดงการแยกเสียงรวมเสียงในระบบวรรณยุกต์ภาษาไทย กรุงเทพ..... 60
ภาพที่ 4.8	ระบบวรรณยุกต์ภาษาไทยกรุงเทพจากงานวิจัยของ Kalaya Tingsabadh and Daranee Deeprasert..... 61
ภาพที่ 4.9	กล่องวรรณยุกต์ภาษายองลำพูน ภาษายองเมืองยอง ภาษาคำเมืองลำพูน และภาษาไทยกรุงเทพในบริบทคำพูดเดี่ยว..... 65
ภาพที่ 5.1	สัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 1 กลาง-ขึ้นในคำเป็นของผู้บอกภาษายองลำพูน ในสามบริบท..... 73
ภาพที่ 5.2	สัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 5 กลาง-ตกในผู้บอกภาษายองลำพูนในสาม บริบท..... 75
ภาพที่ 5.3	สัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 6 สูง-ตกในผู้บอกภาษายองลำพูนในสามบริบท 77
ภาพที่ 5.4	สัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 1 กลาง-ขึ้นในคำตายสระเสียงสั้นในผู้บอก ภาษายองลำพูนในสามบริบท..... 79
ภาพที่ 5.5	สัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 2 กลางระดับในผู้บอกภาษายองลำพูน ในสาม บริบท..... 82
ภาพที่ 5.6	สัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 3 ต่ำระดับคำเป็นในผู้บอกภาษายองลำพูนใน สามบริบท..... 85

ภาพที่ 5.7	สัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 3 ต่ำระดับในคำตายสระเสียงยาวในผู้บอก ภาษาของลำพูนในสามบริบท.....	86
ภาพที่ 5.8	สัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 4 กลางค่อนข้างต่ำระดับในคำเป็นในผู้บอก ภาษาของลำพูนในสามบริบท.....	88
ภาพที่ 5.9	สัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 4 กลางค่อนข้างต่ำระดับในคำตายเสียงยาวในผู้ บอกภาษาของลำพูนในสามบริบท.....	91
ภาพที่ 5.10	สัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 4 กลางค่อนข้างต่ำระดับในคำตายเสียงสั้นใน ของผู้บอกภาษาของลำพูนในสามบริบท.....	92
ภาพที่ 5.11	สัทลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาของคำเป็นในบริบทคำพูดเดี่ยว คำพูด ต่อเนื่องกลางประโยคและคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยคของผู้บอกภาษา 6 คน	95
ภาพที่ 5.12	สัทลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาของคำตายสระเสียงยาวและคำตายสระ เสียงสั้นในบริบทคำพูดเดี่ยว คำพูดต่อเนื่องกลางประโยคและคำพูดต่อเนื่อง ท้ายประโยคของผู้บอกภาษา 6 คน.....	99
ภาพที่ 6.1	กราฟแสดงสัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 1 กลาง-ขึ้นในคำพยางค์เป็นในสาม บริบทของผู้บอกภาษากลุ่มวัยรุ่นและกลุ่มผู้สูงอายุ.....	105
ภาพที่ 6.2	กราฟแสดงสัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 5 กลาง-ตกในสามบริบทของผู้บอก ภาษากลุ่มวัยรุ่นและกลุ่มผู้สูงอายุ.....	108
ภาพที่ 6.3	กราฟแสดงสัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 6 สูง-ตกในสามบริบทของผู้บอก ภาษากลุ่มวัยรุ่นและกลุ่มผู้สูงอายุ.....	111
ภาพที่ 6.4	กราฟแสดงสัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 1 กลาง-ขึ้นในคำตายสระเสียงสั้นใน สามบริบทของผู้บอกภาษากลุ่มวัยรุ่นและกลุ่มผู้สูงอายุ.....	115
ภาพที่ 6.5	สัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 2 กลางระดับในสามบริบทของผู้บอก ภาษาทั้ง 6 คน.....	119
ภาพที่ 6.6	สัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 3 ต่ำระดับในคำเป็นในสามบริบทของผู้บอก ภาษากลุ่มวัยรุ่นและกลุ่มผู้สูงอายุ.....	123
ภาพที่ 6.7	สัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 3 ต่ำระดับในคำตายสระเสียงยาวในสามบริบท ของผู้บอกภาษากลุ่มวัยรุ่นและกลุ่มผู้สูงอายุ.....	125

	หน้า
ภาพที่ 6.8 สัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 4 กลางค่อนข้างต่ำระดับในคำเป็นในสามบริบท ของผู้บอกภาษากลุ่มวัยรุ่นและกลุ่มผู้สูงอายุ.....	129
ภาพที่ 6.9 สัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 4 กลางค่อนข้างต่ำระดับคำตายเสียงยาวใน สามบริบทของผู้บอกภาษากลุ่มวัยรุ่นและกลุ่มผู้สูงอายุ.....	131
ภาพที่ 6.10 กราฟแสดงสัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 4 กลางค่อนข้างต่ำระดับในคำตาย เสียงสั้นในสามบริบทของผู้บอกภาษากลุ่มวัยรุ่นและกลุ่มผู้สูงอายุ.....	135
ภาพที่ 6.11 สัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 2 ในช่อง A3 ของผู้บอกภาษายองลำพูนกลุ่ม วัยรุ่นและกลุ่มผู้บอกภาษาคำเมืองลำพูน.....	137
ภาพที่ 6.12 สัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 2 ในช่อง A3 ของผู้บอกภาษายองลำพูนกลุ่ม วัยรุ่นและกลุ่มผู้บอกภาษาคำเมืองลำพูน.....	138
ภาพที่ 6.13 สัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 2 ในบริบทคำพูดต่อเนื่องกลางประโยคของผู้ บอกภาษายองลำพูนกลุ่มวัยรุ่นและกลุ่มผู้บอกภาษาคำเมืองลำพูน.....	139
ภาพที่ 6.14 สัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 2 ในบริบทคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยคของผู้บอก ภาษายองลำพูนกลุ่มวัยรุ่นและกลุ่มผู้บอกภาษาคำเมืองลำพูน.....	139
ภาพที่ 6.15 สัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 4 กลางค่อนข้างต่ำระดับในช่อง B4 ของผู้บอก ภาษายองลำพูนกลุ่มวัยรุ่นคนที่ 1 ในบริบทคำพูดเดี่ยว.....	141
ภาพที่ 6.16 สัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 4 ในคำพูดเดี่ยวของผู้บอกภาษายองลำพูนกลุ่ม วัยรุ่นคนที่ 1 ที่ปรากฏในคำว่า “พ่อ พี่ และแม่” และสัทลักษณะของ วรรณยุกต์ที่ 4 ในผู้บอกภาษาคำเมืองลำพูน.....	142
ภาพที่ 6.17 สัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 4 กลางค่อนข้างต่ำระดับในช่อง B4 ของผู้บอก ภาษายองลำพูนกลุ่มวัยรุ่นคนที่ 1 ในบริบทคำพูดต่อเนื่องกลางประโยค.....	143
ภาพที่ 6.18 สัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 4 กลางค่อนข้างต่ำระดับในช่อง B4 ของผู้บอก ภาษายองลำพูนกลุ่มวัยรุ่นคนที่ 2 ในบริบทคำพูดต่อเนื่องกลางประโยค.....	143
ภาพที่ 6.19 เปรียบเทียบสัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 4 ในคำพูดต่อเนื่องกลางประโยค ของผู้บอกภาษายองลำพูนกลุ่มวัยรุ่นคนที่ 1 และคนที่ 2 ที่ปรากฏในคำว่า “พ่อ พี่ และแม่” กับผู้บอกภาษาคำเมืองลำพูน.....	144
ภาพที่ 6.20 สัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 4 กลางค่อนข้างต่ำระดับในช่อง B4 ของผู้บอก ภาษายองลำพูนคนที่ 1 ในบริบทคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยค.....	145

	หน้า
ภาพที่ 6.21 สัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 4 กลางค่อนข้างต่ำระดับในช่อง B4 ของผู้บอก ภาษาของลำพูนกลุ่มวัยรุ่นคนที่ 2 ในบริบทคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยค.....	146
ภาพที่ 6.22 เปรียบเทียบสัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 4 ในคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยคของ ผู้บอกภาษาของลำพูนกลุ่มวัยรุ่นคนที่ 1 และคนที่ 2 ที่ปรากฏในคำว่า “พ่อ พี่ และแม่” กับผู้บอกภาษาคำเมืองลำพูน.....	147
ภาพที่ 7.1 สัทลักษณะของวรรณยุกต์ในคำ 2 พยางค์เมื่อคำแรกเป็นวรรณยุกต์กลาง-ขึ้น และคำหลังเป็นวรรณยุกต์กลางระดับทั้งในคำเดี่ยว 2 พยางค์และในกรอบ ประโยค.....	156
ภาพที่ 7.2 สัทลักษณะของวรรณยุกต์ในคำ 2 พยางค์เมื่อคำแรกเป็นวรรณยุกต์ต่ำระดับ และคำหลังเป็นวรรณยุกต์กลางระดับทั้งในคำเดี่ยว 2 พยางค์และในกรอบ ประโยค.....	163
ภาพที่ 7.3 สัทลักษณะของวรรณยุกต์ในคำ 2 พยางค์เมื่อคำแรกเป็นวรรณยุกต์สูง-ตก และคำหลังเป็นวรรณยุกต์กลางระดับทั้งในคำเดี่ยว 2 พยางค์และในกรอบ ประโยค.....	170

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาของปัญหา

“ภาษายอง” เป็นภาษาหนึ่งที่มีการใช้กันอย่างกว้างขวางในจังหวัดลำพูนเนื่องจากประชากรส่วนใหญ่มากถึงร้อยละ 80 ของประชากรในจังหวัดลำพูนเป็นคนยอง (แสง มาละแซม, 2540) กลุ่มคนที่เรียกตนเองว่า “คนยอง” และเรียกภาษาของตนเองว่า “ภาษายอง” นั้นมีนักวิชาการได้กล่าวไว้ว่า “คนยอง” หรือ “ไทยยอง” เป็นไทยเผ่าหนึ่งซึ่งมีถิ่นฐานอยู่ที่เมืองยอง รัฐฉาน ประเทศพม่า (สิงหะ วรรณสัย, สัมภาษณ์, 2512 อ้างถึงในเรื่องเดช บันเขื่อนขัติย์, 2521) และความจริงพวกไทยยองก็คือไทลื้อนั่นเอง แต่ที่เรียกตนเองว่า “ไทยยอง” หรือ “พวกยอง” นั้นก็เนื่องมาจากเรียกตามชื่อเมืองอันเป็นภูมิลำเนาเดิม คือ เมืองยอง (สงวน โชติสุขรัตน์, 2512) แม้ว่าคนยองจะถูกกวาดต้อนมาอยู่ในจังหวัดลำพูนมานานกว่าสองร้อยปีแล้วและแวดล้อมด้วยกลุ่มคนที่ใช้ภาษาอื่นๆ เช่น ภาษาคำเมือง เป็นต้น คนยองก็ยังคงใช้ภาษายองมาจนถึงปัจจุบัน

จากงานวิจัยของวิสุทธิระ เนียมนาค (2528) และจากการที่ผู้วิจัยสอบถามจากคนยองจังหวัดลำพูนทราบว่าคนยองลำพูนแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่อาศัยอยู่ด้านทิศตะวันตก ประกอบด้วย อำเภอเมืองด้านทิศตะวันตก อำเภอป่าซาง และอำเภอบ้านโฮ่ง กลุ่มนี้มีถิ่นฐานเดิมอยู่ที่เมืองยอง มีการแยกเสียงวรรณยุกต์ในคอด้มน์ A เป็น A12-34 และกลุ่มทางทิศตะวันออก ได้แก่ อำเภอแม่ทาและอำเภอเมืองด้านทิศตะวันออก มีถิ่นฐานเดิมอยู่ที่เมืองเชียงรุ่ง เขตสิบสองปันนา มีการแยกเสียงวรรณยุกต์เป็น A123-4 ในงานวิจัยของวิสุทธิระ เนียมนาค (2528) ยังกล่าวอีกว่ากลุ่มที่ตั้งถิ่นฐานอยู่ในบริเวณตะวันตกของจังหวัดเรียกตนเองว่า “คนยอง” และเรียกภาษาของตนเองว่า “ภาษายอง” แต่เรียกกลุ่มที่ตั้งถิ่นฐานในบริเวณทิศตะวันออกของจังหวัดว่า “คนลื้อ” และเรียกภาษาของกลุ่มนี้ว่า “ภาษาลื้อ” ในขณะที่กลุ่มซึ่งถูกเรียกว่า “คนลื้อ” นั้นยังเรียกตนเองว่า “คนยอง” และเรียกภาษาของตนเองว่า “ภาษายอง” เช่นกัน การศึกษาภาษายองในงานวิจัยนี้จึงเลือกศึกษาภาษายองกลุ่มตะวันตกเพราะประวัติความเป็นมาของคนกลุ่มนี้มาจากเมืองยองและยังได้รับการยอมรับจากประชากรกลุ่มอื่นว่าเป็นคนยองพูดภาษายอง

มีผู้วิจัยศึกษาภาษายองในจังหวัดลำพูนมากพอสมควร ส่วนใหญ่จะศึกษาระบบเสียงภาษายองทั้งระบบและเปรียบเทียบกับภาษาไทยถิ่นอื่น อาทิ Somchit Davies (1979) ศึกษา ระบบเสียงภาษายองอำเภอแม่ทาและเปรียบเทียบกับระบบเสียงภาษาไทยกรุงเทพฯ Sarawit (1979) ศึกษา ระบบเสียงและเสียงพยัญชนะนาสิกฐานริมฝีปากที่ทำหน้าที่เป็นพยางค์ของภาษายองตำบลมะเขือแจ้ อำเภอเมืองและอำเภอป่าซาง เรื่องเดช บันเขื่อนขัติย์ (2521) ศึกษา ระบบ

เสียงภาษาของอำเภอป่าซางรวมถึงวรรณยุกต์สนธิในภาษาของด้วย วิสุทธิระ เนียมนาค (2528) ศึกษาเรื่องระบบเสียงภาษาของซึ่งพูดในจังหวัดลำพูน: การศึกษาเปรียบเทียบแบบร่วมสมัย และปิยะวัติ วังซ้าย (2550) ศึกษาเรื่องการศึกษาระบบเสียงภาษาของกับระบบเสียงภาษาไทยเหนือ (กำแพงเมือง) จะเห็นได้ว่างานวิจัยข้างต้นเป็นการศึกษาเสียงวรรณยุกต์จากคำพูดเดี่ยว 1 พยางค์เท่านั้น ที่ผ่านมายังไม่ม้งานวิจัยเกี่ยวกับภาษาของที่ศึกษาเสียงวรรณยุกต์ในบริบทคำพูดต่อเนื่องซึ่งถือว่าเป็นภาษาที่ใช้จริงในชีวิตประจำวัน การศึกษาเสียงวรรณยุกต์ในคำพูดต่อเนื่องจึงเป็นมิติใหม่ของการศึกษาเสียงวรรณยุกต์ภาษาของ

อีกแง่มุมหนึ่งของการศึกษาภาษาไทยถิ่นมักมีการนำปัจจัยทางสังคมเข้ามาเกี่ยวข้องกับปัจจัยทางสังคมที่นำมาศึกษา เช่น อายุ เพศ ถิ่นที่อยู่ ฯลฯ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัจจัยทางด้านอายุ ซึ่งมีอิทธิพลต่อการแปรของภาษาอย่างมาก อมรา ประสาทรัฐสินธุ์ (2544) กล่าวว่า ผู้พูดที่อยู่ในวัยต่างกันย่อมใช้ภาษาต่างกัน ผู้พูดที่เป็นเด็กย่อมใช้ภาษาต่างกับผู้พูดที่เป็นผู้ใหญ่ ดังนั้นไม่ว่าจะเป็นภาษาใดก็ตาม อายุเป็นตัวแปรที่สำคัญประการหนึ่งที่ทำให้ภาษามีการแปร เห็นได้จากงานวิจัยด้านภาษาถิ่นต่างๆ เช่น งานวิจัยของอรุณี อรุณเรือง (2533) งานวิจัยของรตญา กอบศิริกาญจน์ (2535) และงานวิจัยของศิริรัตน์ ชูพันธ์ (2547) ข้อสรุปในงานวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าผู้พูดที่มีอายุมากจะมีการแปรทางภาษาน้อยกว่าผู้พูดที่มีอายุน้อย นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ทำรายงานในรายวิชา 2209657 วิทยาภาษาถิ่นเรื่องการแปรเสียงวรรณยุกต์ภาษาของ อำเภอป่าซางจังหวัดลำพูนตามอายุและเพศ พบว่าอายุเป็นปัจจัยที่แสดงให้เห็นว่าภาษาของมีการแปรเกิดขึ้นเนื่องจากผู้พูดที่มีอายุมากใช้รูปแปรวรรณยุกต์น้อยกว่าผู้พูดที่มีอายุน้อย

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยมีความสนใจเป็นอย่างยิ่งที่จะศึกษาเกี่ยวกับวรรณยุกต์ภาษาของโดยเปรียบเทียบสัทลักษณะของวรรณยุกต์ในบริบทคำพูดเดี่ยวกับบริบทคำพูดต่อเนื่อง และเปรียบเทียบสัทลักษณะของวรรณยุกต์ในกลุ่มผู้บอกภาษา 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มวัยรุ่นอายุ 13-18 ปี และกลุ่มผู้สูงอายุซึ่งมีอายุ 60 ปีขึ้นไป เพื่อให้เห็นความเหมือนและความแตกต่างกันของเสียงวรรณยุกต์ของผู้บอกภาษาทั้งสองกลุ่ม นอกจากนี้ ยังศึกษาเรื่องวรรณยุกต์สนธิในภาษาของที่เรืองเดช ปันเขื่อนขันธ์ (2521) เคยเสนอไว้โดยใช้การฟังประกอบกับการวิเคราะห์ทางกลศาสตร์

1.2 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

- 1.2.1 เปรียบเทียบสัทลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาของในบริบทคำพูดเดี่ยวและคำพูดต่อเนื่อง
- 1.2.2 เปรียบเทียบสัทลักษณะของวรรณยุกต์ในวัยรุ่นกับในผู้สูงอายุในบริบทคำพูดเดี่ยวและคำพูดต่อเนื่อง
- 1.2.3 พิสูจน์ข้อเสนองานวรรณยุกต์สนธิในภาษาของของเรื่องเดช ปันเขื่อนขันธ์ (2521)

1.3 สมมติฐานของงานวิจัย

- 1.3.1 พิสัยของวรรณยุกต์ในบริบทคำพูดเดี่ยวกว้างกว่าในคำพูดต่อเนื่อง ส่วนสัทลักษณะของวรรณยุกต์มีข้อแตกต่างกันเป็น 2 นัย คือ ในวรรณยุกต์ระดับจะมีสัทลักษณะคงเดิม ส่วนในวรรณยุกต์เปลี่ยนระดับจะมีการขึ้นตกในคำพูดต่อเนื่องน้อยกว่าในคำพูดเดี่ยว
- 1.3.2 วรรณยุกต์ในภาษาวัยรุ่นและผู้สูงอายุแตกต่างกัน คือ วรรณยุกต์ทุกหน่วยเสียงในภาษาวัยรุ่นจะมีสัทลักษณะหลากหลายกว่าในภาษาผู้สูงอายุ วรรณยุกต์ในผู้สูงอายุจะมีเฉพาะสัทลักษณะของภาษาของต้นแบบเท่านั้น ในขณะที่วรรณยุกต์ในวัยรุ่นจะมีสัทลักษณะที่ได้รับอิทธิพลจากภาษาคำเมืองลำพูนและภาษาไทยกรุงเทพ
- 1.3.3 วรรณยุกต์ในภาษาของเกิดการสนธิในถ้อยคำสองพยางค์ตามสมมติฐานของเรื่องเดช ปันเขื่อนขันธ์ (2521) คือ เมื่อพยางค์ที่สองเป็นวรรณยุกต์กลางระดับ (A3-A4) และวรรณยุกต์ในพยางค์แรกเป็นกลาง-ขึ้น (A1-A2, DS1-DS3) ต่ำ-ขึ้น (B1-B3, DL1-DL3) หรือสูง-ตก (C4)

1.4 ขอบเขตของการทำวิจัย

- 1.4.1 เก็บข้อมูลภาษาของลำพูนในเขตตำบลป่าซาง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูนเพื่อวิเคราะห์ระบบวรรณยุกต์ สัทลักษณะของวรรณยุกต์ทั้งในบริบทคำพูดเดี่ยวและคำพูดต่อเนื่อง และวรรณยุกต์สนธิ
- 1.4.2 เก็บข้อมูลภาษาของเมืองยองจากผู้บอกภาษาที่มีภูมิลำเนาตั้งเดิมอยู่ที่เมืองยอง รัฐชาน สหภาพพม่าและได้เข้ามาอาศัยอยู่ในจังหวัดลำพูนประมาณ 2 ปี ข้อมูล

ภาษายของเมืองยงใช้ในการเปรียบเทียบระบบวรรณยุกต์กับภาษายของลำพูน และให้เป็นภาษายของต้นแบบ

- 1.4.3 เก็บข้อมูลภาษาคำเมืองลำพูนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดลำพูน เพื่อใช้ในการเปรียบเทียบระบบวรรณยุกต์และสัทลักษณะของวรรณยุกต์กับภาษายของลำพูน
- 1.4.4 วิเคราะห์สัทลักษณะของวรรณยุกต์ด้วยวิธีทางกลศาสตร์ประกอบการฟัง

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.5.1 เป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจศึกษาวรรณยุกต์ในภาษาตระกูลไท
- 1.5.2 ให้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการแปรและการเปลี่ยนแปลงของเสียงวรรณยุกต์อันเนื่องมาจากการสัมผัสภาษา

1.6 คำจำกัดความและสัญลักษณ์ที่ใช้ในงานวิจัย

- 1.6.1 คำพูดเดี่ยว หมายถึง คำ 1 พยางค์ที่ออกเสียงโดดๆ มีความหมายสมบูรณ์ในตัวเอง
- 1.6.2 คำพูดต่อเนื่อง หมายถึง คำพูดที่ได้จากการสนทนาและการเล่าเรื่องหรือเหตุการณ์ต่างๆซึ่งเป็นประโยคบอกเล่าประเภทไม่เน้นย้ำ
- 1.6.3 ภาษาย หมายถึง ภาษาไทถิ่นหนึ่งเป็นภาษาถิ่นย่อยของภาษาลื้อที่ใช้พูดโดยกลุ่มคนที่เรียกตนเองว่าคนยง
- 1.6.4 ภาษายของลำพูน หมายถึง ภาษาไทถิ่นหนึ่งที่ใช้พูดโดยกลุ่มคนที่เรียกตนเองว่าคนยงที่เกิดและเติบโตในจังหวัดลำพูน มีการใช้อย่างแพร่หลายในจังหวัดลำพูน
- 1.6.5 ภาษายของเมืองยง หมายถึง ภาษาไทถิ่นหนึ่งที่ใช้พูดโดยกลุ่มคนที่เรียกตนเองว่าคนยงที่เกิดและเติบโตที่เมืองยง รัฐชาน สหภาพพม่า
- 1.6.6 ภาษาคำเมืองลำพูน หมายถึง ภาษาไทยถิ่นเหนือที่ใช้พูดโดยกลุ่มคนที่เรียกตนเองว่าคนเมืองที่เกิดและเติบโตในจังหวัดลำพูน
- 1.6.7 ภาษาไทยกรุงเทพ หมายถึง ภาษาไทยถิ่นภาษาหนึ่งที่ใช้สื่อสารกันอย่างแพร่หลายและจัดว่าเป็นภาษาราชการ
- 1.6.8 ค่าความถี่มูลฐาน หมายถึง ลักษณะทางกลศาสตร์ของเสียงวรรณยุกต์ซึ่งเป็นอัตราการสั่นของเส้นเสียงในทางสรีรศาสตร์ มีหน่วยเป็นรอบต่อวินาทีหรือเฮิรตซ์ (Hz)

- 1.6.9 semitone (ST) เป็นศัพท์ทางดนตรี หมายถึง ระยะเวลาที่เล็กที่สุดระหว่างโน้ตในดนตรีสากล เช่น ระยะเวลาระหว่างเสียง C กับ C# และเสียง E กับ F มีระยะเวลาของเสียงเท่ากับ 1 semitone เป็นต้น ดังนั้น semitone จึงหมายถึง ครึ่งเสียง นักสัทศาสตร์ได้นำเรื่อง semitone มาใช้ในการวิเคราะห์เสียงวรรณยุกต์ในภาษา เนื่องจากเสียงวรรณยุกต์มีลักษณะเป็นเสียงสูงต่ำคล้ายกับเสียงดนตรี
- 1.6.10 ตย หมายถึง คำตายสระเสียงสั้นยาว
- 1.6.11 ตส หมายถึง คำตายสระเสียงสั้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยในครั้งนี้ โดยมีประเด็นทั้งหมด 9 ประเด็น ได้แก่ ประวัติและภูมิหลังของคนยอง ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน ภาษาตระกูลไท ภาษาลื้อ ภาษายอง การศึกษาวรรณยุกต์เชิงกลศาสตร์ การศึกษาในบริบทคำพูดเดี่ยวและบริบทคำพูดต่อเนื่อง การศึกษาเสียงวรรณยุกต์ตามปัจจัยด้านอายุ และการศึกษาวรรณยุกต์สนธิ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 ประวัติและภูมิหลังของคนยอง

“คนยอง” หรือ “ไทยยอง” เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่อาศัยอยู่ในรัฐฉาน สหภาพพม่า สงวน โชติสุขรัตน์ (2512) กล่าวถึงที่มาของคนยองไว้ว่า “ความจริงพวกไทยองก็คือไทลื้อนั่นเอง แต่ที่เรียกตนเองว่า “ไทยยอง” หรือ “พวกยอง” นั้นก็เนื่องมาจากเรียกตามชื่อเมืองอันเป็นภูมิลำเนาเดิม คือเมืองยอง” สอดคล้องกับสวัสดิ์ อ่องสกุล (2537) ที่กล่าวว่า “ในเขตแดนพม่ามีชาวไทลื้อตั้งถิ่นฐานอยู่ทางทิศตะวันออกของประเทศ ประกอบด้วย เมืองยอง เมืองยู่ เมืองหลวย เมืองเลน โดยมีเมืองยองเป็นศูนย์กลาง” ดังนั้นจะเห็นได้ว่ากลุ่มที่เรียกตนเองว่าคนยองก็คือคนลื้อเพียงแต่มีการแต่งกายและสำเนียงภาษาที่แตกต่างกันเท่านั้น

แสวง มาละแซม (2540) กล่าวถึงการอพยพของคนยองมาตั้งถิ่นฐานในเมืองลำพูนไว้ สามารถสรุปได้ว่า อาณาจักรล้านนาในช่วงปีพ.ศ. 2068 กษัตริย์ในราชวงศ์มังรายอ่อนแอทำให้พม่าเข้ายึดครองล้านนา รวมถึงลำพูนซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของเชียงใหม่ หลังจากที่ตกอยู่ภายใต้อำนาจของพม่า ได้มีการอพยพผู้คนจากเชียงใหม่ไปยังพม่าในสมัยพระเจ้าสุทโธทรมราชาของพม่า ทำให้เชียงใหม่มีผู้คนลดน้อยลงอย่างมาก ในช่วงปีพ.ศ. 2101-2325 เกิดสงครามกันอยู่หลายครั้งทำให้ผู้คนอดอยากและหนีเอาตัวรอดโดยอพยพไปอยู่เมืองลำปาง เชียงใหม่จึงกลายเป็นเมืองร้างหลายสิบปี

เมื่อกล่าวถึงเมืองยองในขณะนั้น เมืองยองถือว่าเป็นเมืองชายขอบ (แสวง มาละแซม, 2540) เนื่องจากเคยเป็นเมืองชายแดนของเมืองเชียงรุ่งมาก่อน ต่อมาในสมัยพญาสามฝั่งแกน ปีพ.ศ. 1947 เมืองยองกลายเป็นเมืองชายขอบของเชียงใหม่ จนกระทั่งเชียงใหม่อยู่ภายใต้อิทธิพลของพม่าทำให้เมืองยองกลายเป็นเมืองชายขอบของพม่าตั้งแต่นั้นมา การตกอยู่

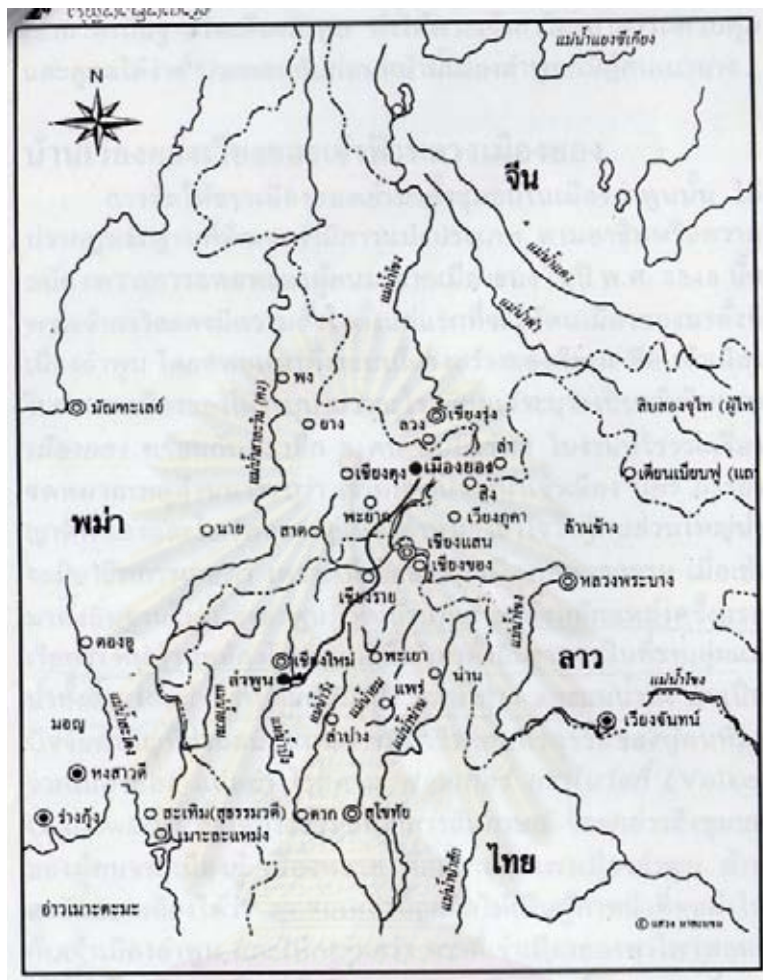
ในฐานะเป็นเมืองชายขอบตลอดมาทำให้เมืองยงมีความสำคัญอย่างยิ่งในด้านกำลังคนและเสบียงอาหารในการออกศึกสงคราม

ในยุคที่พม่ามีอำนาจมาก สภาพบ้านเมืองในขณะนั้นจึงวุ่นวาย ไม่ปกติสุข ผู้คนถูกผู้นำท้องถิ่นชักชวนเกณฑ์เข้าเป็นพวก สู้รบกัน บางส่วนก็หลบหนีภัยไปอยู่ในที่ที่ปลอดภัยกว่า ในตำนานพื้นเมืองเชียงใหม่ระบุว่า ในปี พ.ศ. 2306 พม่ากวาดต้อนผู้คนจากเชียงใหม่ ลำพูนไปอังวะ (แสวง มาละแซม, 2539) ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผู้คนมีจำนวนลดน้อยลง

จนกระทั่งพม่าเสื่อมอำนาจลง ประมาณปี พ.ศ. 2317 ผู้นำท้องถิ่น ได้แก่ พระเจ้ากาวิละ ได้เริ่มฟื้นฟูเชียงใหม่รวมถึงลำพูนด้วย โดยในปี พ.ศ. 2348 หลังจากพระเจ้ากาวิละ เจ้าผู้ครองเมืองเชียงใหม่ทำสงครามกอบกู้เอกราชกับพม่า เมื่อชนะศึกสงครามบ้านเมืองเสียหายไปมาก พระเจ้ากาวิละจึงมีคำสั่งให้กองทัพเชียงใหม่ไปกวาดต้อนคนจากเมืองยงและเมืองใกล้เคียงมาอยู่ที่เมืองลำพูน ซึ่งทางเชียงใหม่ได้ดำเนินนโยบายทางการเมืองรวบรวมกำลังให้เป็นปึกแผ่น ในยุคนี้เรียกว่า “ยุคเก็บผักใส่ซ้า เก็บข้าใส่เมือง” โดยการนำทัพของเจ้าอุปราชธรรมลังกาและเจ้าบุรีรัตน์คำฝั้น หลังจากการกวาดต้อนผู้คน พระเจ้ากาวิละได้สถาปนาให้เจ้าคำฝั้นเป็นเจ้าเมืองลำพูน ส่วนกลุ่มคนยงที่ถูกกวาดต้อนมายังเมืองลำพูนนั้นได้เข้ามาตั้งหลักแหล่งอยู่บริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำปิง แม่น้ำกวัง และแม่น้ำทา เนื่องจากมีความเหมาะสมในการทำการเกษตรเป็นอย่างดี ต่อมาในช่วงปี พ.ศ. 2351-2356 พระเจ้ากาวิละได้ยกทัพไปรบกับพม่า แต่ก็ขาดเสบียงอาหารจึงกลับมาตั้งทัพที่เมืองยงเพื่อรวบรวมอาหารและผู้คน ในครั้งนี้ได้มีการอพยพคนจากเมืองยงมาอีกครั้งหนึ่ง คนยงจึงได้กระจายตัวอยู่ทั่วเมืองลำพูน (ดูภาพที่ 2.1)

แสวง มาละแซม (2540) กล่าวถึงการอพยพของคนยงสรุปได้ว่า เมื่อคนยงจากเมืองยงได้ถูกกวาดต้อนมายังเมืองลำพูนเมื่อกว่าสองร้อยปีมาแล้วซึ่งเป็นช่วงเวลาหลังสงครามระหว่างล้านนากับพม่า กลุ่มคนยงได้กระจายไปตามหัวเมืองล้านนาอื่นๆที่ปัจจุบัน ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำปาง และพะเยา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 2.1 ที่ตั้งของเมืองยongและเส้นทางการย้ายถิ่นฐานของคนยongจากเมืองยongไปยังเมืองลำพูนในปี พ.ศ. 2348 (แสวง มาละแซม, 2544)

หากกล่าวถึงเมืองยongในปัจจุบันนี้ เมืองยongเป็นเมืองเล็กๆอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ รัฐชานสหภาพพม่า และคนยongที่ถูกกวาดต้อนมานั้นคนทั่วไปเรียกว่า “คนเมืองยong” ซึ่งเป็นการเรียกตามชื่อบ้านเมืองเดิม ต่อมาคำว่า “เมือง” ได้หายไปเหลือแต่คำว่า “คนยong” ดังนั้นคนยongจึงเป็นประชากรส่วนใหญ่ของเมืองลำพูนโดยมีประชากรร้อยละ 89 สืบเชื้อสายจากเมืองยongหรือเมืองใกล้เคียง (เพ็ญจันทร์ พันธุ์ฤกษ์, 2547)

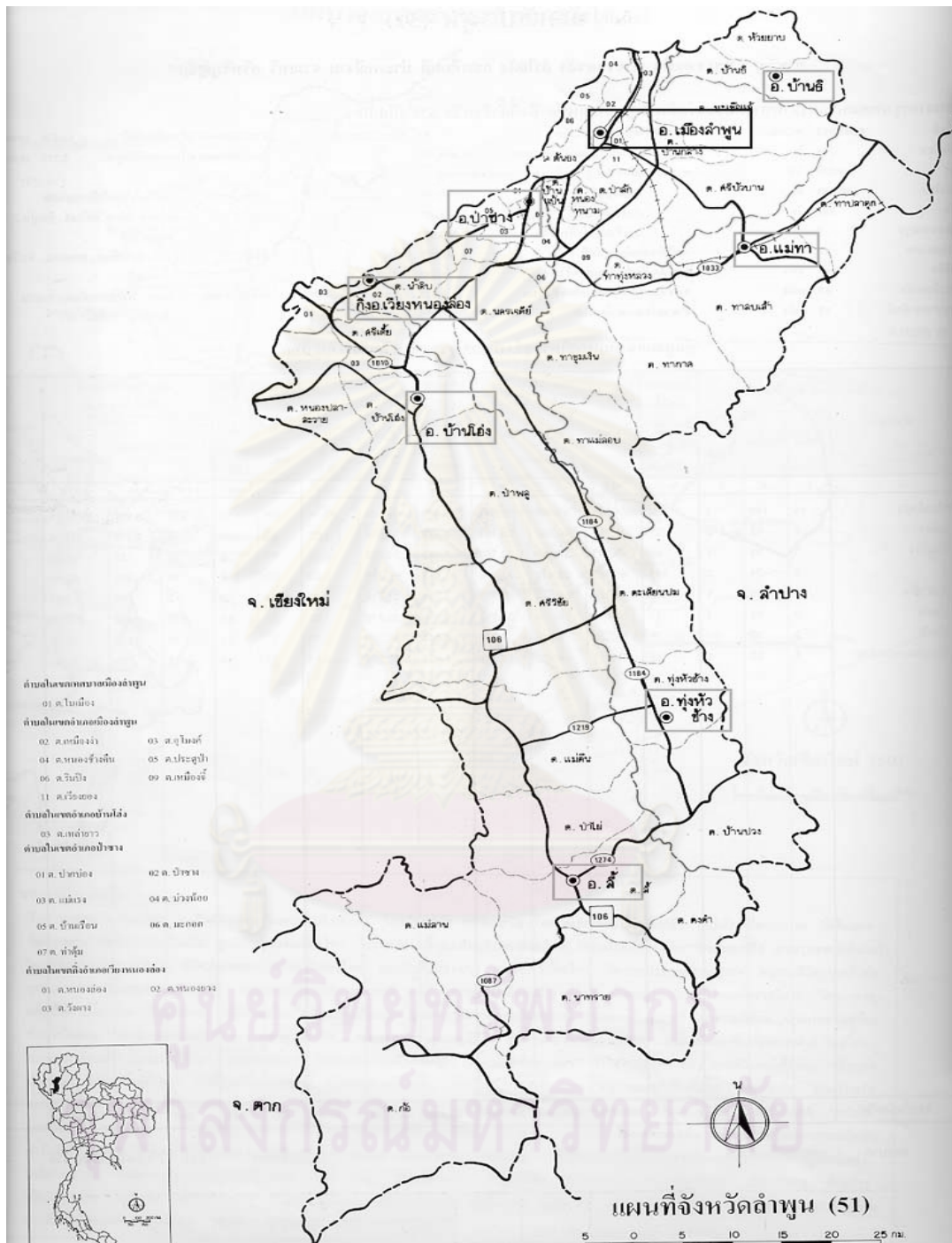
2.2 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน

ในอดีตเมืองป่าซางนั้นเป็นเมืองหน้าด่านที่สำคัญในการป้องกันข้าศึกที่ยกมาตีเมืองล้านนาไทย ได้แก่ ลำปาง ลำพูน เชียงใหม่ เป็นต้น ในปี พ.ศ. 2317 เมื่อสงครามระหว่างพม่ากับพระเจ้ากรุงธนบุรีที่ยกทัพมาช่วยเมืองเชียงใหม่เสร็จสิ้น พระเจ้ากรุงธนบุรีทรงแต่งตั้งให้พระเจ้ายกาธิ์เป็นผู้ครองเมืองเชียงใหม่และเมืองลำพูน พระเจ้ายกาธิ์จึงโปรดให้เจ้าศรีบุญมาผู้เป็นอุปราชไปอพยพผู้คนจากแคว้นสิบสองปันนาซึ่งรวมถึงเมืองยองมาอยู่ ณ เมืองเชียงใหม่และลำพูนเรื่อยมา คนของจากเมืองยองจึงได้มาตั้งถิ่นฐานอยู่ที่เมืองป่าซางเป็นจำนวนมาก

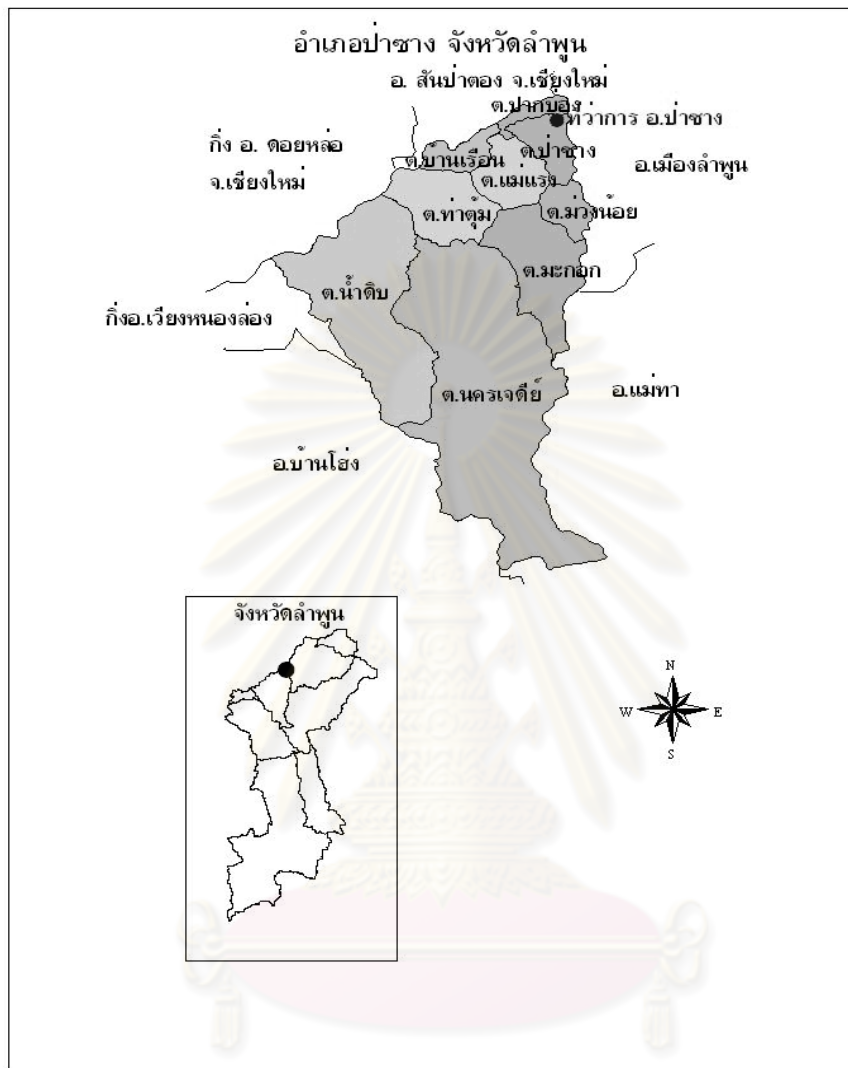
การเปลี่ยนแปลงรูปแบบการบริหารราชการแผ่นดินมาเป็นกระทรวง ทบวง กรมในปี พ.ศ. 2443 มีการตั้งหน่วยราชการเป็นแขวง เมืองป่าซางจึงถูกเรียกชื่อว่า "แขวงปากบ่อง" เนื่องจากที่ว่าการอำเภออยู่ที่ตำบลปากบ่อง จนกระทั่งปีพ.ศ. 2495 ย้ายที่ว่าการอำเภอมาอยู่ที่ตำบลป่าซางจึงเปลี่ยนชื่อมาเป็นอำเภอป่าซางจนถึงทุกวันนี้ เหตุที่ชื่อว่าป่าซางเนื่องจากบริเวณอำเภอป่าซางเต็มไปด้วย "ดงไม้ซาง" จึงเรียกว่า "ป่าซาง" ตามชื่อของต้นไม้ (ศูนย์สารสนเทศเพื่อการบริหารและพัฒนางานปกครอง กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2553: ออนไลน์)

อำเภอป่าซางมีอาณาเขตที่ติดต่อ (ดูภาพที่ 2.2 และภาพที่ 2.3) ดังนี้	
ทิศเหนือ	ติดต่อกับอำเภอสันป่าตองและอำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่
ทิศใต้	ติดต่อกับอำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับอำเภอบ้านโฮ่งและกิ่งเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับอำเภอเมืองและอำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 2.2 แผนที่จังหวัดลำพูน (อินโฟซิสเทค, 2553: ออนไลน์)

ภาพที่ 2.3 แผนที่อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน (ศูนย์สารสนเทศเพื่อการบริหารและพัฒนา
ปกครอง กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2553: ออนไลน์)

การปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอป่าซาง ประกอบด้วยองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น 8 แห่ง ได้แก่

1. เทศบาลตำบลป่าซาง ครอบคลุมพื้นที่ตำบลปากบ่องและตำบลป่าซางทั้งตำบล
2. เทศบาลตำบลม่วงน้อย ครอบคลุมพื้นที่ตำบลม่วงน้อยทั้งตำบล
3. เทศบาลตำบลแม่แรง ครอบคลุมพื้นที่ตำบลแม่แรงทั้งตำบล
4. เทศบาลตำบลมะกอก ครอบคลุมพื้นที่ตำบลมะกอกทั้งตำบล

5. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเรื่อน ครอบคลุมพื้นที่ตำบลบ้านเรื่อนทั้งตำบล
6. องค์การบริหารส่วนตำบลท่าตุ้ม ครอบคลุมพื้นที่ตำบลท่าตุ้มทั้งตำบล
7. องค์การบริหารส่วนตำบลน้ำดิบ ครอบคลุมพื้นที่ตำบลน้ำดิบทั้งตำบล
8. องค์การบริหารส่วนตำบลนครเจดีย์ ครอบคลุมพื้นที่ตำบลนครเจดีย์ทั้งตำบล

อำเภอป่าซางแบ่งพื้นที่เขตการปกครองออกเป็น 9 ตำบล รวมทั้งหมด 86 หมู่บ้าน คือ

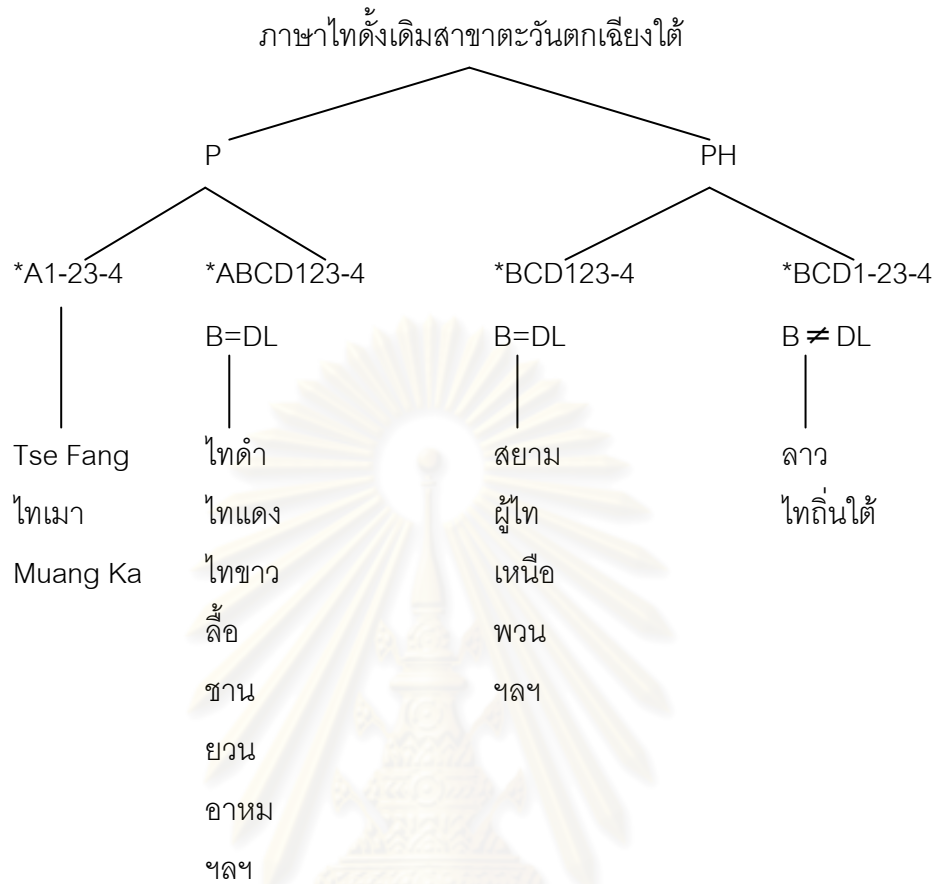
1. ตำบลป่าซาง	มี	5	หมู่บ้าน
2. ตำบลปากบ่อง	มี	5	หมู่บ้าน
3. ตำบลม่วงน้อย	มี	8	หมู่บ้าน
4. ตำบลบ้านเรื่อน	มี	8	หมู่บ้าน
5. ตำบลท่าตุ้ม	มี	14	หมู่บ้าน
6. ตำบลมะกอก	มี	9	หมู่บ้าน
7. ตำบลแม่แรง	มี	11	หมู่บ้าน
8. ตำบลนครเจดีย์	มี	12	หมู่บ้าน
9. ตำบลน้ำดิบ	มี	14	หมู่บ้าน

ประชากรส่วนใหญ่มีเชื้อสายมาจากไทยอง มีประชากร 57,370 คน เป็นชาย 27,849 คน เป็นหญิง 29,521 คน ความหนาแน่นของประชากร 195.6018 คน/ตร.กม. (ม.ป.ป., 2553: ออนไลน์)

2.3 ภาษาตระกูลไท

นักภาษาศาสตร์ได้แบ่งกลุ่มตระกูลภาษาโดยใช้เกณฑ์ที่แตกต่างกัน สำหรับภาษาตระกูลไทมีนักภาษาศาสตร์ได้จัดกลุ่มไว้ ดังนี้

Chamberlain (1975) ศึกษาเรื่องภาษาตระกูลไทสาขาตะวันตกเฉียงใต้โดยแบ่งภาษาเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่ม P และกลุ่ม PH ตามลักษณะการกลายเสียงของพยัญชนะดั้งเดิมก้อง-กัก เป็นเสียงไม่ก้อง-กัก-ไม่พ่นลมและเสียงไม่ก้อง-กัก-พ่นลม สามารถสรุปได้ดังภาพที่ 2.4

ภาพที่ 2.4 แผนภูมิแสดงความสัมพันธ์ของภาษาตระกูลไทสาขาตะวันตกเฉียงใต้ของ Chamberlain (1975)

Li (1977) ได้แบ่งภาษาตระกูลไทโดยอาศัยเสียงพยัญชนะต้นในการจัดกลุ่ม สามารถสรุปได้ 3 กลุ่ม ได้แก่

1. กลุ่มตะวันตกเฉียงใต้ ได้แก่ ภาษาไทยสยาม ภาษาลาว ภาษาไทดำ ภาษาไทลื้อ ภาษาไทขาว และภาษาไทอาหม
2. กลุ่มกลาง ได้แก่ ภาษาไต ภาษาไท ภาษาญอง ภาษาลุง-เซา ภาษาเทียน และภาษายุง-ซุน
3. กลุ่มเหนือ ได้แก่ ภาษาฉวน-มิง ภาษาเซียน-เซียง ภาษาเซ-เฮง ภาษาสิง-ยูน ภาษาซี-ลิน ภาษาเทียน-เซา และภาษาโป-อ้าย

Hartmann (1980) ใช้การเปลี่ยนแปลงทางเสียงเป็นเกณฑ์ในการแบ่งกลุ่ม สามารถสรุปได้ว่า ภาษาตระกูลไทแบ่งได้ 3 กลุ่ม ได้แก่

1. กลุ่มตะวันตกเฉียงใต้ส่วนบน เป็นกลุ่มภาษาที่มีการเปลี่ยนแปลงเสียงพยัญชนะต้นดั้งเดิมที่เป็นเสียงก้องเป็นเสียงไม่ก้องและมีวรรณยุกต์ที่ดั้งเดิมแยกเป็น 2 ส่วน คือ High + Mid VS Low เช่น ภาษาไทใหญ่ ลื้อ ไทขาว ฯลฯ

2. กลุ่มตะวันตกเฉียงใต้ส่วนกลาง เป็นกลุ่มภาษาที่มีการเปลี่ยนแปลงเช่นเดียวกับกลุ่มแรกและกลุ่มพยัญชนะต้นที่เป็นเสียงอโฆษะ-กักที่ช่องเส้นเสียงมารวมกลุ่มกับกลุ่ม Low เช่น ภาษาไทใหญ่เสียงตุง ลื้อเมืองยอง เชียงใหม่ เชียงราย ฯลฯ

3. กลุ่มตะวันตกเฉียงใต้ส่วนล่าง เป็นกลุ่มภาษาที่มีการเปลี่ยนแปลงเช่นเดียวกับกลุ่มแรก นอกจากนี้ เสียงพยัญชนะไม่ก้องเปลี่ยนเป็นเสียงพ่นลมและพยัญชนะต่ำ และวรรณยุกต์ที่ดั้งเดิมแยกเป็น 3 ส่วน คือ High Mid และ Low เช่น ภาษาถิ่นนครศรีธรรมราช ยะลา กรุงเทพฯ ฯลฯ

เรื่องเดช ปันเขื่อนขันธ์ (2531) ได้จัดกลุ่มภาษาตระกูลไทโดยใช้คำศัพท์ที่มีเสียงของพยัญชนะต้นเสียงหยุด (stops) ระหว่างเสียงชนิดกับสัทลีลาในการแบ่งกลุ่มภาษาถิ่นตระกูลไทที่ใช้พูดในประเทศไทย สามารถแบ่งได้เป็น 2 กลุ่มใหญ่ คือ กลุ่มไทและกลุ่มไต แสดงในแผนภูมิแสดงความสัมพันธ์ของภาษาถิ่นตระกูลไทในประเทศไทยได้ดังนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 2.5 แผนภูมิแสดงความสัมพันธ์ของภาษาถิ่นตระกูลไทในประเทศไทย ดัดแปลงจาก เรืองเดช ปันเขื่อนขัตติย์ (2531)

2.4 ภาษาลื้อ

เนื่องจากภาษายองเป็นภาษาถิ่นย่อยของภาษาลื้อเห็นได้จากนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความเห็นไว้ดังนี้ เรืองเดช ปันเขื่อนขัตติย์ (2531) กล่าวว่า ภาษาลื้อเป็นภาษาไทถิ่นหนึ่งของภาษาตระกูลไท ชาวไทลื้อเรียกตนเองว่า “ไตลื้อ” มีภูมิลำเนาเดิมอยู่แคว้นสิบสองพันนา มณฑลยูนนาน ประเทศจีน ต่อมาบางส่วนได้อพยพเข้าสู่ลาวและรัฐชาน ประเทศพม่า บางส่วนอพยพสู่ประเทศไทย ไตลื้อที่อพยพมาจากเมืองยอง รัฐชาน ประเทศพม่า จะเรียกว่า “ลื้อเมืองยอง” หลวงนิเพทย์ นิติธรรม (2520; อ้างถึงใน Nanthariya Lamchiagdase 1984) กล่าวถึงคนลื้อว่า คนลื้อยังอาศัยอยู่ในเมืองอื่นอีก เช่น เมืองยอง เมืองหลวย เมืองยู่ และเมืองเลนในสหภาพพม่า สอดคล้องกับนักวิชาการอีกหลายท่าน เช่น สงวน โชติสุขรัตน์ (2512) กล่าวว่า ความจริงพวกไทของก็คือไทลื้อนั่นเองแต่ที่เรียกตนเองว่า “ไทยอง” หรือ “พวกยอง” นั้นก็เนื่องมาจากเรียกตามชื่อเมืองอันเป็นภูมิลำเนาเดิม คือ เมืองยอง สวัสดิ์ อ่องสกุล (2537) กล่าวว่า ในเขตแดนพม่ามีชาวไทลื้อตั้งถิ่นฐานอยู่ทางทิศตะวันออกของประเทศ ประกอบด้วย เมืองยอง เมืองยู่ เมืองหลวย เมืองเลน โดยมี

เมืองยองเป็นศูนย์กลาง แสดงให้เห็นว่าคนลื้อหรือคนยองก็เป็นกลุ่มชาติพันธุ์เดียวกันเพียงแต่มีการเรียกชื่อที่แตกต่างกันเท่านั้น คือ ภาษาของคนลื้อเรียกว่า “ภาษาลื้อ” และภาษาของคนยองเรียกว่า “ภาษายอง” เป็นภาษาเดียวกันหรืออีกนัยหนึ่งกล่าวได้ว่าภาษายองเป็นภาษาถิ่นย่อยของภาษาลื้อ ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้ทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับวรรณยุกต์ภาษาลื้อด้วย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

Chamberlain (1975; อ้างถึงใน Kanita Chaimano 2009) แบ่งกลุ่มภาษาลื้อซึ่งเป็นภาษาที่อยู่ในกลุ่มพยัญชนะต้น P ตามการแยกเสียงวรรณยุกต์ได้ดังนี้ ในคอแลมน์ *A แบ่งเป็น *A123-4 คอแลมน์ *BCD เป็น *BCD123-4 และ *B=*DL สำหรับคอแลมน์ A สามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่ A12-34 และ A123-4 โดยภาษาลื้อที่พูดในเชียงรุ่งและเมืองยองมีลักษณะการแยกเสียงแบบ A12-34 ส่วนภาษาลื้อที่พูดในเชียงทอง เมืองสิง เมืองโหลง อุเหนือ กันดั้มปา สบเตียก และหัวยลาวมีลักษณะการแยกเสียงแบบ A123-4

เสรี เวโรหา (1975) ศึกษาเรื่องเสียงวรรณยุกต์ในภาษาลื้อ เก็บข้อมูลจากบ้านหย่อน ตำบลหย่อน อำเภอเชียงคำ จังหวัดเชียงราย พบว่าภาษาลื้อมีวรรณยุกต์ 6 หน่วยเสียง แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มวรรณยุกต์คงที่ ประกอบด้วย วรรณยุกต์ที่ 1 สูงระดับ ในคำว่า [ha:¹] “หา” วรรณยุกต์ที่ 5 กลางระดับ ในคำว่า [ha:⁵] “ห้า (โรค)” และวรรณยุกต์ที่ 6 ต่ำระดับ ในคำว่า [ha:⁶] “(ปลา) ร้า” และกลุ่มวรรณยุกต์เปลี่ยนระดับ ประกอบด้วยวรรณยุกต์ที่ 2 กลาง-ขึ้น ในคำว่า [ha:²] “ห้า (ลักษณะนาม เช่น ผน 2 ห้า)” วรรณยุกต์ที่ 3 ต่ำ-ขึ้น ในคำว่า [ha:³] “ห้า” และวรรณยุกต์ที่ 4 สูง-ตก ในคำว่า [ha:⁴] “รา” นอกจากนี้ยังพบอีก 3 วรรณยุกต์ย่อย ได้แก่ เสียงสูงพิเศษ เป็นเสียงย่อยของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 1 ปรากฏเมื่อพยางค์นั้นมีพยัญชนะท้ายเป็นเสียงกัก เสียงสูงพิเศษ-ขึ้น เป็นเสียงย่อยของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 ปรากฏเมื่อพยางค์นั้นตามหลังพยางค์ที่มีเสียงวรรณยุกต์ที่ 1, 2 และ 3 และเสียงสูงพิเศษ-ตก เสียงวรรณยุกต์นี้เป็นการเปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 หรือวรรณยุกต์ที่ 6 เมื่อพยางค์นั้นได้รับการเน้น

Nanthariya Lamchiagdase (1984) พบว่าวรรณยุกต์ภาษาลื้อมีทั้งหมด 6 หน่วยเสียง ได้แก่

วรรณยุกต์ที่ 1 กลาง-ขึ้น-ตก เช่น /kwa:n¹/ “ควาญ”

วรรณยุกต์ที่ 2 ต่ำ เช่น /si:²/ “สี่”

วรรณยุกต์ที่ 3 กลาง-ตก เช่น /be:³/ “หอยเบี่ย”

วรรณยุกต์ที่ 4 สูง-ตก เช่น /h:⁴/ “ลื้อ”

วรรณยุกต์ที่ 5 สูง-ขึ้น เช่น /tam⁵/ “ตำ”

วรรณยุกต์ที่ 6 กลางค่อนข้างต่ำ-ตก เช่น /ku:⁶/ “คู”

นิภา อัมพรพรวรดี (2529) วิจัยเรื่องลักษณะของภาษาไทยลื้อ บ้านหนองบัว ตำบลป่าคา อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน พบว่ามีวรรณยุกต์ทั้งหมด 6 หน่วยเสียง ได้แก่ วรรณยุกต์ที่ 1 สูงระดับ มี 2 เสียงย่อย คือ เสียงสูงระดับเกิดในพยางค์เป็นและเสียงสูงระดับ-มีเสียงกักช่วงท้ายเกิดในพยางค์ตาย วรรณยุกต์ที่ 2 กลาง-ขึ้น-ตก วรรณยุกต์ที่ 3 กลาง-ขึ้นระดับ วรรณยุกต์ที่ 4 กลางระดับ-ตก วรรณยุกต์ที่ 5 ต่ำ-ขึ้น-ตก และวรรณยุกต์ที่ 6 กลางระดับ สามารถจัดแบ่งเสียงวรรณยุกต์ตามกล่องวรรณยุกต์ได้ดังภาพที่ 2.6

	A	B	C	DL	DS
1	ว.1 สูงระดับ	ว. 3 กลาง-ขึ้น ระดับ	ว. 5 ต่ำ-ขึ้น-ตก	ว. 3 กลาง-ขึ้น ระดับ	ว. 1 สูงระดับ
2					
3					
4	ว.2 กลาง-ขึ้น-ตก	ว. 4 กลางระดับ- ตก	ว. 6 กลางระดับ	ว. 4 กลางระดับ-ตก	

ภาพที่ 2.6 ระบบวรรณยุกต์ภาษาลื้อโดยใช้กล่องวรรณยุกต์ ดัดแปลงจากนิภา อัมพรพรวรดี (2529)

2.5 ภาษายอง

ในการทบทวนงานวิจัยจะเน้นเรื่องวรรณยุกต์ภาษายองซึ่งพบว่าผู้ที่ศึกษาวิจัยมาพอสมควร ได้แก่ เรื่องเดช ปันเขื่อนขัติย์ (2521) Sarawit (1979) Somchit Davies (1979) วิสุทธิระ เนียมนาค (2528) และปิยะวัติ วงษ์ชัย (2550) งานวิจัยเหล่านี้ได้แสดงให้เห็นถึงระบบวรรณยุกต์ภาษายองซึ่งมีทั้งวรรณยุกต์ที่เหมือนและแตกต่างกัน

เรื่องเดช ปันเขื่อนขัติย์ (2521) วิจัยเรื่องระบบเสียงภาษายอง โดยเก็บข้อมูลที่หมู่บ้านฉางข้าวน้อยใต้ ตำบลป่าซาง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน พบว่ามีวรรณยุกต์ทั้งหมด 6 หน่วยเสียง ได้แก่ วรรณยุกต์ที่ 1 เสียงขึ้น วรรณยุกต์ที่ 2 เสียงระดับ-ขึ้น วรรณยุกต์ที่ 3 เสียงต่ำ-ขึ้น วรรณยุกต์ที่ 4 เสียงต่ำ-ตก วรรณยุกต์ที่ 5 เสียงตก-ขึ้น และวรรณยุกต์ที่ 6 เสียงสูง-ตก (ดูภาพที่ 2.7)

	A	B	C	DL	DS
1	ว.1 ขึ้น	ว. 3 ต่ำ-ขึ้น	ว. 5 ตก-ขึ้น	ว. 3 ต่ำ-ขึ้น	ว. 1 ขึ้น
2					
3	ว.2 ระดับ-ขึ้น	ว. 4 ต่ำ-ตก	ว. 6 สูง-ตก	ว. 4 ต่ำ-ตก	
4					

ภาพที่ 2.7 ระบบวรรณยุกต์ภาษายองโดยใช้กล่องวรรณยุกต์ ดัดแปลงจากเรื่องเดช ปันเขื่อนขัติย์ (2521)

วิสุทธิระ เนียมนาค (2528) ศึกษาและเปรียบเทียบแบบร่วมสมัยระบบเสียงภาษายองจังหวัดลำพูน โดยเก็บข้อมูลจากจุดเก็บข้อมูล 5 จุด พบว่าสามารถแบ่งภาษายองออกเป็นภาษาถิ่นย่อยได้ 2 ถิ่น คือ ภาษาถิ่นย่อยตะวันออกและภาษาถิ่นย่อยตะวันตก โดยใช้เกณฑ์การจำแนกเสียงวรรณยุกต์ของคอดัมน์ A เป็นเกณฑ์ คือ ภาษาถิ่นย่อยตะวันออก มีลักษณะการแยกเสียงวรรณยุกต์แบบ A123-4 ได้แก่ อำเภอเมืองด้านทิศตะวันออกและอำเภอแม่ทา และภาษาถิ่นย่อยตะวันตกมีการแยกเสียงวรรณยุกต์แบบ A12-34 ได้แก่ อำเภอเมืองด้านทิศตะวันตก อำเภอป่าซาง และอำเภอบ้านโฮ่ง สำหรับการเก็บข้อมูลวรรณยุกต์ภาษายองในอำเภอป่าซางมีวรรณยุกต์ 6 หน่วยเสียง ได้แก่ วรรณยุกต์ที่ 1 กลาง-ขึ้น วรรณยุกต์ที่ 2 กลางระดับ-ตกหรือกลาง-ขึ้น-ตก วรรณยุกต์ที่ 3 ต่ำ-ขึ้น วรรณยุกต์ที่ 4 ต่ำระดับ วรรณยุกต์ที่ 5 กลาง-ตกถึงต่ำ-เสียงกักที่เส้นเสียง และวรรณยุกต์ที่ 6 สูง-ตก สามารถสรุประบบวรรณยุกต์และสัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ภาษายองอำเภอป่าซาง ดังแสดงในภาพที่ 2.8

	A	B	C	DL	DS
1	ว.1 กลาง-ขึ้น [35]	ว. 3 ต่ำ-ขึ้น [14]	ว. 5 กลาง-ตกถึงต่ำ- เสียงกักที่เส้น เสียง [31๒]	ว. 3 ต่ำ-ขึ้น [14]	ว. 1 กลาง-ขึ้น [55]
2					
3	ว.2 กลางระดับ-ตก หรือกลาง-ขึ้น-				
4	ตก [343ก], [332]	ว. 4 ต่ำระดับ [11], [21], [22]	ว. 6 สูง-ตก [51๒]	ว. 4 ต่ำระดับ [11], [21], [22]	

ภาพที่ 2.8 ระบบวรรณยุกต์ภาษายองอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูนโดยใช้กล่องวรรณยุกต์ดัดแปลงจากงานวิจัยของวิสุทธิระ เนียมนาค (2528)

Somchit Davies (1979) ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างภาษายองกับภาษาไทยมาตรฐาน สำหรับภาษายอง เก็บข้อมูลจากบ้านดอนชัย อำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน พบว่ามีวรรณยุกต์ 6 หน่วยเสียงในพยางค์เป็นและ 4 หน่วยเสียงในพยางค์ตาย หน่วยเสียงในคำเป็น ได้แก่ วรรณยุกต์ที่ 1 เสียงขึ้น (Rising) วรรณยุกต์ที่ 2 กลางระดับ (Mid Level) วรรณยุกต์ที่ 3 ต่ำระดับ (Lower Low Level) วรรณยุกต์ที่ 4 กลางค่อนข้างต่ำระดับ (Higher Low Level) วรรณยุกต์ที่ 5 กลาง-ตก (Mid Falling) และวรรณยุกต์ที่ 6 สูง-ตก (High Falling) ส่วนวรรณยุกต์ในคำตายสังเกตได้ว่าเป็นเสียงวรรณยุกต์เดียวกับในคำเป็น ได้แก่ ต่ำระดับ กลางค่อนข้างต่ำระดับ กลางระดับและสูงระดับ จึงสรุปได้ว่าหน่วยเสียงวรรณยุกต์ภาษายองในงานวิจัยนี้มีทั้งหมด 6 หน่วยเสียง ดังภาพที่ 2.9

	A	B	C	DL	DS
1	ว.1 ขึ้น	ว. 3 ต่ำระดับ	ว. 5 กลาง-ตก	ว. 3 ต่ำระดับ	ว. 1 ขึ้น
2					
3	ว.2 กลางระดับ	ว. 4 กลางค่อนข้างต่ำระดับ	ว. 6 สูง-ตก	ว. 4 กลางค่อนข้างต่ำระดับ	
4					

ภาพที่ 2.9 ระบบวรรณยุกต์ภาษายองโดยใช้กล่องวรรณยุกต์ ดัดแปลงจาก Somchit Davies (1979)

Sarawit (1979) ศึกษาเรื่องพยัญชนะฐานนาสิกริมฝีปากทำหน้าที่เป็นพยางค์ในภาษายอง เก็บข้อมูลจากตำบลมะเขือแจ้ อำเภอเมือง และอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน พบว่ามีเสียงวรรณยุกต์ 7 หน่วยเสียง ได้แก่ วรรณยุกต์ที่ 1 ขึ้น วรรณยุกต์ที่ 2 กลางระดับ วรรณยุกต์ที่ 3 ต่ำระดับ วรรณยุกต์ที่ 4 กลาง-ขึ้น วรรณยุกต์ที่ 5 ต่ำ-ตก วรรณยุกต์ที่ 6 สูง-ตกและวรรณยุกต์ที่ 7 สูง

ระดับ สำหรับหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 7 ในงานวิจัยนี้วิสุทธิระ เนียมนาค (2528) กล่าวว่าตามปกติแล้วนักภาษาศาสตร์เปรียบเทียบและเชิงประวัติภาษาตระกูลไทจะวิเคราะห์ให้เสียงวรรณยุกต์ในพยางค์ตายที่มีสัทลักษณะเหมือนหรือคล้ายคลึงกับเสียงวรรณยุกต์ในพยางค์เป็นหน่วยเสียงวรรณยุกต์เดียวกันตามหลักเกณฑ์ของการแจกแจงแบบสับหลัก หน่วยเสียงวรรณยุกต์ข้างต้นสามารถแสดงด้วยกล่องเสียงวรรณยุกต์ได้ดังภาพที่ 2.10

	A	B	C	DL	DS
1	ว.1 ขึ้น	ว. 3 ต่ำระดับ	ว. 5 ต่ำ-ตก	ว. 3 ต่ำระดับ	ว. 7 สูงระดับ
2					
3	ว.2 กลางระดับ	ว. 4 กลาง-ขึ้น	ว. 6 สูง-ตก	ว. 4 กลาง-ขึ้น	
4					

ภาพที่ 2.10 ระบบวรรณยุกต์ภาษาของโดยใช้กล่องวรรณยุกต์ ดัดแปลงจาก Sarawit (1979)

ปิยะวัติ วังซ้าย (2550) ศึกษาระบบเสียงภาษาของเปรียบเทียบกับระบบเสียงภาษาไทยถิ่นเหนือโดยเก็บข้อมูลภาษาของที่หมู่บ้านเหล่าตู๋ ตำบลหนองยวง กิ่งอำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน พบว่าวรรณยุกต์ในภาษาของมีทั้งหมด 6 หน่วยเสียง ได้แก่ วรรณยุกต์ที่ 1 มี 2 เสียงย่อย ได้แก่ กลาง-สูง-ขึ้นและกลาง-ขึ้น วรรณยุกต์ที่ 2 กลางระดับ วรรณยุกต์ที่ 3 ต่ำระดับ วรรณยุกต์ที่ 4 มี 2 เสียงย่อย ได้แก่ กลาง-ต่ำ-กลางและต่ำ-กลาง วรรณยุกต์ที่ 5 ต่ำ-ตก และ วรรณยุกต์ที่ 6 กลาง-ต่ำ-ตก สามารถแสดงด้วยกล่องวรรณยุกต์ได้ดังภาพที่ 2.11

	A	B	C	DL	DS
1	ว.1 กลาง-สูง-ขึ้น				
2	[345]	ว. 3 ต่ำระดับ	ว. 5 ต่ำ-ตก	ว. 3 ต่ำระดับ	ว. 1 กลาง-ขึ้น
3	ว.2 กลางระดับ	[222]	[221]	[222]	[344]
4	[333]	ว. 4 กลาง-ต่ำ- กลาง [323]	ว. 6 กลาง-ต่ำ-ตก [321]	ว. 4 ต่ำ-กลาง [223]	

ภาพที่ 2.11 ระบบวรรณยุกต์ภาษาของโดยใช้กล่องวรรณยุกต์ ดัดแปลงจากปิยะวัติ วังซ้าย (2550)

จากการทบทวนวรรณกรรมภาษาของในงานวิจัยข้างต้นจะเห็นได้ว่าการแยกเสียงวรรณยุกต์ (Tone split) ลักษณะเดียวกัน คือ ในคอลัมน์ A แยกเสียงแบบ A12-34 และในคอลัมน์ B, C, DL และ DS แยกเสียงแบบ 123-4 แสดงระบบวรรณยุกต์ 6 หน่วยเสียง อย่างไรก็ตาม สัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์มีทั้งความเหมือนและความแตกต่างกัน ดังนี้

วรรณยุกต์ที่ 1 ปรากฏในช่อง A12 และ DS123 เป็นเสียงขึ้น, กลาง-ขึ้น และกลาง-สูง-ขึ้น

วรรณยุกต์ที่ 2 ปรากฏในช่อง A34 เป็นเสียงระดับ-ขึ้น, กลางระดับ-ตก, กลาง-ขึ้น-ตก และกลางระดับ

วรรณยุกต์ที่ 3 ปรากฏในช่อง B123 และ DL123 เป็นเสียงต่ำ-ขึ้นและต่ำระดับ

วรรณยุกต์ที่ 4 ปรากฏในช่อง B4, DL4 และ DS4 เป็นเสียงต่ำ-ตก, ต่ำระดับ, กลางค่อนข้างต่ำระดับ, กลาง-ขึ้น และกลางระดับ

วรรณยุกต์ที่ 5 ปรากฏในช่อง C123 เป็นเสียงตก-ขึ้น, กลาง-ตก และต่ำ-ตก

วรรณยุกต์ที่ 6 ปรากฏในช่อง C4 เป็นเสียงสูง-ตกและกลาง-ต่ำ-ตก

การที่บางหน่วยเสียงวรรณยุกต์มีลักษณะทางกลศาสตร์แตกต่างกันอาจเนื่องมาจากเสียงวรรณยุกต์ในแต่ละพื้นที่ที่มีความแตกต่างกันซึ่งเป็นลักษณะของแต่ละถิ่นหรือวิถีวิเคราะห์ของผู้วิจัยแต่ละคนมีความแตกต่างกัน อย่างไรก็ตาม ในภาพรวมสามารถสรุประบบวรรณยุกต์และสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ภาษาของได้ตามกล่องวรรณยุกต์ ดังภาพที่ 2.12

	A	B	C	DL	DS
1	ว.1 กลาง-ขึ้น	ว.3 ต่ำ-ขึ้น, ต่ำระดับ	ว.5 กลาง-ตก	ว.3 ต่ำ-ขึ้น, ต่ำระดับ	ว.1 สูง-ตก, สูง ระดับ, กลาง- ขึ้น
2					
3	ว.2 กลางระดับ	ว.4 กลางค่อนข้าง ต่ำระดับ	ว.6 สูง-ตก	ว.4 กลางค่อนข้างต่ำระดับ	
4					

ภาพที่ 2.12 ระบบเสียงวรรณยุกต์ภาษาของจากงานวิจัยข้างต้นโดยใช้กล่องวรรณยุกต์

2.6 การศึกษาวรรณยุกต์เชิงกลศาสตร์

จากการทบทวนความรู้เกี่ยวกับวรรณยุกต์สามารถสรุปได้ว่า พยางค์ประกอบด้วยเสียงพยัญชนะ เสียงสระ และระดับเสียง นันทนา ทรนเกียรติ (2548) กล่าวว่าระดับเสียงเกิดจากความถี่ของการสั่นสะเทือนของเส้นเสียงหรือจำนวนรอบของการสั่นสะเทือนของเส้นเสียง เมื่อระดับเสียงทำหน้าที่ในภาษาจะเรียกว่า เสียงวรรณยุกต์ (Tone) ซึ่งเสียงวรรณยุกต์จะทำหน้าที่ในระดับคำในการทำให้ความหมายของคำนั้นเปลี่ยนไป นอกจากนี้ การสั่นสะเทือนของเส้นเสียงที่เกิดขึ้นซ้ำๆ นั้น จะเกิดจำนวนรอบของการเคลื่อนไหว ซึ่งเรียกว่าความถี่มูลฐาน (Fundamental Frequency) มีหน่วยเป็นรอบ/วินาที หรือเฮิร์ตซ์ (Hertz) จากงานวิจัยของปิยฉัตร ปานโรจน์ (2534) พบว่าเสียงของเด็กจะมีค่าความถี่มูลฐานสูงกว่าเสียงของผู้ใหญ่อย่างมีนัยสำคัญ

การศึกษาวรรณยุกต์ที่ผ่านมา มีงานวิจัยจำนวนมากที่ใช้วิธีการทางกลศาสตร์มาวิเคราะห์เสียงวรรณยุกต์และมีการพัฒนามาเป็นลำดับจนถึงปัจจุบัน แต่เดิมเคยวิเคราะห์เสียงวรรณยุกต์โดยใช้หูฟัง ได้มีการใช้เครื่องมือทางกลศาสตร์ในการวิเคราะห์และอ่านค่าโดยตรงซึ่ง

เป็นค่าความถี่มูลฐาน (Hertz) ต่อมามีการแปลงค่าระดับเสียงให้เป็นค่า 5 ระดับ งานวิจัยที่ได้นำวิธีการทางกลศาสตร์มาใช้ในงานวิจัย เช่น งานวิจัยเรื่องวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นสุพรรณบุรีของกัลยา ดิงศภัทย์ (2533) และงานวิจัยเรื่องวรรณยุกต์ภาษาไทยถิ่นเพชรบุรีของอภิญา พรสิบ (2537) วิเคราะห์วรรณยุกต์โดยใช้การฟังสำหรับการลงเสียงหนักเบาและใช้เครื่องมือวิเคราะห์คลื่นเสียงที่เรียกว่า DSP Sona-Graph Workstation Model 5500 มาใช้ในการวิเคราะห์หาค่าความถี่มูลฐานของเสียงวรรณยุกต์ การใช้เครื่องมือดังกล่าวในการวิเคราะห์ได้ค่าระยะเวลาที่แตกต่างกัน จึงปรับค่าระยะเวลาให้เท่ากัน คือ มีค่า 100% และวัดค่าความถี่มูลฐานทุกช่วง 10% ตั้งแต่จุดที่ 0% ถึง 100% รวม 11 จุด จากนั้นใช้โปรแกรม Excel 1.05 T หาค่าความถี่มูลฐานเฉลี่ยและแสดงผลการวิเคราะห์ในรูปแบบกราฟเส้นโดยแบ่งค่าพิสัยระดับเสียงออกเป็น 5 ช่วงเท่าๆกัน เพื่อแสดงค่า 5 ระดับสำหรับการบรรยายลักษณะของวรรณยุกต์ ในแต่ละช่องยังแบ่งออกเป็น 3 ช่องย่อยเพื่ออ่านค่าให้ละเอียดยิ่งขึ้น ดังภาพที่ 2.13

[5 [^]]	ระดับ 5 สูง
[5]	
[5 [^]]	
[4 [^]]	ระดับ 4 กลางค่อนข้างสูง
[4]	
[4 [^]]	
[3 [^]]	ระดับ 3 กลาง
[3]	
[3 [^]]	
[2 [^]]	ระดับ 2 กลางค่อนข้างต่ำ
[2]	
[2 [^]]	
[1 [^]]	ระดับ 1 ต่ำ
[1]	
[1 [^]]	

ภาพที่ 2.13 การแบ่งพิสัยระดับเสียงในงานวิจัยของกัลยา ดิงศภัทย์ (2533)

ดารณี กฤษณะพันธุ์ (2538) ศึกษาภาษาไทยถิ่นเพชรบุรี ใช้วิธีการวิเคราะห์ด้วยการฟังและวิธีทางกลศาสตร์เช่นกัน การวิเคราะห์ด้วยการฟังใช้เมื่อจุดบันทึกบทสนทนา แบ่งคำพูดต่อเนื่อง จำแนกประเภทของคำพูดต่อเนื่องคัดเลือกคำสำหรับการวิเคราะห์ คัดเลือกคำสำหรับเก็บข้อมูลคำพูดเดี่ยว และวิเคราะห์การลงเสียงหนักเบา ส่วนการวิเคราะห์ด้วยเครื่องนั้นใช้เครื่องมือชนิดเดียวกับงานวิจัยของกัลยา ดิงศภัทย์ (2533) และอภิญา พรสิบ (2537) และมีการปรับค่าระยะเวลาให้เท่ากันเพื่อวัดค่าความถี่มูลฐาน การกำหนดค่าพิสัยในงานวิจัยนี้ไม่ได้ใช้ค่าพิสัย

ระดับเสียงชุดเดียวกัน แต่แยกพิสัยของแต่ละบริบทจากกัน คือ พิสัยในคำพูดเดี่ยว พิสัยในคำพูดต่อเนื่องแบบบอกเล่าและคำถามแบบไม่เน้นย้ำ พิสัยในคำพูดต่อเนื่องแบบปฏิเสธแบบไม่เน้นย้ำ และคำพูดต่อเนื่องแบบเน้นย้ำ เหตุผลที่มีการแยกค่าพิสัยในลักษณะนี้เนื่องจากประเภทของคำพูดต่างกันทำให้ค่าพิสัยมีความแตกต่างกันด้วย ในการแสดงผลการวิเคราะห์เป็นกราฟเส้นในงานวิจัยนี้ใช้วิธีเดียวกับงานวิจัยของกัลยา ดิงศภทิพย์ (2533)

พิณรัตน์ อัครวัฒนากุล (2541) ได้ศึกษาเปรียบเทียบระบบวรรณยุกต์ในภาษาของคน “ลาว” คน “ญ้อ” และคน “ผู้ไท” ในอำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม โดยใช้โปรแกรมการวิเคราะห์คลื่นเสียง คือ Dos CECIL และเนตรนภา วรวงษ์ (2543) ได้ศึกษาวรรณยุกต์ภาษาไทยถิ่นกาญจนบุรี โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์คลื่นเสียง Win CECIL ในการวิเคราะห์หาค่าความถี่มูลฐาน งานวิจัยทั้งสองนี้ใช้วิธีปรับค่าระยะเวลาของคำที่ใช้ในการวิเคราะห์ให้เป็น 100% และวัดค่าความถี่มูลฐานจำนวน 11 จุด ได้แก่ ค่าที่ 0% ถึง 100% และคำนวณให้เป็นค่าความถี่มูลฐานเฉลี่ย จากนั้นนำค่าความถี่มูลฐานเฉลี่ยที่ได้มาปรับให้มีค่าพิสัยระดับเสียงเป็นค่า 5 ระดับใช้ในการบรรยายสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์

อย่างไรก็ตาม การเปรียบเทียบวรรณยุกต์ระหว่างบุคคล กลุ่มคน หรือระหว่างบริบทโดยใช้ค่าความถี่มูลฐาน (Hertz) ในการสร้างกราฟ สังเกตได้ว่าค่าความถี่มูลฐานต่ำสุดของผู้บอกรายคนเดียวกันแต่ต่างบริบทหรือผู้บอกรายคนแต่ละคนมีค่าไม่เท่ากันจึงไม่สามารถนำมาเปรียบเทียบเสียงวรรณยุกต์ระหว่างบริบทหรือระหว่างบุคคลได้ การวิเคราะห์โดยใช้ค่า Semitone (ST) จึงเป็นวิธีหนึ่งที่สามารถใช้ในการเปรียบเทียบเสียงวรรณยุกต์ระหว่างบริบทหรือระหว่างบุคคล ซึ่งได้รับคำแนะนำจาก Arthur S. Abramson โดยติดต่อทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) สรุปได้ว่าการเปรียบเทียบเสียงวรรณยุกต์ระหว่างบุคคลหรือระหว่างบริบทต้องปรับค่าความถี่มูลฐานให้มีค่าต่ำสุดเท่ากันก่อนที่จะนำไปเปรียบเทียบสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ เมื่อค่าต่ำสุดมีค่าเท่ากันแล้วจึงสามารถเปรียบเทียบข้ามบริบทหรือระหว่างบุคคลได้ สูตรการคำนวณค่า ST ของ Abramson คือ

$$=3.32*12*LOG (Hz \text{ to be translated} / Hz \text{ reference level})$$

Hz to be translated คือ ค่าความถี่มูลฐานที่ต้องการและ Hz reference level คือ ค่าความถี่มูลฐานที่ต่ำที่สุดของผู้บอกรายคน
สำหรับค่าความถี่มูลฐานที่เป็น reference level คือค่าความถี่มูลฐานต่ำสุดของผู้บอกรายคน

งานวิจัยเรื่องวรรณยุกต์ภาษาไทยถิ่นอุบลราชธานีของวิเชียร สิทธิประภาพร (1997) นำเสนอผลการวิเคราะห์โดยปรับเป็น semitone และได้กล่าวว่าเสียงวรรณยุกต์เป็นระดับของเสียงเปียโน การเปลี่ยนโน้ตบนคีย์บอร์ดก็เหมือนกับระดับเสียงขึ้นหรือลง เช่น ความแตกต่างระหว่างเสียง D และ E บนคีย์บอร์ดเหมือนกับเสียงของคน อีกทั้งการใช้ค่า ST นั้นเป็นการใช้สูตรล็อกการิทึม (Logarithms) ที่สามารถปรับค่าจุดเริ่มต้นให้เท่ากันได้จึงสามารถใช้ในการเปรียบเทียบเสียงวรรณยุกต์ได้ดีและแม่นยำกว่าการใช้ค่าความถี่มูลฐาน (Hertz) ใช้สูตรการคำนวณคือ

$$F (\text{St.}) = 39.86 \times \log (10) (F (\text{Hz.}) / 16.35)$$

นอกจากนี้ ในบทความของ Pimsen Buarapha (2006) และ Phanintra Teeranon (2007) ได้ใช้ค่า ST ในการคำนวณเพื่อวิเคราะห์เสียงวรรณยุกต์เช่นเดียวกัน อย่างไรก็ตามในบทความดังกล่าวไม่ได้แสดงสูตรการคำนวณค่า ST ไว้

จากสูตรการคำนวณทั้งสองแบบ Abramson ให้ความเห็นว่าทั้งสองสูตรเป็นการคำนวณหาค่า ST เช่นเดียวกัน แต่มีความแตกต่างกันคือ สูตรแรกเป็นการใช้ค่าความถี่มูลฐานต่ำสุดของผู้บอกรภาษาเป็นตัวหาร ซึ่งผลที่ได้จะเป็นค่า ST ที่ได้จากค่าความถี่มูลฐานของผู้บอกรภาษาเอง ในขณะที่สูตรการคำนวณที่ใช้ในงานวิจัยของวิเชียร สิทธิประภาพร (1997) ใช้ค่า 16.35 เป็นตัวหาร แม้จะได้คำตอบเป็นค่า ST เช่นกัน แต่สูตรดังกล่าวไม่ได้คำนวณจากค่าความถี่มูลฐานต่ำสุดของผู้บอกรภาษา สำหรับงานวิจัยภาษานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาเปรียบเทียบสัทลักษณะของวรรณยุกต์ของผู้บอกรภาษาระหว่างบริบทและระหว่างกลุ่มบุคคลจึงใช้สูตรการคำนวณที่ใช้ค่าความถี่มูลฐานต่ำสุดของผู้บอกรภาษาเพื่อให้ได้ค่า ST ที่มาจากพิสัยระดับเสียงจริงของผู้บอกรภาษา ในงานวิจัยนี้จึงใช้สูตรการคำนวณหาค่า ST ในสูตรแรก คือ $= 3.32 * 12 * \text{LOG} (\text{Hz to be translated} / \text{Hz reference level})$

2.7 การศึกษาในบริบทคำพูดเดี่ยวและบริบทคำพูดต่อเนื่อง

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวกับการศึกษาเสียงวรรณยุกต์ในบริบทคำพูดเดี่ยวและบริบทคำพูดต่อเนื่องพบว่า มีงานวิจัยที่ศึกษาเสียงวรรณยุกต์ในคำ 3 ประเภท ได้แก่ ประเภทแรกเป็นการศึกษาเสียงวรรณยุกต์ในคำพูดเดี่ยวซึ่งเป็นคำพยางค์เดี่ยว ปรากฏโดดๆ การเก็บข้อมูลคำพูดเดี่ยวจะให้ผู้บอกรภาษาออกเสียงเป็นคำๆ เท่านั้น ประเภทที่สอง เป็นการศึกษาคำ 2 พยางค์เป็นคำประสม การเก็บข้อมูลจะให้ออกเสียงคำ 2 พยางค์นั้นเช่นเดียวกับคำพูดเดี่ยว และประเภท

ที่สาม เป็นการศึกษาคำพูดต่อเนื่อง คือ คำ 1 พยางค์ที่ปรากฏในวลีหรือประโยคที่พูดต่อเนื่องกัน และมีการหยุดเว้นระยะข้อความที่พูด

สำหรับงานวิจัยที่ผ่านมาที่ได้ศึกษาวรรณยุกต์ทั้งในคำพูดเดี่ยวและคำพูดต่อเนื่อง ได้แก่งานวิจัยของพรศรี ชินเชษฐ (2532) ศึกษาวรรณยุกต์ภาษาลาวแง่ในคำเดียวกับคำพูดต่อเนื่อง โดยศึกษาวรรณยุกต์ในคำพูดเดี่ยว 1 พยางค์ คำ 2 พยางค์ และคำพูดต่อเนื่องพบว่า เสียงวรรณยุกต์มีความแตกต่างกันทั้งในคำเดี่ยว คำ 2 พยางค์และคำพูดต่อเนื่องเนื่องจากอิทธิพลของตำแหน่งของพยางค์ การเน้นย้ำ และการลงเสียงหนักเบา นอกจากนี้ ผู้วิจัยแบ่งประเภทของคำพูดต่อเนื่องออกเป็นคำพูดต่อเนื่องแบบบอกเล่า คำพูดต่อเนื่องแบบคำถาม และคำพูดต่อเนื่องแบบเน้นย้ำและพบว่าประเภทของคำพูดดังกล่าวมีอิทธิพลต่อเสียงวรรณยุกต์เช่นเดียวกัน

กัลยา ติงศภักดิ์ (2533) ศึกษาเรื่องวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นสุพรรณบุรี: การศึกษาเปรียบเทียบวรรณยุกต์ในคำกับวรรณยุกต์ในถ้อยคำต่อเนื่อง โดยศึกษาทั้งคำ 1 พยางค์ คำ 2 พยางค์ คำ 3-4 พยางค์และคำพูดต่อเนื่องซึ่งสร้างเป็นกรอบประโยคเพื่อควบคุมบริบทของเสียงวรรณยุกต์ ผลการวิจัยพบว่า พิสัยระดับเสียงของคำ 1 พยางค์กับคำ 2 พยางค์ต่างกัน คือ คำ 1 พยางค์และพยางค์หลังของคำ 2 พยางค์มีสัทลักษณะของวรรณยุกต์ใกล้เคียงกัน ส่วนพยางค์หน้ามีสัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่แตกต่างไป แสดงให้เห็นว่าการลงเสียงหนักเบาส่งผลต่อพิสัยระดับเสียงของวรรณยุกต์ ในถ้อยคำต่อเนื่องศึกษาเสียงวรรณยุกต์ในพยางค์เสียงหนักพิเศษ อยู่ในตำแหน่งท้ายถ้อยคำ พยางค์เสียงหนัก อยู่ในตำแหน่งอื่นๆที่ไม่ใช่ตำแหน่งท้ายถ้อยคำและลงเสียงหนัก และพยางค์เสียงเบาอยู่ในพยางค์อื่นๆที่ไม่ใช่พยางค์ท้ายถ้อยคำและไม่ลงเสียงหนักพบว่า ทุกหน่วยเสียงมีสัทลักษณะของวรรณยุกต์ต่างกันออกไปตามประเภทของพยางค์ ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่าคำ 2 พยางค์และถ้อยคำต่อเนื่องมีสัทลักษณะของวรรณยุกต์เปลี่ยนแปลงไปจากในคำพูดเดี่ยวด้วยอิทธิพลของตำแหน่งของพยางค์และการลงเสียงหนักเบา

ปณัชนิต บัณฑิตกุล (2536) ศึกษาวรรณยุกต์ในคำพยางค์เดี่ยวและคำสองพยางค์ในภาษาไทยถิ่นกลาง จ.ประจวบคีรีขันธ์ พบว่าพยางค์หลังของคำ 2 พยางค์มีเสียงวรรณยุกต์คล้ายคลึงกับเสียงวรรณยุกต์ที่ปรากฏในคำ 1 พยางค์ ในขณะที่สัทลักษณะของวรรณยุกต์ในพยางค์หน้ามีเสียงวรรณยุกต์แตกต่างออกไป ทั้งนี้เนื่องมาจากรูปแบบการลงเสียงหนักเบาในคำ 2 พยางค์

ดารณี กฤษณะพันธุ์ (2538) ศึกษาแนวทางศึกษาวรรณยุกต์จากคำพูดต่อเนื่อง: กรณีศึกษาภาษาไทยถิ่นเพชรบุรีโดยศึกษาเสียงวรรณยุกต์ในคำพูดต่อเนื่องและคำพูดเดี่ยว ผลการวิจัยพบว่าการลงเสียงหนักเบา จำนวนพยางค์ในคำ และประเภทของคำพูดต่อเนื่องมีอิทธิพลต่อสัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ทั้งส่วนที่คล้ายคลึงและส่วนที่แตกต่างกัน

จากงานวิจัยข้างต้นสรุปได้ว่า เสียงวรรณยุกต์ในคำพูดเดี่ยวและคำพูดต่อเนื่องมีความแตกต่างกันเนื่องมาจากหลายปัจจัย อาทิ ตำแหน่งของพยางค์ การเน้นย้ำ การลงเสียงหนักเบา ประเภทของคำพูด เป็นต้น

2.8 การศึกษาวรรณยุกต์กับตัวแปรด้านอายุ

ในการศึกษาเปรียบเทียบวรรณยุกต์มักมีการศึกษาเกี่ยวกับตัวแปรทางสังคมที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงของเสียงวรรณยุกต์ เช่น เพศ การศึกษา และอายุ เป็นต้น เนื่องจากตัวแปรเหล่านี้เป็นปัจจัยที่สำคัญที่จะทำให้เห็นความแตกต่างและความเปลี่ยนแปลงของเสียงวรรณยุกต์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัจจัยด้านอายุซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้คนในสังคมมีพฤติกรรมที่ต่างกันทั้งด้านความคิด การแสดงออก รวมไปถึงการใช้ภาษาด้วย

สำหรับงานวิจัยที่ศึกษาวรรณยุกต์โดยมีตัวแปรด้านอายุเข้ามาเกี่ยวข้อง ได้แก่ งานวิจัยของอรุณี อรุณเรือง (2533) ซึ่งศึกษาการแปรของวรรณยุกต์โทในภาษาไทยกรุงเทพฯตามระดับอายุผู้พูด งานวิจัยนี้แบ่งผู้บอกภาษาออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มอายุ 15-20 ปี กลุ่มอายุ 35-40 ปี และกลุ่มอายุ 55-60 ปี พบว่าวรรณยุกต์โทในภาษาไทยกรุงเทพฯมีสัทลักษณะของวรรณยุกต์เป็นเสียงกลาง-ตก ทั้งหมด 5 รูปแปร ได้แก่ กลาง-ตก [31] สูง-ตก [451] กลาง-ขึ้น-กลาง [343] กลาง-ขึ้น-ตก [341] และกลางระดับ-ตกข้างท้าย [332] จากรูปแปรทั้ง 5 รูปแปรนี้กลุ่มอายุ 45-50 ปีและ 55-60 ปีใช้รูปแปรวรรณยุกต์กลาง-ตก [31] มากที่สุด รองลงมาได้แก่สูง-ตกและกลาง-ขึ้น-กลางตามลำดับ ในขณะที่กลุ่มอายุ 15-20 ปีใช้รูปแปรวรรณยุกต์กลาง-ขึ้น-กลางมากที่สุด รองลงมาได้แก่ กลาง-ขึ้น-ตกและกลางระดับ-ตกข้างท้ายตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าอายุเป็นตัวแปรทางสังคมตัวแปรหนึ่งที่มีความสำคัญในการแปรของเสียงวรรณยุกต์

ปิยฉัตร ปานโรจน์ (2534) ศึกษาลักษณะเชิงกลศาสตร์ของวรรณยุกต์ในภาษาไทยกรุงเทพฯตามกลุ่มอายุ ในงานวิจัยนี้ได้แบ่งผู้บอกภาษาออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มอายุ 10-20 ปี กลุ่มอายุ 30-40 ปี และกลุ่มอายุ 50-60 ปี จากการวิจัยพบว่าค่าความถี่มูลฐานเฉลี่ยในทุกวรรณยุกต์ของกลุ่มเด็ก (10-20 ปี) สูงกว่าของกลุ่มผู้ใหญ่ (30-40 ปีและ 50-60 ปี) อย่างมี

นัยสำคัญและค่าระยะเวลาที่มีการแปรตามกลุ่มอายุโดยกลุ่มเด็กมีค่าระยะเวลายาวที่สุด ในขณะที่กลุ่มผู้ใหญ่ทั้ง 2 กลุ่มมีค่าระยะเวลาใกล้เคียงกัน

รตญา กอบศิริกาญจน์ (2535) ศึกษาเรื่องการแปรของวรรณยุกต์สูง-ตกในภาษาไทยถิ่นสุพรรณบุรีตามตัวแปรสังคมบางประการโดยมีตัวแปรทางด้านอายุ แบ่งผู้บอกภาษาออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มอายุน้อย (อายุ 15-35 ปี) และกลุ่มอายุมาก (อายุ 45-65 ปี) พบว่าหน่วยเสียงวรรณยุกต์สูง-ตกมี 3 รูปแปร ได้แก่ รูปแปรขึ้น รูปแปรตก-ขึ้น และรูปแปรตก กลุ่มอายุน้อยมีการใช้รูปแปรตก-ขึ้นมากที่สุด ปรากฏการณ์นี้เป็นลักษณะที่ปะปนกันระหว่างลักษณะของภาษาไทยถิ่นสุพรรณบุรีกับภาษาไทยกรุงเทพฯ ในขณะที่กลุ่มอายุมากใช้รูปแปรตกมากที่สุดซึ่งเป็นลักษณะของภาษาไทยถิ่นสุพรรณบุรี

จากงานวิจัยที่ผ่านมา จะเห็นได้ว่าอายุเป็นตัวแปรที่สำคัญตัวแปรหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการแปรของเสียงวรรณยุกต์ ทำให้สามารถคาดการณ์ถึงแนวโน้มการใช้ภาษาในท้องถิ่นนั้นๆ ได้เป็นอย่างดี

2.9 การศึกษาวรรณยุกต์สนธิ

วรรณยุกต์สนธิ (Tone Sandhi) หรือ การเปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์ คือ การที่เสียงวรรณยุกต์ ก เมื่ออยู่ติดกับเสียงวรรณยุกต์ ข แล้วลักษณะทางสัทศาสตร์ของวรรณยุกต์ ก เปลี่ยนไป (ธีระพันธ์ ล.ทองคำ 2521) นอกจากนี้ Nanthariya Lamchiagdase (1984) ให้ความหมายไว้ว่าเป็นลักษณะอย่างหนึ่งของหน่วยเสียงที่ได้รับอิทธิพลจากเสียงวรรณยุกต์ในพยางค์ที่ติดกัน จากงานวิจัยวรรณยุกต์ภาษาไทยได้พบปรากฏการณ์เกี่ยวกับการเปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์ในลักษณะดังกล่าวด้วย ลักษณะของวรรณยุกต์สนธิที่ปรากฏในภาษาลื้อ มีดังนี้

งานวิจัยของ Huebner (1975; อ้างถึงในนิภา อัมพรพรวดี 2529) พบวรรณยุกต์สนธิ 3 ลักษณะ คือ

1. เสียงต่ำ-ขึ้นที่มีเสียง glottal แทรกกลาง [123] จะกลายเป็นเสียงต่ำระดับเมื่อพยางค์นั้นปรากฏหน้าเสียงสูง-ตก [52] และเสียงขึ้น [25] เช่น

/kha:13 kaj25/ → /kha:11 kaj25/ “ฆ่าไก่”

2. เสียงสูง-ตก [52] จะกลายเป็นเสียงสูง-ขึ้น¹ (*) เมื่อปรากฏตามหลังเสียงสูง-ระดับ [55] เสียงต่ำ-ขึ้น [25] หรือเสียงต่ำ-ขึ้น [1r3] เช่น

/ti:55 ca:j52/ → /ti:55 ca:j*/ “ตีลูกเขย”

3. เสียงต่ำ-ขึ้น [25] จะกลายเป็นเสียงต่ำระดับ [22] เมื่อปรากฏหน้าเสียงสูง-ระดับ [55] หรือเสียงสูง-ตก [52] เช่น

/da:25 co:n55/ → /da:22 co:n55/ “ดำใจร”

Nanthariya Lamchiagdase (1984) ศึกษาวรรณยุกต์สนธิในภาษาไทยที่จังหวัดลำปาง พบว่ามีวรรณยุกต์สนธิปรากฏเช่นกันดังนี้

1. เสียงกลาง-ขึ้น-ตก (T1)² (เสียงที่ปรากฏในช่อง A3-A4) จะกลายเป็นเสียงสูง³ (T8) เมื่อปรากฏตามหลังเสียงต่ำ (T2) (ปรากฏในช่อง B1-B3) และเสียงสูง-ขึ้น (T5) (ปรากฏในช่อง A1-A2) เช่น

/ju:2 hə :n1/ → /ju:2 hə :n8/ “อยู่เรือน”

2. เสียงสูง-ตก (T4) (ปรากฏในช่อง C4) จะกลายเป็นเสียงสูงกว่าสูง-ตก (T9) (a higher high falling) เมื่อปรากฏตามหลังเสียงต่ำ (T2) (ปรากฏในช่อง B1-B3) และเสียงสูง-ขึ้น (T5) (ปรากฏในช่อง A1-A2) เช่น

/si:2 kaw4/ → /si:2 kaw9/ “(ต้นไม้) 4 ต้น”

¹ เสรี เวโรหิตา (1975) กล่าวว่าเสียงสูง-ขึ้น เป็นเสียงย่อยของวรรณยุกต์ที่ 4 สูง-ตกหรือสูง-ลง

² สัญลักษณ์ที่ปรากฏใน 2.9 เป็นสัญลักษณ์ที่ใช้แสดงวรรณยุกต์ในงานวิจัยของ Nanthariya Lamchiagdase (1984) และนิกา อัมพรพรวดี (2529)

³ เสียงสูง (8) มีจุดเริ่มต้นของเสียงที่ระดับสูง มีการขึ้นของเสียงและตกที่จุดสิ้นสุดของเสียง เสียงนี้จะปรากฏเฉพาะในคำเป็นเท่านั้น

สำหรับวรรณยุกต์สนธิที่พบในงานวิจัยของนิภา อัมพรพรวดี (2529) มี 3 ลักษณะดังนี้

1. เสียงต่ำ-ขึ้น-ตก (T6) (ปรากฏในช่อง C1-C3) จะกลายเป็นเสียงกลางระดับ (T3) (ปรากฏในช่อง C4) เมื่ออยู่หน้าเสียงกลาง-ขึ้น-ระดับ (T5) (ปรากฏในช่อง B1-B3) หรือเสียงกลาง-ขึ้น-ตก (T2) (ปรากฏในช่อง A3-A4) เช่น

/pha:6 hum5/ → /pha:3 hum5/ “ผ้าห่ม”

2. เสียงกลาง-ขึ้น-ตก (T2) (ปรากฏในช่อง A3-A4) จะกลายเป็นเสียงสูง-ขึ้น-ตก (T8) (ปรากฏเฉพาะในวรรณยุกต์สนธิ) เมื่อตามหลังเสียงสูง-ระดับ (T1) (ปรากฏในช่อง A1-A2) หรือเสียงกลาง-ขึ้น-ระดับ (T5) (ปรากฏในช่อง B1-B3) เช่น

/taw1 faj2/ → /taw1 faj8/ “เตาไฟ”

3. เสียงสูงระดับ (T1) (ปรากฏในช่อง A1-A2) จะกลายเป็นเสียงกลาง-ขึ้น-ระดับ (T5) (ปรากฏในช่อง B1-B3) เมื่ออยู่หน้าเสียงต่ำ-ขึ้น-ตก (T6) (ปรากฏในช่อง C1-C3) เช่น

/tam1 sum6/ → /tam5 sum6/ “ตำส้ม (ส้มตำ)”

นอกจากนี้ เรื่องเดช ปันเขื่อนขัตติย์ (2521) ในการศึกษาระบบวรรณยุกต์ภาษาของซึ่งเป็นภาษาถิ่นย่อยหนึ่งของภาษาลื้อพบว่ามี การเปลี่ยนแปลงเสียงวรรณยุกต์ในถ้อยคำ 2 พยางค์ สรุปได้ว่า ถ้อยคำ 2 พยางค์ เมื่อพยางค์หน้าเป็นเสียงต่ำ-ขึ้น เสียงสูง-ตก และเสียงขึ้น พยางค์หลังซึ่งเป็นเสียงระดับจะเปลี่ยนแปลงเสียงวรรณยุกต์เป็นเสียงขึ้น ตัวอย่างถ้อยคำ 2 พยางค์ที่ได้ให้ไว้มี 3 คำ ได้แก่

/ma:33/ “มา” → [bɔ:21 ma:34] “ป่มา”

/kun33/ “คน” → [hok35 kun34] “หกคน”

/ja:33/ “ยา” → [mɔ:35 ja:34] “หมอยา”

จากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้นจะเห็นได้ว่า คนของย้ายถิ่นฐานจากเมืองของมาตั้งรกรากในจังหวัดลำพูนเป็นเวลานานกว่าสองร้อยปีแล้ว แต่ก็ยังคงใช้ภาษาของซึ่งเป็นภาษาถิ่นย่อยหนึ่งของภาษาลื้อในการติดต่อสื่อสาร ในห้วงเวลาที่ผ่านมา แม้ว่าเป็นประชากรส่วนใหญ่ในจังหวัดลำพูนจะเป็นคนของ ก็ยังมีกลุ่มคนที่ใช้ภาษาคำเมืองและภาษาไทยถิ่นอื่นด้วย จึงอาจเป็นไปได้ว่าภาษาของในจังหวัดลำพูนน่าจะมีการแปรของเสียงวรรณยุกต์เกิดขึ้น นอกจากนี้ ใน

งานวิจัยที่ศึกษาเรื่องระบบเสียงภาษายองนั้นมีมากพอสมควร แต่การศึกษาวรรณยุกต์ภาษายองในงานวิจัยที่ผ่านมาใช้วิธีการฟังเป็นส่วนใหญ่อาจทำให้ผลการวิเคราะห์ไม่น่าเชื่อถือและไม่ทันสมัย อีกทั้งการศึกษาวรรณยุกต์ภาษายองที่ผ่านมายังไม่ม้งานวิจัยใดที่ศึกษาวรรณยุกต์ในบริบทคำพูดต่อเนื่อง ส่วนวรรณยุกต์สนธิเป็นลักษณะที่สำคัญอย่างหนึ่งของภาษาลื้อซึ่งรวมถึงภาษายองที่เป็นภาษาถิ่นย่อยด้วย จากงานวิจัยของเรื่องเดช บันเขื่อนขันธ์ (2521) ได้กล่าวว่ามีวรรณยุกต์สนธิในภาษายอง ผู้วิจัยจึงต้องการพิสูจน์ข้อเสนอดังกล่าวว่ามีวรรณยุกต์สนธิปรากฏตามข้อเสนอดังกล่าวหรือไม่ อย่างไร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 การคัดเลือกจุดเก็บข้อมูล

จากการทบทวนวรรณกรรมเรื่องถิ่นที่อยู่ของคนอพยพว่าคนของอาศัยอยู่ในจังหวัดลำพูนมากที่สุดและอยู่อย่างกระจัดกระจายทั่วจังหวัด เพื่อให้ได้จุดเก็บข้อมูลที่มีคนของใช้ภาษายองมากที่สุด ผู้วิจัยจึงส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนในจังหวัดลำพูนตำบลละ 2 โรงเรียนเพื่อสอบถามการใช้ภาษาของคนในชุมชน ผลปรากฏว่าอำเภอป่าซางเป็นอำเภอที่มีการใช้ภาษายองมากที่สุด อย่างไรก็ตาม มีบางตำบลที่มีการใช้ภาษาอื่นในชีวิตประจำวัน คือ ตำบลบ้านเรือนมีประชากรเชื้อสายมอญซึ่งใช้ภาษามอญในการติดต่อสื่อสารกัน ผู้วิจัยจึงเลือกพื้นที่ที่มีการใช้ภาษายองมากที่สุดตามแบบสอบถามประกอบการสอบถามจากคนในท้องถิ่นด้วยตนเองว่าตำบลใดและหมู่บ้านใดมีคนของใช้ภาษายองมากที่สุด ผลที่ได้จากการสำรวจ คือ ตำบลป่าซางเป็นตำบลที่มีประชากรใช้ภาษายองมากที่สุดในอำเภอป่าซาง

เมื่อได้พื้นที่เก็บข้อมูลคือตำบลป่าซางแล้ว ผู้วิจัยได้เลือกหมู่บ้านสำหรับเป็นจุดเก็บข้อมูล ซึ่งจากการทบทวนวรรณกรรมพบว่าหมู่บ้านนางข้าวน้อยเป็นหมู่บ้านที่เคยมีการวิจัยภาษายองมาแล้วแต่เป็นเรื่องที่ไม่ซ้ำซ้อนกัน ผู้วิจัยจึงเลือกหมู่บ้านนางข้าวน้อยเป็นจุดเก็บข้อมูล และอีกหมู่บ้านหนึ่งคือบ้านล้องซึ่งมีคนของอาศัยอยู่จำนวนมากและไม่ไกลจากหมู่บ้านนางข้าวน้อยเท่าใดนัก ผู้วิจัยจึงเลือกหมู่บ้านนางข้าวน้อยและหมู่บ้านบ้านล้องเป็นจุดเก็บข้อมูลในงานวิจัยนี้

3.2 การคัดเลือกผู้บอกภาษา

ผู้บอกภาษาในงานวิจัยนี้แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ ผู้บอกภาษายองลำพูนเป็นกลุ่มที่สำคัญในงานวิจัยนี้ ผู้บอกภาษายองเมืองยองและผู้บอกภาษาคำเมืองลำพูนเป็นกลุ่มผู้บอกภาษาที่ใช้สำหรับเปรียบเทียบสัทลักษณะของวรรณยุกต์กับผู้บอกภาษายองลำพูน ผู้บอกภาษาแต่ละกลุ่มมีคุณสมบัติทั่วไป คือ เกิดและเติบโตในท้องถิ่นนั้นๆ พูดจาชัดถ้อยชัดคำ เปล่งเสียงชัดเจน และมีปฏิภาณไหวพริบดี ส่วนคุณสมบัติเฉพาะของผู้บอกภาษาแต่ละกลุ่มมีดังนี้

3.2.1 คุณสมบัติของผู้บอกภาษายองลำพูน

- ก. เป็นเพศหญิง เนื่องจากผู้หญิงทำงานที่บ้านเป็นส่วนใหญ่และจะไม่ได้พบปะผู้คนมากเหมือนผู้ชายที่ต้องออกไปทำงานนอกบ้าน ผู้วิจัยจึงเห็นว่าผู้บอกภาษาเพศหญิงเหมาะสมสำหรับงานวิจัยมากกว่า

- ข. มีอายุอยู่ในกลุ่มอายุ 13-18 ปี จำนวน 3 คน เรียกว่ากลุ่มวัยรุ่น และกลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไปจำนวน 3 คน เรียกว่ากลุ่มผู้สูงอายุ รวมทั้งหมด 6 คน
- ค. ระดับการศึกษาไม่เกินระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเพื่อควบคุมตัวแปรทางการศึกษา
- ง. เป็นคนของ ใช้ภาษาของสื่อสารในชีวิตประจำวัน และมีบิดามารดาเป็นคนของ

3.2.2 คุณสมบัติของผู้บอกภาษายองเมืองยอง

- ก. มีภูมิลำเนาอยู่ในเมืองยอง รัฐชาน สหภาพพม่า
- ข. อาศัยอยู่ในจังหวัดลำพูนไม่เกิน 2 ปีเนื่องจากหากอยู่ต่างถิ่นนานเกินไปจะส่งผลให้ภาษามีการแปรได้

3.2.3 คุณสมบัติของผู้บอกภาษาคำเมืองลำพูน

- ก. เกิดและเติบโตในจังหวัดลำพูนและไม่เคยย้ายไปอยู่ในถิ่นฐานอื่นนานเกิน 6 เดือน
- ข. อายุ 60 ปีขึ้นไป
- ค. การศึกษาไม่เกินระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

3.3 การเก็บข้อมูล

3.3.1 ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

แบ่งเป็น 2 ระยะ ได้แก่ ระยะแรกตั้งแต่เดือนมกราคม-กุมภาพันธ์ 2552 เป็นการเก็บข้อมูลจากผู้บอกภาษาทั้ง 6 คนและระยะที่สอง คือ ช่วงเดือนเมษายน 2552 เป็นการเก็บข้อมูลภาษายองจากผู้บอกภาษาที่มาจากเมืองยอง รัฐชาน สหภาพพม่า

3.3.2 เครื่องมือที่ใช้บันทึกเสียงและโปรแกรมที่ใช้บันทึกเสียง

เครื่องมือที่ใช้บันทึกเสียง ได้แก่ คอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊กยี่ห้อ Compaq รุ่น Presario V 3000 ไมโครโฟนยี่ห้อ Phillips รุ่น SHM 3400 ซึ่งเป็นไมโครโฟนบันทึกเสียงทิศทางเดียวสามารถป้องกันเสียงรบกวนได้บางส่วน และใช้โปรแกรม Nuendo 3 ซึ่งสามารถบันทึกเสียงได้เป็นเวลานาน สามารถตัดและจัดเก็บไฟล์ย่อได้

3.3.3 สถานที่บันทึกเสียง

ผู้วิจัยบันทึกเสียงที่บ้านของผู้บอกภาษากลุ่มผู้สูงอายุเนื่องจากผู้บอกภาษาทำงานอยู่ที่บ้าน สำหรับกลุ่มวัยรุ่นผู้วิจัยได้บันทึกเสียงที่โรงเรียนเนื่องจากเป็นช่วงการเปิดภาคเรียนโดยบันทึกเสียงในห้องประชุมของโรงเรียนซึ่งสามารถป้องกันเสียงรบกวนได้ส่วนหนึ่งในขณะที่บันทึกเสียง

3.3.4 วิธีการเก็บข้อมูล

การเก็บข้อมูลภาษาของผู้บอกภาษาทั้ง 6 คน ผู้วิจัยเก็บข้อมูลคำพูดต่อเนื่องเป็นอันดับแรก จากนั้นจึงเก็บข้อมูลคำ 2 พยางค์ และคำพูดเดี่ยว ตามลำดับ ซึ่งวิธีการเก็บข้อมูลดังกล่าวมีดังนี้

3.3.4.1 การเก็บข้อมูลคำพูดต่อเนื่อง

เมื่อผู้วิจัยและผู้บอกภาษาพบกันครั้งแรก ผู้วิจัยได้พูดคุยในเรื่องทั่วไปเพื่อทำความคุ้นเคยก่อนการเก็บข้อมูล และได้ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการเก็บข้อมูลและขออนุญาตบันทึกเสียงของผู้บอกภาษา จากนั้นผู้วิจัยบันทึกเสียงของผู้บอกภาษาโดยให้ผู้บอกภาษาถือไมโครโฟนเอาไว้ให้มีระยะห่างที่พอเหมาะเพื่อสามารถบันทึกเสียงได้ชัดเจน สำหรับเรื่องที่ใช้ในการสนทนากันในแต่ละครั้งเป็นเรื่องราวที่ใกล้ตัวผู้บอกภาษา เช่น กิจกรรมที่ทำในแต่ละวัน เรื่องราวในอดีต อาหารการกิน ครอบครัว ประเพณีในท้องถิ่น ฯลฯ ซึ่งจะไม่มีเตรียมคำถามไว้ล่วงหน้าเพราะต้องการสนทนากันอย่างเป็นธรรมชาติมากที่สุด อีกทั้งไม่ต้องการให้ผู้บอกภาษารู้สึกกังวลกับการพูดคุยในลักษณะที่เป็นทางการโดยมีการกำหนดหัวข้อในการสนทนา

การบันทึกเสียงแต่ละครั้งใช้เวลาประมาณ 45-60 นาที ซึ่งถือเป็นระยะเวลาที่เหมาะสมเพราะผู้บอกภาษาอาจรู้สึกเหนื่อย เกิดความเบื่อหน่าย หรือมีธุระอย่างอื่นที่จะต้องทำการเก็บข้อมูลคำพูดต่อเนื่องได้บันทึกเสียง 5-6 ครั้งต่อคน เฉลี่ยสัปดาห์ละ 2 ครั้งตามเวลารว่างของผู้บอกภาษาโดยเฉพาะผู้บอกภาษากลุ่มวัยรุ่นที่ต้องการเวลารว่างจากการเรียน

การสัมภาษณ์ผู้บอกภาษา ผู้วิจัยใช้ภาษาคำเมืองเชียงใหม่ซึ่งเป็นภาษาแม่ของผู้วิจัยในการสนทนากับผู้บอกภาษา และผู้บอกภาษาใช้ภาษายองในการโต้ตอบ จากการสังเกตพบว่าผู้บอกภาษาสามารถใช้ภาษายองในการพูดคุยได้ดี เพื่อให้เกิดความมั่นใจในการเก็บข้อมูลการบันทึกเสียงผู้บอกภาษากลุ่มวัยรุ่นครั้งแรกของผู้วิจัยได้รับความร่วมมือจากเพื่อนของผู้บอกภาษาที่เป็นคนยองมานั่งฟังด้วยเพื่อสังเกตการใช้ภาษายองของผู้บอกภาษา การเก็บข้อมูลคำพูดต่อเนื่องจึงผ่านไปด้วยดี

หลังการเก็บข้อมูลแต่ละครั้ง ผู้วิจัยได้นำเสียงที่บันทึกไว้กลับมาฟังเพื่อตรวจสอบความชัดเจนของเสียงที่บันทึก และหาประเด็นอื่นในการพูดคุยในครั้งต่อไปเพื่อจะได้ไม่ซ้ำกับเรื่องที่เคยพูดคุยกันในครั้งที่ผ่านมา นอกจากนี้ ยังได้ตรวจสอบในเบื้องต้นสำหรับคำที่ต้องการนำมาใช้ในการวิเคราะห์ด้วย

3.3.4.2 การเก็บข้อมูลคำ 2 พยางค์

ผู้วิจัยสร้างคำ 2 พยางค์สำหรับการเก็บข้อมูลเรื่องวรรณยุกต์สนธิและได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการสร้างคำโดยอ้างอิงจากตัวอย่างคำ 2 พยางค์ในงานวิจัยของเรื่องเดช ปันเขื่อนขันธ์ (2521) ที่ได้กล่าวถึงการเปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์ในภษาของ สามารถสรุปได้ดังนี้

1. เป็นคำ 2 พยางค์ ได้แก่ คำประสมและวลี
2. เป็นคำที่ใช้ในชีวิตประจำวัน
3. คำแรกเป็นเสียงวรรณยุกต์กลาง-ขึ้น (A12, DS123) ต่ำ-ขึ้น (B123, DL123) และสูง-ตก (C4) ส่วนคำหลังเป็นวรรณยุกต์กลางระดับ (A34)

สำหรับรายการคำ 2 พยางค์ที่ใช้สำหรับเก็บข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่หนึ่ง คำ 2 พยางค์ประกอบด้วยคำแรกเป็นวรรณยุกต์กลาง-ขึ้น ส่วนคำหลังเป็นวรรณยุกต์กลางระดับ กลุ่มที่สอง คำ 2 พยางค์ประกอบด้วยคำแรกเป็นวรรณยุกต์ต่ำ-ขึ้น ส่วนคำหลังเป็นวรรณยุกต์กลางระดับ และกลุ่มสุดท้าย คำ 2 พยางค์ประกอบด้วยคำแรกเป็นวรรณยุกต์สูง-ตก ส่วนคำหลังเป็นวรรณยุกต์กลางระดับ แบ่งเป็นคำประสมกลุ่มละ 5 คำและวลีกลุ่มละ 5 คำ รวมมีคำ 2 พยางค์สำหรับเก็บข้อมูลทั้งหมด 30 คำ เช่น

คำแรก	คำหลัง	คำประสม	วลี
วรรณยุกต์ที่ 1 + วรรณยุกต์ที่ 2		ปลาทอง	หกคน
		หมอยา	หลับดี
วรรณยุกต์ที่ 3 + วรรณยุกต์ที่ 2		ไก่ชน	ใส่ยา
		แต่งงาน	ปลุกนา
วรรณยุกต์ที่ 6 + วรรณยุกต์ที่ 2		น้ำมัน	ร้อยคน
		นีนาง	เลี้ยงควาย

เมื่อสร้างรายการคำทั้งคำประสมและวลีแล้วจึงนำคำประสมและวลีมาสร้างเป็น
กรอบประโยคสำหรับเก็บข้อมูลคำพูดต่อเนื่อง กรอบประโยคที่ใช้ในการเก็บข้อมูล เช่น

วรรณยุกต์ที่ 1 + วรรณยุกต์ที่ 2

คำประสม - น้องเลี้ยงปลาทองไว้ในตู้
- ในหมู่บ้านมีหมอหลายคน

วลี - เด็กๆทุกคนไปเล่นน้ำตก
- วันนี้ห้องหลับดีทั้งวัน

วรรณยุกต์ที่ 3 + วรรณยุกต์ที่ 2

คำประสม - ที่บ้านมีไก่ชนหลายตัว
- พี่ชายแต่งงานเมื่อวานนี้

วลี - แม่พาน้องไปใส่ยาบนบ้าน
- ปีนี้อาบน้ำปลุกนากันมาก

วรรณยุกต์ที่ 6 + วรรณยุกต์ที่ 2

คำประสม - พ่อไปเติมน้ำมันที่ปากซอย
- เจ้าสาวใส่แหวนที่นิ้วนางข้างซ้าย

วลี - วันนี้มีคนร้อยคนจะมาที่บ้าน
- ลุงไปเลี้ยงควายที่กลางนา

ในการเก็บข้อมูลคำ 2 พยางค์ ผู้วิจัยได้อธิบายและชักชวนให้ผู้บอกภาษาเข้าใจ
ขั้นตอนต่างๆ จากนั้นผู้วิจัยจึงเริ่มบันทึกเสียงโดยผู้วิจัยพูดกรอบประโยคเป็นภาษาคำเมือง
เชียงใหม่แล้วให้ผู้บอกภาษาพูดเป็นภาษาของลำพูน การพูดภาษาคำเมืองในการเก็บข้อมูล
ลักษณะนี้อาจทำให้ผู้บอกภาษาพูดภาษาของผิดเพี้ยนไป ผู้วิจัยจึงเก็บข้อมูล 3 รอบ หลังจากเก็บ
ข้อมูลในแต่ละรอบ ผู้วิจัยให้ผู้บอกภาษาพักผ่อนสักครู่หรือชวนพูดคุยเรื่องอื่นก่อน จากนั้นจึง
บันทึกเสียงอีกครั้งหนึ่งเพื่อให้มั่นใจว่าผู้บอกภาษาพูดภาษาของลำพูนจริง เมื่อเก็บข้อมูลเรียบร้อยแล้ว
ผู้วิจัยได้นำกลับมาฟังอีกครั้งเพื่อตรวจสอบคุณภาพของเสียงที่บันทึกและการใช้ภาษาของผู้
บอกภาษา

สำหรับการเก็บข้อมูลคำเดียว 2 พยางค์ทั้งคำประสมและวลี ผู้วิจัยใช้รูปภาพ
แสดงให้ผู้บอกภาษาประกอบกับใช้คำถามว่า “นี่รูปอะไร” หรือ “คนหรือสัตว์ที่อยู่ในภาพกำลังทำ

อะไร” หากไม่สามารถหารูปภาพได้หรือผู้บอกภาษายังไม่เข้าใจภาพอย่างชัดเจน จะใช้คำถามในลักษณะการไปคำและทำท่าประกอบแทนเพื่อช่วยให้ผู้บอกภาษาเข้าใจมากขึ้น ผู้วิจัยได้บันทึกเสียงไว้ 3 รอบเช่นเดียวกับการเก็บข้อมูลโดยใช้กรอบประโยค เพราะการบันทึกเสียงครั้งแรกอาจจะไม่ชัดเจนหรือผู้บอกภาษาอาจตื่นเต้นทำให้เสียงสูงหรือดังกเกินไป

3.3.4.3 การเก็บข้อมูลคำพูดเดี่ยว

รายการคำเดี่ยวพยางค์เดี่ยวที่ใช้สำหรับเก็บข้อมูลนั้น ผู้วิจัยใช้คำสำหรับทดสอบเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นของ Gedney (1972) ซึ่งคำสำหรับทดสอบเสียงวรรณยุกต์ดังกล่าวแบ่งเป็น 5 คอลัมน์ คอลัมน์ละ 4 ช่อง รวม 20 ช่อง และมีคำในแต่ละช่องจำนวน 3 คำ มีคำรวมทั้งหมด 60 คำ ดังภาพที่ 3.1

*พยางค์ขณะต้น	A	B	C	DL	DS
เสียงอโหชะ- เสียดแทรก	หู ขา หัว	ไซ่ ผ่า เช่า	ข้าว เสื่อ ฆ่า	ขาด เหงือก หาบ	หมัด สูก ผัก
เสียงอโหชะ- สิถิล-กัก	ปี ตา กิน	ป่า ไก่อ แก	ป่า กล้า ต้ม	ปอด ปีก ตอก	กบ ตับ เจ็บ
เสียงกักนำ ด้วยช่องเส้น เสียงปิด	บิน แดง ดาว	บ่า บ่าว ดำ	บ้า บ้าน อ้า	แดด อาบ ดอก	เบ็ด ดิบ อก
เสียงโหชะ	มือ ควาย นา	พี พ่อ ไร่	น้ำ น้อง ไม้	มีด ลูก เลือด	นก มัด ลัก

ภาพที่ 3.1 คำสำหรับทดสอบเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นของ Gedney (1972)

สำหรับคำทั้ง 60 คำข้างต้น ผู้วิจัยเห็นว่ายังไม่เพียงพอต่อการเก็บข้อมูลเพราะมีบางคำที่ภาษายองใช้ไม่บ่อยนักหรือไม่ใช้ในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้ เพื่อให้มีข้อมูลที่เพียงพอสำหรับการวิเคราะห์ในขั้นตอนต่อไป ผู้วิจัยจึงสร้างคำสำหรับทดสอบเสียงวรรณยุกต์เพิ่มเติม โดยในคอลัมน์ A ผู้วิจัยเห็นว่า เป็นคอลัมน์ที่สามารถแสดงรูปแบบการแยกเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นได้ ในการแยกเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยกรุงเทพแบบ A1-234 ภาษาคำเมืองลำพูนและภาษายองแบ่งเป็น A12-34 ดังนั้นในคอลัมน์ A จึงแยกเป็น 4 ช่อง มีคำสำหรับทดสอบเสียงวรรณยุกต์ช่องละ 10 คำ

ในคอลัมน์ B, C, DL และ DS นั้น จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องในภาษายอง ภาษาลื้อ ภาษาคำเมืองลำพูน และภาษาไทยกรุงเทพ ซึ่งเป็นภาษาที่มีการใช้ติดต่อสื่อสารกันในจังหวัดลำพูน พบว่าในคอลัมน์ดังกล่าวมีการแยกเสียงวรรณยุกต์ในลักษณะ 123-4 เช่นเดียวกัน ผู้วิจัยจึงแบ่งคอลัมน์ B, C, DL และ DS เป็นคอลัมน์ละ 2 ช่อง คือ ช่องที่ 123 รวมกันเป็น 1 ช่องและช่องที่ 4 อีก 1 ช่อง มีคำสำหรับทดสอบเสียงวรรณยุกต์ช่องละ 10 คำ

ดังนั้นตารางทดสอบเสียงวรรณยุกต์ภาษายองที่ใช้ในงานวิจัยนี้มีทั้งสิ้น 12 ช่อง มีคำสำหรับทดสอบเสียงวรรณยุกต์ช่องละ 10 คำ และมีผู้บอกภาษาทั้งหมด 6 คน คำสำหรับเก็บข้อมูลในบริบทคำพูดเดี่ยวจึงมีทั้งสิ้น 720 คำ (12 ช่องX10 คำX 6 คน) ดังภาพที่ 3.2

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

	A	B	C	DL	DS
เสียงอโฆษะ- เสียงดแทรก	หุ ฝา ชา สาว หิว สี ชาย หมา ผม แขน	ไข่ เช่า	ข้าว เสื่อ	เหงือก หาบ	ขัด สุก
เสียงอโฆษะ- สติดล-กัก	ปี จาม ตา ตอง กิน ปู กา ตีน กาง ปลา	ฆ่า ป่า ไก่ แก่ เป่า	ผ้า ห้า ป่า กล้า ต้ม	สาด ปาก ปีก ตอก กาด	ผัก หัก กบ ตัด เจ็ด
เสียงกักนำ ด้วยช่องเส้น เสียงปิด	บิน บน แดง บา ดาว บาน ดอย อา ดำ เหว	บ่า บ่าว ดำ	ก้าง บ้าน อ้า	แดด อาบ ดอก	เบ็ด ดิบ อก
เสียงโฆษะ	มือ งาม ควาย ทา งา ยา คอ รา คาง งู	พี่ ชั่ง พ่อ น่อง ว่าว นั่ง ค้ำ เน่า ง่าย แม่	น้ำ น้ำ น้อง นิ้ว ไม้ ฟ้า ค้ำ ม้า ช้าง ร้า	มีด ยาก ลูก ราก เลือด ลาก นอก ลาบ พาด วาด	นก พริก มัด พับ เล็บ มด ครก วัด นับ วัค

ภาพที่ 3.2 คำสำหรับทดสอบเสียงวรรณยุกต์ที่ใช้ในงานวิจัยนี้สำหรับการเก็บข้อมูลในบริบทคำพูดเดี่ยว

ในการเก็บข้อมูลคำพูดเดี่ยว ผู้วิจัยได้แบ่งหมวดหมู่ของคำใหม่โดยใช้ความหมายของคำเป็นหลักเพื่อให้ผู้บอกภาษาเข้าใจง่าย คือ จัดหมวดหมู่เป็นหมวดอวัยวะ หมวดคำกริยา หมวดสัตว์ หมวดพืชและธรรมชาติ หมวดสี หมวดจำนวนนับ และหมวดเครือญาติ เป็นต้น และจะใช้รูปภาพสำหรับแสดงให้ผู้บอกภาษาดูประกอบการใช้คำถามว่า “นี่รูปอะไร” หรือ “คนหรือสัตว์ที่

อยู่ในภาพกำลังทำอะไร” เช่นเดียวกับการเก็บข้อมูลคำ 2 พยางค์ และบันทึกเสียงไว้ 3 รอบเพื่อป้องกันข้อผิดพลาดและข้อบกพร่องต่างๆที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการบันทึกเสียง

หลังจากการเก็บข้อมูลในแต่ละครั้ง ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่บันทึกไว้มาเปิดฟังเพื่อตรวจสอบว่ามีส่วนใดที่ยังมีปัญหา เช่น เสียงที่บันทึกเบาเกินไปหรือดังเกินไป หรือเมื่อเปิดในโปรแกรม Praat แล้วคลื่นเสียงไม่ชัดเจน เป็นต้น หากเป็นปัญหาใหญ่ที่อาจมีผลกระทบต่อการวิเคราะห์ทางกลศาสตร์ ผู้วิจัยจะกลับไปเก็บข้อมูลในส่วนนั้นเพิ่มเติมอีกครั้งหนึ่งจนได้คำสำหรับทดสอบเสียงวรรณยุกต์ครบถ้วน

3.4 การคัดเลือกรายการคำ

3.4.1 การคัดเลือกรายการคำในคำพูดต่อเนื่อง

คำที่ใช้ในการวิเคราะห์คำพูดต่อเนื่องมีวิธีคัดเลือก ดังนี้

- ก. เป็นคำเดี่ยว 1 พยางค์
- ข. เป็นคำที่เปล่งเสียงชัดเจน
- ค. เป็นคำที่ปรากฏในประโยคบอกเล่าประเภทไม่เน้นย้ำ
- ง. เป็นคำที่ลงเสียงหนักเมื่อปรากฏในตำแหน่งกลางประโยค ส่วนในตำแหน่งท้ายประโยคเป็นคำที่ลงเสียงหนักพิเศษ

ผู้วิจัยจะใช้การฟังในการคัดเลือกข้อมูลเบื้องต้น สำหรับการปรากฏของคำผู้วิจัยแยกเป็น 2 บริบท คือ คำพูดต่อเนื่องที่ปรากฏในบริบทกลางประโยคและคำพูดต่อเนื่องที่ปรากฏในบริบทท้ายประโยค ซึ่งอาจจะเป็นคำเดียวกันกับคำที่ใช้เก็บข้อมูลคำพูดเดี่ยวก็ได้ เนื่องจากคำที่ใช้ในการวิเคราะห์ในการวิจัยนี้เป็นชุดคำอิสระ โดยในคอลัมน์ A แบ่งเป็น A12-34 ส่วนคอลัมน์ B, C, DL และ DS แบ่งเป็น 123-4 รวมทั้งสิ้น 10 ช่อง ช่องละ 5 คำ การแบ่งช่องในกล่องวรรณยุกต์ในคำพูดต่อเนื่องเป็น 10 ช่องเนื่องจากการเก็บข้อมูลในคำพูดเดี่ยวพบว่าในคอลัมน์ A แยกเสียงเป็น A12 และ A34 ดังนั้นในการเก็บข้อมูลคำพูดต่อเนื่องจึงแบ่งคอลัมน์ A ออกเป็น 2 ช่อง จึงทำให้กล่องวรรณยุกต์ในคำพูดต่อเนื่องมีทั้งหมด 10 ช่อง

การคัดเลือกคำพูดต่อเนื่อง ผู้วิจัยใช้โปรแกรม Nuendo 3 ในการเปิดไฟล์เสียงที่บันทึกไว้ จากนั้นจึงฟังข้อมูลเพื่อคัดเลือกประโยคที่มีค่าตามหลักเกณฑ์ที่ต้องการ โดยคัดเลือกประโยคหลังจากที่ผู้บอกรายการคำพูดไปแล้วประมาณ 3 นาที เพราะในช่วง 3 นาทีแรกของการพูด ผู้บอก

ภาษาอาจจะรู้สึกตื่นเต้นและประหม่ากับการบันทึกเสียงและเสียงที่เปล่งออกมาอาจจะยังไม่คงที่ จึงไม่นำคำจากประโยคเหล่านั้นมาวิเคราะห์ เมื่อคัดเลือกประโยคที่มีคำที่ต้องการได้แล้วจึงนำมาแปลงไฟล์ให้สามารถเปิดในโปรแกรม Praat ได้ จากนั้นนำประโยคที่ได้มาตัดคำที่ต้องการเพื่อนำไปวัดค่าความถี่มูลฐานในโปรแกรม Praat ต่อไป โดยในประโยคหนึ่งอาจจะมีคำที่ปรากฏเพียงตำแหน่งเดียวหรือทั้งสองตำแหน่งก็ได้ คำที่คัดเลือกมาวิเคราะห์ทั้ง 2 ตำแหน่งมีทั้งหมด 600 คำ (10 ช่อง x 5 คำ x 6 คน x 2 ตำแหน่ง)

ตัวอย่างข้อมูลคำพูดต่อเนืองกลางประโยค (ข้อมูลจากผู้บอกภาษากลุ่มผู้สูงอายุ สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 19-26 กุมภาพันธ์ 2552)

แซ่ข้าวแล้วก็เอาข้าวมาใส่ถุงไว้

หลานมีแก้วคน

พอกับปลุกมะเขือเปราะขาว

ตัวอย่างข้อมูลคำพูดต่อเนืองท้ายประโยค (ข้อมูลจากผู้บอกภาษากลุ่มผู้สูงอายุ สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 19-26 กุมภาพันธ์ 2552)

จ้างเขามาตัด

เตี้ยมาใส่ผ้า

เอาบุญแจให้ลูก

3.4.2 การคัดเลือกรายการคำในคำ 2 พยางค์

การคัดเลือกคำ 2 พยางค์ เมื่อบันทึกเสียงด้วยโปรแกรม Nuendo 3 แล้ว จึงนำมาแปลงไฟล์ให้สามารถเปิดในโปรแกรม Praat ได้ จากนั้นแบ่งถ้อยคำ 2 พยางค์ตามการปรากฏของเสียงวรรณยุกต์ในคำแรก ได้แก่ กลุ่มที่หนึ่งเป็นกลุ่มที่คำแรกเป็นเสียงวรรณยุกต์กลาง-ขึ้น (A12 และ DS123) และคำหลังเป็นเสียงวรรณยุกต์กลางระดับ (A34) กลุ่มที่สองเป็นกลุ่มคำประสมที่คำแรกเป็นเสียงวรรณยุกต์ต่ำ-ขึ้น (B123 และ DL123) และคำหลังเป็นเสียงวรรณยุกต์กลางระดับ (A34) และกลุ่มสุดท้ายเป็นกลุ่มคำประสมที่คำแรกเป็นเสียงวรรณยุกต์สูง-ตก (C4) และคำหลังเป็นเสียงวรรณยุกต์กลางระดับ (A34) จากนั้นจึงแบ่งคำ 2 พยางค์ในแต่ละกลุ่มออกเป็น 2 บริบท คือ บริบทคำเดี่ยวและบริบทกรอบประโยค และจัดกลุ่มย่อยโดยแยกเป็นกลุ่มคำประสมและกลุ่ม

วลีตามลำดับ ดังนั้นคำ 2 พยางค์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ทั้งหมดมีทั้งสิ้น 360 คำ (2 ประเภท ได้แก่ คำเดี่ยว 2 พยางค์และกรอบประโยค x 2 กลุ่ม x 3 เสียงวรรณยุกต์ x 5 คำ x 6 คน)

3.4.3 การคัดเลือกคำในคำพูดเดี่ยว

หลังจากผู้วิจัยเก็บข้อมูลคำพูดเดี่ยวเรียบร้อยแล้ว ไฟล์เสียงที่ผู้วิจัยบันทึกไว้ในโปรแกรม Nuendo 3 ยังเป็นหมวดหมู่ตามการเก็บข้อมูล เช่น หมวดอวัยวะ หมวดสัตว์ หมวดอวัยวะ ฯลฯ ผู้วิจัยจึงนำมาตัดไฟล์โดยแยกเป็นคำและแปลงไฟล์ให้สามารถเปิดได้ในโปรแกรม Praat จากนั้นจึงจัดหมวดหมู่ใหม่ตามตารางทดสอบเสียงวรรณยุกต์ภาษาของลำพูนดังภาพที่ 3.2 เมื่อตัดแยกไฟล์ทั้งหมดแล้ว จึงนำคำทั้งหมดของละ 10 คำมาวิเคราะห์หาสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ต่อไป

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลทางกลศาสตร์

3.5.1 การหาค่าความถี่มูลฐาน

หลังจากการแปลงไฟล์ให้สามารถเปิดได้ในโปรแกรม Praat แล้ว ผู้วิจัยวัดค่าความถี่มูลฐานของคำที่ใช้ในการวิเคราะห์โดยมีขั้นตอน คือ เปิดไฟล์เสียงที่ต้องการวัดค่าความถี่มูลฐานด้วยโปรแกรม Praat จากนั้นวัดค่าระยะเวลาตั้งแต่จุดเริ่มต้นของเสียงสระจนถึงจุดสิ้นสุดของคลื่นเสียงซึ่งจะได้ค่าระยะเวลาที่จะใช้ในการหาค่าความถี่มูลฐาน นำค่าระยะเวลาที่ได้คิดให้เป็น 100% เพื่อหาค่าความถี่มูลฐานใน 5 จุด คือ จุดที่ 0% 25% 50% 75% และ 100% ซึ่งจะได้ค่าความถี่มูลฐานทั้งหมด 5 ค่า จากนั้นนำไปกรอกลงในโปรแกรม Excel จนครบทุกคำที่ใช้วิเคราะห์

เมื่อนำค่าความถี่มูลฐานของทุกคำที่ใช้วิเคราะห์กรอกลงในโปรแกรม Excel เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยหาค่าความถี่มูลฐานต่ำสุดโดยใช้สูตรการคำนวณหาค่าต่ำสุดในโปรแกรม Excel เพื่อความรวดเร็วและแม่นยำ ซึ่งจะได้ค่าต่ำสุดที่มาจากข้อมูลดิบของผู้บอกภาษาแต่ละคน เพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในลำดับต่อไป จากนั้นหาค่าความถี่มูลฐานเฉลี่ยซึ่งจะแบ่งตามตารางเสียงวรรณยุกต์ภาษาของที่ใช้ในงานวิจัยนี้ โดยในแต่ละช่องที่แบ่งไว้นั้นจะมีค่าที่เป็นข้อมูลดิบ 10 คำ เช่น ในช่อง A1 ของผู้บอกภาษาคนที่ 4 มีค่าความถี่มูลฐานที่ปรากฏ ณ ค่าที่ 0% จำนวน 10 คำ นำค่าความถี่มูลฐานที่ได้มาหาค่าเฉลี่ยของช่อง A1 ในตำแหน่งที่ 0% ทำในลักษณะเดียวกันจนครบทุกช่องจนได้ค่าความถี่มูลฐานเฉลี่ยของแต่ละช่อง (ดูตารางที่ 3.1 และตารางที่ 3.2)

ตารางที่ 3.1 ตารางบันทึกข้อมูลค่าความถี่มูลฐานและค่าความถี่มูลฐานเฉลี่ยของคำในช่อง A1
ในบริบทคำพูดเดี่ยวของผู้บอกภาษาคนที่ 4 (กลุ่มผู้สูงอายุ)

	0%	25%	50%	75%	100%
ขา	152.04	140.68	136.66	160.48	175.77
ขาย	182.14	175.54	173.47	197.33	240.15
แขน	158.85	154.09	153.46	165.2	205.87
ผม	182.76	162.24	176.01	201.63	222.13
ฝ่า	170.19	150.92	153.56	173.33	185.15
สาว	149.96	138.49	146.05	177.81	218.5
สี	181.7	177.98	179.4	193.1	260.66
หมา	154.65	153.63	154.38	172.69	201.04
หัว	173.69	157.96	161.58	176.97	238.08
หู	172.6	168.54	171.54	189.9	220.09
A1เฉลี่ย	167.85	158	160.61	180.84	216.74

ตารางที่ 3.2 ตารางบันทึกค่าความถี่มูลฐานเฉลี่ยของวรรณยุกต์ทุกหน่วยเสียงในบริบทคำพูด
เดี่ยวของผู้บอกภาษาคนที่ 4 (กลุ่มผู้สูงอายุ)

	0%	25%	50%	75%	100%
ว.1	165.43	159.58	162.08	184.59	225.2
ว.2	181.03	188.16	184.52	176.63	170.95
ว.3	174.26	145.02	143.34	144.08	151
ว.4	174.26	169.84	168.15	166.22	173.41
ว.5	167.67	156.77	149.3	130.72	118.76
ว.6	189.99	190.75	179.18	147.28	124.09
ว.1 ตส	195.27	195.26	204.29	221.99	234.92
ว.3 ตย	155.84	152.33	151.57	149.78	148.17
ว.4 ตย	167.41	164.79	164.98	165.23	168.23
ว.4 ตส	169.5	169.28	168.28	172.55	175

คำนวณหาค่าความถี่มูลฐานในลักษณะเดียวกันทั้งสามบริบทคือ บริบทคำพูดเดี่ยว บริบทคำพูดต่อเนื่องกลางประโยค และบริบทคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยค เมื่อทำครบทุกบริบทแล้ว จะได้ค่าความถี่มูลฐานในแต่ละช่องค่าละ 5 ค่าในจุดที่ 0% 25% 50% 75% และ 100% ค่าความถี่มูลฐานเฉลี่ย และค่าความถี่มูลฐานต่ำสุดจากข้อมูลดิบ ผู้วิจัยได้นำผลการวิเคราะห์ทาง กลศาสตร์ได้ในขั้นตอนนี้ไปคำนวณสำหรับการสร้างกราฟเส้นเพื่อบรรยายสัทลักษณะของ วรณยุกต์ภาษาของต่อไป

3.5.2 การหาค่า semitone (ST)

หลังจากคำนวณหาค่าความถี่มูลฐานของผู้บอกภาษาเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยนำค่าความถี่ มูลฐานเฉลี่ยที่ได้มาคำนวณหาค่า ST โดยใช้สูตรการคำนวณหาค่า ST สำหรับใช้ในการ เปรียบเทียบวรรณยุกต์ในบริบทต่างๆ และระหว่างบุคคลได้ การคำนวณนั้นใช้สูตร คือ

$$=3.32*12*LOG(\text{Hz to be translated}/\text{Hz reference level})$$

ใช้โปรแกรม excel ในการคำนวณ เช่น ผู้วิจัยต้องการทราบค่า ST ของผู้บอกภาษาคนที่ 4 ใน วรรณยุกต์ที่ 1 ตำแหน่งที่ 0% ผู้วิจัยนำค่าเฉลี่ยความถี่มูลฐานคือ 165.43 และค่าความถี่มูลฐาน ต่ำสุดของผู้บอกภาษา คือ 110.33 มาแทนค่าในสูตร จะได้ดังนี้

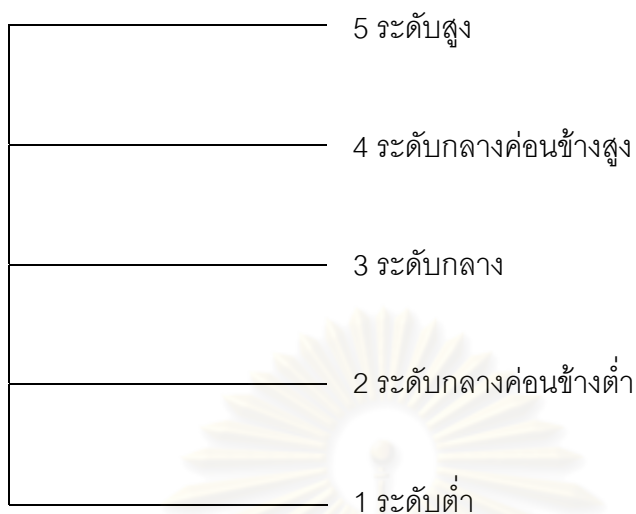
$$=3.32*12*LOG(165.43/110.33) \text{ ค่า ST ที่ได้ คือ } 7$$

จากนั้นคำนวณในลักษณะเดียวกันในทุกวรรณยุกต์และทุกบริบท จะได้ตารางค่า ST ที่ใช้ สำหรับการสร้างกราฟแสดงสัทลักษณะของวรรณยุกต์และสามารถนำค่า ST มาเปรียบเทียบกับ บริบทอื่นๆในวรรณยุกต์เดียวกันและสามารถเปรียบเทียบสัทลักษณะของวรรณยุกต์เดียวกัน บริบทเดียวกันของผู้บอกภาษาทั้ง 6 คนได้ (ดูตารางที่ 3.3)

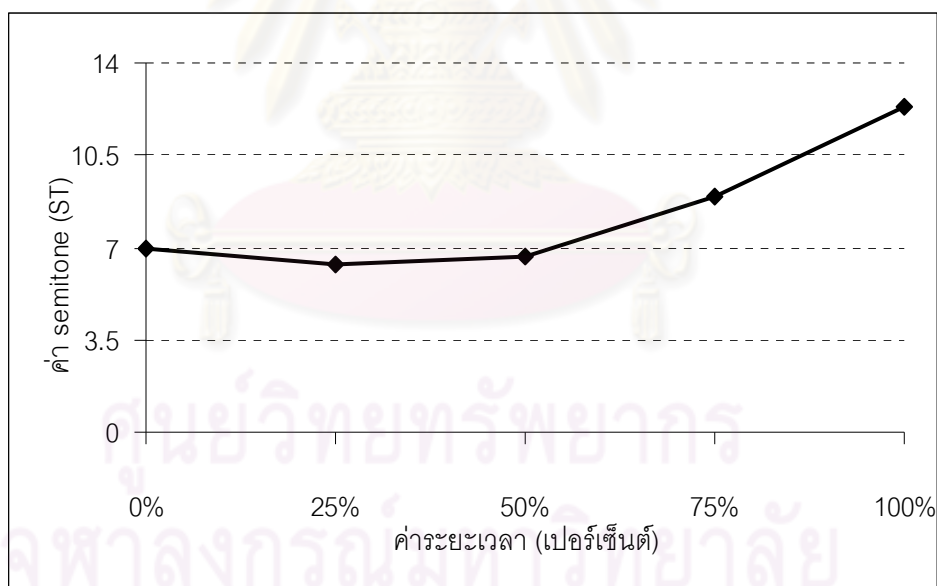
ตารางที่ 3.3 ตารางค่า ST ที่ได้จากการคำนวณจากค่าความถี่มูลฐานในบริบทคำพูดเดี่ยวของผู้บอกภาษาคนที่ 4 (กลุ่มผู้สูงอายุ)

	0%	25%	50%	75%	100%
ว.1	7	6.38	6.65	8.9	12.3
ว.2	8.5	9.2	8.89	8.14	7.57
ว.3	7.9	4.7	4.52	4.61	5.42
ว.4	7.9	7.46	7.29	7.09	7.82
ว.5	7.24	6.07	5.23	2.93	1.27
ว.6	9.4	9.47	8.39	4.99	2.03
ว.1 ตส	9.87	9.87	10.65	12.09	13.07
ว.3 ตย	5.97	5.58	5.49	5.28	5.1
ว.4 ตย	7.21	6.94	6.96	6.98	7.29
ว.4 ตส	7.42	7.4	7.3	7.73	7.98

เมื่อได้ค่า ST ของทุกวรรณยุกต์ในบริบทแล้ว นำค่า ST มาสร้างกราฟเพื่อแสดงลักษณะของวรรณยุกต์ในบริบทคำพูดเดี่ยว บริบทคำพูดต่อเนื่องกลางประโยค และบริบทคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยค โดยค่าแกน X คือ ค่าระยะเวลา (เปอร์เซ็นต์) จำนวน 5 ค่า ได้แก่ 0% 25% 50% 75% และ 100% และค่าแกน Y คือ ค่า ST เริ่มจากค่า 0 - ค่า ST สูงสุดของผู้บอกภาษาแต่ละคนซึ่งจะเป็นค่า ST ที่อยู่ในบริบทคำพูดเดี่ยวในการนำเสนอกราฟเส้นผู้วิจัยได้แปลงค่า ST เป็นค่า 5 ระดับและใช้เส้น 5 เส้นแบ่งเป็น 4 ช่วงเพื่อความสะดวกในการบรรยายลักษณะของวรรณยุกต์ของผู้บอกภาษาทุกคน ซึ่งกราฟ 5 เส้นมีลักษณะดังนี้

ดังนั้นกราฟแสดงค่า ST และสัทลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาของของผู้บอกภาษาทั้ง 6 คนมีลักษณะดังภาพที่ 3.3

ภาพที่ 3.3 ตัวอย่างกราฟเส้นแสดงค่า ST เป็นค่า 5 ระดับของวรรณยุกต์ที่ 1 ในบริบทคำพูดเดี่ยวของผู้บอกภาษาคนที่ 4

จากภาพที่ 3.3 สามารถบรรยายสัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ที่ 1 ของผู้บอกภาษาคนที่ 4 ในบริบทคำพูดเดี่ยวได้ว่าเป็นเสียงกลางระดับ-ขึ้น [335] (ST 7/ 6.65/ 12.3)

3.6 การเสนอผลการวิเคราะห์

หลังจากการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนแล้ว ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์โดยแบ่งการนำเสนอออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 เรื่องระบบวรรณยุกต์ภาษาของลำพูนในบริบทคำพูดเดี่ยว ส่วนที่ 2 เรื่องการเปรียบเทียบสัทลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาของลำพูนในบริบทคำพูดเดี่ยวกับคำพูดต่อเนื่อง ส่วนที่ 3 เรื่องการเปรียบเทียบสัทลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาของลำพูนระหว่างสองรุ่นอายุ และ ส่วนที่ 4 เรื่องวรรณยุกต์สนธิในภาษาของลำพูน

การนำเสนอเรื่องระบบวรรณยุกต์ภาษาของลำพูนในคำพูดเดี่ยวเป็นการเสนอภาพหลักของวรรณยุกต์ภาษาของลำพูนและเปรียบเทียบกับระบบวรรณยุกต์ในภาษาของเมืองของ ภาษา คำเมืองลำพูน และภาษาไทยกรุงเทพเฉพาะบริบทคำพูดเดี่ยว

การนำเสนอเรื่องการเปรียบเทียบสัทลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาของลำพูนในบริบทคำพูดเดี่ยวกับคำพูดต่อเนื่องและการเปรียบเทียบสัทลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาของลำพูนระหว่างรุ่นอายุ ผู้วิจัยจะนำเสนอสัทลักษณะของวรรณยุกต์เปลี่ยนระดับและวรรณยุกต์ระดับ การนำเสนอผลการวิเคราะห์จะนำเสนอด้วยกราฟเส้นซึ่งแปลงเป็นค่า 5 ระดับและแสดงค่า ST ของผู้บอกภาษาประกอบการบรรยาย

นอกจากนี้การนำเสนอเรื่องวรรณยุกต์สนธิในภาษาของลำพูน ผู้วิจัยนำเสนอสัทลักษณะของวรรณยุกต์ในคำเดี่ยวพยางค์เดี่ยวเปรียบเทียบกับสัทลักษณะของวรรณยุกต์ในคำ 2 พยางค์ โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ด้วยกราฟเส้นซึ่งแปลงเป็นค่า 5 ระดับและแสดงค่า ST ของผู้บอกภาษาประกอบการบรรยาย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 4

ระบบวรรณยุกต์ภาษาของลำพูนในบริบทคำพูดเดี่ยว

ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยศึกษาวรรณยุกต์ในบริบทคำพูดเดี่ยว คำพูดต่อเนื่องกลางประโยค และ คำพูดต่อเนื่องท้ายประโยคในผู้บอกภาษา 6 คนซึ่งแบ่งเป็นผู้บอกภาษากลุ่มวัยรุ่น 3 คนและกลุ่มผู้สูงอายุ 3 คน การนำเสนอผลการวิเคราะห์ประกอบด้วยการเปรียบเทียบสัทลักษณะของวรรณยุกต์ในบริบทคำพูดเดียวกับคำพูดต่อเนื่องและระหว่างรุ่นอายุ ก่อนที่จะนำเสนอผลการวิเคราะห์ดังกล่าว ผู้วิจัยจะนำเสนอระบบวรรณยุกต์ของภาษาของลำพูนเฉพาะในบริบทคำพูดเดี่ยวในบทนี้ โดยจะเปรียบเทียบกับระบบวรรณยุกต์ของภาษาของเมืองยอง ภาษาคำเมืองลำพูน และภาษาไทยกรุงเทพ เพื่อวิเคราะห์ความเหมือนและความแตกต่างของระบบวรรณยุกต์ในภาษาดังกล่าว

4.1 ระบบวรรณยุกต์ภาษาของลำพูน

จากการวิเคราะห์ระบบวรรณยุกต์ภาษาของลำพูนที่ใช้พูดกันในอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูนของผู้บอกภาษา 6 คนในบริบทคำพูดเดี่ยวพบว่า ระบบวรรณยุกต์ของผู้บอกภาษาทุกคนมี 6 หน่วยเสียง ประกอบด้วยวรรณยุกต์ที่มีหน่วยเสียงย่อยเดียว 3 หน่วยเสียง และวรรณยุกต์ที่มีหน่วยเสียงย่อยมากกว่าหนึ่งหน่วยเสียงย่อยอีก 3 หน่วยเสียง และมีการแยกเสียงรวมเสียงวรรณยุกต์ในกล่องวรรณยุกต์ดังนี้

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 1 ประกอบด้วย 2 หน่วยเสียงย่อย ได้แก่ หน่วยเสียงย่อยที่ 1 ปรากฏในช่อง A12 และหน่วยเสียงย่อยที่ 2 ปรากฏในช่อง DS123

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 2 ปรากฏในช่อง A34

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 3 ประกอบด้วย 2 หน่วยเสียงย่อย ได้แก่ หน่วยเสียงย่อยที่ 1 ปรากฏในช่อง B123 และมีหน่วยเสียงย่อยที่ 2 ปรากฏในช่อง DL123

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 ประกอบด้วย 3 หน่วยเสียงย่อย ได้แก่ หน่วยเสียงย่อยที่ 1 ปรากฏในช่อง B4 หน่วยเสียงย่อยที่ 2 ปรากฏในช่อง DL4 และหน่วยเสียงย่อยที่ 3 ปรากฏในช่อง DS4

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 5 ปรากฏในช่อง C123

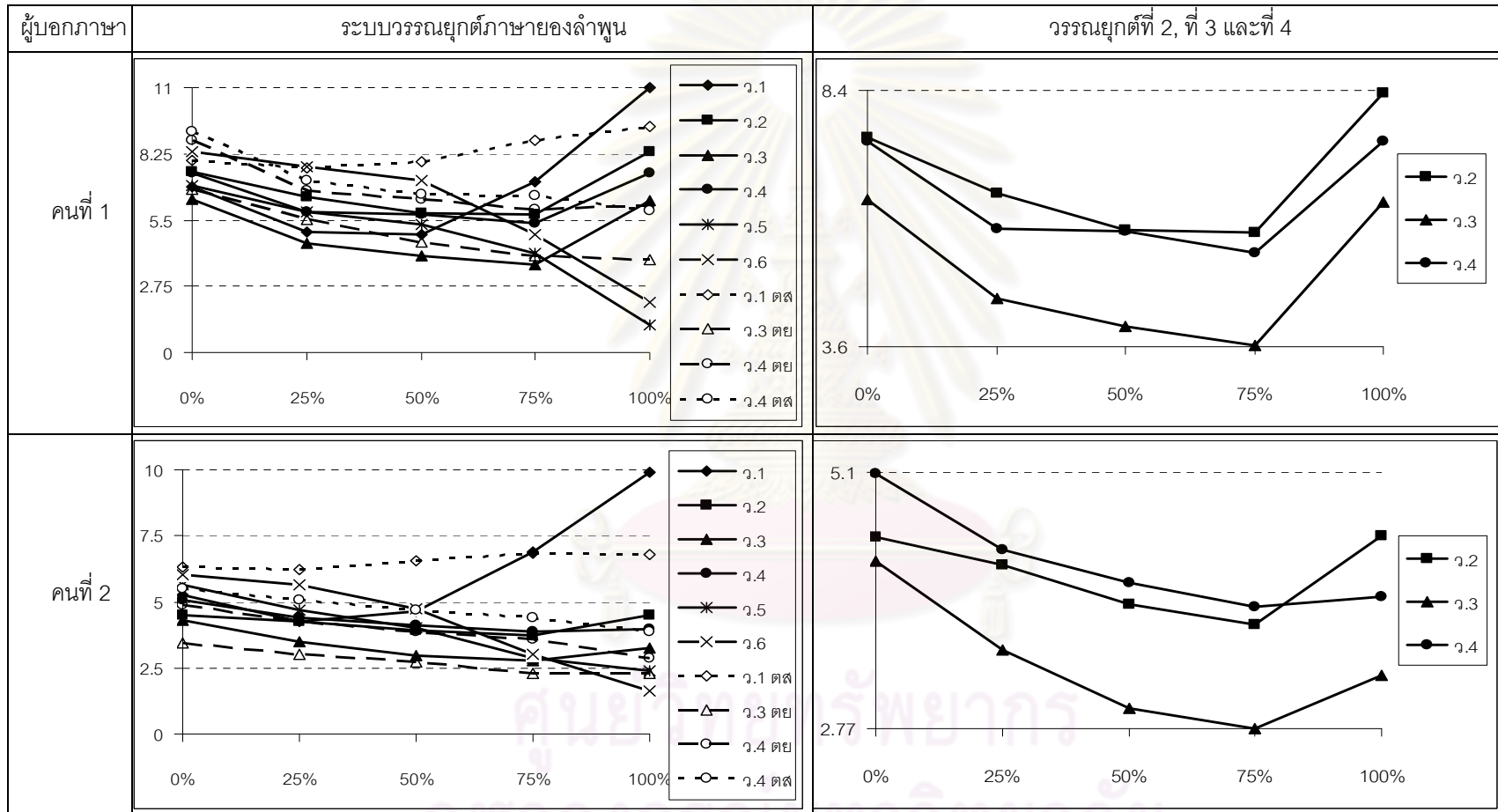
หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 6 ปรากฏในช่อง C4 (ดูภาพที่ 4.1)

	A	B	C	DL	DS
1	ว.1	ว.3	ว.5	ว.3	ว.1
2					
3	ว.2	ว.4	ว.6	ว.4	
4					

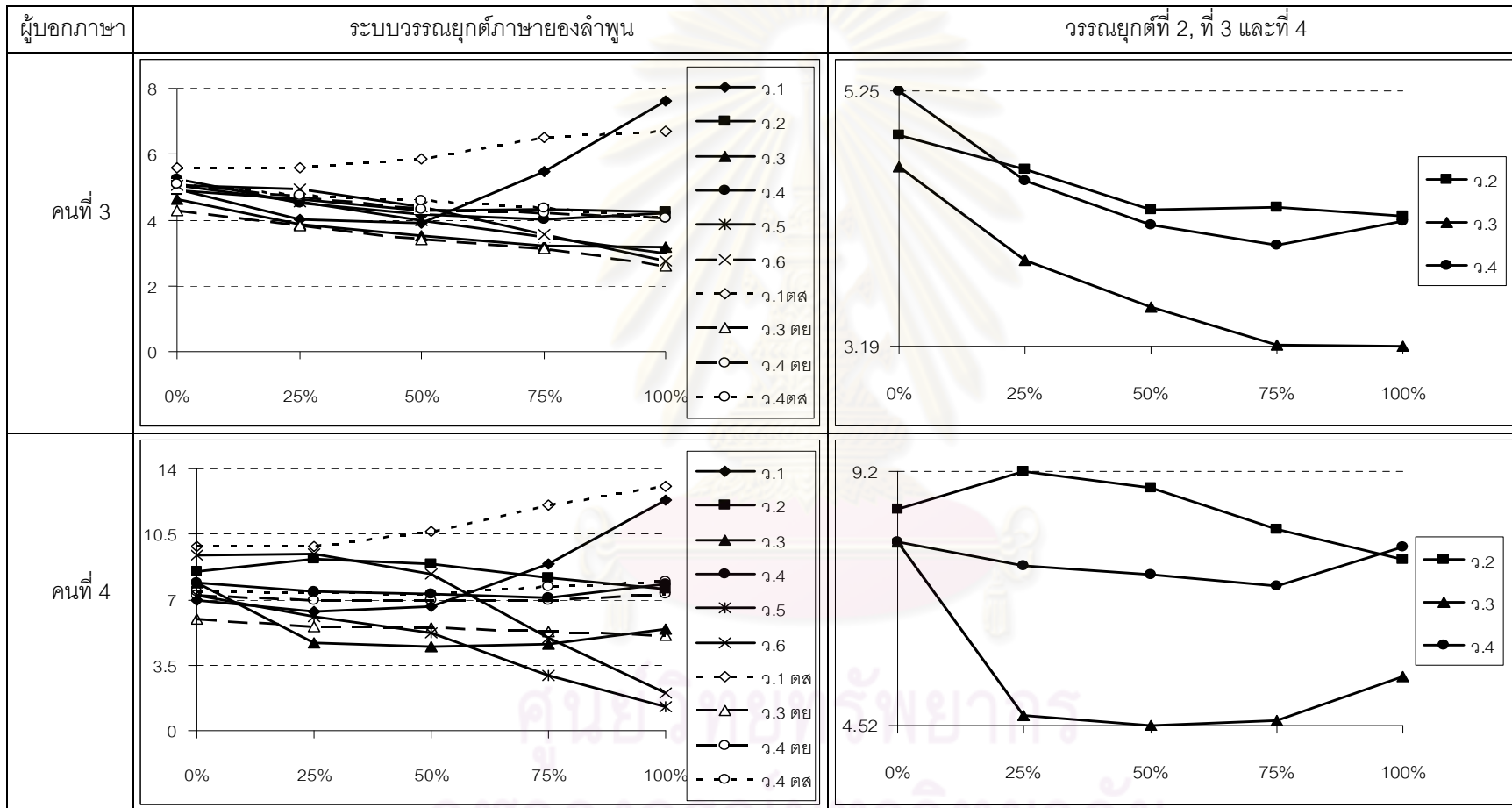
ภาพที่ 4.1 กล้องวรรณยุกต์แสดงการแยกเสียงรวมเสียงในระบบวรรณยุกต์ภาษาของลำพูน

จากระบบวรรณยุกต์ที่นำเสนอด้วยกล้องวรรณยุกต์ข้างต้นพบว่า มีวรรณยุกต์ 6 หน่วยเสียง แบ่งได้เป็นวรรณยุกต์ในคำเป็น คำตายสระเสียงยาว และคำตายสระเสียงสั้น เมื่อพิจารณาลักษณะของวรรณยุกต์แต่ละหน่วยเสียงแล้วสังเกตได้ว่าวรรณยุกต์ที่ 1 ทั้งคำเป็นและคำตายสระเสียงสั้นมีเสียงวรรณยุกต์เริ่มตั้งแต่เสียงกลางและมีการขึ้นของเสียงมากที่สุด จึงเรียกวรรณยุกต์ที่ 1 ว่ากลาง-ขึ้น ส่วนวรรณยุกต์ที่ 5 มีการตกของเสียงเช่นเดียวกับวรรณยุกต์ที่ 6 แต่มีการเริ่มต้นของเสียงที่ต่างระดับกัน คือ วรรณยุกต์ที่ 5 มีเสียงเริ่มต้นที่ระดับกลาง ส่วนวรรณยุกต์ที่ 6 มีเสียงเริ่มต้นที่ระดับกลางค่อนข้างสูงถึงสูง ดังนั้นจึงเรียกวรรณยุกต์ที่ 5 ว่ากลาง-ตก และเรียกวรรณยุกต์ที่ 6 ว่าสูง-ตก

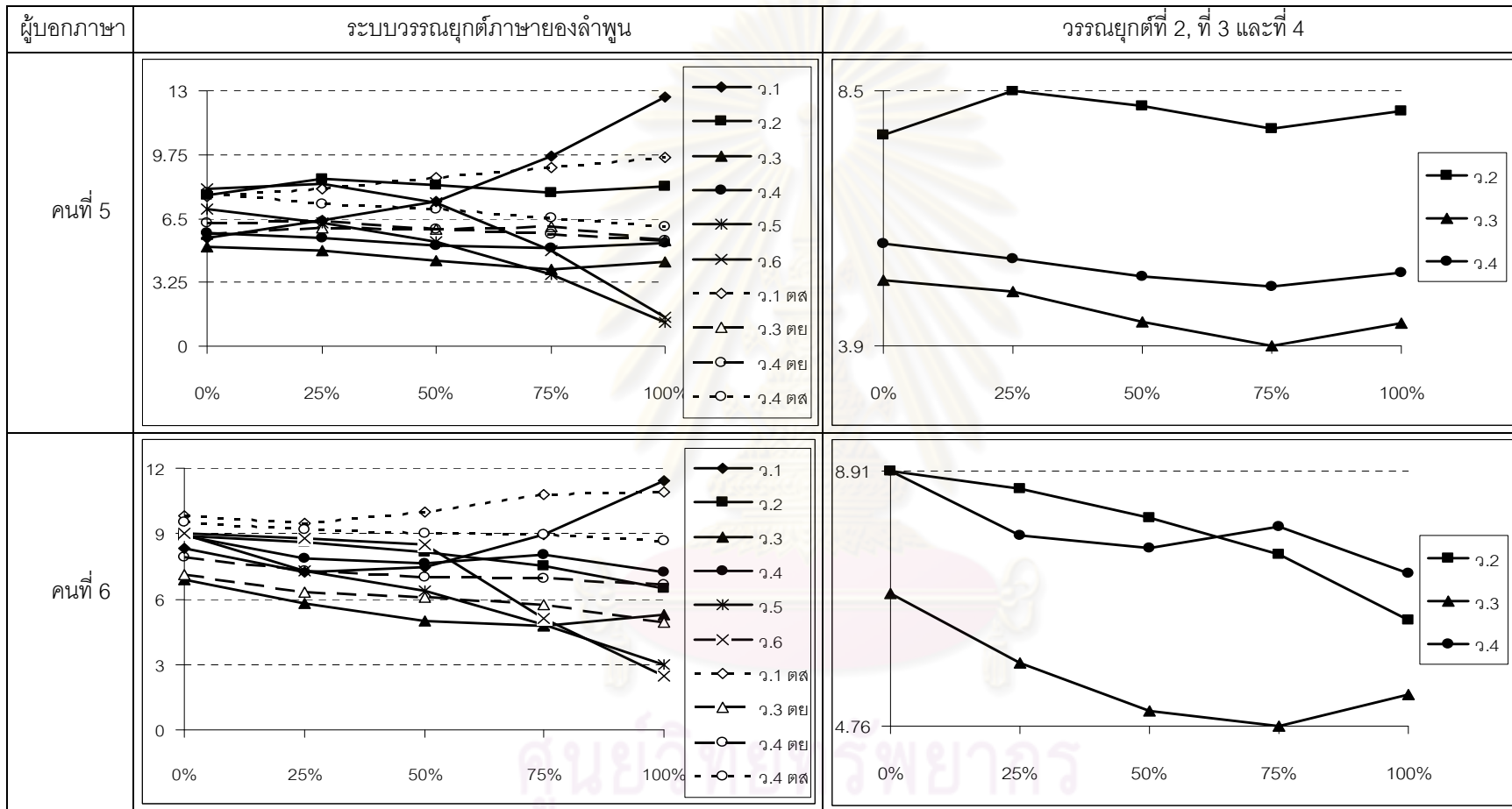
อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาวรรณยุกต์ที่ 2 ที่ 3 และที่ 4 ในคำเป็นจากกราฟแสดงระบบวรรณยุกต์และลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาของลำพูนของผู้บอกภาษาทั้ง 6 คนพบว่า มีลักษณะที่ใกล้เคียงกันมาก คือ อยู่เกาะกลุ่มกันในเสียงระดับกลางค่อนข้างต่ำถึงเสียงระดับกลาง ทั้งนี้เนื่องจากในวรรณยุกต์ที่ 1 มีค่า ST สูงมากในช่วงท้ายเพื่อแสดงให้เห็นความแตกต่างของลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 2 ที่ 3 และที่ 4 จากผู้บอกภาษาทั้ง 6 คนให้ชัดเจนมากขึ้น ผู้วิจัยจึงขยายภาพเฉพาะส่วนที่วรรณยุกต์ทั้งสามหน่วยเสียงปรากฏอยู่ในกราฟเส้นเพื่อแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างของวรรณยุกต์ดังกล่าวได้ ดังภาพที่ 4.2

ภาพที่ 4.2 ระบบวรรณยุกต์ภาษาของลำพูนในบริบทคำพูดเดี่ยวของผู้บอกภาษาทั้ง 6 คน

ภาพที่ 4.2 (ต่อ)

ภาพที่ 4.2 (ต่อ)

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากภาพที่ 4.2 สัทลักษณะของวรรณยุกต์ทั้ง 3 หน่วยเสียงมีการคงระดับของเสียงในลักษณะที่คล้ายกัน คือ มีการคงระดับตั้งแต่จุดเริ่มต้นจนถึงจุดสิ้นสุดของเสียงวรรณยุกต์ นอกจากนี้เมื่อพิจารณาระดับของเสียงวรรณยุกต์ปรากฏว่าเมื่อเปรียบเทียบวรรณยุกต์ทั้ง 3 หน่วยเสียง สัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 2 เป็นเสียงที่อยู่ในระดับเสียงกลางและมีค่า ST ที่สูงที่สุด สัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 3 เป็นเสียงที่อยู่ในระดับที่ต่ำที่สุดและมีค่า ST ที่ต่ำที่สุด และวรรณยุกต์ที่ 4 เป็นเสียงวรรณยุกต์ที่มีค่า ST อยู่ระหว่างวรรณยุกต์ที่ 2 และที่ 3 ดังนั้นจึงเรียกวรรณยุกต์ที่ 2 ว่ากลางระดับ วรรณยุกต์ที่ 3 ต่ำระดับ และวรรณยุกต์ที่ 4 กลางค่อนข้างต่ำระดับ ตามลำดับ

สรุปได้ว่าระบบวรรณยุกต์ภาษาของลำพูนในบริบทคำพูดเดี่ยวของผู้บอกภาษามีทั้งหมด 6 หน่วยเสียง ได้แก่ วรรณยุกต์ที่ 1 กลาง-ขึ้น วรรณยุกต์ที่ 2 กลางระดับ วรรณยุกต์ที่ 3 ต่ำระดับ วรรณยุกต์ที่ 4 กลางค่อนข้างต่ำระดับ วรรณยุกต์ที่ 5 กลาง-ตก และวรรณยุกต์ที่ 6 สูง-ตก และเมื่อพิจารณา สัทลักษณะของวรรณยุกต์ทั้งหมดตามลักษณะการขึ้นและการตกของเสียงวรรณยุกต์แล้ว สามารถจัดกลุ่มได้ 2 กลุ่ม ได้แก่ วรรณยุกต์เปลี่ยนระดับและวรรณยุกต์ระดับ โดยวรรณยุกต์เปลี่ยนระดับมีการขึ้นหรือการตกของเสียงที่ชัดเจน วรรณยุกต์ในกลุ่มนี้ได้แก่ วรรณยุกต์ที่ 1 กลาง-ขึ้น วรรณยุกต์ที่ 5 กลาง-ตก และวรรณยุกต์ที่ 6 สูง-ตก อีกกลุ่มหนึ่ง คือ วรรณยุกต์ระดับมีการคงระดับของเสียงตั้งแต่จุดเริ่มต้นจนถึงจุดสิ้นสุดของเสียง บางครั้งอาจจะมีการขึ้นหรือตกของเสียงเพียงเล็กน้อยเท่านั้น วรรณยุกต์ในกลุ่มนี้ได้แก่ วรรณยุกต์ที่ 2 กลางระดับ วรรณยุกต์ที่ 3 ต่ำระดับ และวรรณยุกต์ที่ 4 กลางค่อนข้างต่ำระดับ

4.2 ระบบวรรณยุกต์ภาษาของเมืองยอง

จากการวิเคราะห์ระบบวรรณยุกต์ภาษาของเมืองยองในบริบทคำพูดเดี่ยวของผู้บอกภาษา จำนวน 3 คนพบว่า ระบบวรรณยุกต์ของภาษาของเมืองยองมีทั้งหมด 6 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ โดยมีลักษณะการแยกเสียงรวมเสียงในกล่องวรรณยุกต์เหมือนกับภาษาของลำพูน ดังนี้

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 1 ประกอบด้วย 2 หน่วยเสียงย่อย ได้แก่ หน่วยเสียงย่อยที่ 1 ปรากฏในช่อง A12 และหน่วยเสียงย่อยที่ 2 ปรากฏในช่อง DS123

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 2 ปรากฏในช่อง A34

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 3 ประกอบด้วย 2 หน่วยเสียงย่อย ได้แก่ หน่วยเสียงย่อยที่ 1 ปรากฏในช่อง B123 และมีหน่วยเสียงย่อยที่ 2 ปรากฏในช่อง DL123

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 ประกอบด้วย 3 หน่วยเสียงย่อย ได้แก่ หน่วยเสียงย่อยที่ 1 ปรากฏในช่อง B4 หน่วยเสียงย่อยที่ 2 ปรากฏในช่อง DL4 และหน่วยเสียงย่อยที่ 3 ปรากฏในช่อง DS4
 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 5 ปรากฏในช่อง C123
 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 6 ปรากฏในช่อง C4 (ดูภาพที่ 4.3)

	A	B	C	DL	DS
1	ว.1	ว.3	ว.5	ว.3	ว.1
2					
3	ว.2	ว.4	ว.6	ว.4	
4					

ภาพที่ 4.3 กล้องวรรณยุกต์แสดงการแยกเสียงรวมเสียงในระบบวรรณยุกต์ภาษาของเมืองยอง

จากการพิจารณาลักษณะของวรรณยุกต์ในระบบวรรณยุกต์ภาษาของเมืองยอง (ดูภาพที่ 4.4) พบว่า

วรรณยุกต์ที่ 1 กลาง-ขึ้น มีจุดเริ่มต้นของเสียงที่ระดับกลาง จากนั้นระดับเสียงสูงขึ้นจนจบที่ระดับสูงมาก

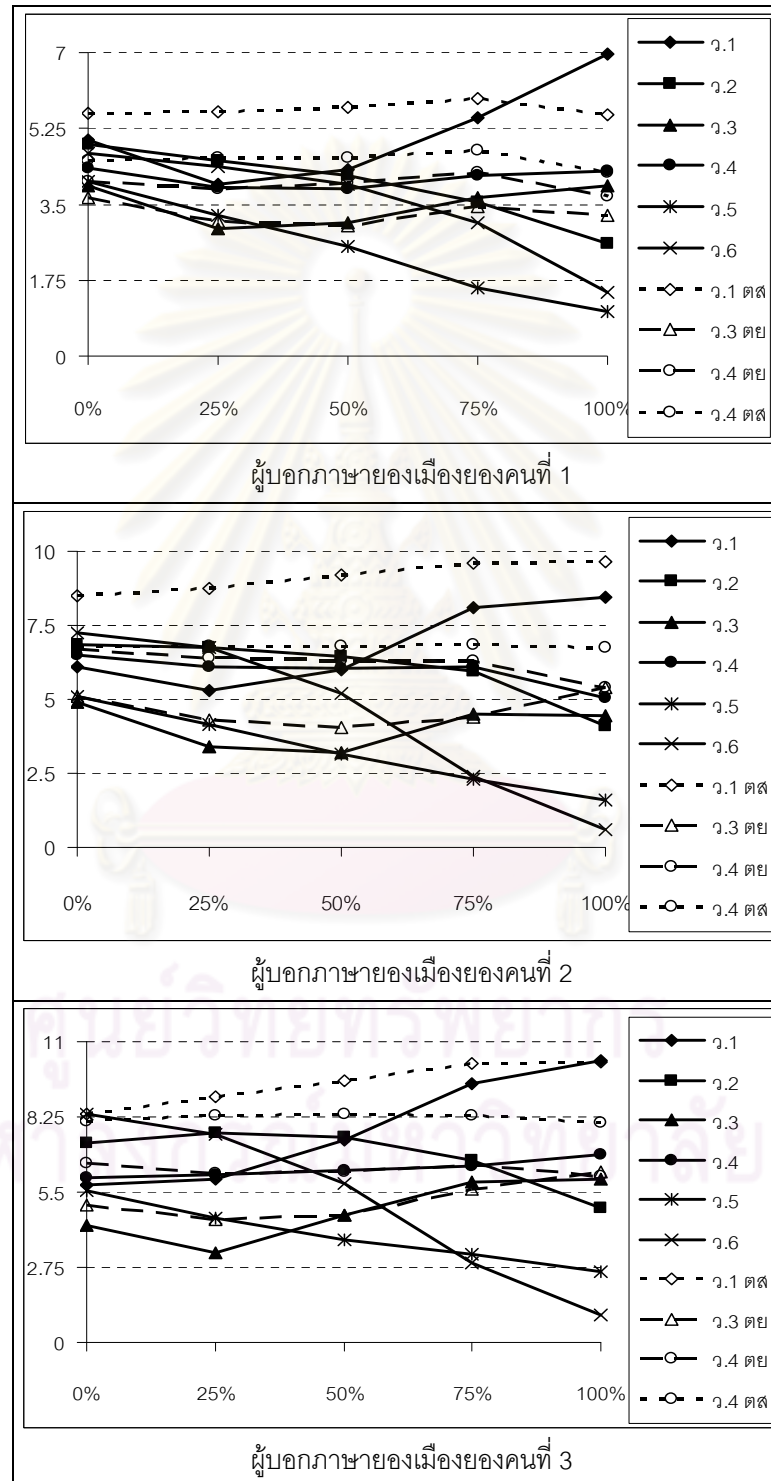
วรรณยุกต์ที่ 2 กลางระดับ-ตก มีจุดเริ่มต้นของเสียงที่ระดับกลาง จากนั้นระดับเสียงคงที่ไประยะหนึ่งและตกในช่วงท้าย

วรรณยุกต์ที่ 3 ต่ำ-ขึ้น มีจุดเริ่มต้นของเสียงที่ระดับต่ำ ระดับเสียงตกลงในช่วงแรกแล้วสูงขึ้นไปจนถึงจุดสิ้นสุด

วรรณยุกต์ที่ 4 ต่ำระดับ มีจุดเริ่มต้นของเสียงที่ระดับต่ำ และคงระดับไปจนถึงจุดสิ้นสุดของเสียง

วรรณยุกต์ที่ 5 กลาง-ตก มีจุดเริ่มต้นของเสียงที่ระดับกลางและระดับเสียงลดลงตามลำดับจนถึงจุดสิ้นสุดของเสียง

วรรณยุกต์ที่ 6 สูง-ตก มีจุดเริ่มต้นของเสียงที่ระดับกลางค่อนข้างสูงถึงสูงและระดับเสียงลดลงตามลำดับจนถึงจุดสิ้นสุดของเสียง

ภาพที่ 4.4 ระบบวรรณยุกต์ภาษายกเมืองของของผู้บอกภาษายกเมืองของ 3 คน

4.3 ระบบวรรณยุกต์ภาษาคำเมืองลำพูน

ระบบวรรณยุกต์ของภาษาคำเมืองลำพูนในบริบทคำพูดเดี่ยวมีวรรณยุกต์ทั้งหมด 6 หน่วยเสียง มีการแยกเสียงรวมเสียงวรรณยุกต์ในกลุ่มวรรณยุกต์ ดังนี้

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 1 ประกอบด้วย 2 หน่วยเสียงย่อย ได้แก่ หน่วยเสียงย่อยที่ 1 ปรากฏในช่อง A12 และหน่วยเสียงย่อยที่ 2 ปรากฏในช่อง DS123

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 2 ปรากฏในช่อง A34

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 3 ประกอบด้วย 2 หน่วยเสียงย่อย ได้แก่ หน่วยเสียงย่อยที่ 1 ปรากฏในช่อง B123 และหน่วยเสียงย่อยที่ 2 ปรากฏในช่อง DL123

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 ประกอบด้วย 2 หน่วยเสียงย่อย ได้แก่ หน่วยเสียงย่อยที่ 1 ปรากฏในช่อง B4 และหน่วยเสียงย่อยที่ 2 ปรากฏในช่อง DL4

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 5 ปรากฏในช่อง C123

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 6 ประกอบด้วย 2 หน่วยเสียงย่อย ได้แก่ หน่วยเสียงย่อยที่ 1 ปรากฏในช่อง C4 และหน่วยเสียงย่อยที่ 2 ปรากฏในช่อง DS4 (ดูภาพที่ 4.5)

	A	B	C	DL	DS
1	ว.1	ว.3	ว.5	ว.3	ว.1
2					
3	ว.2	ว.4	ว.6	ว.4	ว.6
4					

ภาพที่ 4.5 กลุ่มวรรณยุกต์แสดงการแยกเสียงรวมเสียงในระบบวรรณยุกต์ภาษาคำเมืองลำพูน

จากการพิจารณาสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ในระบบวรรณยุกต์ภาษาคำเมืองลำพูน (ดูภาพที่ 4.6) พบว่า

วรรณยุกต์ที่ 1 กลาง-ขึ้น มีจุดเริ่มต้นของเสียงที่ระดับกลาง จากนั้นระดับเสียงสูงขึ้นจนจบที่ระดับสูงมาก

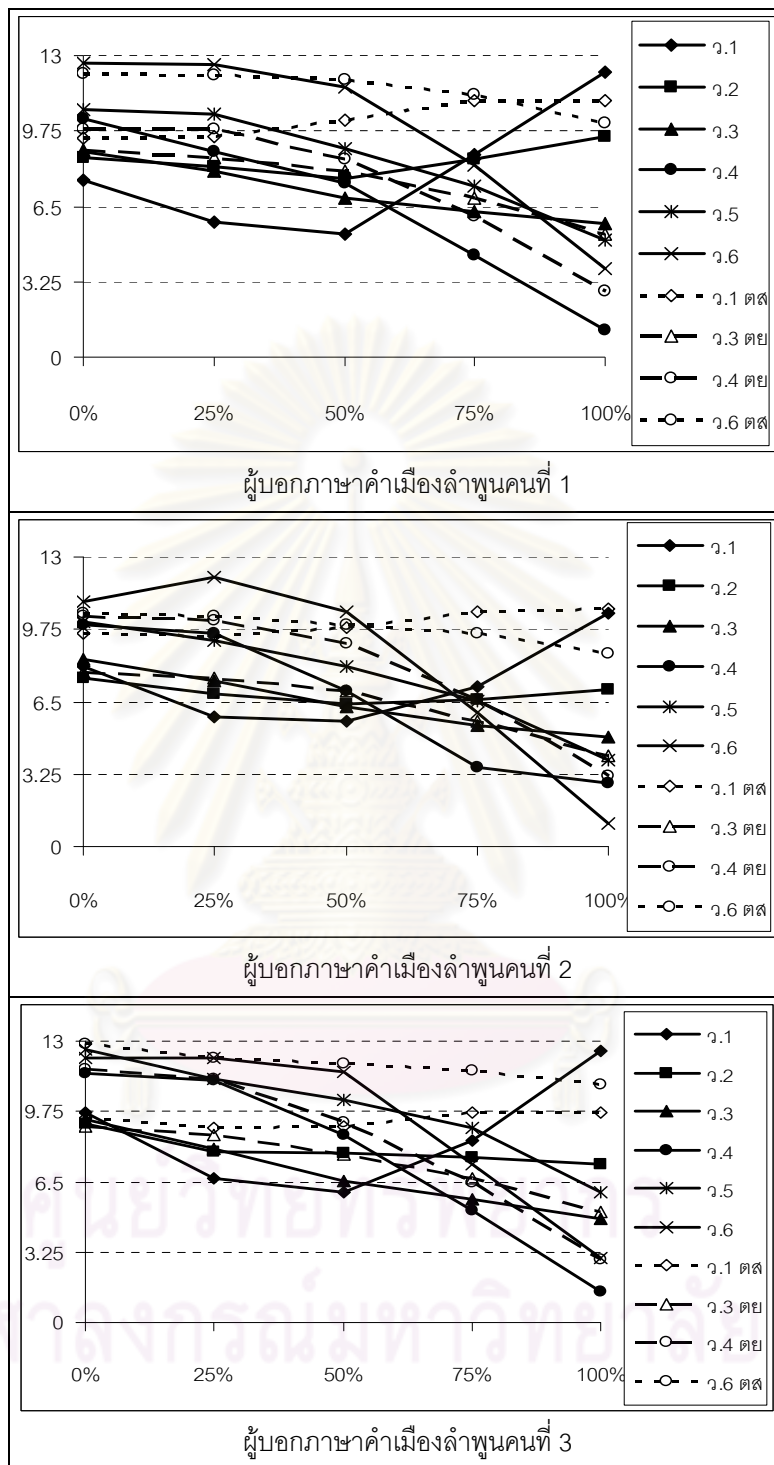
วรรณยุกต์ที่ 2 กลางระดับ-ขึ้น มีจุดเริ่มต้นของเสียงที่ระดับกลาง จากนั้นระดับเสียงคงที่ไประยะหนึ่งและขึ้นในช่วงท้าย

วรรณยุกต์ที่ 3 ต่ำ-ตก มีจุดเริ่มต้นของเสียงที่ระดับต่ำ จากนั้นระดับเสียงลดลงมาตามลำดับจนถึงจุดสิ้นสุดของเสียง

วรรณยุกต์ที่ 4 กลางค่อนข้างสูง-ตก มีจุดเริ่มต้นของเสียงที่ระดับกลางค่อนข้างสูงและระดับเสียงลดลงตามลำดับจนถึงจุดสิ้นสุดของเสียง

วรรณยุกต์ที่ 5 สูง-ตก มีจุดเริ่มต้นของเสียงที่ระดับสูงและระดับเสียงลดลงตามลำดับจนถึงจุดสิ้นสุดของเสียง

วรรณยุกต์ที่ 6 สูงระดับ-ตก มีจุดเริ่มต้นของเสียงที่ระดับสูง จากนั้นระดับเสียงคงที่ไประยะหนึ่งและตกในช่วงท้าย

ภาพที่ 4.6 ระบบวรรณยุกต์ภาษาคำเมืองลำพูนของผู้บอกภาษาคำเมืองลำพูน 3 คน

4.4 ระบบวรรณยุกต์ภาษาไทยกรุงเทพ

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่าภาษาไทยกรุงเทพมีวรรณยุกต์ 5 หน่วยเสียงและมีการแยกเสียงรวมเสียงวรรณยุกต์ในกลุ่มวรรณยุกต์ดังนี้

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 1 ปรากฏในช่อง A1

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 2 ปรากฏในช่อง A234

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 3 ประกอบด้วย 3 หน่วยเสียงย่อย ได้แก่ หน่วยเสียงย่อยที่ 1 ปรากฏในช่อง B123 หน่วยเสียงย่อยที่ 2 ปรากฏในช่อง DL123 และหน่วยเสียงย่อยที่ 3 ปรากฏในช่อง DS123

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 ประกอบด้วย 3 หน่วยเสียงย่อย ได้แก่ หน่วยเสียงย่อยที่ 1 ปรากฏในช่อง B4, C123 หน่วยเสียงย่อยที่ 2 ปรากฏในช่อง DL4 และหน่วยเสียงย่อยที่ 3 ปรากฏในช่อง DS4

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 5 ปรากฏในช่อง C4 (ดูภาพที่ 4.7)

	A	B	C	DL	DS
1	ว.1				
2	ว.2	ว.3	ว.4	ว.3	
3					
4		ว.4	ว.5	ว.4	

ภาพที่ 4.7 กลุ่มวรรณยุกต์แสดงการแยกเสียงรวมเสียงในระบบวรรณยุกต์ภาษาไทยกรุงเทพ

จากการพิจารณาสัทลักษณะของวรรณยุกต์ในระบบวรรณยุกต์ภาษาไทยกรุงเทพฯ (ดูภาพที่ 4.8) พบว่า

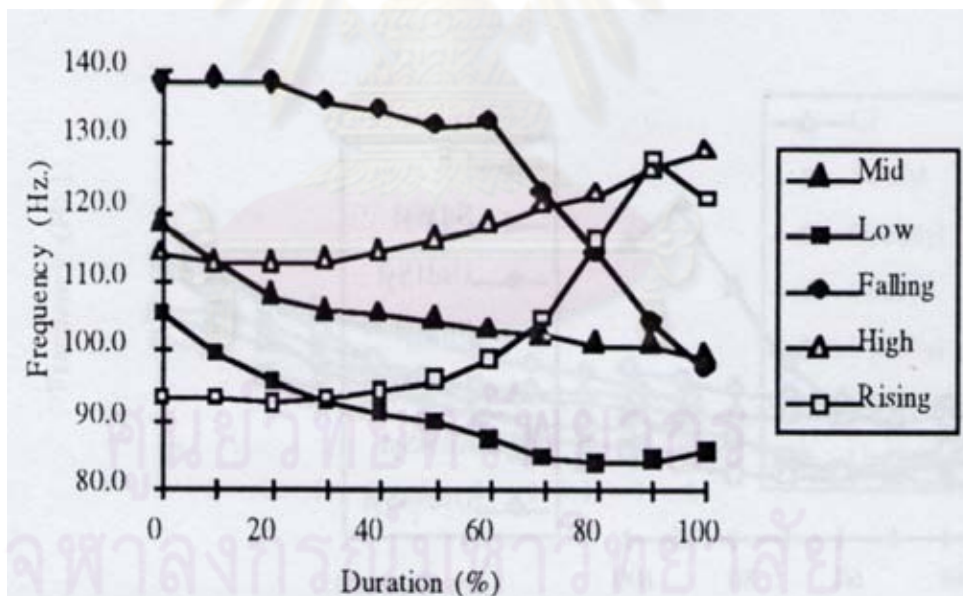
วรรณยุกต์ที่ 1 ต่ำ-ขึ้น มีจุดเริ่มต้นของเสียงที่ระดับกลางค่อนข้างต่ำและคงที่ไประยะหนึ่ง จากนั้นระดับเสียงสูงขึ้นจนจบที่ระดับกลางค่อนข้างสูง

วรรณยุกต์ที่ 2 กลางระดับ มีจุดเริ่มต้นของเสียงที่ระดับกลางค่อนข้างสูง จากนั้นระดับเสียงต่ำลงเล็กน้อย จากนั้นคงที่ไปจนถึงจุดสิ้นสุดของเสียง

วรรณยุกต์ที่ 3 ต่ำ-ตก มีจุดเริ่มต้นของเสียงที่ระดับกลางและระดับเสียงลดลงตามลำดับ จนถึงจุดสิ้นสุดของเสียง

วรรณยุกต์ที่ 4 สูงระดับ-ตก มีจุดเริ่มต้นของเสียงที่ระดับสูงและระดับเสียงคงที่ไประยะหนึ่ง จากนั้นลดลงตามลำดับจนถึงจุดสิ้นสุดของเสียง

วรรณยุกต์ที่ 5 กลาง-ขึ้น มีจุดเริ่มต้นของเสียงที่ระดับกลางและระดับเสียงคงที่ไประยะหนึ่ง จากนั้นระดับเสียงสูงขึ้นไปจนถึงจุดสิ้นสุดของเสียง

ภาพที่ 4.8 ระบบวรรณยุกต์ภาษาไทยกรุงเทพฯจากงานวิจัยของ Kalaya Tingsabadh and Daranee Deeprasert (1997)

4.5 การเปรียบเทียบระบบวรรณยุกต์ภาษาของลำพูนกับภาษาไทยถิ่นอื่น

จากการพิจารณาเปรียบเทียบการแยกเสียงรวมเสียงในกลุ่มวรรณยุกต์และสัทลักษณะของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ปรากฏในช่องเดียวกันในภาษาของลำพูน ภาษาของเมืองยอง ภาษาคำเมือง ลำพูน และภาษาไทยกรุงเทพฯ (ดูภาพที่ 4.9) พบว่า

คอลัมน์ A

ภาษาของลำพูน ภาษาของเมืองยองและภาษาคำเมืองลำพูนมีการแยกเสียงรวมเสียงเหมือนกัน คือ A12-34 ขณะที่ภาษาไทยกรุงเทพฯแตกต่างออกไปเป็น A1-234

สัทลักษณะของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในช่อง A12 ในภาษาของลำพูน เหมือนกับในภาษาของเมืองยองและภาษาคำเมืองลำพูน คือ เป็นเสียงกลาง-ขึ้น ขณะที่สัทลักษณะของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในช่อง A1 ในภาษาไทยกรุงเทพฯเป็นเสียงต่ำ-ขึ้น เห็นได้ว่าภาษาของลำพูนยังคงรักษาสัทลักษณะดั้งเดิมไว้ และไม่ได้รับอิทธิพลของภาษาไทยกรุงเทพฯในหน่วยเสียงวรรณยุกต์นี้

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ในช่อง A34 ในภาษาของลำพูน มี 2 สัทลักษณะ คือ เสียงกลางระดับ-ตก ซึ่งปรากฏในกลุ่มผู้สูงอายุและเสียงกลางระดับ-ขึ้นในกลุ่มวัยรุ่น ในภาษาคำเมืองลำพูนหน่วยเสียงวรรณยุกต์นี้มีสัทลักษณะเป็นเสียงกลางระดับ-ขึ้นเหมือนกับในกลุ่มวัยรุ่นของภาษาของลำพูน ขณะที่ในภาษาของเมืองยองเป็นเสียงกลางระดับ-ตกซึ่งเหมือนกับในกลุ่มผู้สูงอายุของภาษาของลำพูน และภาษาไทยกรุงเทพฯเป็นเสียงกลางระดับ หากพิจารณาให้ภาษาของเมืองยองเป็นภาษายองดั้งเดิมอาจกล่าวได้ว่า ผู้พูดกลุ่มผู้สูงอายุของภาษาของลำพูนยังคงลักษณะของภาษายองดั้งเดิมไว้ ในขณะที่ผู้พูดกลุ่มวัยรุ่นของภาษาของลำพูนได้รับอิทธิพลจากภาษาคำเมืองลำพูน เพราะมีสัทลักษณะกลางระดับ-ขึ้นเช่นเดียวกัน

คอลัมน์ B

ภาษาของลำพูน ภาษาของเมืองยองและภาษาคำเมืองลำพูนมีการแยกเสียงรวมเสียงเหมือนกัน คือ B123-4 และแยกจากคอลัมน์ C ทั้งหมด ขณะที่ในภาษาไทยกรุงเทพฯ มีการแยกเสียงรวมเสียงในคอลัมน์ B เป็น B123-4 เช่นเดียวกัน แต่มีการรวมเสียงระหว่าง B4 กับ C123 แสดงว่าภาษาของลำพูนยังคงรักษารูปแบบการแยกเสียงรวมเสียงแบบเดิมไว้

หน่วยเสียงที่ปรากฏในช่อง B123 ในภาษาของลำพูนมีสัทลักษณะเป็นเสียงต่ำระดับ เหมือนกับภาษาคำเมืองลำพูน ขณะที่ในภาษาของเมืองยองเป็นเสียงต่ำ-ขึ้น และภาษาไทยกรุงเทพฯ

เป็นเสียงต่ำ-ตก ในกรณีของหน่วยเสียงวรรณยุกต์นี้อาจกล่าวได้ว่า ภาษายองลำพูนได้รับอิทธิพลจากภาษาคำเมืองลำพูนเช่นเดียวกัน ส่วนอิทธิพลจากภาษาไทยกรุงเทพฯ นั้นเห็นไม่ชัดเจน

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ปรากฏในช่อง B4 ในภาษายองลำพูนและภาษายองเมืองยงมีลักษณะเป็นเสียงกลางค่อนข้างต่ำระดับ ขณะที่ในภาษาคำเมืองลำพูนเป็นเสียงกลางค่อนข้างสูง-ตกและในภาษาไทยกรุงเทพฯ เป็นเสียงสูงระดับ-ตก ในกรณีนี้เห็นได้ชัดเจนว่าภาษายองเมืองลำพูนยังคงรักษารูปแบบดั้งเดิมไว้

คอลัมน์ C

ภาษายองลำพูน ภาษายองเมืองยง ภาษาคำเมืองลำพูนและภาษาไทยกรุงเทพฯ มีการแยกเสียงรวมเสียงเหมือนกัน คือ C123-4 แต่ดังที่ได้กล่าวมาแล้วภาษาไทยกรุงเทพฯ แตกต่างจากอีก 3 ภาษา คือ มีการรวมเสียงระหว่างช่อง B4 กับ C123

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ในช่อง C123 และ C4 มีลักษณะเป็นเสียงกลาง-ตกและสูง-ตกตามลำดับทั้งในภาษายองลำพูนและภาษายองเมืองยง แต่เป็นเสียงสูง-ตกกับสูงระดับ-ตกในภาษาคำเมืองลำพูนและเสียงสูง-ตกกับกลางค่อนข้างสูง-ขึ้นในภาษาไทยกรุงเทพฯ ในกรณีของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ทั้ง 2 นี้เห็นได้ว่าภาษายองเมืองยงยังคงรักษารูปแบบดั้งเดิมไว้เช่นเดียวกัน

คอลัมน์ DL และ DS

ภาษายองลำพูน ภาษายองเมืองยง ภาษาคำเมืองลำพูนและภาษาไทยกรุงเทพฯ มีการแยกเสียงรวมเสียงเหมือนกันในคอลัมน์ DL และ DS คือ DL123-4 กับ DS123-4 แต่ขณะที่ภาษายองลำพูน ภาษายองเมืองยง และภาษาคำเมืองลำพูนไม่มีการรวมเสียงระหว่าง DL123 กับ DS123 ภาษาไทยกรุงเทพฯ มีการรวมเสียงระหว่าง 2 ช่องดังกล่าว ส่วนในช่อง DL4 กับ DS4 นั้น ภาษายองลำพูน ภาษายองเมืองยง และภาษาไทยกรุงเทพฯ มีการรวมเสียง ในขณะที่ภาษาคำเมืองลำพูนไม่มีการรวมเสียงในช่องดังกล่าว

หน่วยเสียงที่ปรากฏในช่อง DL123 มีลักษณะเป็นเสียงต่ำระดับในภาษายองลำพูนกับในภาษาคำเมืองลำพูนแต่เป็นเสียงต่ำ-ขึ้นในภาษายองเมืองยง ซึ่งอาจเป็นอีกกรณีหนึ่งที่แสดงให้เห็นอิทธิพลของภาษาคำเมืองลำพูนได้ ในส่วนของหน่วยเสียงที่ปรากฏในช่อง DS123 นั้น ในภาษายองลำพูน ภาษายองเมืองยง และภาษาคำเมืองลำพูนมีลักษณะเป็นเสียงกลาง-ขึ้นเหมือนกัน ในขณะที่ภาษาไทยกรุงเทพฯ แตกต่างออกไป ในหน่วยเสียงที่ปรากฏในช่อง DL4 กับ DS4 นั้น ภาษายองลำพูนและภาษายองเมืองยงมีลักษณะเป็นเสียงกลางค่อนข้างต่ำระดับเหมือนกัน ส่วน

ภาษาคำเมืองลำพูนและภาษาไทยกรุงเทพฯมีสัญลักษณ์ที่แตกต่างออกไป คือ ในภาษาคำเมือง
ลำพูนเป็นเสียงกลางค่อนข้างสูงระดับ-ตกในช่อง DL4 และสูงระดับ-ตก ในช่อง DS4 ส่วนใน
ภาษาไทยกรุงเทพฯเป็นเสียงสูงระดับ-ตกในช่อง DL4 และ DS4

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

	A	B	C	DL	DS
1	ว.1 กลาง-ขึ้น	ว.3 ต่ำระดับ	ว.5 กลาง-ตก	ว.3 ต่ำระดับ	ว.1 กลาง-ขึ้น
2					
3	ว.2 กลางระดับ	ว.4 กลางค่อนข้างต่ำระดับ	ว.6 สูง-ตก	ว.4 กลางค่อนข้างต่ำระดับ	
4					

กล่องวรรณยุกต์ภาษาของลำพูน

	A	B	C	DL	DS
1	ว.1 กลาง-ขึ้น	ว.3 ต่ำ-ขึ้น	ว.5 กลาง-ตก	ว.3 ต่ำ-ขึ้น	ว.1 กลาง-ขึ้น
2					
3	ว.2 กลางระดับ- ตก	ว.4 กลางค่อนข้างต่ำระดับ	ว.6 สูง-ตก	ว.4 กลางค่อนข้างต่ำระดับ	
4					

กล่องวรรณยุกต์ภาษาของเมืองยอง

ภาพที่ 4.9 กล่องวรรณยุกต์ภาษาของลำพูน ภาษาของเมืองยอง ภาษาคำเมืองลำพูน และภาษาไทยกรุงเทพฯ ในบริบทคำพูดเดี่ยว

	A	B	C	DL	DS
1	ว.1 กลาง-ขึ้น	ว.3 ต่ำระดับ	ว.5 สูง-ตก	ว.3 ต่ำระดับ	ว.1 กลาง-ขึ้น
2					
3	ว.2 กลางระดับ	ว.4 กลางค่อนข้าง สูง-ตก	ว.6 สูงระดับ-ตก	ว.4 กลางค่อนข้าง สูง-ตก	ว.6 สูงระดับ-ตก
4					

	A	B	C	DL	DS
1	ว.1 ต่ำ-ขึ้น	ว.3 ต่ำ-ตก	ว.4 สูงระดับ-ตก		ว.3 ต่ำ-ตก
2	ว.2 กลางระดับ				
3		ว.4 สูงระดับ-ตก	ว.5 กลาง-ขึ้น		ว.4 สูงระดับ-ตก
4					

กล่องวรรณยุกต์ภาษาคำเมืองลำพูน

กล่องวรรณยุกต์ภาษาไทยกรุงเทพ

ภาพที่ 4.9 (ต่อ)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นอกจากนี้ การเปรียบเทียบกล่องวรรณยุกต์และระบบวรรณยุกต์ภาษาของลำพูนกับภาษาของเมืองของ ภาษาคำเมืองลำพูน และภาษาไทยกรุงเทพฯสามารถสรุปได้ว่า กล่องวรรณยุกต์ภาษาของลำพูนมีการแยกเสียงวรรณยุกต์เหมือนกับภาษาของเมืองของเท่านั้น เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบสัทลักษณะของหน่วยเสียงวรรณยุกต์พบว่า หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 2 ในผู้บอกภาษาคนที่ 1-3 ในภาษาของลำพูนเหมือนกับภาษาคำเมืองลำพูน หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 3 ในภาษาของลำพูนเป็นเสียงต่ำระดับเหมือนกับภาษาคำเมืองลำพูนและภาษาไทยกรุงเทพฯ ดังนั้นจะเห็นได้ว่า หน่วยเสียงวรรณยุกต์ในภาษาของลำพูนมีความคล้ายคลึงกับภาษาของเมืองของอยู่มาก ยกเว้นบางหน่วยเสียงวรรณยุกต์ ได้แก่ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 2 ในผู้บอกภาษาของลำพูนคนที่ 1-3 และหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 3 ในผู้บอกภาษาของลำพูนทุกคนที่มีเสียงวรรณยุกต์แตกต่างจากภาษาของเมืองของ แต่มีความคล้ายคลึงกับภาษาคำเมืองลำพูนในหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 2 และคล้ายคลึงกับภาษาคำเมืองลำพูนและภาษาไทยกรุงเทพฯในหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 3

จากผลการวิเคราะห์ระบบวรรณยุกต์ภาษาของลำพูนในบริบทคำพูดเดี่ยวแสดงให้เห็นว่า เสียงวรรณยุกต์ภาษาของลำพูนได้รับอิทธิพลจากภาษาคำเมืองลำพูนมากพอสมควร ทั้งนี้เนื่องจากคนของอาศัยอยู่ในจังหวัดลำพูนมานานกว่าสองร้อยปีและมีการติดต่อสื่อสารกับคนที่ใช้ภาษาคำเมืองลำพูนในชีวิตประจำวัน ในปัจจุบันนี้การศึกษาได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตโดยเฉพาะผู้ที่อยู่ในวัยศึกษาเล่าเรียน อีกทั้งสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยได้เข้ามาสู่สังคมคนของลำพูนมากขึ้น เช่น โทรศัพท์ เป็นต้น ซึ่งมีการใช้ภาษาไทยกรุงเทพฯในการสื่อสาร จึงเป็นไปได้ว่าภาษาของลำพูนจะเกิดการเปลี่ยนแปลงมากขึ้นในอนาคต

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 5

การเปรียบเทียบวรรณยุกต์ภาษาของลำพูนในคำพูดเดียวกับในคำพูดต่อเนื่อง

ในบทที่ 4 ผู้วิจัยได้นำเสนอระบบวรรณยุกต์ภาษาของลำพูนในบริบทคำพูดเดี่ยว เปรียบเทียบกับภาษาของเมืองยอง ภาษาคำเมืองลำพูน และภาษาไทยกรุงเทพ ในบทนี้ผู้วิจัยจะนำเสนอเฉพาะกรณีภาษาของลำพูนเท่านั้นโดยเปรียบเทียบวรรณยุกต์ใน 2 บริบท ได้แก่ บริบทคำพูดเดียวกับบริบทคำพูดต่อเนื่อง จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่างานวิจัยภาษาของที่ผ่านมา ยังไม่มีการศึกษาในเรื่องดังกล่าวมาก่อน และงานวิจัยภาษาไทยถิ่นที่ผ่านมามีการศึกษาเปรียบเทียบวรรณยุกต์ในบริบทคำพูดเดียวกับคำพูดต่อเนื่องพบว่า วรรณยุกต์ใน 2 บริบทมีความแตกต่างกันอย่างน่าสนใจ (ดู 2.5)

จากการศึกษาสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ในบริบทคำพูดเดี่ยวในบทที่ 4 พบว่าหน่วยเสียงวรรณยุกต์แบ่งออกได้เป็นวรรณยุกต์เปลี่ยนระดับและวรรณยุกต์ระดับตามการขึ้นตกและการคงระดับของเสียงวรรณยุกต์ ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ในบทนี้ ผู้วิจัยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่หนึ่งเปรียบเทียบค่าพิสัยระดับเสียงในบริบทคำพูดเดี่ยว คำพูดต่อเนื่องกลางประโยค และคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยค และตอนที่สองเปรียบเทียบสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ในบริบทคำพูดเดียวกับคำพูดต่อเนื่องโดยแบ่งออกเป็น 2 ตอนย่อย ได้แก่ นำเสนอสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์เปลี่ยนระดับและนำเสนอสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ระดับ เพื่อให้เห็นความเหมือนและความแตกต่างของสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ในแต่ละกลุ่ม สำหรับการนำเสนอสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ที่ 3 และที่ 4 ซึ่งเป็นวรรณยุกต์ระดับที่มีสัญลักษณ์ในคำเป็นและคำตายสระเสียงยาวคล้ายคลึงกันจึงผนวกการบรรยายสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ในคำเป็นและคำตายสระเสียงยาวไว้ด้วยกัน การบรรยายสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ทั้งหมดใช้วิธีการอ่านค่า 5 ระดับกับค่า ST ของผู้บอกภาษาแต่ละคนประกอบกรอกรายกราฟเส้น

5.1 ค่าพิสัยของวรรณยุกต์ภาษาของลำพูน

ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยศึกษาวรรณยุกต์ภาษาของที่ปรากฏในบริบทคำพูดเดี่ยว คำพูดต่อเนื่องกลางประโยค และคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยค จากการวิเคราะห์ค่าความถี่มูลฐาน (Hertz) และค่า semitone (ST) ที่เป็นค่าจริงพบว่าค่าต่ำสุดและค่าสูงสุดของค่าความถี่มูลฐานและค่า ST ของผู้บอกภาษา 6 คนในแต่ละบริบทแตกต่างกัน (ดูตารางที่ 5.1) ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเปรียบเทียบค่าดังกล่าวเพื่อหาความสัมพันธ์กับตัวแปรที่ศึกษาในงานวิจัยนี้ได้แก่ รุ่นอายุและบริบททางภาษา

ในบริบทคำพูดเดี่ยว ค่าพิสัยระดับเสียงต่ำสุดและสูงสุดของผู้บอกภาษาทั้ง 6 คน ได้แก่ ผู้บอกภาษาคนที่ 1 มีค่าพิสัยระหว่าง 142.99-299.46 Hertz (ST 0-12.86) ผู้บอกภาษาคนที่ 2 มีค่าพิสัยระหว่าง 171.46-333.1 Hertz (ST 0-10.79) ผู้บอกภาษาคนที่ 3 มีค่าพิสัยระหว่าง 171.45-291.97 Hertz (ST 0-9.21) ผู้บอกภาษาคนที่ 4 มีค่าพิสัยระหว่าง 110.33-275.02 Hertz (ST 0-13.90) ผู้บอกภาษาคนที่ 5 มีค่าพิสัยระหว่าง 109.09-260.18 Hertz (ST 0-13.80) และผู้บอกภาษาคนที่ 6 มีค่าพิสัยระหว่าง 130.19-276.26 Hertz (ST 0-12.45) ตามลำดับ (ดูตารางที่ 5.1)

เมื่อพิจารณาค่าพิสัยดังกล่าวจะเห็นได้ว่าสามารถแบ่งได้เป็น 2 กลุ่มตามค่าพิสัยระดับเสียง คือ ในผู้บอกภาษาคนที่ 1-3 ซึ่งเป็นผู้บอกภาษากลุ่มวัยรุ่น ค่าพิสัยต่ำสุดอยู่ในระดับสูงกว่าผู้บอกภาษาคนที่ 4-6 ซึ่งเป็นผู้บอกภาษากลุ่มผู้สูงอายุ ข้อแตกต่างดังกล่าวเหมือนกับงานวิจัยของปิยฉัตร ปานโรจน์ (2534) ที่ได้ข้อสรุปเรื่องค่าความถี่มูลฐานว่าค่าความถี่มูลฐานในทุกวรรณยุกต์ของกลุ่มเด็กสูงกว่าของกลุ่มผู้ใหญ่อย่างมีนัยสำคัญ ในแง่ของความต่างระหว่างค่าพิสัยต่ำสุดและค่าพิสัยสูงสุดของผู้บอกภาษา (ดูตารางที่ 5.1) พบว่าผู้บอกภาษา 5 คนมีค่าพิสัยใกล้เคียงกันแต่ผู้บอกภาษาคนที่ 3 มีค่าพิสัยน้อยกว่าผู้บอกภาษาคนอื่น ผู้วิจัยสังเกตเห็นในช่วงอัดเสียงว่าในการพูด ผู้บอกภาษามีระดับเสียงขึ้นลงน้อยกว่าผู้บอกภาษาคนอื่น ๆ อีกประเด็นหนึ่งที่พบในการวิเคราะห์ครั้งนี้ คือ ค่าพิสัยต่ำสุดของผู้บอกภาษา 4 ใน 6 คน ได้แก่ คนที่ 1, 2, 4 และ 6 ปรากฏในวรรณยุกต์ที่ 5 กลาง-ตก ส่วนผู้บอกภาษาอีก 2 คนปรากฏในวรรณยุกต์ที่ 6 สูง-ตก ส่วนค่าพิสัยสูงสุดของผู้บอกภาษาทุกคนปรากฏในวรรณยุกต์ที่ 1 กลาง-ขึ้นปรากฏในคำเป็น

ในบริบทคำพูดต่อเนื่องกลางประโยค ค่าพิสัยระดับเสียงต่ำสุดและสูงสุดของผู้บอกภาษาทั้ง 6 คน ได้แก่ ผู้บอกภาษาคนที่ 1 มีค่าพิสัยระหว่าง 169.94-280.02 Hertz (ST 3.34-11.7) ผู้บอกภาษาคนที่ 2 มีค่าพิสัยระหว่าง 184.23-303.46 Hertz (ST 1.29-8.57) ผู้บอกภาษาคนที่ 3 มีค่าพิสัยระหว่าง 181.92-280.17 Hertz (ST 1.02-8.46) ผู้บอกภาษาคนที่ 4 มีค่าพิสัยระหว่าง 116.59-205.32 Hertz (ST 0.95-10.74) ผู้บอกภาษาคนที่ 5 มีค่าพิสัยระหว่าง 118.15-250.23 Hertz (ST 1.38-13.69) และผู้บอกภาษาคนที่ 6 มีค่าพิสัยระหว่าง 134.55-249.77 Hertz (ST 0.56-11.27) ตามลำดับ (ดูตารางที่ 5.1)

เมื่อพิจารณาค่าพิสัยดังกล่าวเห็นได้ว่ายังคงแบ่งผู้พูดออกได้เป็น 2 กลุ่มตามรุ่นอายุ ส่วนค่าพิสัยต่ำสุดนั้นผู้บอกภาษา 2 คนอยู่ในวรรณยุกต์ที่ 3 ต่ำระดับที่ปรากฏในคำพยางค์เป็นและอีก 2 คนอยู่ในวรรณยุกต์ที่ 5 ส่วนผู้บอกภาษาอีก 2 คนมีค่าพิสัยต่ำสุดอยู่ในวรรณยุกต์ที่ 1 และที่ 6 ผลที่ได้แตกต่างจากที่พบในบริบทคำพูดเดี่ยวซึ่งจะนำไปเปรียบเทียบกับคำพูดต่อเนื่องทำ

ประโยคต่อไป ในส่วนของค่าพิสัยสูงสุดพบว่าในผู้บอกภาษา 3 คนค่าสูงสุดปรากฏในวรรณยุกต์ที่ 1 ในคำตายสระเสียงสั้นและอีก 2 คนปรากฏในวรรณยุกต์เดียวกันในคำเป็น ในขณะที่ผู้บอกภาษาอีก 1 คนมีค่าพิสัยสูงสุดอยู่ในวรรณยุกต์ที่ 6

ในบริบทคำพูดต่อเนื่องทำประโยค ค่าพิสัยระดับเสียงต่ำสุดและสูงสุดของผู้บอกภาษา ทั้ง 6 คน ได้แก่ ผู้บอกภาษาคนที่ 1 มีค่าพิสัยระหว่าง 142.7-245.53 Hertz (ST 0.03-10.26) ผู้บอกภาษาคนที่ 2 มีค่าพิสัยระหว่าง 176.81-274.63 Hertz (ST 0.49-7.93) ผู้บอกภาษาคนที่ 3 มีค่าพิสัยระหว่าง 172.03-288.04 Hertz (ST 0.05-8.97) ผู้บอกภาษาคนที่ 4 มีค่าพิสัยระหว่าง 111.22-239.13 Hertz (ST 0.13-11.06) ผู้บอกภาษาคนที่ 5 มีค่าพิสัยระหว่าง 113.5-248.94 Hertz (ST 0.67-13.92) และผู้บอกภาษาคนที่ 6 มีค่าพิสัยระหว่าง 131.61-245.6 Hertz (ST 0.18-11.33) ตามลำดับ (ดูตารางที่ 5.1)

เมื่อพิจารณาค่าพิสัยดังกล่าวเห็นได้ว่าสามารถแบ่งได้เป็น 2 กลุ่มตามค่าพิสัยระดับเสียง คือ ผู้บอกภาษาคนที่ 1-3 มีค่าพิสัยต่ำสุดสูงกว่าผู้บอกภาษาคนที่ 4-6 เช่นเดียวกับในบริบทคำพูดเดี่ยวและบริบทคำพูดต่อเนื่องกลางประโยค ค่าพิสัยต่ำสุดของผู้บอกภาษาจำนวน 5 คนอยู่ในวรรณยุกต์ที่ 5 กลาง-ตก ส่วนผู้บอกภาษาอีก 1 คนมีค่าพิสัยต่ำสุดอยู่ในวรรณยุกต์ที่ 3 ต่ำระดับเมื่อนำค่าพิสัยในคำพูดต่อเนื่องทำประโยคเปรียบเทียบกับในคำพูดเดี่ยวและคำพูดต่อเนื่องกลางประโยคพบว่ามีความคล้ายคลึงกับบริบทคำพูดเดี่ยวมากกว่าคำพูดต่อเนื่องกลางประโยค สำหรับค่าพิสัยสูงสุดของผู้บอกภาษาจำนวน 4 คนอยู่ในวรรณยุกต์ที่ 1 ในคำเป็นและอีก 1 คนปรากฏในวรรณยุกต์เดียวกันในคำตายสระเสียงสั้น ในขณะที่ผู้บอกภาษาอีก 1 คนมีค่าพิสัยสูงสุดในวรรณยุกต์ที่ 4 คำเป็น

นอกจากการพิจารณาเรื่องค่าพิสัยต่ำสุดและค่าพิสัยสูงสุด ผู้วิจัยยังวิเคราะห์ผลต่างระหว่างค่าพิสัยต่ำสุดและค่าพิสัยสูงสุดโดยวิเคราะห์ผลต่างของค่าความถี่มูลฐาน (Hertz) และค่า ST (ดูตารางที่ 5.1) พบว่าผลต่างของค่าความถี่มูลฐานในบริบทคำพูดเดี่ยวมีค่ามากกว่าในบริบทคำพูดต่อเนื่องทั้ง 2 ประเภทอย่างชัดเจน แสดงให้เห็นว่าค่าพิสัยระดับเสียงในบริบทคำพูดเดี่ยวกว้างกว่าในคำพูดต่อเนื่อง แต่เมื่อเปรียบเทียบผลต่างระหว่างบริบทคำพูดต่อเนื่องกลางประโยคและคำพูดต่อเนื่องทำประโยคพบว่าไม่มีความแตกต่างอย่างเป็นระบบในค่า Hertz แต่มีความแตกต่างอย่างเป็นระบบในค่า ST จากผลการวิเคราะห์ชี้ให้เห็นว่าการศึกษาค่าพิสัยระดับเสียงในบริบทที่แตกต่างกันจำเป็นต้องใช้ค่า ST ในการวิเคราะห์เพื่อให้ได้ผลที่ชัดเจนและแม่นยำ

ตารางที่ 5.1 ตารางแสดงค่าความถี่มูลฐานจริง ค่า semitone (ST) และผลต่างของค่าต่ำสุดและสูงสุดในสามบริบทของวรรณยุกต์ภาษาของของผู้บอกภาษาทั้ง 6 คน

ผู้บอก ภาษา คนที่ ¹	พิสัยค่า F0 และ ST ในคำพูดเดี่ยว						พิสัยค่า F0 และ ST ในคำพูดต่อเนื่องกลางประโยค						พิสัยค่า F0 และ ST ในคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยค					
	Hertz			Semitone (ST)			Hertz			Semitone (ST)			Hertz			Semitone (ST)		
	ต่ำสุด	สูงสุด	ผลต่าง	ต่ำสุด	สูงสุด	ผลต่าง	ต่ำสุด	สูงสุด	ผลต่าง	ต่ำสุด	สูงสุด	ผลต่าง	ต่ำสุด	สูงสุด	ผลต่าง	ต่ำสุด	สูงสุด	ผลต่าง
1	142.39 (๑.5)	299.46 (๑.1)	157.07	0	12.86	12.86	169.94 (๑.1)	280.02 (๑.1)	110.08	3.34	11.7	8.36	142.7 (๑.5)	245.53 (๑.4)	102.83	0.03	10.26	10.23
2	171.46 (๑.5)	333.1 (๑.1)	161.64	0	10.79	10.79	184.23 (๑.3)	303.46 (๑.6)	119.23	1.29	8.57	7.28	176.81 (๑.5)	274.63 (๑.1)	97.82	0.49	7.93	7.44
3	171.45 (๑.6)	291.97 (๑.1)	120.52	0	9.21	9.21	181.92 (๑.3)	280.17 (๑.1)	98.25	1.02	8.46	7.44	172.03 (๑.3)	288.04 (๑.1)	116.01	0.05	8.97	8.92
4	110.33 (๑.5)	275.02 (๑.1)	164.69	0	13.90	13.90	116.59 (๑.5)	205.32 (๑.1)	88.73	0.95	10.74	9.79	111.22 (๑.5)	239.13 (๑.1)	127.91	0.13	11.06	10.93
5	109.09 (๑.6)	260.18 (๑.1)	151.09	0	13.80	13.80	118.15 (๑.6)	250.23 (๑.1)	132.08	1.38	13.69	12.31	113.5 (๑.5)	248.94 (๑.1)	135.44	0.67	13.92	13.25
6	130.19 (๑.5)	276.26 (๑.1)	146.07	0	12.45	12.45	134.55 (๑.5)	249.77 (๑.1)	115.22	0.56	11.27	10.71	131.61 (๑.5)	245.6 (๑.1)	113.99	0.18	11.33	11.15

¹ ผู้บอกภาษาคนที่ 1-3 เป็นผู้บอกภาษา 3 คนในกลุ่มวัยรุ่น ส่วนผู้บอกภาษาคนที่ 4-6 เป็นผู้บอกภาษา 3 คนในกลุ่มผู้สูงอายุ

5.2 สัทลักษณะของวรรณยุกต์เปลี่ยนระดับ

5.2.1 วรรณยุกต์เปลี่ยนระดับในคำเป็น

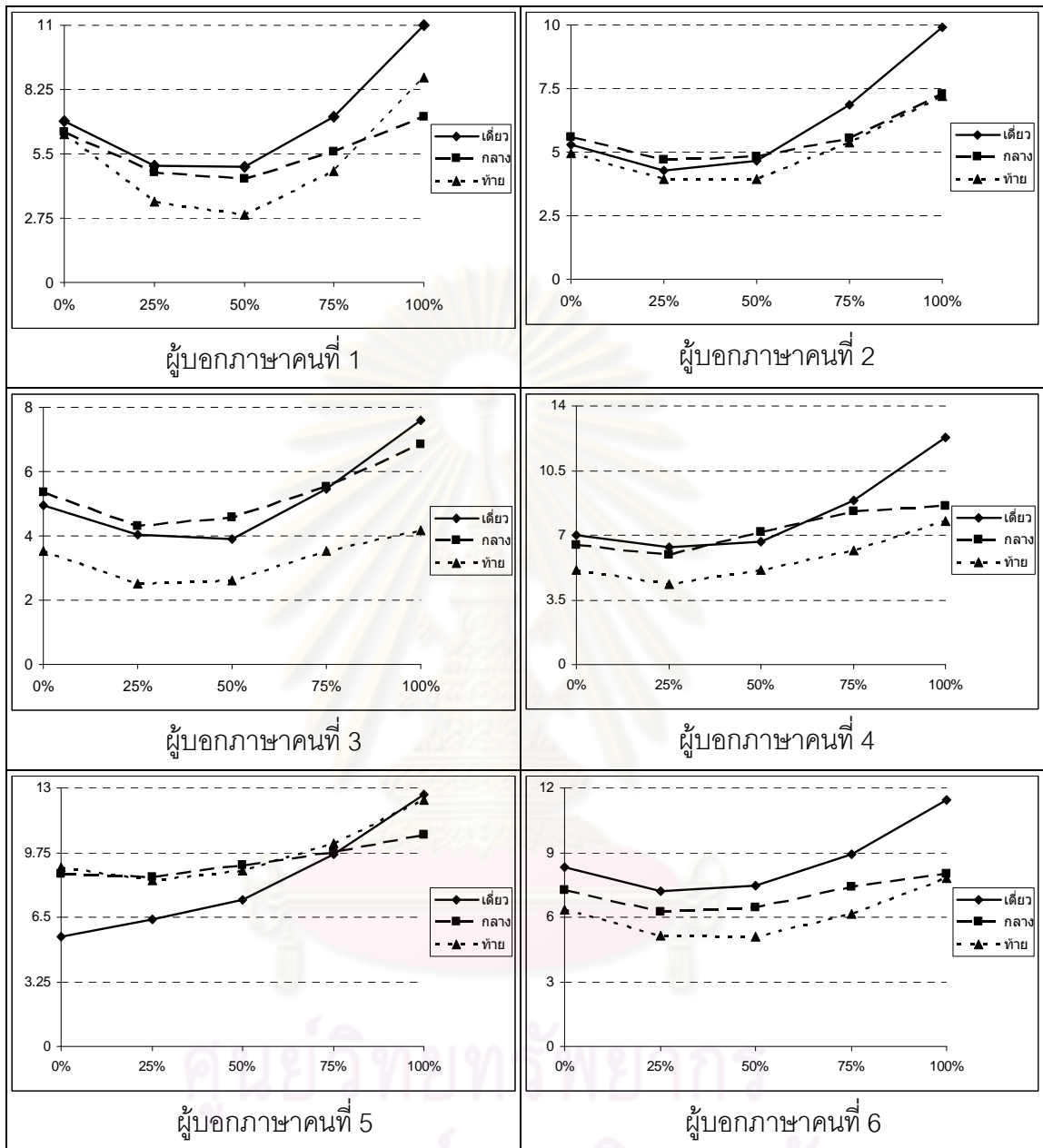
5.2.1.1 วรรณยุกต์ที่ 1 กลาง-ขึ้น

วรรณยุกต์ที่ 1 ปรากฏในคำเป็นในช่อง A12 พบว่าในผู้บอกภาษาทั้ง 6 คนมีสัทลักษณะเป็นเสียงกลาง-ขึ้น เมื่อพิจารณาสัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่แปลงเป็นค่า 5 ระดับ (ดูบทที่ 3) พบว่า

ในบริบทคำพูดเดี่ยว เสียงวรรณยุกต์ในผู้บอกภาษา 3 คนเป็นเสียงกลางระดับ-ขึ้น [334] และ [335] (ผู้บอกภาษาคนที่ 4 ST 7/ 6.65/ 12.3 ผู้บอกภาษาคนที่ 2 ST 5.28/ 4.65/ 9.92 และผู้บอกภาษาคนที่ 3 ST 4.95/ 3.91/ 7.6 ตามลำดับ) ผู้บอกภาษา 2 คนเป็นเสียงกลางค่อนข้างสูง-ตก-ขึ้น [435] (ผู้บอกภาษาคนที่ 1 ST 6.9/4.99/11 และผู้บอกภาษาคนที่ 6 ST 8.33/ 7.21/ 11.44) ผู้บอกภาษาอีกหนึ่งคนเป็นเสียงกลาง-ขึ้น [35] (ผู้บอกภาษาคนที่ 5 ST 5.49/ 12.65) (ดูภาพที่ 5.1)

ในบริบทคำพูดต่อเนื่องกลางประโยค เสียงวรรณยุกต์ในผู้บอกภาษา 3 คนเป็นเสียงกลางระดับ-ขึ้น [334] (ผู้บอกภาษาคนที่ 1 ST 6.42/ 4.43/ 7.08 ผู้บอกภาษาคนที่ 2 ST 5.6/ 4.85/ 7.3 และผู้บอกภาษาคนที่ 6 ST 7.25/ 6.46/ 8.04) ส่วนผู้บอกภาษาอีก 3 คนเป็นเสียงกลางระดับ [33] (ผู้บอกภาษาคนที่ 4 ST 6.45/ 8.58) กลางค่อนข้างสูง-ตก-ขึ้น [434] (ผู้บอกภาษาคนที่ 3 ST 5.34/ 4.56/ 6.84) และกลางค่อนข้างสูงระดับ [44] (ผู้บอกภาษาคนที่ 5 ST 8.7/ 10.63) (ดูภาพที่ 5.1)

ในบริบทคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยค เสียงวรรณยุกต์ในผู้บอกภาษา 2 คน เป็นเสียงกลาง-ตก-ขึ้น [323] และ [324] (ผู้บอกภาษาคนที่ 3 ST 3.51/ 2.62/ 4.17 และผู้บอกภาษาคนที่ 1 ST 6.32/ 3.44/ 8.77 ตามลำดับ) ผู้บอกภาษา 2 คนเป็นเสียงกลางระดับ-ขึ้น [334] (ผู้บอกภาษาคนที่ 2 ST 4.95/ 3.95/ 7.2 และผู้บอกภาษาคนที่ 6 ST 6.33/ 5.07/ 7.83) ส่วนผู้บอกภาษาอีก 2 คนเป็นเสียงกลางค่อนข้างต่ำระดับ-ขึ้น [223] (ผู้บอกภาษาคนที่ 4 ST 5.14/ 5.14/ 7.17) กลางค่อนข้างสูงระดับ-ขึ้น [445] (ผู้บอกภาษาคนที่ 5 ST 8.99/ 8.83/ 12.38) (ดูภาพที่ 5.1)

ภาพที่ 5.1 สัต์ลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 1 กลาง-ขึ้นในคำเป็นของผู้บอกภาษายของลำพูนในสามบริบท

จากภาพที่ 5.1 เมื่อเปรียบเทียบสัต์ลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 1 ในบริบทคำพูดเดี่ยว คำพูดต่อเนื่องกลางประโยค และคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยคพบว่าผู้บอกภาษายของลำพูนทั้ง 6 คนมีสัต์ลักษณะเป็นเสียงกลาง-ขึ้น ในบริบทคำพูดเดี่ยวมีการขึ้นของเสียงสูงที่สุด ในขณะที่บริบทคำพูดต่อเนื่องมีการขึ้นของเสียงที่น้อยกว่าในบริบทคำพูดเดี่ยว และเมื่อพิจารณาเสียง

วรรณยุกต์ในคำพูดต่อเนื่องกลางประโยคและคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยคพบว่าในคำพูดต่อเนื่องกลางประโยคมีการขึ้นของเสียงน้อยที่สุด

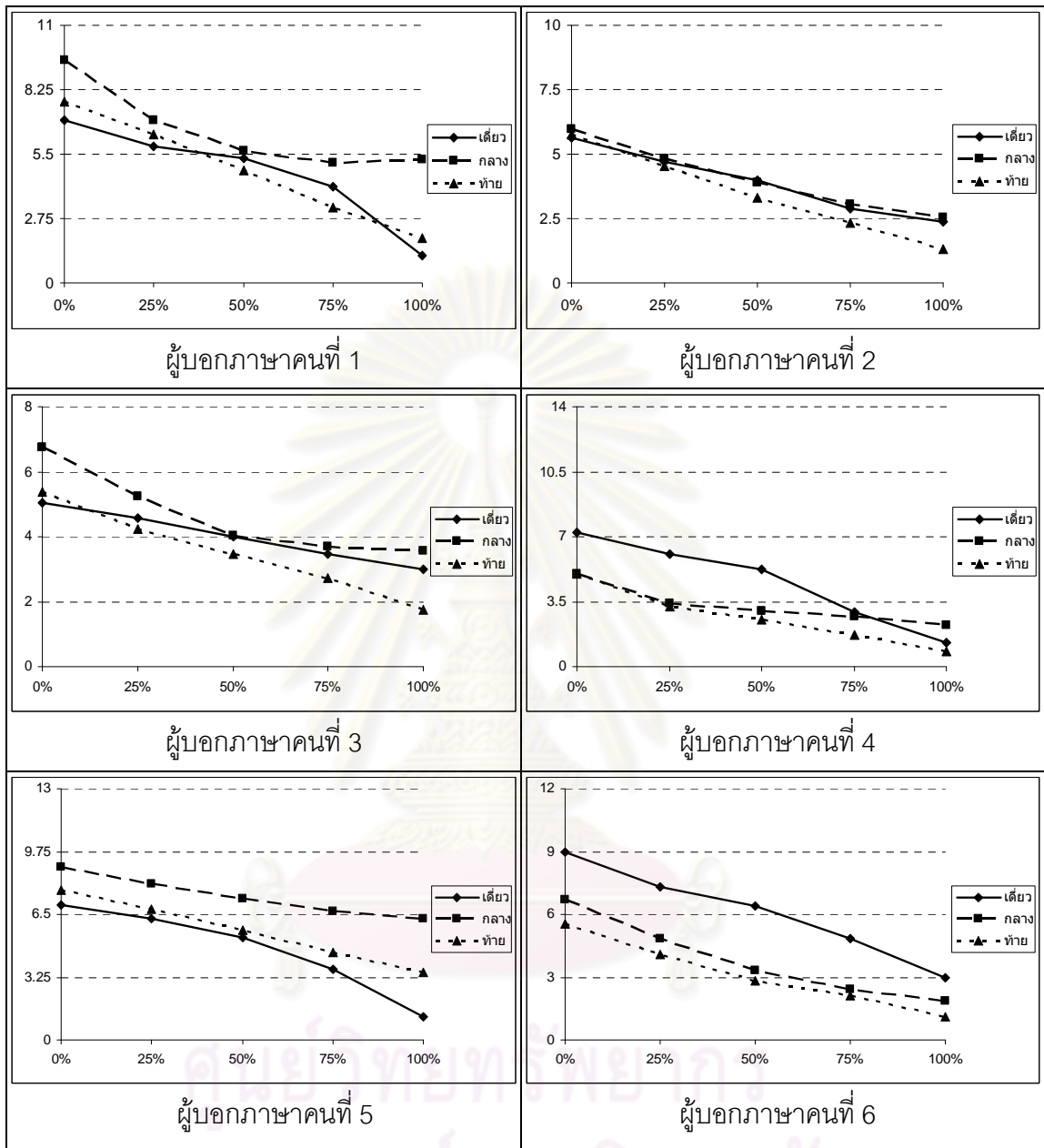
5.2.1.2 วรรณยุกต์ที่ 5 กลาง-ตก

วรรณยุกต์ที่ 5 ปรากฏในคำเป็นในช่อง C123 พบว่าในผู้บอกภาษายของลำพูน มีสัทลักษณะเป็นเสียงกลาง-ตก จากการพิจารณาสัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่แปลงเป็นค่า 5 ระดับพบว่า

ในบริบทคำพูดเดี่ยว เสียงวรรณยุกต์ในผู้บอกภาษา 3 คนเป็นเสียงกลาง-ตก [31] จำนวน 2 คนและ [32] จำนวน 1 คน (ผู้บอกภาษาคนที่ 4 ST 7.24/ 1.27 ผู้บอกภาษาคนที่ 5 ST 6.98/ 1.22 และผู้บอกภาษาคนที่ 2 ST 5.65/ 2.38) และผู้บอกภาษาอีก 3 คนเป็นเสียงกลางค่อนข้างสูง-ตก [41] จำนวน 1 คนและ [42] จำนวน 2 คน (ผู้บอกภาษาคนที่ 1 ST 6.93/ 1.16 ผู้บอกภาษาคนที่ 3 ST 5.04/ 2.98 และผู้บอกภาษาคนที่ 6 ST 8.95/ 2.97) (ดูภาพที่ 5.2)

ในบริบทคำพูดต่อเนื่องกลางประโยค เสียงวรรณยุกต์ในผู้บอกภาษา 3 คนเป็นเสียงกลางค่อนข้างสูง-ตก [43] (ผู้บอกภาษาคนที่ 1 ST 9.5/ 5.26 ผู้บอกภาษาคนที่ 3 ST 6.77/ 3.57 และผู้บอกภาษาคนที่ 5 ST 8.97/ 6.3) ผู้บอกภาษา 2 คนเป็นเสียงกลาง-ตก [32] (ผู้บอกภาษาคนที่ 2 ST 5.96/ 2.53 และผู้บอกภาษาคนที่ 6 ST 6.73/ 1.89) และผู้บอกภาษาอีกหนึ่งคนเป็นเสียงกลางค่อนข้างต่ำระดับ [22] (ผู้บอกภาษาคนที่ 4 ST 4.98/ 2.22) (ดูภาพที่ 5.2)

ในบริบทคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยค เสียงวรรณยุกต์ในผู้บอกภาษา 3 คนเป็นเสียงกลาง-ตก [31] จำนวน 1 คนและ [32] จำนวน 2 คน (ผู้บอกภาษาคนที่ 6 ST 5.56/1.1 ผู้บอกภาษาคนที่ 2 ST 5.78/ 1.32 และผู้บอกภาษาคนที่ 5 ST 7.74/ 3.51 ตามลำดับ) ผู้บอกภาษา 2 คนใช้เสียงกลางค่อนข้างสูง-ตก [42] (ผู้บอกภาษาคนที่ 1 ST 7.74/ 1.89 และผู้บอกภาษาคนที่ 3 ST 5.39/ 1.75) และผู้บอกภาษาอีกหนึ่งคนใช้เสียงกลางค่อนข้างต่ำ-ตก [21] (ผู้บอกภาษาคนที่ 4 ST 4.99/ 0.85) (ดูภาพที่ 5.2)

ภาพที่ 5.2 สัทธิลักษณ์ของวรรณยุกต์ที่ 5 กลาง-ตกในผู้บอกภาษายองลำพูนในสามบริบท

จากภาพที่ 5.2 เมื่อเปรียบเทียบสัทธิลักษณ์ของวรรณยุกต์ที่ 5 ในบริบทคำพูดเดี่ยว คำพูดต่อเนื่องกลางประโยค และคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยคพบว่าผู้บอกภาษายองลำพูนทั้ง 6 คนมีสัทธิลักษณ์เช่นเดียวกัน คือ ใช้เสียงกลาง-ตก ในบริบทคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยคมีการตกของเสียงมากที่สุด ในขณะที่คำพูดต่อเนื่องกลางประโยคมีการตกของเสียงน้อยที่สุด

5.2.1.3 วรรณยุกต์ที่ 6 สูง-ตก

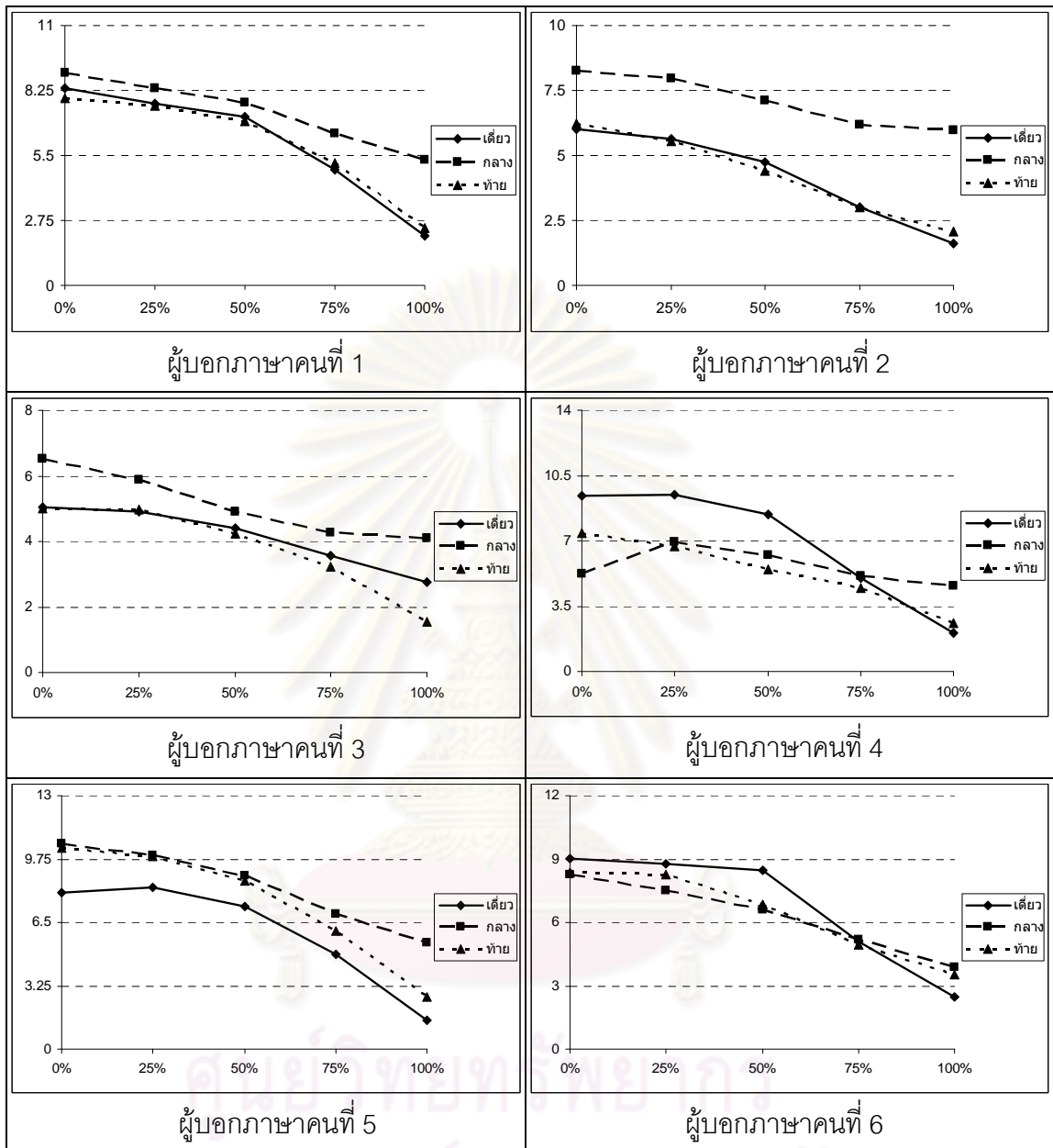
วรรณยุกต์ที่ 6 ปรากฏในคำเป็นในช่อง C4 พบว่าในผู้บอกภาษายของลำพูนมีลักษณะเป็นเสียงกลาง-ตก เมื่อพิจารณาถึงลักษณะของวรรณยุกต์ที่แปลงค่าเป็นค่า 5 ระดับพบว่า

ในบริบทคำพูดเดี่ยว เสียงวรรณยุกต์ในผู้บอกภาษา 2 คนเป็นเสียงกลางระดับ-ตก [331] และ [332] (ผู้บอกภาษาคนที่ 5 ST 8.02/ 7.3/ 1.48 และผู้บอกภาษาคนที่ 2 ST 6.01/ 7.12/ 2.11 ตามลำดับ) ผู้บอกภาษาอีก 2 คนเป็นเสียงกลางค่อนข้างสูง-ตก [42] (ผู้บอกภาษาคนที่ 3 ST 5.04/ 2.76 และผู้บอกภาษาคนที่ 4 ST 9.4/ 2.03) และผู้บอกภาษาอีก 2 คนเป็นเสียงกลางค่อนข้างสูงระดับ-ตก [442] (8.36/ 7.12/ 2.11 และผู้บอกภาษาคนที่ 6 ST 9.03/ 8.49/ 2.46) (ดูภาพที่ 5.3)

ในบริบทคำพูดต่อเนื่องกลางประโยค เสียงวรรณยุกต์ในผู้บอกภาษา 3 คนเป็นเสียงกลางค่อนข้างสูงระดับ-ตก [443] (ผู้บอกภาษาคนที่ 1 ST 9.01/ 7.75/ 5.3 ผู้บอกภาษาคนที่ 2 ST 8.27/ 7.1/ 5.96 และผู้บอกภาษาคนที่ 5 ST 10.52/ 8.88/ 5.45) ในขณะที่ผู้บอกภาษาอีก 3 คนเป็นเสียงกลางระดับ [33] (ผู้บอกภาษาคนที่ 4 ST 5.25/ 4.6) กลางค่อนข้างสูง-ตก [42] (ผู้บอกภาษาคนที่ 6 ST 8.27/ 3.86) และกลางค่อนข้างสูง-ตกถึงกลางระดับ [433] (ผู้บอกภาษาคนที่ 3 ST 6.51/ 4.92/ 4.1) (ดูภาพที่ 5.3)

ในบริบทคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยค เสียงวรรณยุกต์ในผู้บอกภาษา 2 คนเป็นเสียงกลางค่อนข้างสูง-ตก [42] (ผู้บอกภาษาคนที่ 3 ST 5.02/ 1.53 และผู้บอกภาษาคนที่ 6 ST 8.38/ 3.55) ผู้บอกภาษา 2 คนเป็นเสียงกลางค่อนข้างสูงระดับ-ตก [442] (ผู้บอกภาษาคนที่ 1 ST 7.91/ 6.96/ 2.43 และผู้บอกภาษาคนที่ 5 ST 10.31/ 8.64/ 2.66) ส่วนผู้บอกภาษาอีก 2 คนเป็นเสียงกลาง-ตก [32] (ผู้บอกภาษาคนที่ 4 ST 7.44/ 2.59) และกลางระดับ-ตก [332] (ผู้บอกภาษาคนที่ 2 ST 6.22/ 4.4/ 2.07) (ดูภาพที่ 5.3)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 5.3 สัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 6 สูง-ตกในผู้บอกภาษายของลำพูนในสามบริบท

จากภาพที่ 5.3 เมื่อเปรียบเทียบสัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 6 ในบริบทคำพูดเดี่ยว คำพูดต่อเนื่องกลางประโยค และคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยคพบว่าผู้บอกภาษายของลำพูนทั้ง 6 คนมีสัทลักษณะของเสียงเป็นเสียงสูง-ตก โดยในคำพูดเดี่ยวมีการตกของเสียงมากที่สุด ในขณะที่คำพูดต่อเนื่องกลางประโยคมีการตกของเสียงน้อยที่สุด

5.2.2 วรรณยุกต์เปลี่ยนระดับในคำตายสระเสียงสั้น

5.2.2.1 วรรณยุกต์ที่ 1 กลาง-ขึ้น

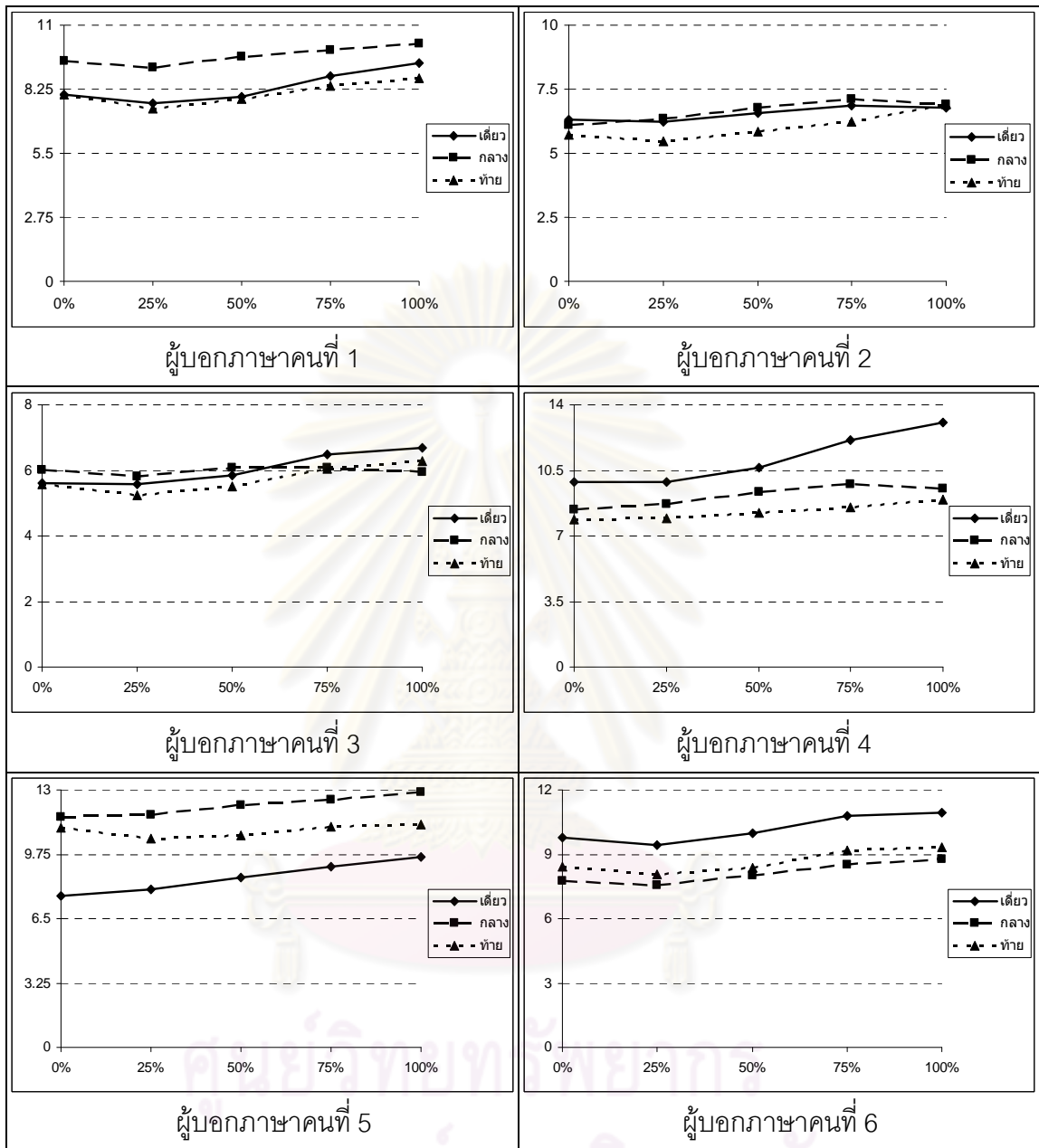
วรรณยุกต์ที่ 1 ปรากฏในช่อง DS123 พบว่าในผู้บอกภาษาของลำพูนมีลักษณะเป็นเสียงขึ้น เมื่อพิจารณาถึงลักษณะของวรรณยุกต์ที่แปลงเป็นค่า 5 ระดับพบว่า

ในบริบทคำพูดเดี่ยว เสียงวรรณยุกต์ในผู้บอกภาษา 3 คนเป็นเสียงกลางค่อนข้างสูงระดับ [44] (ผู้บอกภาษาคนที่ 1 ST 8/ 9.38 ผู้บอกภาษาคนที่ 2 ST 6.32/ 6.79 และผู้บอกภาษาคนที่ 3 ST 5.6/ 6.69) ผู้บอกภาษา 2 คนเป็นเสียงกลางค่อนข้างสูงระดับ-ขึ้น [445] (ผู้บอกภาษาคนที่ 4 ST 9.87/ 10.65/ 13.07 และผู้บอกภาษาคนที่ 6 ST 9.79/ 9.97/ 10.92) และผู้บอกภาษาอีกหนึ่งคนเป็นเสียงกลาง-ขึ้นถึงกลางค่อนข้างสูงระดับ [344] (ผู้บอกภาษาคนที่ 5 ST 7.64/ 8.58/ 9.6) (ดูภาพที่ 5.4)

ในบริบทคำพูดต่อเนื่องกลางประโยค เสียงวรรณยุกต์ในผู้บอกภาษา 2 คนเป็นเสียงกลาง-ขึ้นถึงกลางค่อนข้างสูงระดับ [344] (ผู้บอกภาษาคนที่ 2 ST 6.1/ 6.8/ 6.89 และผู้บอกภาษาคนที่ 4 ST 8.4/ 9.34/ 9.52) ผู้บอกภาษา 2 คนเป็นเสียงกลางค่อนข้างสูงระดับ [44] (ผู้บอกภาษาคนที่ 3 ST 6.01/ 5.94 และผู้บอกภาษาคนที่ 6 ST 7.78/ 8.77) ส่วนผู้บอกภาษาอีก 2 คนเป็นเสียงกลางค่อนข้างสูง-ขึ้นถึงสูงระดับ [455] (ผู้บอกภาษาคนที่ 1 ST 9.45/ 9.63/ 10.2) และสูงระดับ [55] (ผู้บอกภาษาคนที่ 5 ST 11.61/ 12.88) (ดูภาพที่ 5.4)

ในบริบทคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยค เสียงวรรณยุกต์ในผู้บอกภาษา 4 คนซึ่งเป็นผู้บอกภาษาส่วนใหญ่เป็นเสียงกลางค่อนข้างสูงระดับ [44] (ผู้บอกภาษาคนที่ 1 ST 8.03/ 8.7 ผู้บอกภาษาคนที่ 3 ST 5.57/ 6.3 ผู้บอกภาษาคนที่ 5 ST 11.07/ 11.27 และผู้บอกภาษาคนที่ 6 ST 8.44/ 9.31) ส่วนผู้บอกภาษาอีก 2 คนเป็นเสียงกลางระดับ-ขึ้น [334] (ผู้บอกภาษาคนที่ 2 ST 5.74/ 5.84/ 6.89 และผู้บอกภาษาคนที่ 4 ST 7.9/ 8.23/ 8.97) (ดูภาพที่ 5.4)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 5.4 สัมพันธะของวรรณยุกต์ที่ 1 กลาง-ขึ้นคำตายสระเสียงสั้นในผู้บอกภาษาของลำพูนในสามบริบท

จากภาพที่ 5.4 เมื่อเปรียบเทียบสัมพันธะของวรรณยุกต์ที่ 1 ในบริบทคำพูดเดี่ยว คำพูดต่อเนื่องกลางประโยค และคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยคพบว่าสัมพันธะของวรรณยุกต์ในผู้บอกภาษาของลำพูนทั้ง 6 คนมีสัมพันธะเป็นเสียงกลางค่อนข้างสูง-ขึ้น ซึ่งเป็นหน่วยเสียงย่อยของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 1 เมื่อพิจารณาการขึ้นของเสียงพบว่าในบริบทคำพูด

เดี่ยวและคำพูดต่อเนื่องกลางประโยคมีการขึ้นของเสียงมากเท่ากัน ในขณะที่คำพูดต่อเนื่องท้ายประโยคมีการขึ้นของเสียงน้อยที่สุด

ในการเปรียบเทียบสัทลักษณะของวรรณยุกต์เปลี่ยนระดับ ได้แก่ วรรณยุกต์ที่ 1 กลาง-ขึ้น วรรณยุกต์ที่ 5 กลาง-ตก และวรรณยุกต์ที่ 6 สูง-ตก สามารถสรุปได้ว่าในบริบทคำพูดเดี่ยวและบริบทคำพูดต่อเนื่อง มีสัทลักษณะที่เหมือนและแตกต่างกัน โดยในบริบทคำพูดเดี่ยวมีการขึ้นและการตกของเสียงอย่างชัดเจน ในขณะที่บริบทคำพูดต่อเนื่องมีการขึ้นและการตกที่น้อยกว่าในคำพูดเดี่ยวซึ่งตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้และตรงกับงานวิจัยของ Kalaya Tingsabadh and Daranee Deeprasert (1997) ซึ่งศึกษาวรรณยุกต์ในคำพูดต่อเนื่องภาษาไทยมาตรฐานที่พบว่าวรรณยุกต์ที่มีการขึ้นและการตกในคำพูดเดี่ยว เมื่อปรากฏในคำพูดต่อเนื่องจะมีการขึ้นและการตกที่น้อยลง ส่วนสัทลักษณะในบริบทคำพูดต่อเนื่องกลางประโยคและบริบทคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยคมีความแตกต่างกัน คือ ในบริบทคำพูดต่อเนื่องกลางประโยคมีการขึ้นและการตกที่น้อยกว่าในบริบทคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยคและสัทลักษณะของวรรณยุกต์ในบริบทคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยคใกล้เคียงกับในบริบทคำพูดเดี่ยวแต่มีการขึ้นของเสียงวรรณยุกต์ที่ 1 น้อยกว่าและมีการตกในวรรณยุกต์ที่ 5 และวรรณยุกต์ที่ 6 มากกว่าในบริบทคำพูดเดี่ยว

5.3 สัทลักษณะของวรรณยุกต์ระดับ

5.3.1 วรรณยุกต์ในคำเป็นและคำตายสระเสียงยาว

5.3.1.1 วรรณยุกต์ที่ 2 กลางระดับ

วรรณยุกต์ที่ 2 ปรากฏเฉพาะคำเป็นในช่อง A34 พบว่าในผู้บอกภาษาของลำพูนมีสัทลักษณะเป็นเสียงกลางระดับ เมื่อพิจารณาสัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่แปลงเป็นค่า 5 ระดับพบว่า

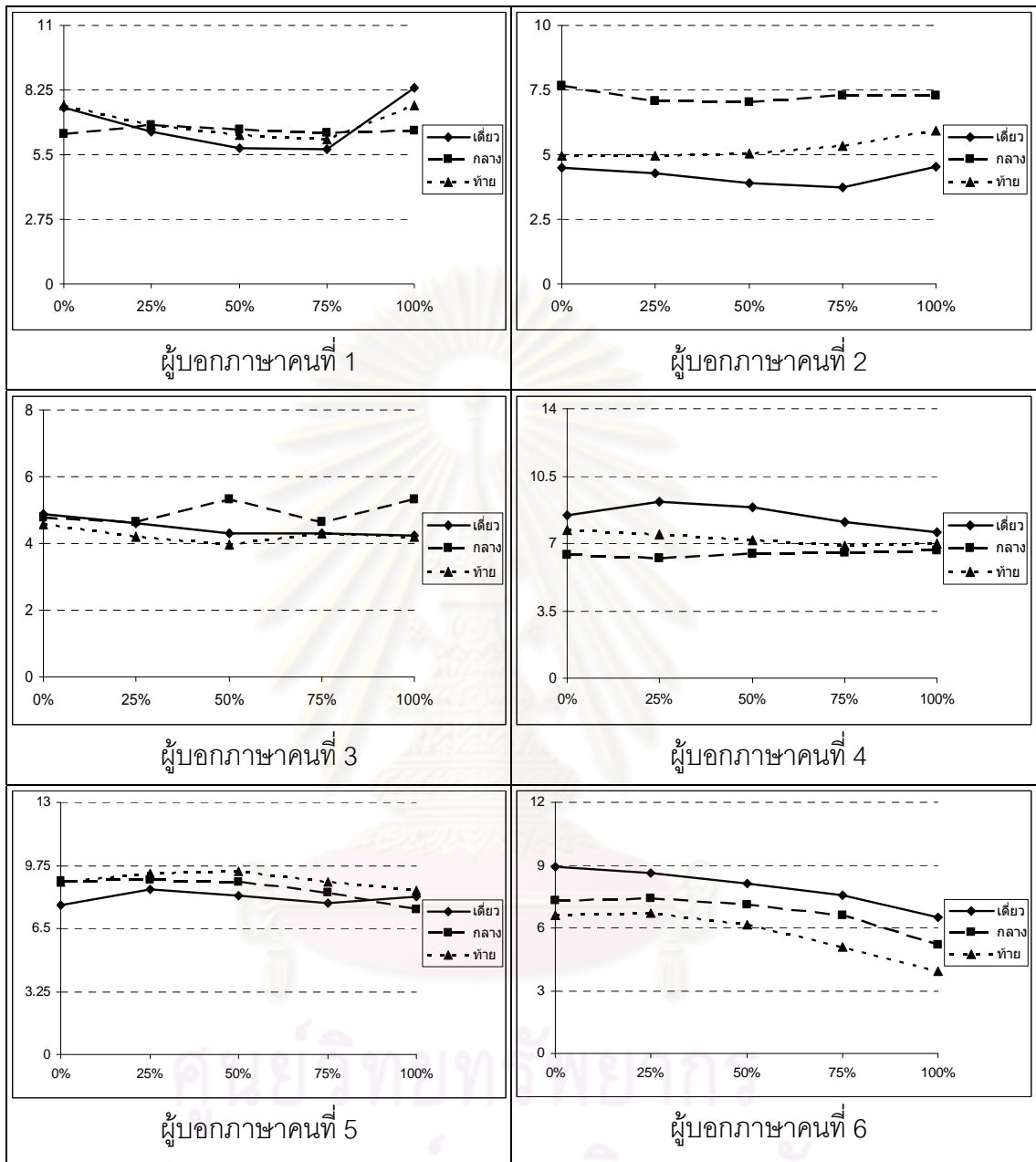
ในบริบทคำพูดเดี่ยว เสียงวรรณยุกต์ในผู้บอกภาษา 2 คนเป็นเสียงกลางระดับ [33] (ผู้บอกภาษาคนที่ 2 ST 4.51/ 4.52 และผู้บอกภาษาคนที่ 3 ST 4.89/4.24) ส่วนผู้บอกภาษาอีก 4 คนเป็นเสียงกลาง-ขึ้น-ตก [343] (ผู้บอกภาษาคนที่ 4 ST 8.5/ 9.2/ 7.57) กลาง-ขึ้นถึงกลางค่อนข้างสูงระดับ [344] (ผู้บอกภาษาคนที่ 5 ST 7.71/ 8.5/ 8.14) กลางค่อนข้างสูง-ตก [43] (ผู้บอกภาษาคนที่ 6 ST 8.91/ 6.48) และกลางค่อนข้างสูง-ตก-ขึ้น [434] (ผู้บอกภาษาคนที่ 1 ST 7.51/ 8.36) (ดูภาพที่ 5.5)

ในบริบทคำพูดต่อเนื่องกลางประโยค เสียงวรรณยุกต์ในผู้บอกภาษา 3 คนเป็นเสียงกลางระดับ [33] (ผู้บอกภาษาคนที่ 1 ST 6.39/ 6.51 ผู้บอกภาษาคนที่ 4 ST 6.4/ 6.63 และผู้บอกภาษาคนที่ 6 ST 7.33/ 5.17) ส่วนผู้บอกภาษาอีก 3 คนเป็นเสียงกลาง-ขึ้น [34] (ผู้บอกภาษาคนที่ 3 ST 4.79/ 5.32) และกลางค่อนข้างสูง-ตก [43] (ผู้บอกภาษาคนที่ 5 ST 8.95/ 7.47) และกลางค่อนข้างสูงระดับ [44] (ผู้บอกภาษาคนที่ 2 ST 7.66/ 7.3) (ดูภาพที่ 5.5)

ในบริบทคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยค เสียงวรรณยุกต์ในผู้บอกภาษา 3 คนเป็นเสียงกลางระดับ [33] (ผู้บอกภาษาคนที่ 2 ST 4.97/ 5.95 ผู้บอกภาษาคนที่ 3 ST 4.58/ 4.22 และผู้บอกภาษาคนที่ 4 ST 7.7/ 7.01) ส่วนผู้บอกภาษาอีก 3 คนเป็นเสียงกลาง-ตก [32] (ผู้บอกภาษาคนที่ 6 ST 6.6/ 3.94) กลางค่อนข้างสูง-ตก-ขึ้น [434] (ผู้บอกภาษาคนที่ 1 ST 7.58/ 6.17/ 7.62) และกลางค่อนข้างสูงระดับ [44] (ผู้บอกภาษาคนที่ 5 ST 8.93/ 8.45) (ดูภาพที่ 5.5)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 5.5 สัต์ลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 2 กลางระดับคำเป็นในผู้บอกภาษายองลำพูนในสามบริบท

จากภาพที่ 5.5 เมื่อเปรียบเทียบสัต์ลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 2 ในบริบทคำพูดเดี่ยว คำพูดต่อเนื่องกลางประโยค และคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยคพบว่า ผู้บอกภาษายองลำพูนทั้ง 6 คนมีสัต์ลักษณะของวรรณยุกต์ที่คล้ายกัน คือ ใช้เสียงกลางระดับ ในบริบทคำพูดเดี่ยวมีการ

ขึ้นและตกในจุดสิ้นสุดของเสียงมากกว่าในคำพูดต่อเนื่อง ในขณะที่คำพูดต่อเนื่องกลางประโยคมีการคงระดับมากกว่าในคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยค

5.3.1.2 วรรณยุกต์ที่ 3 ต่ำระดับ

วรรณยุกต์ที่ 3 ปรากฏในช่อง B123 และ DL123 พบว่าในผู้บอกภาษาของลำพูน มีลักษณะเป็นเสียงต่ำระดับ เมื่อพิจารณาลักษณะของวรรณยุกต์ที่แปลงเป็นค่า 5 ระดับ พบว่า

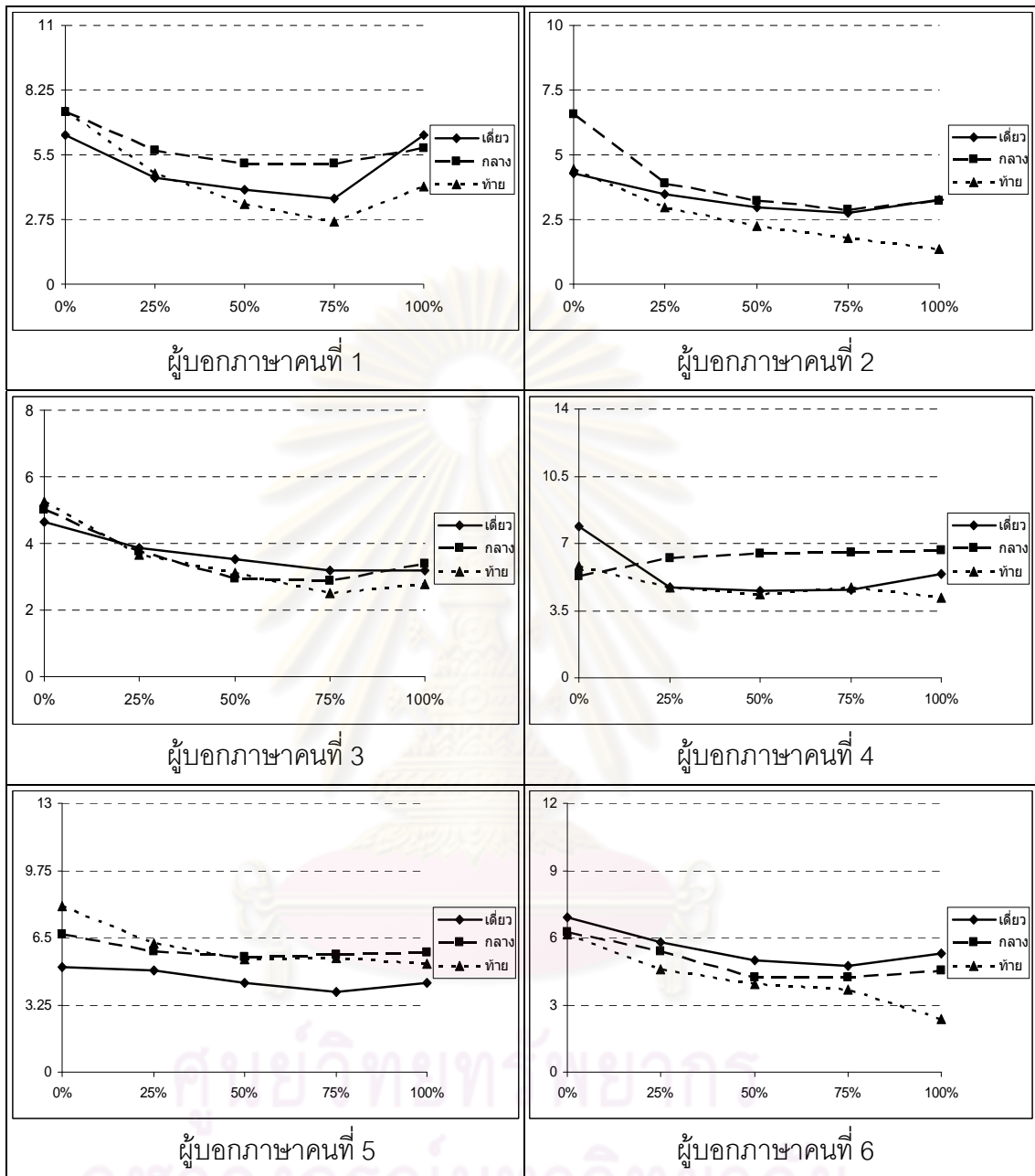
ในบริบทคำพูดเดี่ยว เสียงวรรณยุกต์ในผู้บอกภาษา 3 คนเป็นเสียงกลางระดับ [33] ทั้งในคำเป็นและคำตายสระเสียงยาว โดยผู้บอกภาษา 1 คนเป็นเสียงกลางระดับทั้งในคำเป็นและคำตายสระเสียงยาว (ผู้บอกภาษาคนที่ 6 ST 6.91/ 5.27 ในคำเป็นและ ST 7.1/ 4.91 ในคำตายสระเสียงยาว) ส่วนผู้บอกภาษาอีก 2 คนปรากฏในคำตายสระเสียงยาวเท่านั้น (ผู้บอกภาษาคนที่ 3 ST 4.64/ 3.19 และผู้บอกภาษาคนที่ 5 ST 5.72/ 5.37) นอกจากนี้ ในคำเป็น ผู้บอกภาษา 2 คนเป็นเสียงกลาง-ตกถึงกลางค่อนข้างต่ำระดับ [322] (ผู้บอกภาษา 2 คนใช้เสียงกลาง-ตก-ขึ้น [323] (ผู้บอกภาษาคนที่ 1 ST 6.35/ 3.63/ 6.32 และผู้บอกภาษาคนที่ 4 ST 7.9/ 4.7/ 5.42) ในคำตายสระเสียงยาว ผู้บอกภาษา 2 คนเป็นเสียงกลางระดับ-ตก [332] (ผู้บอกภาษาคนที่ 3 ST 4.3/ 3.4/ 2.61 และผู้บอกภาษาคนที่ 4 ST 5.97/ 5.28/ 5.1) ส่วนผู้บอกภาษาอีก 2 คนเป็นเสียงกลางค่อนข้างต่ำระดับ [22] (ผู้บอกภาษาคนที่ 2 ST 3.45/ 2.29) และเสียงกลางค่อนข้างสูง-ตก [42] (ผู้บอกภาษาคนที่ 1 ST 6.8/ 3.85) (ดูภาพที่ 5.6 และภาพที่ 5.7)

ในบริบทคำพูดต่อเนื่องกลางประโยค เสียงวรรณยุกต์ในผู้บอกภาษา 4 คนเป็นเสียงกลางระดับ [33] โดยเสียงดังกล่าวปรากฏในผู้บอกภาษา 2 คนในคำเป็น (ผู้บอกภาษาคนที่ 4 ST 5.31/ 6.63 และผู้บอกภาษาคนที่ 5 ST 6.68/ 5.8) ส่วนผู้บอกภาษาอีก 2 คนปรากฏเสียงดังกล่าวในคำตายสระเสียงยาว (ผู้บอกภาษาคนที่ 3 ST 6.98/ 5.46 และผู้บอกภาษาคนที่ 6 ST 5.9/ 4.74) นอกจากนี้ ในคำเป็นยังมีผู้บอกภาษาอีก 4 คนเป็นเสียงกลาง-ตก-ขึ้น [323] (ผู้บอกภาษาคนที่ 6 ST 6.25/ 4.26/ 4.53) กลางค่อนข้างสูง-ตกถึงกลางค่อนข้างต่ำระดับ [422] (ผู้บอกภาษาคนที่ 2 ST 6.56/ 2.89/ 3.21) กลางค่อนข้างสูง-ตก-ขึ้น [423] (ผู้บอกภาษาคนที่ 3 ST 5.01/ 2.88/ 3.39) และกลางค่อนข้างสูง-ตกถึงกลางระดับ [433] (ผู้บอกภาษาคนที่ 1 ST 7.32/ 5.11/ 5.77) สำหรับในคำตายสระเสียงยาว ผู้บอกภาษาเป็นเสียงกลางค่อนข้างสูง-ตกถึงกลางระดับ [433] จำนวน 2 คน (ผู้บอกภาษาคนที่ 1 ST 7.77/ 6.22/ 5.66 และผู้บอกภาษาคนที่ 2 ST 7.01/

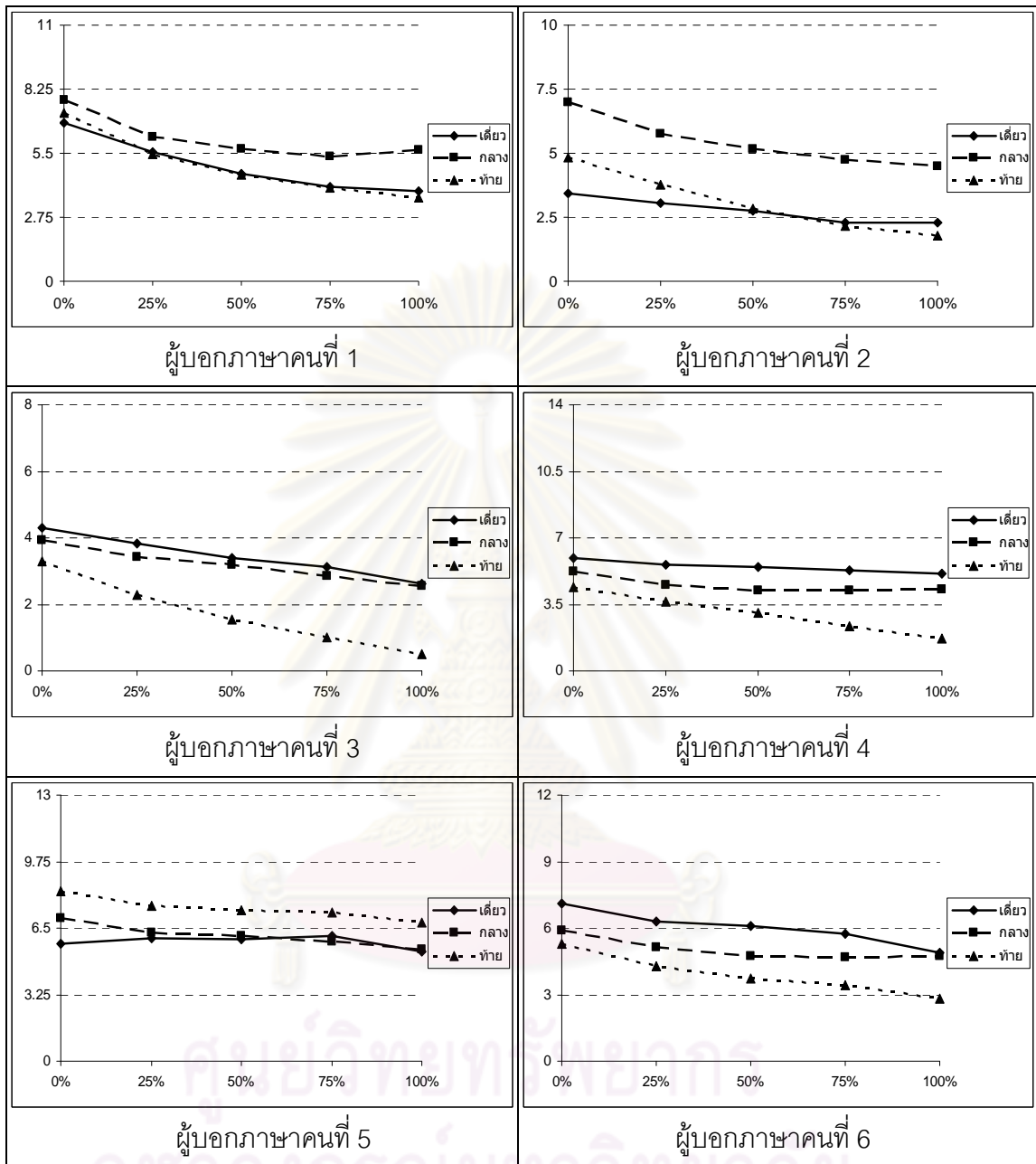
5.78/ 4.48) กลาง-ตกลึงกลางค่อนข้างต่ำระดับ [322] (ผู้บอกภาษาคนที่ 4 ST 5.25/ 4.59/ 4.29) และกลางระดับ-ตกลึง [332] (ผู้บอกภาษาคนที่ 3 ST 3.92/ 3.2/ 2.57) (ดูภาพที่ 5.6 และภาพที่ 5.7)

ในบริบทคำพูดต่อเนื่องทำยประโยค เสียงวรรณยุกต์ในผู้บอกภาษา 3 คนเป็นเสียงกลาง-ตกลึงกลางค่อนข้างต่ำระดับ [322] โดย 2 ใน 3 คนปรากฏทั้งในคำเป็นและคำตายสระเสียงยาว (ผู้บอกภาษาคนที่ 2 ST 4.46/ 3.24/ 1.34 ในคำเป็นและ ST 4.83/ 2.86/ 1.77 ในคำตายสระเสียงยาวและผู้บอกภาษาคนที่ 6 ST 6.14/ 3.93/ 2.35 ในคำเป็นและ ST 5.29/ 4.31/ 2.8 ในคำตายสระเสียงยาว) นอกจากนี้ ในคำเป็นยังมีผู้บอกภาษาอีก 3 คนเป็นเสียงกลางระดับ [33] (ผู้บอกภาษาคนที่ 5 ST 8.04/ 5.24) กลางค่อนข้างสูง-ตกลึง [42] (ผู้บอกภาษาคนที่ 3 ST 5.25/ 2.79) และกลางค่อนข้างสูง-ตกลึงขึ้น [423] (ผู้บอกภาษาคนที่ 1 ST 7.37/ 2.64/ 4.14) สำหรับในคำตายสระเสียงยาวมีผู้บอกภาษาอีก 4 คนเป็นเสียงกลางค่อนข้างต่ำระดับ-ตกลึง [221] (ผู้บอกภาษาคนที่ 4 ST 4.44/ 2.38/ 1.7) กลาง-ตกลึง [31] (ผู้บอกภาษาคนที่ 3 ST 3.29/ 0.5) กลางค่อนข้างสูง-ตกลึง [42] (ผู้บอกภาษาคนที่ 1 ST 7.24/ 3.57) และกลางค่อนข้างสูง-ตกลึงถึงกลางระดับ [433] (ผู้บอกภาษาคนที่ 5 ST 8.32/ 7.59/ 6.77) (ดูภาพที่ 5.6 และภาพที่ 5.7)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 5.6 สัทลักษณะของบรรณยุคที่ 3 ต่ำระดับคำเป็นในผู้บอกภาษาของลำพูนในสามบริบท

ภาพที่ 5.7 สัมพันธภาพของวรรณยุกต์ที่ 3 ต่ำระดับค่าตายสระเสียงยาวในผู้บอกภาษายองลำพูนในสามบริบท

จากภาพที่ 5.6 และภาพที่ 5.7 เมื่อเปรียบเทียบสัมพันธภาพของวรรณยุกต์ที่ 3 ในคำเป็นและคำตายสระเสียงยาวในบริบทคำพูดเดี่ยว คำพูดต่อเนื่องกลางประโยค และคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยคพบว่า ผู้บอกภาษายองลำพูนทั้ง 6 คนมีสัมพันธภาพที่คล้ายกัน คือ เป็นเสียง

ต่ำระดับโดยมีการตกที่จุดเริ่มต้นของเสียงในทุกบริบทและมีการคงระดับของเสียงจนถึงจุดสิ้นสุดของเสียงเช่นเดียวกัน

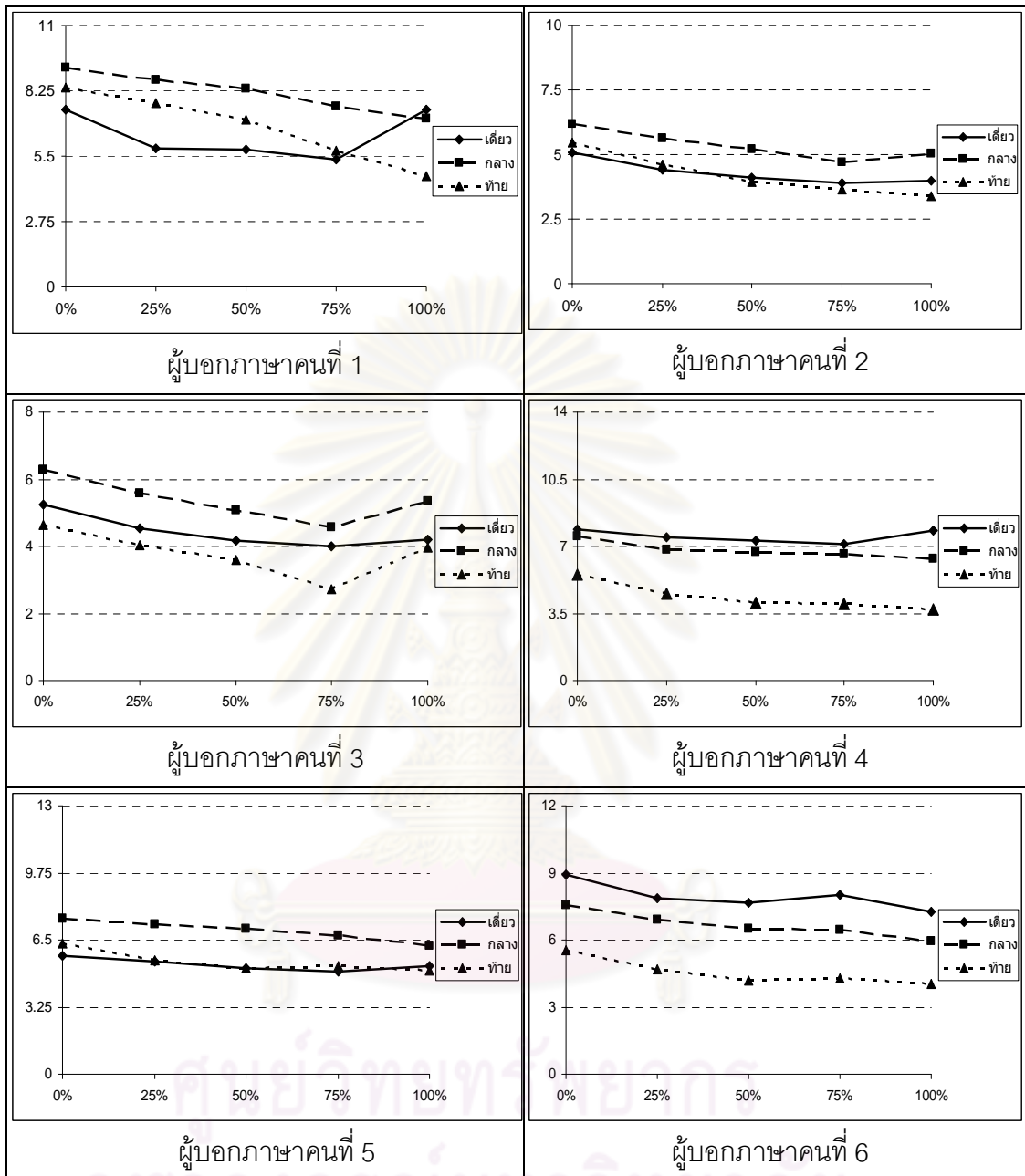
5.3.1.3 วรรณยุกต์ที่ 4 กลางค่อนข้างต่ำระดับ

วรรณยุกต์ที่ 4 ปรากฏในคำเป็นในช่อง B4 พบว่าในผู้บอกภาษาทั้ง 6 คนมีลักษณะเป็นเสียงกลางค่อนข้างต่ำระดับ จากการพิจารณาสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ที่แปลงเป็นค่า 5 ระดับพบว่า

ในบริบทคำพูดเดี่ยว เสียงวรรณยุกต์ในผู้บอกภาษา 3 คนเป็นเสียงกลางระดับ [33] (ผู้บอกภาษาคนที่ 2 ST 5.09/ 3.97 ผู้บอกภาษาคนที่ 4 ST 7.9/ 7.82 และผู้บอกภาษาคนที่ 5 ST 5.75/ 5.22) ผู้บอกภาษา 3 คนเป็นเสียงกลางค่อนข้างสูง-ตกถึงกลางระดับ [433] (ผู้บอกภาษาคนที่ 3 ST 5.25/ 4.01/ 4.2) กลางค่อนข้างสูง-ตก-ขึ้น [434] (ผู้บอกภาษาคนที่ 1 ST 7.45/ 5.35/ 7.44) และกลางค่อนข้างสูงระดับ-ตก [443] (ผู้บอกภาษาคนที่ 6 ST 8.9/ 7.66/ 7.24) (ดูภาพที่ 5.8)

ในบริบทคำพูดต่อเนื่องกลางประโยค เสียงวรรณยุกต์ในผู้บอกภาษาจำนวน 4 คนเป็นเสียงกลางระดับ [33] (ผู้บอกภาษาคนที่ 2 ST 6.18/ 5.04 ผู้บอกภาษาคนที่ 4 ST 7.54/ 6.35 และผู้บอกภาษาคนที่ 5 ST 7.55/ 6.24) และผู้บอกภาษา 2 คนเป็นเสียงกลางค่อนข้างสูงระดับ [44] (ผู้บอกภาษาคนที่ 1 ST 9.24/ 7.09 และผู้บอกภาษาคนที่ 3 ST 6.3/ 5.33) (ดูภาพที่ 5.8)

ในบริบทคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยค เสียงวรรณยุกต์ในผู้บอกภาษาจำนวน 2 คนเป็นเสียงกลางค่อนข้างต่ำระดับ [322] (ผู้บอกภาษาคนที่ 4 ST 5.55/ 4.07/3.71 และผู้บอกภาษาคนที่ 6 ST 5.54/ 4.21/ 4.04) ผู้บอกภาษาจำนวน 1 คนเป็นเสียงกลางระดับ-ตก [332] (ผู้บอกภาษาคนที่ 2 ST 5.46/ 3.96/ 3.37) ผู้บอกภาษาอีก 3 คนเป็นเสียงกลางระดับ [33] (ผู้บอกภาษาคนที่ 3 ST 4.64/ 3.96 และผู้บอกภาษาคนที่ 5 ST 6.36/ 5.02) กลางค่อนข้างสูงระดับ-ตก [443] (ผู้บอกภาษาคนที่ 1 ST 8.37/ 7.04/ 4.68) (ดูภาพที่ 5.8)

ภาพที่ 5.8 สัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 4 กลางค่อนข้างต่ำระดับค่าเป็นในผู้บอกภาษาของลำพูนในสามบริบท

จากภาพที่ 5.8 เมื่อเปรียบเทียบสัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 4 ในคำเป็นและคำตายสระเสียงยาวทั้ง 3 บริบทพบว่าผู้บอกภาษาทุกคนมีสัทลักษณะเป็นเสียงกลางค่อนข้างต่ำระดับ ในทุกบริบทมีสัทลักษณะเช่นเดียวกัน คือ มีการคงระดับของเสียงตั้งแต่จุดเริ่มต้นจนถึง

จุดสิ้นสุดของเสียง อย่างไรก็ตามในคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยคมีการตกของเสียงในจุดสิ้นสุดของเสียงเล็กน้อยเมื่อเทียบกับบริบทอื่นๆ

5.3.2 วรรณยุกต์ในคำตาย

5.3.2.1 วรรณยุกต์ที่ 4 กลางค่อนข้างต่ำระดับ

การแยกเสียงรวมเสียงในวรรณยุกต์ที่ 4 กลางค่อนข้างต่ำระดับเห็นได้ว่าวรรณยุกต์ที่ 4 มีการรวมเสียงในช่อง DL4 และ DS4 และมีสัทลักษณะของวรรณยุกต์เหมือนกัน ดังนั้น ในการวิเคราะห์สัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 4 ผู้วิจัยจึงนำเสนอสัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 4 คำตายสระเสียงยาวและคำตายสระเสียงสั้นไว้ด้วยกัน

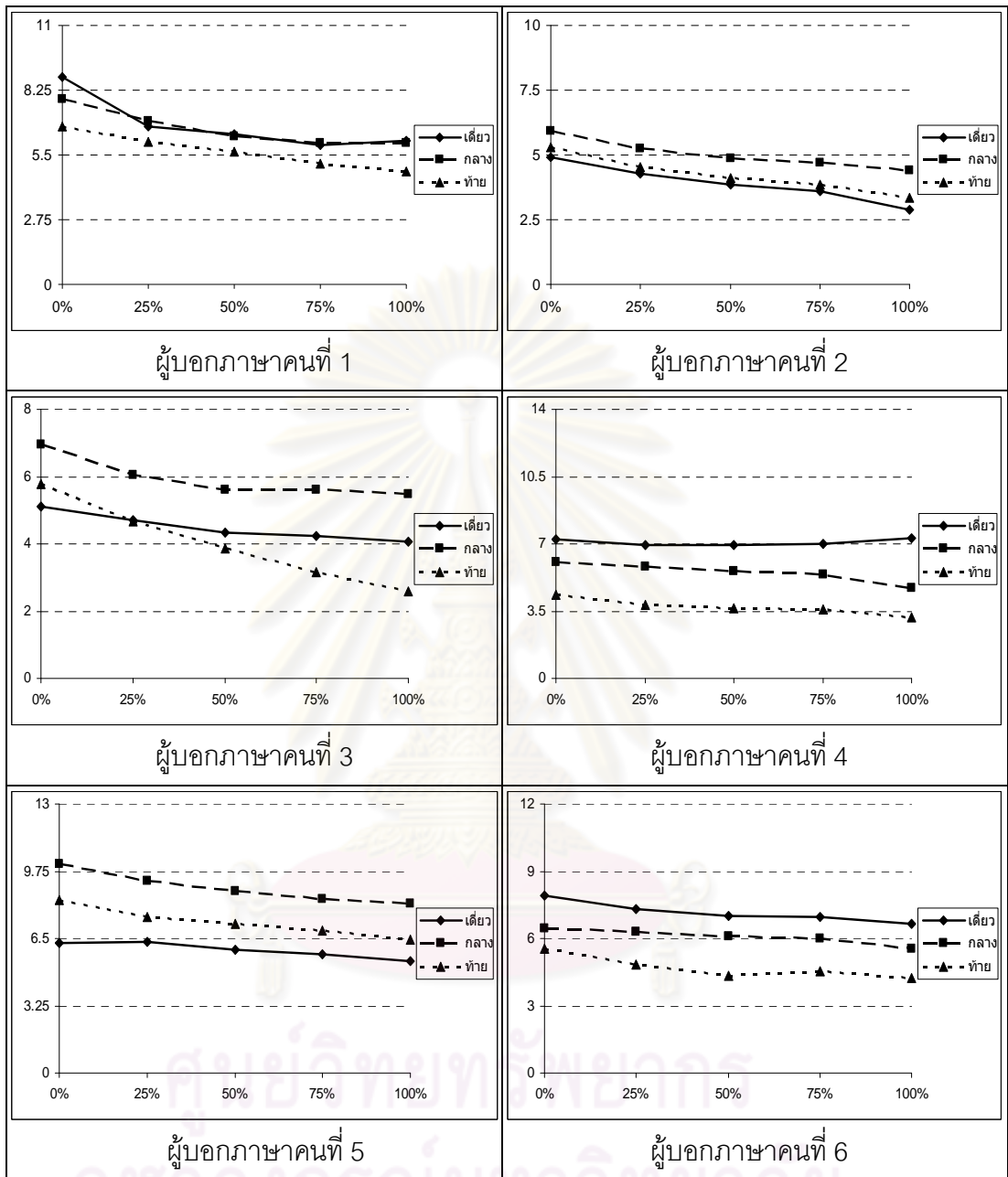
วรรณยุกต์ที่ 4 คำตายสระเสียงยาวปรากฏในช่อง DL4 และคำตายสระเสียงสั้นปรากฏในช่อง DS4 พบว่าในผู้บอกภาษาของลำพูนมีสัทลักษณะเป็นเสียงกลางค่อนข้างต่ำระดับเมื่อพิจารณาสัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่แปลงเป็นค่า 5 ระดับพบว่า

ในบริบทคำพูดเดี่ยว เสียงวรรณยุกต์ในผู้บอกภาษา 3 คนเป็นเสียงกลางระดับ [33] โดยผู้บอกภาษา 2 ใน 3 คนปรากฏเสียงดังกล่าวทั้งในคำตายสระเสียงยาวและคำตายสระเสียงสั้น (ผู้บอกภาษาคนที่ 4 ST 7.21/ 7.29 ตยและ ST 7.42/ 7.98 ตส ผู้บอกภาษาคนที่ 5 ST 6.28/ 5.41 ตยและ ST 7.8/ 6.07 ตส) ส่วนผู้บอกภาษาอีก 1 คนปรากฏเสียงดังกล่าวในคำตายสระเสียงสั้นเท่านั้น (ผู้บอกภาษาคนที่ 2 ST 5.52/ 3.89) ผู้บอกภาษา 3 คนเป็นเสียงกลางค่อนข้างสูง-ตกถึงกลางระดับ [433] โดยผู้บอกภาษา 1 ใน 3 คนเป็นปรากฏทั้งในคำตายสระเสียงยาวและคำตายสระเสียงสั้น (ผู้บอกภาษาคนที่ 3 ST 5.1/ 4.68/ 4.07 ตยและ ST 5.1/ 4.74/ 4.06 ตส) ส่วนผู้บอกภาษาอีก 2 คนปรากฏเสียงดังกล่าวในคำตายสระเสียงยาวเท่านั้น (ผู้บอกภาษาคนที่ 1 ST 8.79/ 6.38/ 6.12 และผู้บอกภาษาคนที่ 6 ST 7.91/ 7.29/ 6.67) ในคำตายสระเสียงยาว ผู้บอกภาษาอีกคนหนึ่งเป็นเสียงกลางระดับ-ตก [332] (ผู้บอกภาษาคนที่ 2 ST 4.9/ 3.6/ 2.87) ในคำตายสระเสียงสั้น ผู้บอกภาษาอีก 2 คนเป็นเสียงกลางค่อนข้างสูงระดับ [44] (ผู้บอกภาษาคนที่ 6 ST 9.54/ 8.66) และกลางค่อนข้างสูงระดับ-ตก [443] (ผู้บอกภาษาคนที่ 1 ST 9.15/ 6.54/ 6.12) (ดูภาพที่ 5.9 และภาพที่ 5.10)

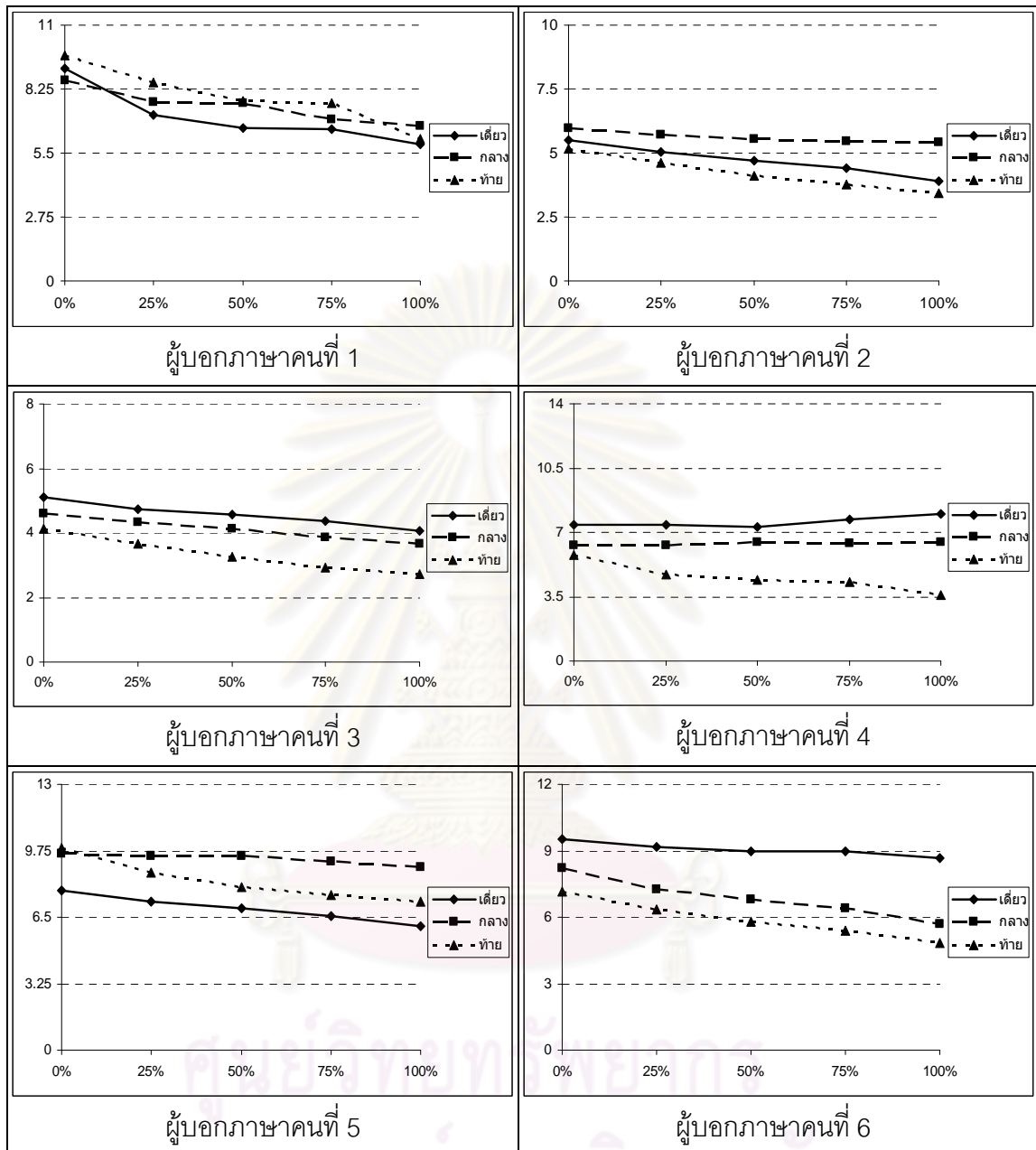
ในบริบทคำพูดต่อเนื่องกลางประโยค เสียงวรรณยุกต์เป็นเสียงกลางระดับ [33] โดยผู้บอกภาษา 1 คนปรากฏเสียงดังกล่าวทั้งในคำตายสระเสียงยาวและคำตายสระเสียงสั้น (ผู้บอกภาษาคนที่ 2 ST 5.93/ 4.42 ตย และ ST 5.97/ 5.43 ตส) ผู้บอกภาษา 1 คน ปรากฏเสียงดังกล่าวเฉพาะคำตายสระเสียงยาวเท่านั้น (ผู้บอกภาษาคนที่ 6 ST 6.43/ 5.56) และผู้บอกภาษา

อีก 2 คนปรากฏเสียงดังกล่าวในคำตายสระเสียงสั้นเท่านั้น (ผู้บอกภาษาคนที่ 3 ST 4.59/ 3.68 และผู้บอกภาษาคนที่ 4 ST 6.27/ 6.47) นอกจากนี้ยังปรากฏเสียงกลางค่อนข้างสูงระดับ [44] โดยผู้บอกภาษา 1 คนปรากฏเสียงดังกล่าวทั้งในคำตายสระเสียงยาวและคำตายสระเสียงสั้น (ผู้บอกภาษาคนที่ 5 ST 10.09/ 8.21 ตยและ ST 9.6/ 8.96 ตส) ผู้บอกภาษา 1 คนปรากฏเสียงดังกล่าวในคำตายสระเสียงยาวเท่านั้น (ผู้บอกภาษาคนที่ 3 ST 6.96/ 5.49) และผู้บอกภาษาอีก 1 คนปรากฏเสียงดังกล่าวในคำตายสระเสียงสั้นเท่านั้น (ผู้บอกภาษาคนที่ 1 ST 8.63/ 6.68) นอกจากนี้ปรากฏเสียงกลางค่อนข้างสูง-ตกถึงกลางระดับ [433] โดยผู้บอกภาษา 1 คนปรากฏเสียงดังกล่าวในคำตายสระเสียงยาว (ผู้บอกภาษาคนที่ 1 ST 7.9/ 6.31/ 5.99) และผู้บอกภาษาอีก 1 คนปรากฏในคำตายสระเสียงสั้น (ผู้บอกภาษาคนที่ 6 ST 8.21/ 7.24/ 5.68) ส่วนผู้บอกภาษาอีก 1 คนเป็นเสียงกลางระดับ-ตก [332] ในคำตายสระเสียงยาว (ผู้บอกภาษาคนที่ 4 ST 6.08/ 5.61/ 4.68) (ดูภาพที่ 5.9 และภาพที่ 5.10)

ในบริบทคำพูดต่อเนื่องทำยประโยค เสียงวรรณยุกต์ในผู้บอกภาษา 2 คนเป็นเสียงกลางค่อนข้างต่ำระดับ [322] โดยผู้บอกภาษา 1 คนปรากฏเสียงดังกล่าวในคำตายสระเสียงยาว (ผู้บอกภาษาคนที่ 6 ST 5.56/ 4.33/ 4.23) และผู้บอกภาษาอีก 1 คนปรากฏเสียงดังกล่าวในคำตายสระเสียงสั้น (ผู้บอกภาษาคนที่ 4 ST 5.78/ 4.73/ 3.56) ผู้บอกภาษา 2 คนเป็นเสียงกลางระดับ-ตก [332] โดยปรากฏในคำตายสระเสียงยาวและคำตายสระเสียงสั้น 1 คน (ผู้บอกภาษาคนที่ 2 ST 5.31/ 3.86/ 3.36 ตยและ ST 5.19/ 3.76/ 3.42 ตส) และปรากฏในคำตายสระเสียงสั้นเท่านั้น 1 คน (ผู้บอกภาษาคนที่ 3 ST 4.12/ 3.25/ 2.71) ผู้บอกภาษา 2 คนเป็นเสียงกลางค่อนข้างสูง-ตกถึงกลางระดับ [433] โดยปรากฏในคำตายสระเสียงยาวและคำตายสระเสียงสั้น 1 คน (ผู้บอกภาษาคนที่ 5 ST 8.34/ 7.53/ 6.46 ตยและ ST 9.91/ 7.98/ 7.28 ตส) และปรากฏในคำตายสระเสียงยาวเท่านั้นอีก 1 คน (ผู้บอกภาษาคนที่ 1 ST 6.72/ 6.07/ 4.78) ส่วนในคำตายสระเสียงยาว ผู้บอกภาษาอีก 2 คนเป็นเสียงกลางค่อนข้างต่ำระดับ [22] (ผู้บอกภาษาคนที่ 4 ST 4.38/ 3.15) และกลางค่อนข้างสูง-ตก [42] (ผู้บอกภาษาคนที่ 3 ST 5.71/ 2.58) และในคำตายสระเสียงสั้น ผู้บอกภาษาอีก 2 คนเป็นเสียงกลางระดับ [33] (ผู้บอกภาษาคนที่ 6 ST 7.18/ 4.85) และกลางค่อนข้างสูงระดับ-ตก [443] (ผู้บอกภาษาคนที่ 1 ST 9.7/ 7.66/ 6.12) (ดูภาพที่ 5.9 และภาพที่ 5.10)

ภาพที่ 5.9 สัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 4 กลางค่อนข้างต่ำระดับคำตายเสียงยาวในผู้บอกภาษายองลำพูนในสามบริบท

ภาพที่ 5.10 สัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 4 กลางค่อนข้างต่ำระดับคำตายเสียงสั้นในของผู้ออกภาษาของลำพูนในสามบริบท

จากภาพที่ 5.9 และภาพที่ 5.10 เมื่อเปรียบเทียบสัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 4 ทั้ง 3 บริบทพบว่าสัทลักษณะของผู้ออกภาษาทั้ง 6 คนเป็นเสียงกลางค่อนข้างต่ำระดับ ในบริบท คำพูดเดี่ยวมีการตกของเสียงเล็กน้อยเมื่อเทียบกับคำพูดต่อเนื่องกลางประโยค และในคำพูด ต่อเนื่องท้ายประโยคมีการตกของเสียงมากที่สุด

ในการเปรียบเทียบสัทลักษณะของวรรณยุกต์ระดับ ได้แก่ วรรณยุกต์ที่ 2 กลางระดับ วรรณยุกต์ที่ 3 ต่ำระดับ และวรรณยุกต์ที่ 4 กลางค่อนข้างต่ำระดับสามารถสรุปได้ว่า ในบริบทคำพูดเดี่ยวและบริบทคำพูดต่อเนื่องมีสัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่คล้ายกัน คือ มีการคงระดับของเสียงตั้งแต่จุดเริ่มต้นจนถึงจุดสิ้นสุดของเสียง อย่างไรก็ตามสัทลักษณะของวรรณยุกต์ในจุดสิ้นสุดของเสียงมีความแตกต่างกัน คือ มีการขึ้นหรือตกของเสียงเล็กน้อยในแต่ละบริบทแต่ก็ไม่ได้ทำให้เสียงของวรรณยุกต์เปลี่ยนระดับของเสียงมากเท่ากับวรรณยุกต์เปลี่ยนระดับ ส่วนสัทลักษณะในบริบทคำพูดต่อเนื่องกลางประโยคมีสัทลักษณะที่คงระดับที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับสัทลักษณะในบริบทอื่นๆ

จากสัทลักษณะของวรรณยุกต์ทั้ง 6 หน่วยเสียง เมื่อนำมาเปรียบเทียบสัทลักษณะทั้งในวรรณยุกต์เปลี่ยนระดับและวรรณยุกต์ระดับทุกบริบทแล้ว ผลปรากฏว่า วรรณยุกต์เปลี่ยนระดับในบริบทคำพูดเดี่ยวมีการขึ้นและตกมากกว่าในบริบทคำพูดต่อเนื่อง และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างบริบทคำพูดต่อเนื่องกลางประโยคและบริบทคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยคพบว่า ในบริบทคำพูดต่อเนื่องกลางประโยคมีการขึ้นตกของวรรณยุกต์น้อยกว่าคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยคอย่างเห็นได้ชัด ส่วนวรรณยุกต์ระดับในบริบทคำพูดเดี่ยว แม้จะมีการขึ้นและตกในจุดสิ้นสุดของเสียง แต่การขึ้นและตกนั้นไม่มีความแตกต่างจากในบริบทคำพูดต่อเนื่องเท่าใดนัก และไม่ทำให้เสียงมีการเปลี่ยนแปลง ดังนั้นเมื่อพิจารณาสัทลักษณะของวรรณยุกต์ทั้งหมดแล้ว สามารถสรุปได้ว่าวรรณยุกต์ระดับในทุกบริบทมีการคงระดับของเสียงเช่นเดียวกัน ในขณะที่วรรณยุกต์เปลี่ยนระดับมีการขึ้น-ตกของเสียงในบริบทคำพูดเดี่ยวมากกว่าในบริบทคำพูดต่อเนื่อง ซึ่งผลการวิเคราะห์ดังกล่าวตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

5.4 การเปรียบเทียบระบบวรรณยุกต์ระหว่างบริบทคำพูดเดี่ยวกับบริบทคำพูดต่อเนื่อง

5.4.1 การเปรียบเทียบระบบวรรณยุกต์คำเป็น

จากการเปรียบเทียบระบบวรรณยุกต์ระหว่างบริบทคำพูดเดี่ยว บริบทคำพูดต่อเนื่องกลางประโยคและบริบทคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยคพบว่าในบริบทคำพูดเดี่ยวมีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกัน ส่วนจุดสิ้นสุดของเสียงมีการกระจายตามการขึ้น การตก และการคงระดับของเสียงที่ชัดเจน โดยในวรรณยุกต์เปลี่ยนระดับ ได้แก่ วรรณยุกต์ที่ 1 กลาง-ขึ้น มีการขึ้นของเสียงมากที่สุด วรรณยุกต์ที่ 5 กลาง-ตก มีการตกในช่วงท้ายของเสียงมากที่สุด และ

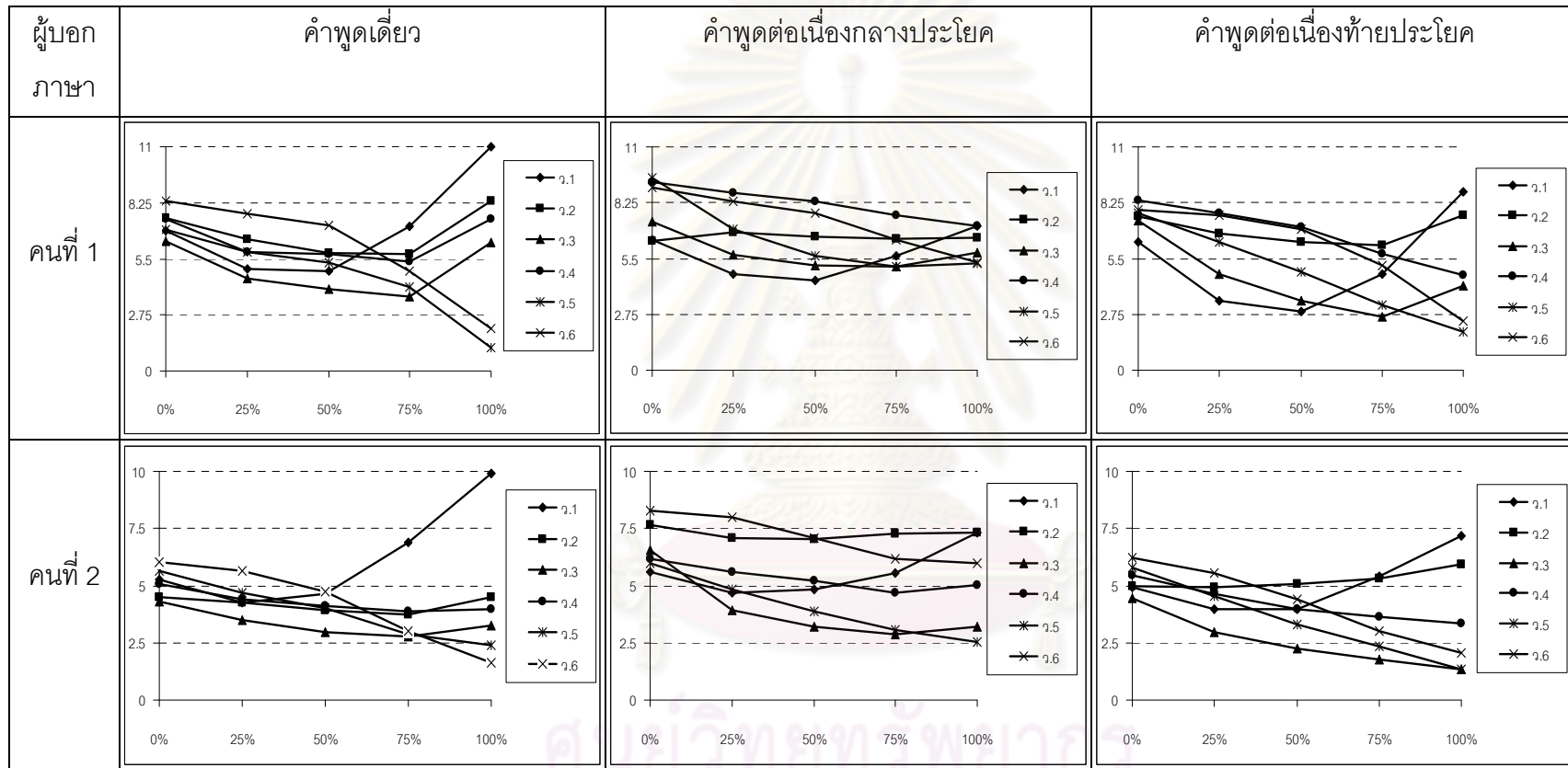
วรรณยุกต์ที่ 6 สูง-ตก มีการคงระดับของเสียงในช่วงต้นและเปลี่ยนเป็นเสียงตกในช่วงท้ายของเสียง นอกจากนี้เมื่อพิจารณาสัทลักษณะของวรรณยุกต์ทั้งระบบในคำพยางค์เป็นพบว่าวรรณยุกต์ทุกหน่วยเสียงของผู้บอกภาษาส่วนใหญ่มีการกระจายและสามารถแยกสัทลักษณะของแต่ละวรรณยุกต์ชัดเจน แต่ระบบวรรณยุกต์ของผู้บอกภาษาคนที่ 2 และ 3 มีสัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่เกาะกลุ่มกันซึ่งแตกต่างจากระบบวรรณยุกต์ของผู้บอกภาษาคนอื่น ๆ ยกเว้นในวรรณยุกต์ที่ 1 ที่มีการขึ้นอย่างเด่นชัดเช่นเดียวกับของผู้บอกภาษาคนอื่น ๆ (ดูภาพที่ 5.11)

ในบริบทคำพูดต่อเนื่องกลางประโยค มีจุดเริ่มต้นที่มีลักษณะการกระจายมากกว่าในบริบทคำพูดเดี่ยว ส่วนจุดสิ้นสุดของเสียงมีการกระจายน้อยกว่าในบริบทคำพูดเดี่ยว สังเกตจากกราฟเส้นของวรรณยุกต์ในบริบทนี้มีลักษณะการเกาะกลุ่มทุกวรรณยุกต์ในช่วงกลางของกราฟ เมื่อพิจารณาวรรณยุกต์เปลี่ยนระดับพบว่ามีการขึ้นและการตกเช่นเดียวกับบริบทคำพูดเดี่ยวแต่มีการขึ้น-ตกน้อยลงจนจุดสิ้นสุดของวรรณยุกต์เปลี่ยนระดับอยู่ใกล้เคียงกับวรรณยุกต์ระดับ (ดูภาพที่ 5.11)

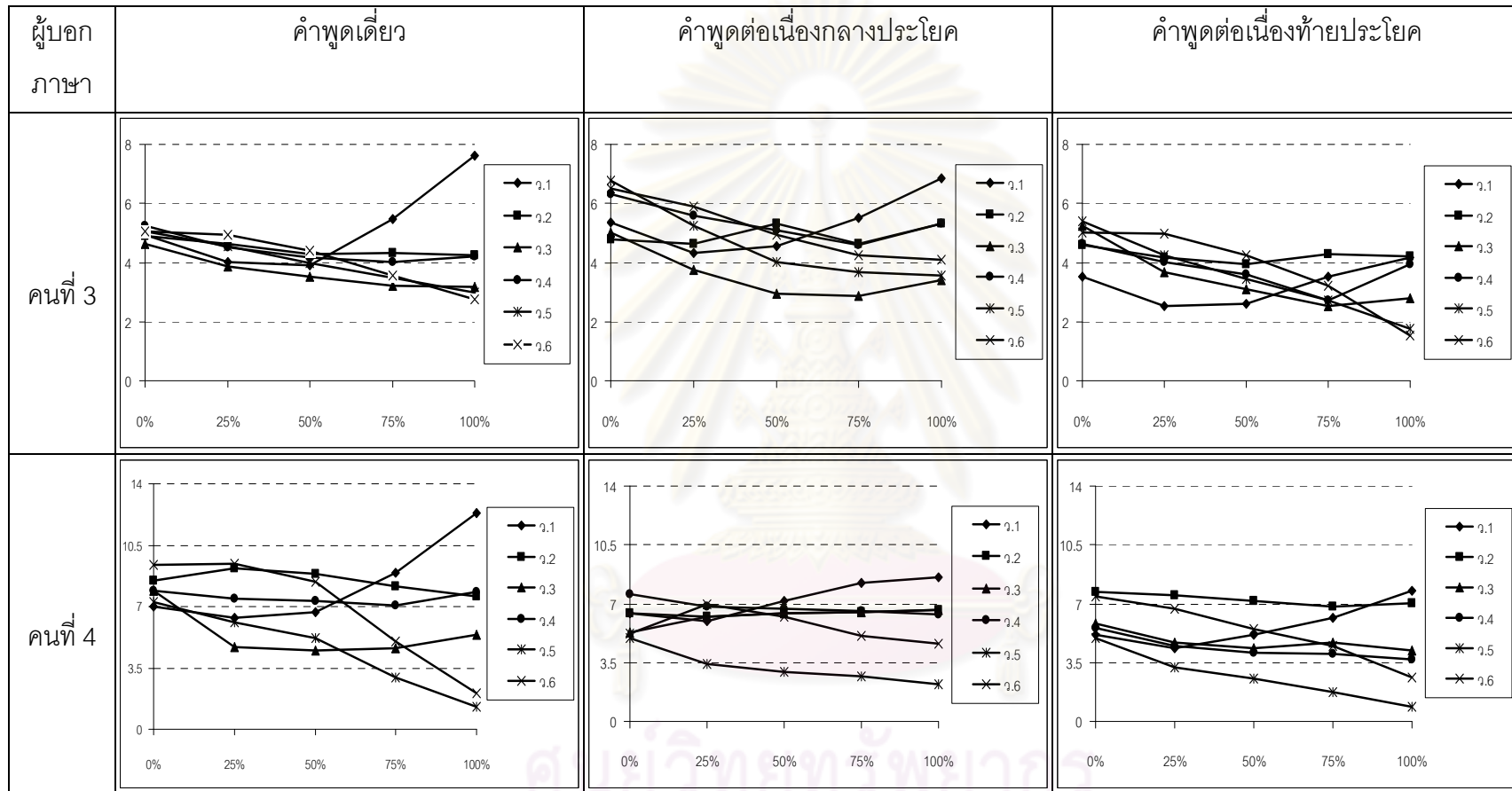
ในบริบทคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยคมีจุดเริ่มต้นใกล้เคียงกัน ส่วนจุดสิ้นสุดของเสียงแสดงการขึ้น-ตกของวรรณยุกต์มีการกระจายมากกว่าในบริบทคำพูดต่อเนื่องกลางประโยคแต่น้อยกว่าในบริบทคำพูดเดี่ยวทำให้เห็นว่าการขึ้น-ตกของวรรณยุกต์เปลี่ยนระดับมีมากกว่าบริบทคำพูดต่อเนื่องกลางประโยคแต่น้อยกว่าบริบทคำพูดเดี่ยว นอกจากนี้วรรณยุกต์ทั้งหมดมีการเกาะกลุ่มกันและมีลักษณะลาดตกลงมามากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับบริบทอื่นๆ (ดูภาพที่ 5.11)

จากการเปรียบเทียบระบบวรรณยุกต์ทั้ง 3 บริบทจะเห็นได้ว่าในภาพรวมของบริบทคำพูดเดี่ยวมีการกระจายของสัทลักษณะของวรรณยุกต์มากที่สุด จึงทำให้ค่าพิสัยของเสียงวรรณยุกต์ในบริบทคำพูดเดี่ยวมีความกว้างมากที่สุด ในขณะที่ในบริบทคำพูดต่อเนื่องกลางประโยคและบริบทคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยคมีการเกาะกลุ่มกันมากกว่าทำให้ค่าพิสัยของเสียงมีความกว้างที่น้อยกว่าบริบทคำพูดเดี่ยวตามไปด้วย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

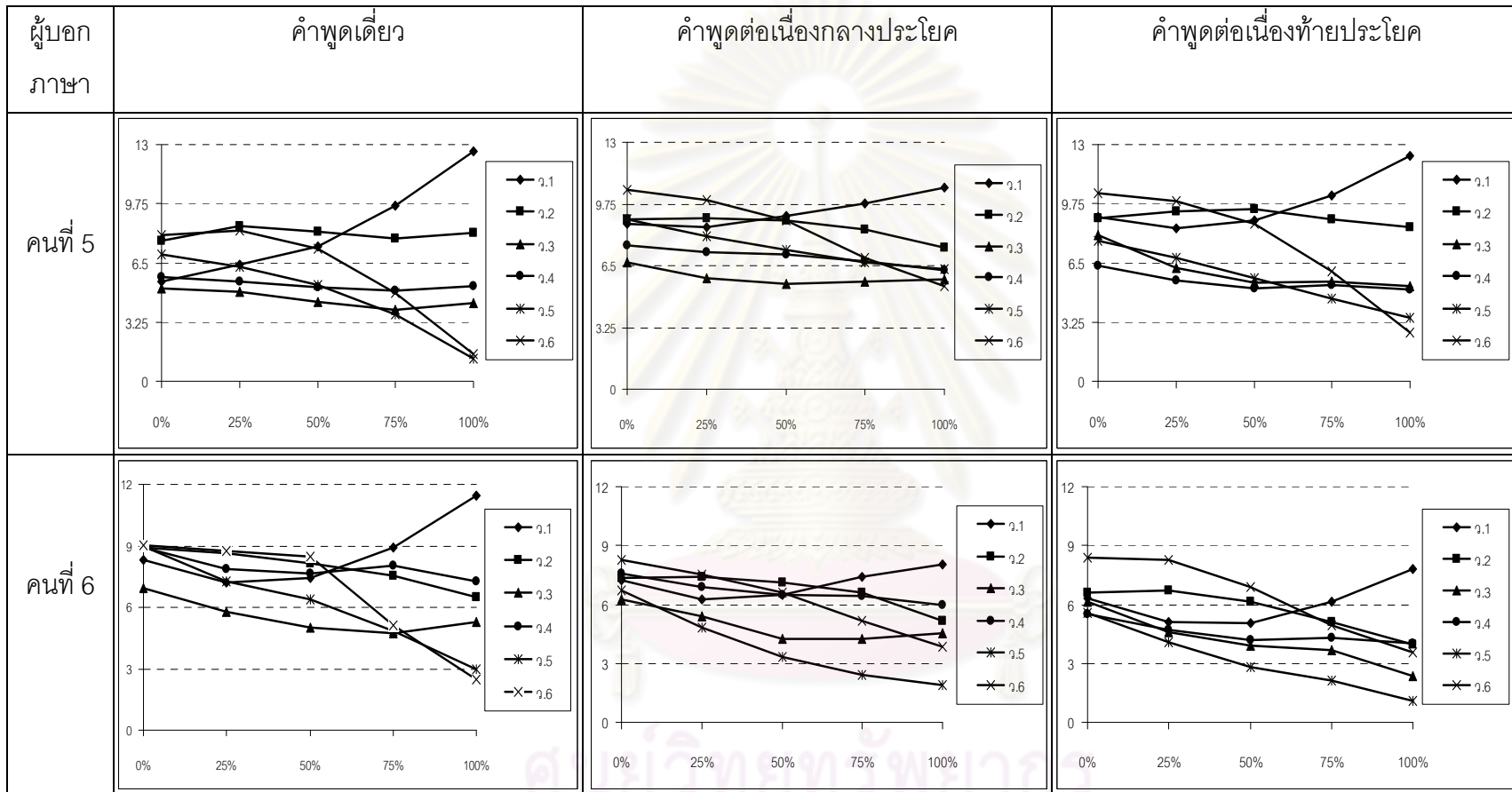

ภาพที่ 5.11 สัถลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาของคำเป็นในบริบทคำพูดเดี่ยว คำพูดต่อเนื่องกลางประโยคและคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยคของผู้บอกภาษา 6 คน

ภาพที่ 5.11 (ต่อ)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 5.11 (ต่อ)

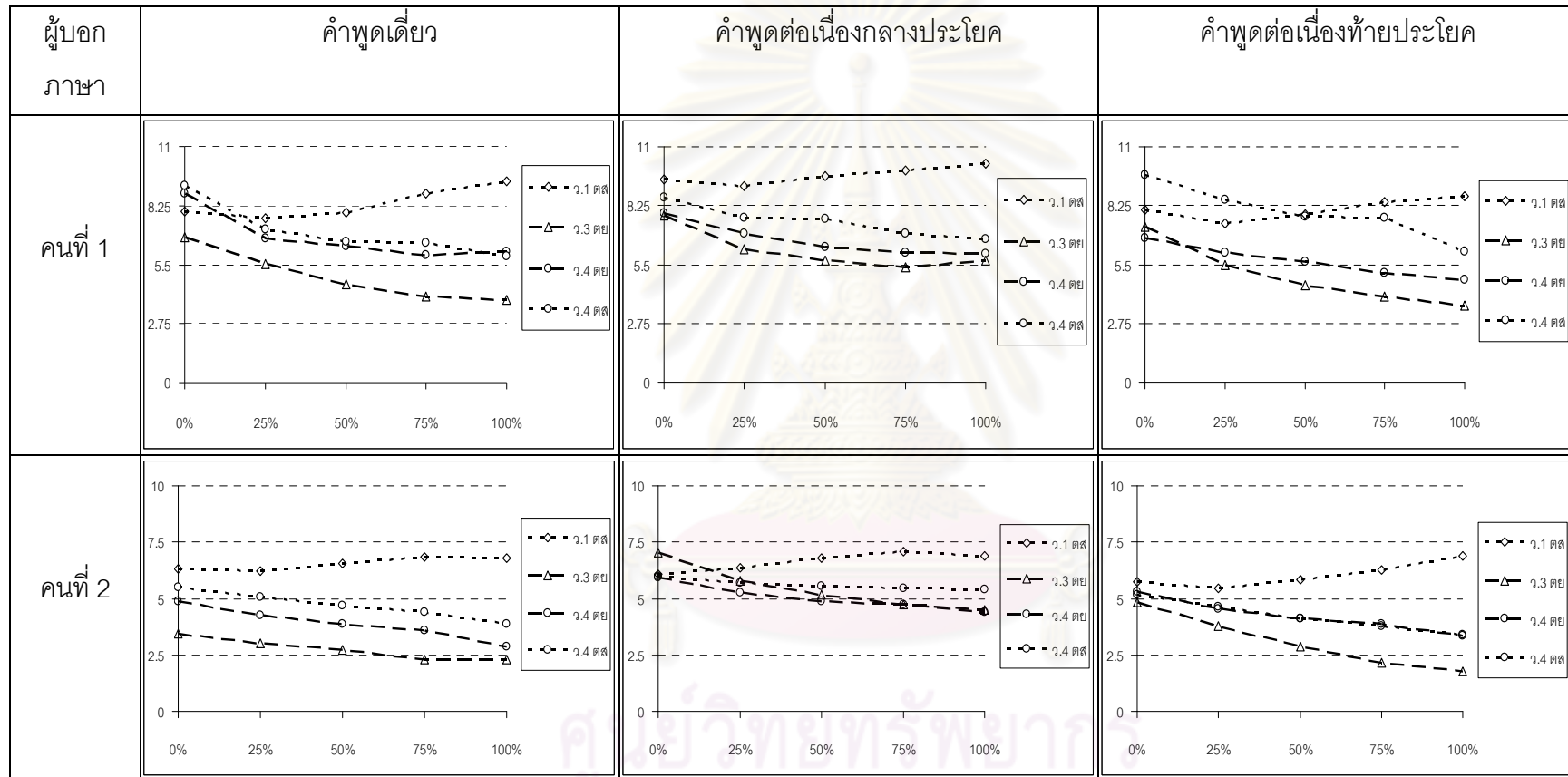
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5.4.2 การเปรียบเทียบระบบวรรณยุกต์คำตายสระเสียงยาวและคำตายสระเสียงสั้น

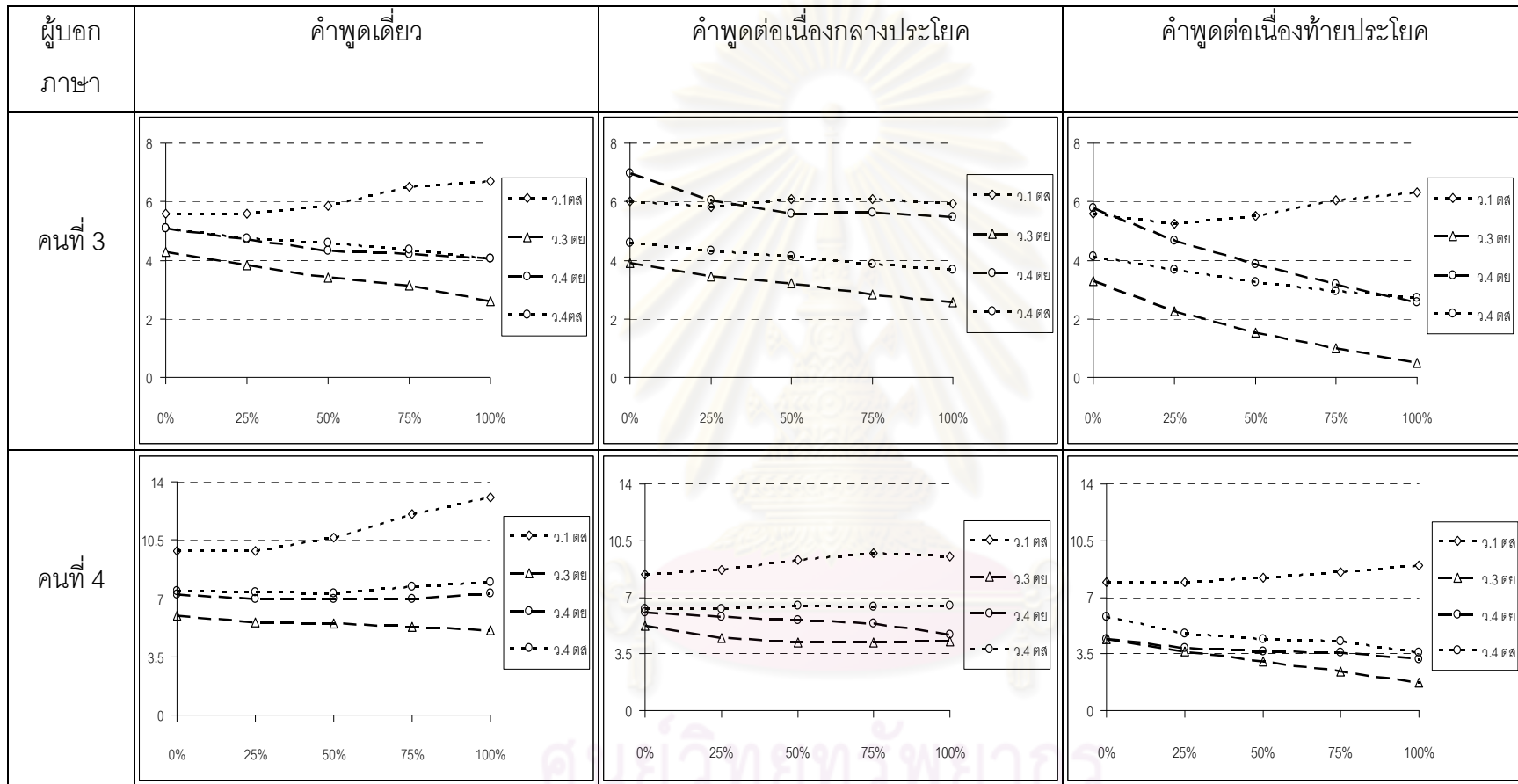
จากการเปรียบเทียบระบบวรรณยุกต์ในคำพยางค์ตายสระเสียงยาว ได้แก่ วรรณยุกต์ที่ 3 ต่ำระดับและวรรณยุกต์ที่ 4 กลางค่อนข้างต่ำระดับซึ่งเป็นวรรณยุกต์ระดับในบริบทคำพูดเดี่ยว บริบทคำพูดต่อเนื่องกลางประโยค และบริบทคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยคพบว่า วรรณยุกต์ทั้ง 3 บริบทมีสัทลักษณะคล้ายคลึงกัน คือ มีการตกในช่วงจุดเริ่มต้นของเสียงและมีการคงระดับเสียงในทุกบริบทในลักษณะเดียวกัน โดยในบริบทคำพูดเดี่ยวและบริบทคำพูดต่อเนื่องกลางประโยคมีการคงระดับมากกว่าในบริบทคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยคที่มีลักษณะการลาดตกของสัทลักษณะของวรรณยุกต์มากที่สุด นอกจากนี้ในบริบทคำพูดต่อเนื่องกลางประโยคมีค่า ST ที่สูงกว่าในบริบทอื่นๆ จึงทำให้สัทลักษณะของวรรณยุกต์ในบริบทคำพูดต่อเนื่องกลางประโยคอยู่ในระดับที่สูงกว่าสัทลักษณะของวรรณยุกต์ในบริบทอื่นๆ (ดูภาพที่ 5.12)

สำหรับการเปรียบเทียบระบบวรรณยุกต์คำพยางค์ตายเสียงสั้น ได้แก่ วรรณยุกต์ที่ 1 กลาง-ขึ้นซึ่งเป็นวรรณยุกต์เปลี่ยนระดับและวรรณยุกต์ที่ 4 กลางค่อนข้างต่ำระดับซึ่งเป็นวรรณยุกต์ระดับในบริบทคำพูดเดี่ยว บริบทคำพูดต่อเนื่องกลางประโยค และบริบทคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยคพบว่าแต่ละวรรณยุกต์ในทุกบริบทมีลักษณะที่คล้ายกัน คือ วรรณยุกต์ที่ 1 ในบริบทคำพูดเดี่ยวมีการขึ้นของเสียงมากกว่าในบริบทคำพูดต่อเนื่องกลางประโยคและบริบทคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยค ส่วนวรรณยุกต์ที่ 4 กลางค่อนข้างต่ำระดับมีการคงระดับเสียงในบริบทคำพูดเดี่ยวและบริบทคำพูดต่อเนื่องกลางประโยคเช่นเดียวกัน ในขณะที่ในบริบทคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยคมีการลาดตกของเสียงเล็กน้อย และในบริบทคำพูดต่อเนื่องกลางประโยคมีค่า ST มากกว่าในบริบทอื่นๆ ทำให้สัทลักษณะของวรรณยุกต์ในบริบทนี้อยู่ในระดับที่สูงกว่าสัทลักษณะในบริบทอื่น (ดูภาพที่ 5.12)

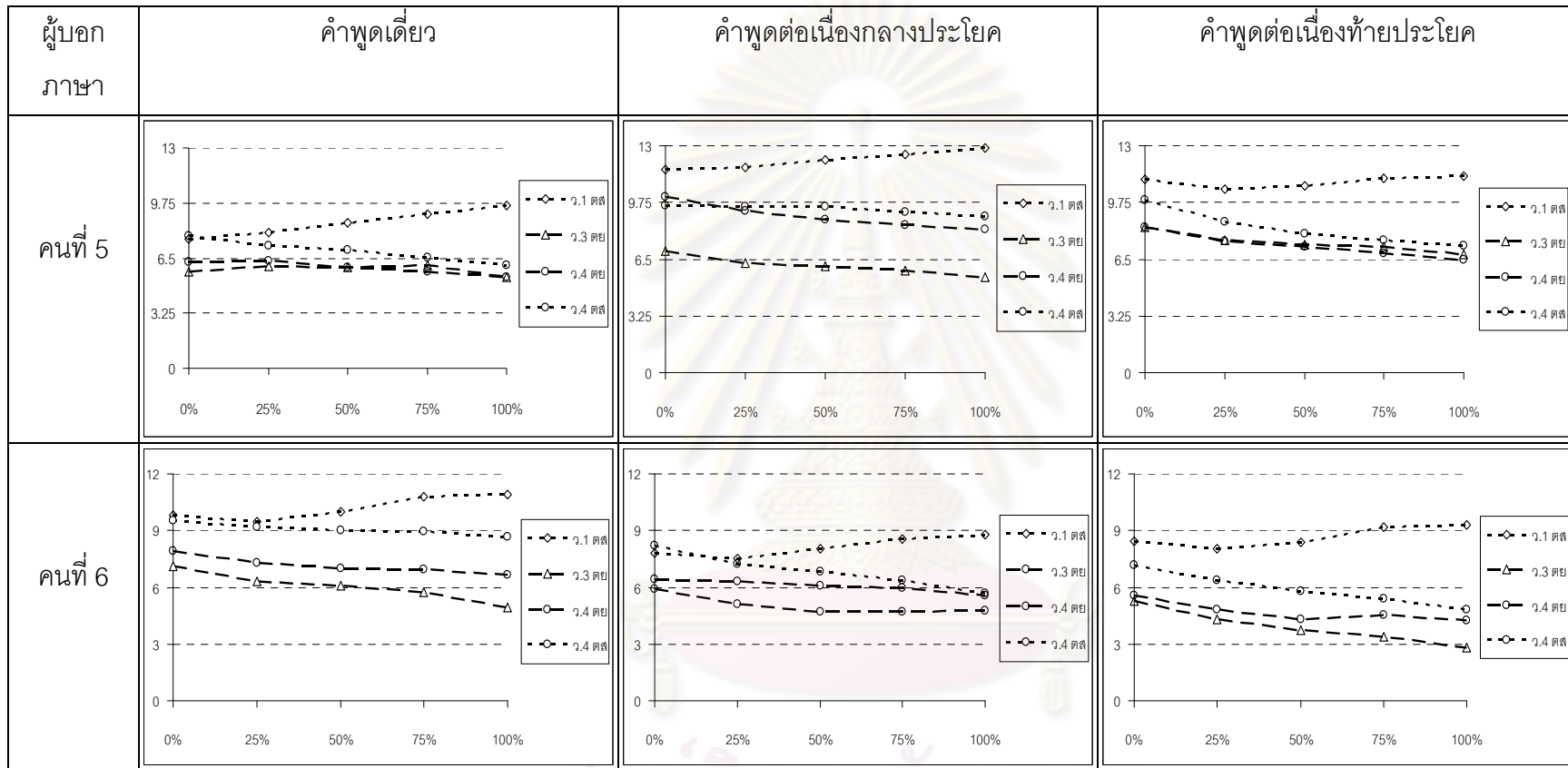
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 5.12 สัมพันธภาพของวรรณยุกต์ภาษายองคำตายสระเสียงยาวและคำตายสระเสียงสั้นในบริบทคำพูดเดี่ยว คำพูดต่อเนื่องกลางประโยคและคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยคของผู้บอกภาษา 6 คน

ภาพที่ 5.12 (ต่อ)

ภาพที่ 5.12 (ต่อ)

ศูนย์วิทยทวพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 6

การเปรียบเทียบสัทลักษณะของวรรณยุกต์ในภาษาของลำพูน ของผู้บอกภาษา 2 รุ่นอายุ

ในบทที่ 5 ผู้วิจัยนำเสนอความแตกต่างของสัทลักษณะของวรรณยุกต์ในบริบทคำพูดเดี่ยวกับบริบทคำพูดต่อเนื่องและได้สังเกตว่าสัทลักษณะของวรรณยุกต์ในผู้บอกภาษามีการแปรของเสียงวรรณยุกต์ระหว่างผู้บอกภาษาคนที่ 1-3 และผู้บอกภาษาคนที่ 4-6 ดังนั้นในบทนี้ผู้วิจัยจึงนำเสนอการเปรียบเทียบสัทลักษณะของวรรณยุกต์ระหว่างรุ่นอายุ 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มวัยรุ่น มีอายุอยู่ในช่วง 13-18 ปี และกลุ่มผู้สูงอายุ มีอายุอยู่ในช่วง 60 ปีขึ้นไป สำหรับเนื้อหาแบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่หนึ่งเป็นการเปรียบเทียบสัทลักษณะหลักของวรรณยุกต์ซึ่งเป็นสัทลักษณะส่วนใหญ่ที่พบในภาษาของลำพูนของผู้บอกภาษาทั้ง 6 คน แบ่งเป็นวรรณยุกต์เปลี่ยนระดับและวรรณยุกต์ระดับ และส่วนที่สองเป็นการนำเสนอสัทลักษณะอื่นๆที่พบในคำสำหรับเก็บข้อมูลจากผู้บอกภาษา ซึ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ทั้ง 2 ส่วนใช้วิธีการอ่านค่า 5 ระดับและค่า ST ประกอบการบรรยาย

6.1 วรรณยุกต์เปลี่ยนระดับ

6.1.1 วรรณยุกต์เปลี่ยนระดับในคำเป็น

6.1.1.1 วรรณยุกต์ที่ 1 กลาง-ขึ้น

เมื่อเปรียบเทียบเสียงวรรณยุกต์ที่ปรากฏในข้อมูลของกลุ่มวัยรุ่นและกลุ่มผู้สูงอายุทั้งในบริบทคำพูดเดี่ยว คำพูดต่อเนื่องกลางประโยคและคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยคพบว่า มีลักษณะใกล้เคียงกัน คือ กลุ่มวัยรุ่นมี 2 ลักษณะและกลุ่มผู้สูงอายุมี 3 ลักษณะในทุกบริบท

ส่วนสัทลักษณะของวรรณยุกต์ในผู้บอกภาษาทั้ง 2 กลุ่มสังเกตได้ว่ามีสัทลักษณะของวรรณยุกต์คล้ายคลึงกันทุกบริบทโดยมีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ในระดับกลางค่อนข้างต่ำถึงกลางค่อนข้างสูง จากนั้นมีการขึ้นของเสียงจนถึงจุดสิ้นสุด เสียงขึ้นที่มีระดับสูงที่สุดได้แก่ เสียงในบริบทคำพูดเดี่ยว ในขณะที่บริบทคำพูดต่อเนื่องกลางประโยคมีการขึ้นของเสียงน้อยที่สุด

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 1 สัทลักษณะที่ปรากฏบ่อยทั้งในผู้บอกภาษากลุ่มวัยรุ่นและกลุ่มผู้สูงอายุ ได้แก่ เสียงกลางระดับ-ขึ้น [335] กับเสียงกลางค่อนข้างสูง-ตก-ขึ้น [435] ใน

บริบทคำพูดเดี่ยว และเสียงกลางระดับ-ขึ้น [335] ในบริบทคำพูดต่อเนื่องทำยประโยค ดังรายละเอียดต่อไปนี้

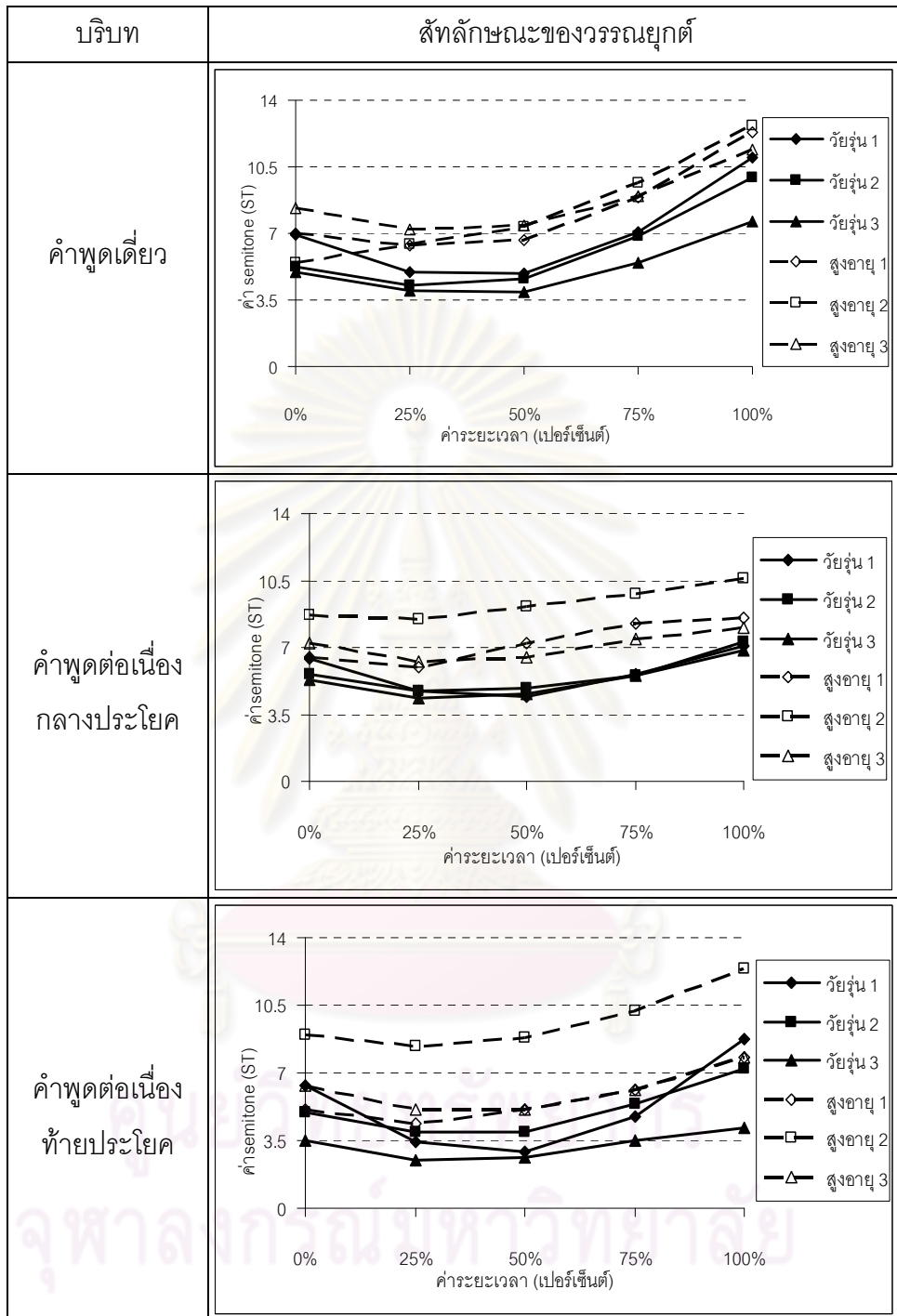
บริบทคำพูดเดี่ยว กลุ่มวัยรุ่นจำนวน 2 คนเป็นเสียงกลางระดับ-ขึ้น [335] (ผู้บอกภาษาคนที่ 2 ST 5.28/ 4.65/ 9.92 และผู้บอกภาษาคนที่ 3 ST 4.95/ 3.91/ 7.6) ในขณะที่ผู้บอกภาษาอีกหนึ่งคนเป็นเสียงกลางค่อนข้างสูง-ตก-ขึ้น [435] (ผู้บอกภาษาคนที่ 1 ST 6.9/ 4.99/ 11) สำหรับกลุ่มผู้สูงอายุเป็นเสียงกลาง-ขึ้น [35] (ผู้บอกภาษาคนที่ 5 ST 5.49/12.65) กลางระดับ-ขึ้น [335] (ผู้บอกภาษาคนที่ 4 ST 7/ 6.65/ 12.3) และกลางค่อนข้างสูง-ตก-ขึ้น [435] (ผู้บอกภาษาคนที่ 6 ST 8.33/ 7.21/ 11.44) (ดูตารางที่ 6.1 และภาพที่ 6.1)

บริบทคำพูดต่อเนื่องกลางประโยค กลุ่มวัยรุ่นจำนวน 2 คนเป็นเสียงกลางระดับ-ขึ้น [334] (ผู้บอกภาษาคนที่ 1 ST 6.42/ 4.43/ 7.08 และผู้บอกภาษาคนที่ 2 ST 5.6/ 4.85/ 7.3) ในขณะที่ผู้บอกภาษาอีกหนึ่งคนเป็นเสียงกลางค่อนข้างสูง-ตก-ขึ้น [434] (ผู้บอกภาษาคนที่ 3 ST 5.34/ 4.56/ 6.84) สำหรับกลุ่มผู้สูงอายุเป็นเสียงกลางระดับ [33] (ผู้บอกภาษาคนที่ 4 ST 6.45/ 8.58) กลางระดับ-ขึ้น [344] (ผู้บอกภาษาคนที่ 6 ST 7.25/ 6.46/ 8.04) และกลางค่อนข้างสูงระดับ [44] (ผู้บอกภาษาคนที่ 5 ST 8.7/ 10.63) (ดูตารางที่ 6.1 และภาพที่ 6.1)

บริบทคำพูดต่อเนื่องทำยประโยค กลุ่มวัยรุ่นจำนวน 2 คนเป็นเสียงกลาง-ตก-ขึ้น [323] และ [324] (ผู้บอกภาษาคนที่ 3 ST 3.51/2.62/4.17 และผู้บอกภาษาคนที่ 1 ST 6.32/ 3.44/ 8.77 ตามลำดับ) ในขณะที่ผู้บอกภาษาอีกหนึ่งคนเป็นเสียงกลางระดับ-ขึ้น [334] (ผู้บอกภาษาคนที่ 2 ST 4.95/ 3.95/ 7.2) สำหรับกลุ่มผู้สูงอายุเป็นเสียงกลางค่อนข้างต่ำระดับ-ขึ้น [223] (ผู้บอกภาษาคนที่ 4 ST 5.14/ 5.14/ 7.17) กลางระดับ-ขึ้น [334] (ผู้บอกภาษาคนที่ 6 ST 6.33/ 5.07/ 7.83) และกลางค่อนข้างสูงระดับ-ขึ้น [445] (ผู้บอกภาษาคนที่ 5 ST 8.99/ 8.83/ 12.38) (ดูตารางที่ 6.1 และภาพที่ 6.1)

ตารางที่ 6.1 ตารางแสดงสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ที่ 1 กลาง-ขึ้นในสามบริบทของผู้บอกภาษา กลุ่มวัยรุ่นและกลุ่มผู้สูงอายุ

บริบท	กลุ่ม	ผู้บอกภาษา	สัญลักษณ์ของวรรณยุกต์
คำพูดเดี่ยว	วัยรุ่น	คนที่ 1	กลางค่อนข้างสูง-ตก-ขึ้น [435]
		คนที่ 2	กลางระดับ-ขึ้น [335]
		คนที่ 3	กลางระดับ-ขึ้น [335]
	สูงอายุ	คนที่ 1	กลางระดับ-ขึ้น [335]
		คนที่ 2	กลาง-ขึ้น [35]
		คนที่ 3	กลางค่อนข้างสูง-ตก-ขึ้น [435]
คำพูดต่อเนื่อง กลางประโยค	วัยรุ่น	คนที่ 1	กลางระดับ-ขึ้น [334]
		คนที่ 2	กลางระดับ-ขึ้น [334]
		คนที่ 3	กลางค่อนข้างสูง-ตก-ขึ้น [434]
	สูงอายุ	คนที่ 1	กลางระดับ [33]
		คนที่ 2	กลางค่อนข้างสูงระดับ [44]
		คนที่ 3	กลางระดับ-ขึ้น [344]
คำพูดต่อเนื่อง ท้ายประโยค	วัยรุ่น	คนที่ 1	กลาง-ตก-ขึ้น [324]
		คนที่ 2	กลางระดับ-ขึ้น [334]
		คนที่ 3	กลาง-ตก-ขึ้น [323]
	สูงอายุ	คนที่ 1	กลางค่อนข้างต่ำระดับ-ขึ้น [223]
		คนที่ 2	กลางค่อนข้างสูงระดับ-ขึ้น [445]
		คนที่ 3	กลางระดับ-ขึ้น [334]

ภาพที่ 6.1 กราฟแสดงสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ที่ 1 กลาง-ขึ้นในคำเป็นในสามบริบทของผู้บอก
ภาษากลุ่มวัยรุ่นและกลุ่มผู้สูงอายุ

6.1.1.2 วรรณยุกต์ที่ 5 กลาง-ตก

เมื่อเปรียบเทียบเสียงวรรณยุกต์ที่ปรากฏในข้อมูลของกลุ่มวัยรุ่นและกลุ่มผู้สูงอายุทั้งในบริบทคำพูดเดี่ยว คำพูดต่อเนื่องกลางประโยค และคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยค พบว่ามีลักษณะใกล้เคียงกัน คือ ในบริบทคำพูดเดี่ยวและบริบทคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยคมี 3 ลักษณะเท่ากันทั้ง 2 กลุ่ม ในบริบทคำพูดต่อเนื่องกลางประโยคกลุ่มผู้สูงอายุมี 3 ลักษณะ ส่วนกลุ่มวัยรุ่นมี 2 ลักษณะ

ส่วนสัทลักษณะของวรรณยุกต์ในผู้บอกภาษาทั้ง 2 กลุ่มสังเกตได้ว่ามีสัทลักษณะที่คล้ายคลึงกันทุกบริบท คือ มีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ในระดับกลางค่อนข้างต่ำถึงกลางค่อนข้างสูง และมีการตกของเสียงในระดับกลางค่อนข้างต่ำถึงต่ำในลักษณะเดียวกัน เสียงตกที่มีระดับต่ำที่สุดอยู่ในบริบทคำพูดเดี่ยวเช่นเดียวกันทั้งกลุ่มวัยรุ่นและกลุ่มผู้สูงอายุ

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 5 สัทลักษณะที่ปรากฏบ่อยทั้งในผู้บอกภาษากลุ่มวัยรุ่นกับกลุ่มผู้สูงอายุ ได้แก่ เสียงกลาง-ตก [31], [32] กับเสียงกลางค่อนข้างสูง-ตก [41], [42] ในบริบทคำพูดเดี่ยว เสียงกลาง-ตก [32] กับเสียงกลางค่อนข้างสูง-ตก [43] ในบริบทคำพูดต่อเนื่องกลางประโยค และเสียงกลาง-ตก [32] ในบริบทคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยค ดังรายละเอียดต่อไปนี้

บริบทคำพูดเดี่ยว กลุ่มวัยรุ่นจำนวน 2 คนเป็นเสียงกลางค่อนข้างสูง-ตก [41] และ [42] (ผู้บอกภาษาคนที่ 1 ST 6.93/ 1.16 และผู้บอกภาษาคนที่ 3 ST 5.04/ 2.98) ในขณะที่ผู้บอกภาษาอีกคนหนึ่งเป็นเสียงกลาง-ตก [32] (ผู้บอกภาษาคนที่ 2 ST 5.65/ 2.38) สำหรับกลุ่มผู้สูงอายุ ผู้บอกภาษาจำนวน 2 คนเป็นเสียงกลาง-ตก [31] (ผู้บอกภาษาคนที่ 4 ST 7.24/ 1.27 และผู้บอกภาษาคนที่ 5 ST 6.98/ 1.22) ในขณะที่ผู้บอกภาษาอีกหนึ่งคนเป็นเสียงกลางค่อนข้างสูง-ตก [42] (ผู้บอกภาษาคนที่ 6 ST 8.95/ 2.97) (ดูตารางที่ 6.2 และภาพที่ 6.2)

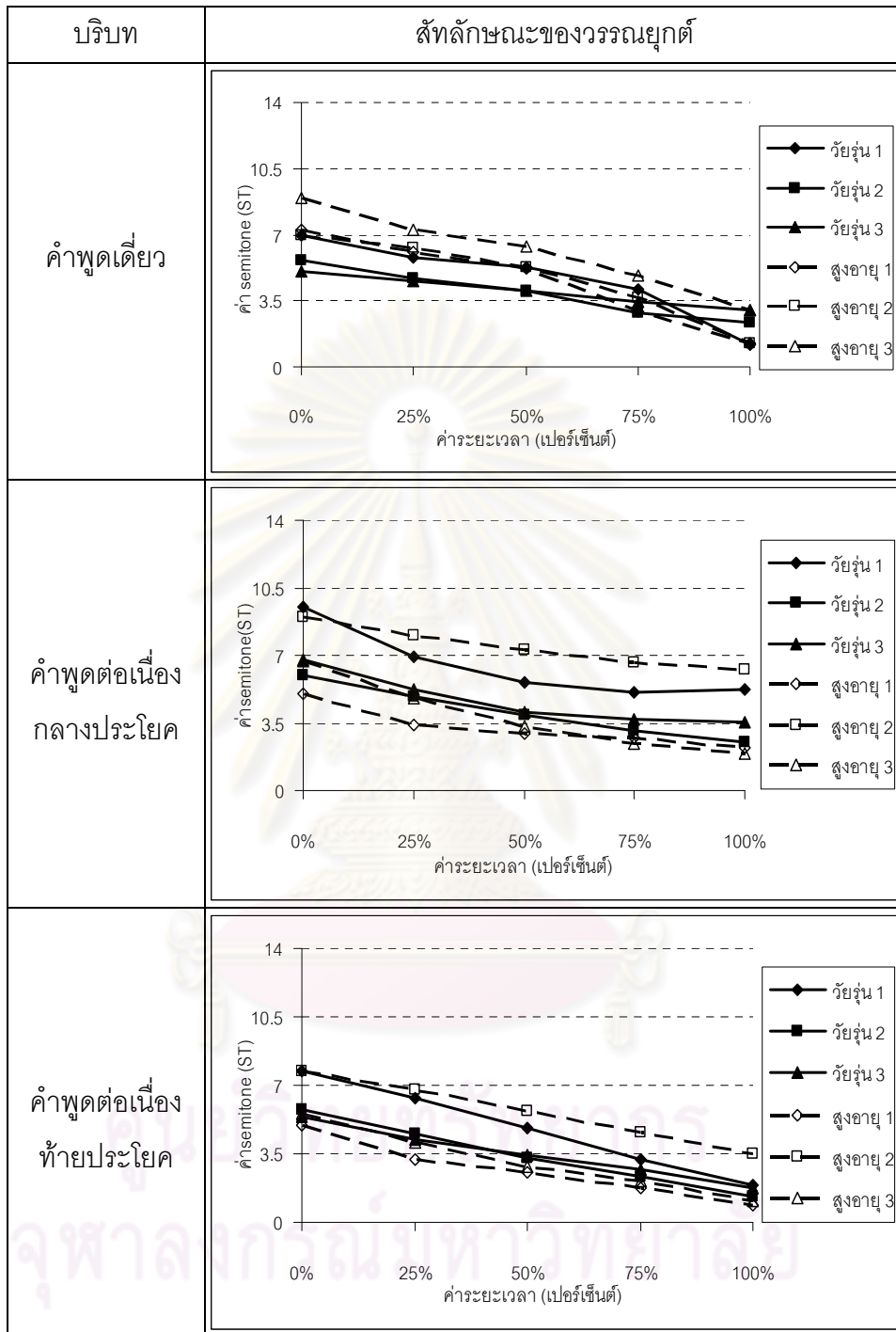
บริบทคำพูดต่อเนื่องกลางประโยค กลุ่มวัยรุ่นจำนวน 2 คนเป็นเสียงกลางค่อนข้างสูง-ตก [43] (ผู้บอกภาษาคนที่ 1 ST 9.5/ 5.26 และผู้บอกภาษาคนที่ 3 ST 6.77/ 3.57) ในขณะที่ผู้บอกภาษาอีกหนึ่งคนเป็นเสียงกลาง-ตก [32] (ผู้บอกภาษาคนที่ 2 ST 5.96/ 2.53) สำหรับกลุ่มผู้สูงอายุเป็นเสียงกลางค่อนข้างต่ำระดับ [22] (ผู้บอกภาษาคนที่ 4 ST 4.98/ 2.22) กลาง-ตก [32] (ผู้บอกภาษาคนที่ 6 ST 6.73/ 1.89) และกลางค่อนข้างสูง-ตก [43] (ผู้บอกภาษาคนที่ 5 ST 8.97/ 6.3) (ดูตารางที่ 6.2 และภาพที่ 6.2)

บริบทคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยค กลุ่มวัยรุ่นจำนวน 2 คนเป็นเสียงกลางค่อนข้างสูง-ตก [42] (ผู้บอกภาษาคนที่ 1 ST 7.74/ 1.89 และผู้บอกภาษาคนที่ 3 ST 5.39/ 1.75) ในขณะที่

ผู้บอกภาษาอีกหนึ่งคนเป็นเสียงกลาง-ตก [32] (ผู้บอกภาษาคนที่ 2 ST 5.78/ 1.32) สำหรับกลุ่มผู้สูงอายุจำนวน 2 คนเป็นเสียงกลาง-ตก [31] และ [32] (ผู้บอกภาษาคนที่ 6 ST 5.56/ 1.1 และผู้บอกภาษาคนที่ 5 ST 7.74/ 3.51 ตามลำดับ) ในขณะที่ผู้บอกภาษาอีกหนึ่งคนเป็นเสียงกลางค่อนข้างต่ำ-ตก [21] (ผู้บอกภาษาคนที่ 4 ST 4.99/ 0.85) (ดูตารางที่ 6.2 และภาพที่ 6.2)

ตารางที่ 6.2 ตารางแสดงสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ที่ 5 กลาง-ตกในสามบริบทของผู้บอกภาษากลุ่มวัยรุ่นและกลุ่มผู้สูงอายุ

บริบท	กลุ่ม	ผู้บอกภาษา	สัญลักษณ์ของวรรณยุกต์
คำพูดเดี่ยว	วัยรุ่น	คนที่ 1	กลางค่อนข้างสูง-ตก [41]
		คนที่ 2	กลาง-ตก [32]
		คนที่ 3	กลางค่อนข้างสูง-ตก [42]
	สูงอายุ	คนที่ 1	กลาง-ตก [31]
		คนที่ 2	กลาง-ตก [31]
		คนที่ 3	กลางค่อนข้างสูง-ตก [42]
คำพูดต่อเนื่อง กลางประโยค	วัยรุ่น	คนที่ 1	กลางค่อนข้างสูง-ตก [43]
		คนที่ 2	กลาง-ตก [32]
		คนที่ 3	กลางค่อนข้างสูง-ตก [43]
	สูงอายุ	คนที่ 1	กลางค่อนข้างต่ำระดับ [22]
		คนที่ 2	กลางค่อนข้างสูง-ตก [43]
		คนที่ 3	กลาง-ตก [32]
คำพูดต่อเนื่อง ท้ายประโยค	วัยรุ่น	คนที่ 1	กลางค่อนข้างสูง-ตก [42]
		คนที่ 2	กลาง-ตก [32]
		คนที่ 3	กลางค่อนข้างสูง-ตก [42]
	สูงอายุ	คนที่ 1	กลางค่อนข้างต่ำ-ตก [21]
		คนที่ 2	กลาง-ตก [32]
		คนที่ 3	กลาง-ตก [31]

ภาพที่ 6.2 กราฟแสดงสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ที่ 5 กลาง-ตกในสามบริบทของผู้บอกรหัสกลุ่มวัยรุ่นและกลุ่มผู้สูงอายุ

6.1.1.3 วรรณยุกต์ที่ 6 สูง-ตก

เมื่อเปรียบเทียบเสียงวรรณยุกต์ที่ปรากฏในข้อมูลของกลุ่มวัยรุ่นและกลุ่มผู้สูงอายุทั้งในบริบทคำพูดเดี่ยว คำพูดต่อเนื่องกลางประโยค และคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยค พบว่ามีลักษณะใกล้เคียงกัน คือ ในบริบทคำพูดเดี่ยวและคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยคมี 3 ลักษณะเท่ากัน ในบริบทคำพูดต่อเนื่องกลางประโยคกลุ่มวัยรุ่นมี 2 ลักษณะ ส่วนกลุ่มผู้สูงอายุมี 3 ลักษณะ

ส่วนสัทลักษณะของวรรณยุกต์ในผู้บอกภาษาทั้ง 2 กลุ่มสังเกตได้ว่ามีสัทลักษณะที่คล้ายคลึงกันทุกบริบท คือ ในทุกบริบทมีจุดเริ่มต้นในระดับกลางถึงกลางค่อนข้างสูงและมีการคงระดับของเสียงในช่วงต้น จากนั้นมีการตกของเสียงและมีจุดสิ้นสุดในระดับกลางถึงกลางค่อนข้างต่ำ

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 6 สัทลักษณะที่ปรากฏบ่อยทั้งในผู้บอกภาษากลุ่มวัยรุ่นกับกลุ่มผู้สูงอายุ ได้แก่ เสียงกลางระดับ-ตก [332] เสียงกลางค่อนข้างสูง-ตก [42] กับเสียงกลางค่อนข้างสูงระดับ-ตก [442] ในบริบทคำพูดเดี่ยว เสียงกลางค่อนข้างสูงระดับ-ตก [443] ในบริบทคำพูดต่อเนื่องกลางประโยค และเสียงกลางค่อนข้างสูง-ตก [42] กับเสียงกลางค่อนข้างสูงระดับ-ตก [442] ในบริบทคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยค ดังรายละเอียดต่อไปนี้

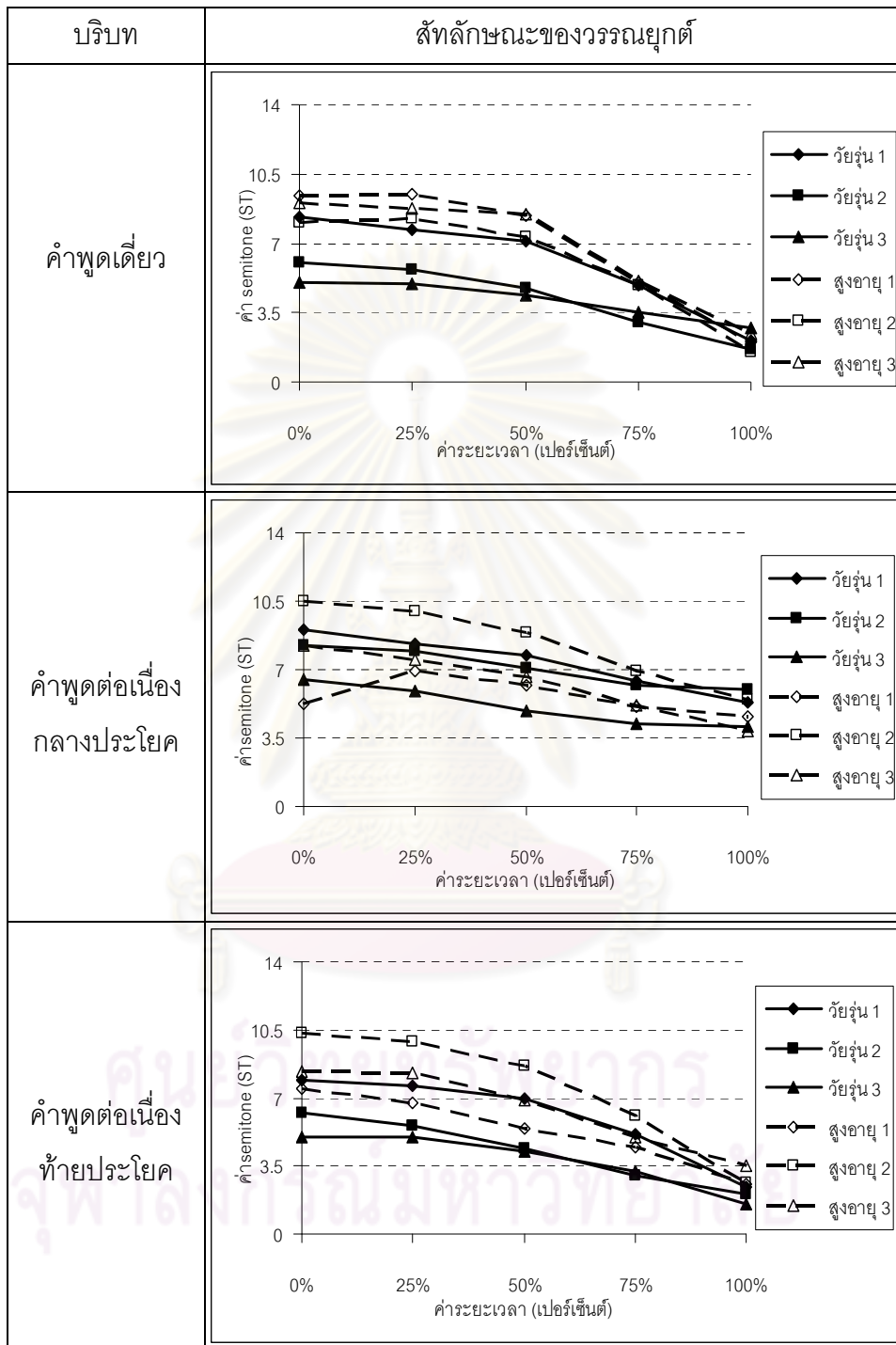
บริบทคำพูดเดี่ยว กลุ่มวัยรุ่นเป็นเสียงกลางระดับ-ตก [332] (ผู้บอกภาษาคนที่ 2 ST 6.01/ 1.62) กลางค่อนข้างสูง-ตก [42] (ผู้บอกภาษาคนที่ 3 ST 5.04/ 2.76) และกลางค่อนข้างสูงระดับ-ตก [442] (ผู้บอกภาษาคนที่ 1 ST 8.36/ 7.12/ 2.11) สำหรับกลุ่มผู้สูงอายุเป็นเสียงกลางระดับ-ตก [332] (ผู้บอกภาษาคนที่ 5 ST 8.02/ 7.3/ 1.48) กลางค่อนข้างสูง-ตก [42] (ผู้บอกภาษาคนที่ 4 ST 9.4/ 2.03) และกลางค่อนข้างสูงระดับ-ตก [442] (ผู้บอกภาษาคนที่ 6 ST 9.03/ 8.49/ 2.46) (ดูตารางที่ 6.3 และภาพที่ 6.3)

บริบทคำพูดต่อเนื่องกลางประโยค กลุ่มวัยรุ่นจำนวน 2 คนเป็นเสียงกลางค่อนข้างสูงระดับ-ตก [443] (ผู้บอกภาษาคนที่ 1 ST 9.01/ 7.75/ 5.3 และผู้บอกภาษาคนที่ 2 ST 8.27/ 7.1/ 5.96) ในขณะที่ผู้บอกภาษาอีกหนึ่งคนเป็นเสียงกลางค่อนข้างสูง-ตกถึงกลางระดับ [433] (ผู้บอกภาษาคนที่ 3 ST 6.51/ 4.92/ 4.1) สำหรับกลุ่มผู้สูงอายุเป็นเสียงกลางระดับ [33] (ผู้บอกภาษาคนที่ 4 ST 5.25/ 4.6) กลางค่อนข้างสูง-ตก [42] (ผู้บอกภาษาคนที่ 6 ST 8.27/ 3.86) และกลางค่อนข้างสูงระดับ-ตก [443] (ผู้บอกภาษาคนที่ 5 ST 10.52/ 8.88/ 5.45) (ดูตารางที่ 6.3 และภาพที่ 6.3)

บริบทคำพูดต่อเนื่องทำยประโยค กลุ่มวัยรุ่นเป็นเสียงกลางระดับ-ตก [332] (ผู้บอกภาษาคนที่ 2 ST 6.22/ 4.4/ 2.07) กลางค่อนข้างสูง-ตก [42] (ผู้บอกภาษาคนที่ 3 ST 5.09/ 1.53) และกลางค่อนข้างสูงระดับ-ตก [442] (ผู้บอกภาษาคนที่ 1 ST 7.91/ 6.96/ 2.43) สำหรับผู้บอกภาษากลุ่มผู้สูงอายุเป็นเสียงกลาง-ตก [32] (ผู้บอกภาษาคนที่ 4 ST 7.44/ 2.59) กลางค่อนข้างสูง-ตก [42] (ผู้บอกภาษาคนที่ 6 ST 8.38/ 3.55) และกลางค่อนข้างสูงระดับ-ตก [442] (ผู้บอกภาษาคนที่ 5 ST 10.31/ 8.64/ 2.66) (ดูตารางที่ 6.3 และภาพที่ 6.3)

ตารางที่ 6.3 ตารางแสดงสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ที่ 6 สูง-ตกในสามบริบทของผู้บอกภาษากลุ่มวัยรุ่นและกลุ่มผู้สูงอายุ

บริบท	กลุ่ม	ผู้บอกภาษา	สัญลักษณ์ของวรรณยุกต์
คำพูดเดี่ยว	วัยรุ่น	คนที่ 1	กลางค่อนข้างสูงระดับ-ตก [442]
		คนที่ 2	กลางระดับ-ตก [332]
		คนที่ 3	กลางค่อนข้างสูง-ตก [42]
	สูงอายุ	คนที่ 1	กลางค่อนข้างสูง-ตก [42]
		คนที่ 2	กลางระดับ-ตก [332]
		คนที่ 3	กลางค่อนข้างสูงระดับ-ตก [442]
คำพูดต่อเนื่อง กลางประโยค	วัยรุ่น	คนที่ 1	กลางค่อนข้างสูงระดับ-ตก [443]
		คนที่ 2	กลางค่อนข้างสูงระดับ-ตก [443]
		คนที่ 3	กลางค่อนข้างสูง-ตกถึงกลางระดับ [433]
	สูงอายุ	คนที่ 1	กลางระดับ [33]
		คนที่ 2	กลางค่อนข้างสูงระดับ-ตก [443]
		คนที่ 3	กลางค่อนข้างสูง-ตก [42]
คำพูดต่อเนื่อง ท้ายประโยค	วัยรุ่น	คนที่ 1	กลางค่อนข้างสูงระดับ-ตก [442]
		คนที่ 2	กลางระดับ-ตก [332]
		คนที่ 3	กลางค่อนข้างสูง-ตก [42]
	สูงอายุ	คนที่ 1	กลาง-ตก [32]
		คนที่ 2	กลางค่อนข้างสูงระดับ-ตก [442]
		คนที่ 3	กลางค่อนข้างสูง-ตก [42]

ภาพที่ 6.3 กราฟแสดงสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ที่ 6 สูง-ตกในสามบริบทของผู้บอกรายกลุ่ม วัยรุ่นและกลุ่มผู้สูงอายุ

6.1.2 วรรณยุกต์เปลี่ยนระดับในคำตายสระเสียงสั้น

6.1.2.1 วรรณยุกต์ที่ 1 กลาง-ขึ้น

เมื่อเปรียบเทียบเสียงวรรณยุกต์ที่ปรากฏในข้อมูลของกลุ่มวัยรุ่นและกลุ่มผู้สูงอายุทั้งในบริบทคำพูดเดี่ยว คำพูดต่อเนื่องกลางประโยค และคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยค พบว่ามีลักษณะใกล้เคียงกัน คือ บริบทคำพูดต่อเนื่องกลางประโยคและบริบทคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยคผู้บอกภาษาทั้ง 2 กลุ่มมี 3 ลักษณะเท่ากัน ในบริบทคำพูดเดี่ยว กลุ่มวัยรุ่นมี 1 ลักษณะ ส่วนกลุ่มผู้สูงอายุมี 2 ลักษณะ

ส่วนสัทลักษณะของวรรณยุกต์ในผู้บอกภาษาทั้ง 2 กลุ่มสังเกตได้ว่ามีสัทลักษณะที่คล้ายคลึงกันทุกบริบท คือ มีจุดเริ่มต้นที่ระดับกลางถึงกลางค่อนข้างสูงและมีการขึ้นของเสียงจนถึงจุดสิ้นสุดในระดับกลางค่อนข้างสูงถึงระดับสูงในทุกบริบท แต่ในบริบทคำพูดเดี่ยวและบริบทคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยค สัทลักษณะของผู้บอกภาษากลุ่มวัยรุ่นอยู่ในระดับสูงกว่ากลุ่มผู้สูงอายุเล็กน้อย ส่วนบริบทคำพูดต่อเนื่องกลางประโยคสัทลักษณะอยู่ในระดับใกล้เคียงกันและมีการคงระดับมากกว่าบริบทคำพูดเดี่ยวและคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยค

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 1 คำตายสระเสียงสั้น สัทลักษณะที่ปรากฏบ่อยทั้งในผู้บอกภาษากลุ่มวัยรุ่นกับกลุ่มผู้สูงอายุ ได้แก่ เสียงกลาง-ขึ้นถึงกลางค่อนข้างสูงระดับ [344] กับเสียงกลางค่อนข้างสูงระดับ [44] ในบริบทคำพูดต่อเนื่องกลางประโยคและเสียงกลางค่อนข้างสูงระดับ [44] กับเสียงกลางระดับ-ขึ้น [334] ในบริบทคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยค ดังรายละเอียดต่อไปนี้

บริบทคำพูดเดี่ยว กลุ่มวัยรุ่นเป็นเสียงกลางค่อนข้างสูงระดับ [44] (ผู้บอกภาษาคนที่ 1 ST 8/ 9.38 ผู้บอกภาษาคนที่ 2 ST 6.32/ 6.79 และผู้บอกภาษาคนที่ 3 ST 5.6/ 6.69) สำหรับกลุ่มผู้สูงอายุจำนวน 2 คนเป็นเสียงกลางค่อนข้างสูงระดับ-ขึ้น [445] (ผู้บอกภาษาคนที่ 4 ST 9.87/ 10.65/ 13.07 และผู้บอกภาษาคนที่ 6 ST 9.79/ 9.97/ 10.92) ในขณะที่ผู้บอกภาษาอีกหนึ่งคนเป็นเสียงกลาง-ขึ้นถึงกลางค่อนข้างสูงระดับ [344] (ผู้บอกภาษาคนที่ 5 ST 7.64/ 8.58/ 9.6) (ดูตารางที่ 6.4 และภาพที่ 6.4)

บริบทคำพูดต่อเนื่องกลางประโยค กลุ่มวัยรุ่นเป็นเสียงกลาง-ขึ้นถึงกลางค่อนข้างสูงระดับ [344] (ผู้บอกภาษาคนที่ 2 ST 6.1/ 6.8/ 6.89) กลางค่อนข้างสูงระดับ [44] (ผู้บอกภาษาคนที่ 3 ST 6.01/ 5.94) และกลางค่อนข้างสูง-ขึ้นถึงสูงระดับ [455] (ผู้บอกภาษาคนที่ 1 ST 9.45/ 9.63/ 10.2) สำหรับกลุ่มผู้สูงอายุเป็นเสียงกลาง-ขึ้นถึงกลางค่อนข้างสูงระดับ [344] (ผู้บอกภาษา

คนที่ 4 ST 8.4/ 9.34/ 9.52) กลางค่อนข้างสูงระดับ [44] (ผู้บอกภาษาคนที่ 6 ST 7.78/ 8.77) และสูงระดับ [55] (ผู้บอกภาษาคนที่ 5 ST 11.61/ 12.88) (ดูตารางที่ 6.4 และภาพที่ 6.4)

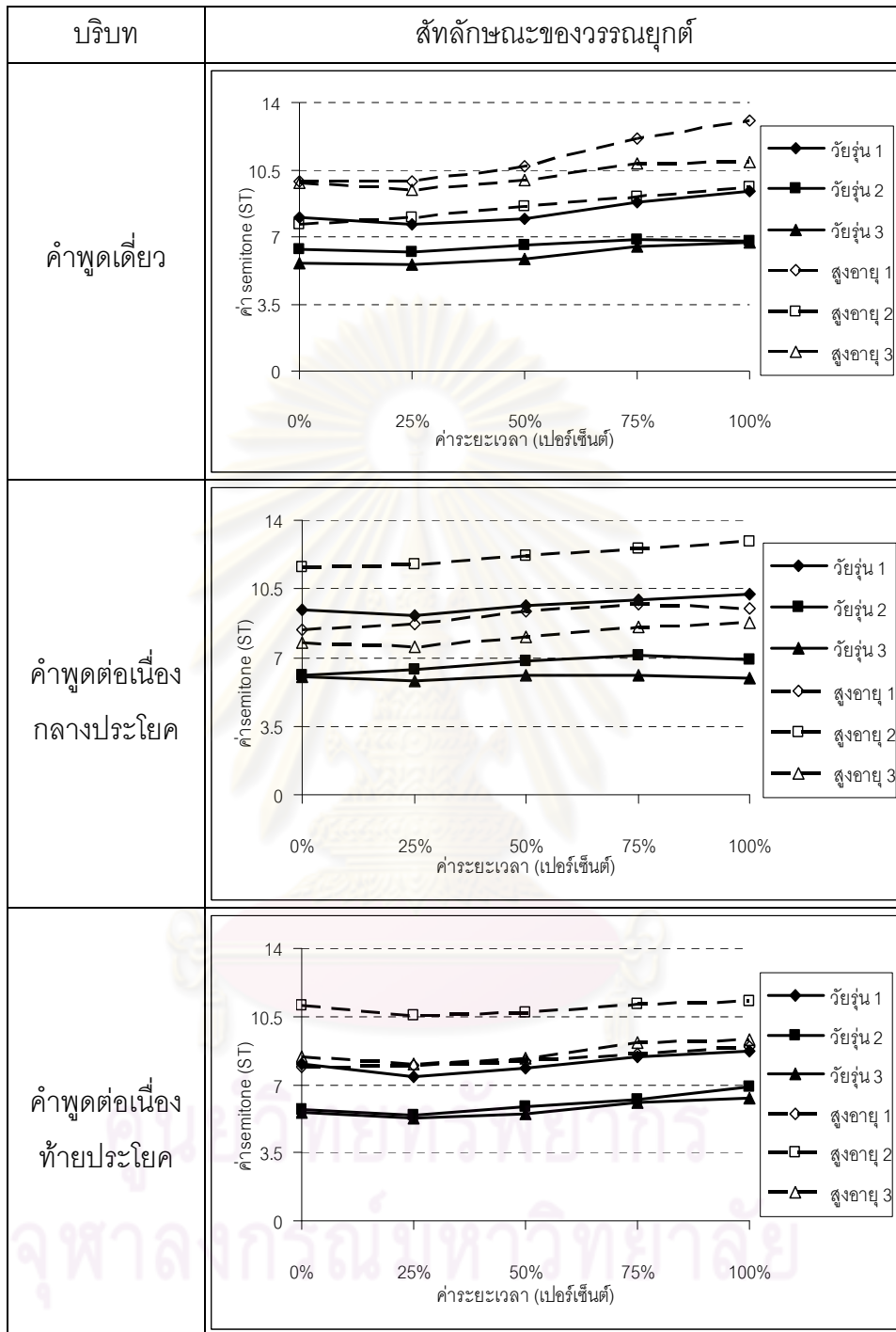
บริบทคำพูดต่อเนื่องทำยประโยค กลุ่มวัยรุ่นจำนวน 2 คนเป็นเสียงกลางค่อนข้างสูงระดับ [44] (ผู้บอกภาษาคนที่ 1 ST 8.03/ 8.7 และผู้บอกภาษาคนที่ 3 ST 5.57/ 6.3) ในขณะที่ผู้บอกภาษาอีกหนึ่งคนเป็นเสียงกลางระดับ-ขึ้น [334] (ผู้บอกภาษาคนที่ 2 ST 5.74/ 5.84/ 6.89) สำหรับกลุ่มผู้สูงอายุจำนวน 2 คนเป็นเสียงกลางค่อนข้างสูงระดับ [44] (ผู้บอกภาษาคนที่ 5 ST 11.07/ 11.27 และผู้บอกภาษาคนที่ 6 ST 8.44/ 9.31) ในขณะที่ผู้บอกภาษาอีกหนึ่งคนเป็นเสียงกลางระดับ-ขึ้น [334] (ผู้บอกภาษาคนที่ 4 ST 7.9/ 8.23/ 8.97) (ดูตารางที่ 6.4 และภาพที่ 6.4)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 6.4 ตารางแสดงสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ที่ 1 กลาง-ขึ้นในคำตายสระเสียงสั้นในสามบริบทของผู้บอกภาษากลุ่มวัยรุ่นและกลุ่มผู้สูงอายุ

บริบท	กลุ่ม	ผู้บอกภาษา	สัญลักษณ์ของวรรณยุกต์
คำพูดเดี่ยว	วัยรุ่น	คนที่ 1	กลางค่อนข้างสูงระดับ [44]
		คนที่ 2	กลางค่อนข้างสูงระดับ [44]
		คนที่ 3	กลางค่อนข้างสูงระดับ [44]
	สูงอายุ	คนที่ 1	กลางค่อนข้างสูงระดับ-ขึ้น [445]
		คนที่ 2	กลาง-ขึ้นถึงกลางค่อนข้างสูงระดับ [344]
		คนที่ 3	กลางค่อนข้างสูงระดับ-ขึ้น [445]
คำพูดต่อเนื่อง กลางประโยค	วัยรุ่น	คนที่ 1	กลางค่อนข้างสูง-ขึ้นถึงสูงระดับ [455]
		คนที่ 2	กลาง-ขึ้นถึงกลางค่อนข้างสูงระดับ [344]
		คนที่ 3	กลางค่อนข้างสูงระดับ [44]
	สูงอายุ	คนที่ 1	กลาง-ขึ้นถึงกลางค่อนข้างสูงระดับ [344]
		คนที่ 2	สูงระดับ [55]
		คนที่ 3	กลางค่อนข้างสูงระดับ [44]
คำพูดต่อเนื่อง ท้ายประโยค	วัยรุ่น	คนที่ 1	กลางค่อนข้างสูงระดับ [44]
		คนที่ 2	กลางระดับ-ขึ้น [334]
		คนที่ 3	กลางค่อนข้างสูงระดับ [44]
	สูงอายุ	คนที่ 1	กลางระดับ-ขึ้น [334]
		คนที่ 2	กลางค่อนข้างสูงระดับ [44]
		คนที่ 3	กลางค่อนข้างสูงระดับ [44]

ภาพที่ 6.4 กราฟแสดงสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ที่ 1 กลาง-ขึ้นในคำตายสระเสียงสั้นในสามบริบทของผู้บอกภาษากลุ่มวัยรุ่นและกลุ่มผู้สูงอายุ

เมื่อเปรียบเทียบสัทลักษณะของวรรณยุกต์เปลี่ยนระดับทั้งคำเป็นและคำตายสระเสียงสั้นของผู้บอกภาษากลุ่มวัยรุ่นและกลุ่มผู้สูงอายุ ได้แก่ วรรณยุกต์ที่ 1 กลาง-ขึ้น วรรณยุกต์ที่ 5 กลาง-ตก และวรรณยุกต์ที่ 6 สูง-ตก สามารถสรุปได้ว่าผู้บอกภาษาทั้ง 2 กลุ่มมีจำนวนสัทลักษณะของวรรณยุกต์ใกล้เคียงกันทั้งในบริบทคำพูดเดี่ยว คำพูดต่อเนื่องกลางประโยค และคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยคและมีสัทลักษณะของวรรณยุกต์คล้ายคลึงกันทุกบริบทด้วย

6.2 วรรณยุกต์ระดับ

6.2.1 วรรณยุกต์ระดับในคำเป็นและคำตายสระเสียงยาว

6.2.1.1 วรรณยุกต์ที่ 2 กลางระดับ

เมื่อเปรียบเทียบเสียงวรรณยุกต์ที่ปรากฏในข้อมูลของกลุ่มวัยรุ่นและกลุ่มผู้สูงอายุทั้งในบริบทคำพูดเดี่ยว คำพูดต่อเนื่องกลางประโยค และคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยค พบว่ามีลักษณะใกล้เคียงกัน คือ ในบริบทคำพูดเดี่ยวและในบริบทคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยคกลุ่มผู้สูงอายุมี 3 ลักษณะและกลุ่มวัยรุ่นมี 2 ลักษณะ ในบริบทคำพูดต่อเนื่องกลางประโยคกลุ่มวัยรุ่นมี 3 ลักษณะ ส่วนกลุ่มผู้สูงอายุมี 2 ลักษณะ

ส่วนสัทลักษณะของวรรณยุกต์ในผู้บอกภาษาทั้ง 2 กลุ่มสังเกตได้ว่ามีสัทลักษณะที่คล้ายคลึงกันทุกบริบท คือ ในทุกบริบทสัทลักษณะของกลุ่มวัยรุ่นมีการคงระดับและมีการขึ้นของเสียงในจุดสิ้นสุดของเสียงเล็กน้อย ในขณะที่สัทลักษณะของกลุ่มผู้สูงอายุมีการขึ้นของเสียงในช่วงต้นและตกในจุดสิ้นสุดของเสียงเล็กน้อย ความแตกต่างของเสียงวรรณยุกต์ของกลุ่มวัยรุ่นและกลุ่มผู้สูงอายุดังกล่าวอาจเป็นการได้รับอิทธิพลจากภาษาไทยถิ่นอื่นๆ ซึ่งผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์ในข้อ 6.3

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 2 สัทลักษณะที่ปรากฏบ่อยทั้งในผู้บอกภาษากลุ่มวัยรุ่นกับกลุ่มผู้สูงอายุ ได้แก่ เสียงกลางระดับ [33] ในบริบทคำพูดต่อเนื่องกลางประโยคและในบริบทคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยค ดังรายละเอียดต่อไปนี้

บริบทคำพูดเดี่ยว กลุ่มวัยรุ่นจำนวน 2 คนเป็นเสียงกลางระดับ [33] (ผู้บอกภาษาคนที่ 2 ST 4.51/ 4.52 และผู้บอกภาษาคนที่ 3 ST 4.89/ 4.24) ในขณะที่ผู้บอกภาษาอีกคนหนึ่งเป็นเสียงกลาง-ตก-ขึ้น [434] (ผู้บอกภาษาคนที่ 1 ST 7.51/ 8.36) สำหรับกลุ่มผู้สูงอายุเป็นเสียงกลาง-ขึ้น-ตก [343] (ผู้บอกภาษาคนที่ 4 ST 8.5/ 9.2/ 7.57) กลาง-ขึ้นถึงกลางค่อนข้างสูงระดับ

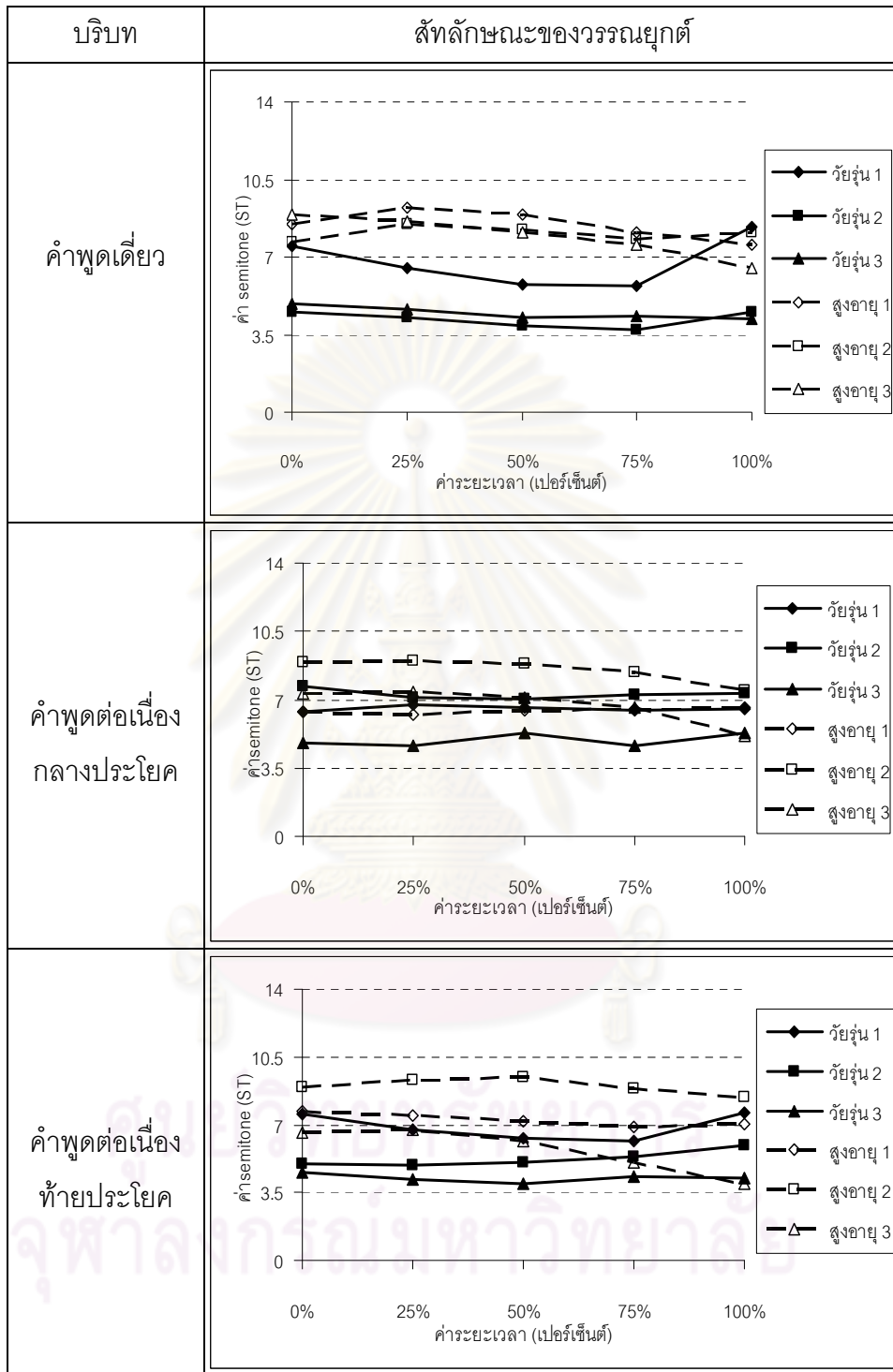
[344] (ผู้บอกภาษาคนที่ 5 ST 7.71/ 8.5/ 8.14) และกลางค่อนข้างสูง-ตก [43] (ผู้บอกภาษาคนที่ 6 ST 8.91/ 6.48) (ดูตารางที่ 6.5 และภาพที่ 6.5)

บริบทคำพูดต่อเนื่องกลางประโยค กลุ่มวัยรุ่นเป็นเสียงกลางระดับ [33] (ผู้บอกภาษาคนที่ 1 ST 6.39/ 6.51) กลาง-ขึ้น [34] (ผู้บอกภาษาคนที่ 3 ST 4.79/ 5.32) และกลางค่อนข้างสูงระดับ [44] (ผู้บอกภาษาคนที่ 2 ST 7.66/ 7.3) สำหรับกลุ่มผู้สูงอายุ 2 คนเป็นเสียงกลางระดับ [33] (ผู้บอกภาษาคนที่ 4 ST 6.4/ 6.63 และผู้บอกภาษาคนที่ 6 ST 7.33/ 5.17) ในขณะที่ผู้บอกภาษาอีกคนหนึ่งเป็นเสียงกลางค่อนข้างสูง-ตก [43] (ผู้บอกภาษาคนที่ 5 ST 8.95/ 7.47) (ดูตารางที่ 6.5 และภาพที่ 6.5)

บริบทคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยค กลุ่มวัยรุ่น 2 คนเป็นเสียงกลางระดับ [33] (ผู้บอกภาษาคนที่ 2 ST 4.97/ 5.95 และผู้บอกภาษาคนที่ 3 ST 4.58/ 4.22) ในขณะที่ผู้บอกภาษาอีกคนหนึ่งเป็นเสียงกลางค่อนข้างสูง-ตก-ขึ้น [434] (ผู้บอกภาษาคนที่ 1 ST 7.58/ 6.17/ 7.62) สำหรับกลุ่มผู้สูงอายุเป็นเสียงกลางระดับ [33] (ผู้บอกภาษาคนที่ 4 ST 7.7/ 7.01) กลาง-ตก [32] (ผู้บอกภาษาคนที่ 6 ST 6.6/ 3.94) และกลางค่อนข้างสูงระดับ [44] (ผู้บอกภาษาคนที่ 5 ST 8.93/ 8.45) (ดูตารางที่ 6.5 และภาพที่ 6.5)

ตารางที่ 6.5 ตารางแสดงสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ที่ 2 กลางระดับในสามบริบทของผู้บอกภาษา กลุ่มวัยรุ่นและกลุ่มผู้สูงอายุ

บริบท	กลุ่ม	ผู้บอกภาษา	สัญลักษณ์ของวรรณยุกต์
คำพูดเดี่ยว	วัยรุ่น	คนที่ 1	กลาง-ตก-ขึ้น [434]
		คนที่ 2	กลางระดับ [33]
		คนที่ 3	กลางระดับ [33]
	สูงอายุ	คนที่ 1	กลาง-ขึ้น-ตก [343]
		คนที่ 2	กลาง-ขึ้นถึงกลางค่อนข้างสูงระดับ [344]
		คนที่ 3	กลางค่อนข้างสูง-ตก [43]
คำพูดต่อเนื่อง กลางประโยค	วัยรุ่น	คนที่ 1	กลางระดับ [33]
		คนที่ 2	กลางค่อนข้างสูงระดับ [44]
		คนที่ 3	กลาง-ขึ้น [34]
	สูงอายุ	คนที่ 1	กลางระดับ [33]
		คนที่ 2	กลางค่อนข้างสูง-ตก [43]
		คนที่ 3	กลางระดับ [33]
คำพูดต่อเนื่อง ท้ายประโยค	วัยรุ่น	คนที่ 1	กลางค่อนข้างสูง-ตก-ขึ้น [434]
		คนที่ 2	กลางระดับ [33]
		คนที่ 3	กลางระดับ [33]
	สูงอายุ	คนที่ 1	กลางระดับ [33]
		คนที่ 2	กลางค่อนข้างสูงระดับ [44]
		คนที่ 3	กลาง-ตก [32]

ภาพที่ 6.5 สัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ที่ 2 กลางระดับคำเป็นในสามบริบทของผู้บอกภาษาทั้ง 6 คน

6.2.1.2 วรรณยุกต์ที่ 3 ต่ำระดับ

เมื่อเปรียบเทียบเสียงวรรณยุกต์ที่ปรากฏในข้อมูลของกลุ่มวัยรุ่นและกลุ่มผู้สูงอายุทั้งในบริบทคำพูดเดี่ยว คำพูดต่อเนื่องกลางประโยค และคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยค พบว่ามีลักษณะใกล้เคียงกัน คือ ในคำเป็นบริบทคำพูดเดี่ยวของผู้บอกภาษาทั้ง 2 กลุ่มมี 3 ลักษณะเท่ากัน ในบริบทคำพูดต่อเนื่องกลางประโยคและบริบทคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยคกลุ่มวัยรุ่นมี 3 ลักษณะ ส่วนกลุ่มผู้สูงอายุมี 2 ลักษณะ สำหรับคำตายสระเสียงยาวในบริบทคำพูดเดี่ยวกลุ่มวัยรุ่นมี 3 ลักษณะ ส่วนกลุ่มผู้สูงอายุมี 2 ลักษณะ ในบริบทคำพูดต่อเนื่องกลางประโยคและบริบทคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยคผู้บอกภาษาทั้ง 2 กลุ่มมี 3 ลักษณะเท่ากัน

ส่วนสัทลักษณะของวรรณยุกต์ในผู้บอกภาษาทั้ง 2 กลุ่มสังเกตได้ว่ามีสัทลักษณะที่คล้ายคลึงกันทุกบริบท คือ มีจุดเริ่มต้นของเสียงในระดับกลางเป็นส่วนใหญ่ จากนั้นมีเสียงตกเล็กน้อยที่จุดเริ่มต้นของเสียงและมีการคงระดับของเสียง เมื่อถึงจุดสิ้นสุดของเสียงมีการคงระดับของเสียงของผู้บอกภาษาทั้ง 2 กลุ่มเช่นเดียวกัน

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 3 คำเป็น สัทลักษณะที่ปรากฏบ่อยทั้งในผู้บอกภาษากลุ่มวัยรุ่นกับกลุ่มผู้สูงอายุ ได้แก่ เสียงกลาง-ตกถึงกลางค่อนข้างต่ำระดับ [322] กลาง-ตก-ขึ้น [323] กับกลางระดับ [33] ในบริบทคำพูดเดี่ยวและเสียงกลาง-ตกถึงกลางค่อนข้างต่ำระดับ [322] ในบริบทคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยค สำหรับเสียงวรรณยุกต์ที่ 3 ในคำตายสระเสียงยาว สัทลักษณะที่ปรากฏบ่อยทั้งในผู้บอกภาษากลุ่มวัยรุ่นกับกลุ่มผู้สูงอายุ ได้แก่ เสียงกลางระดับ-ตก [332] ในบริบทคำพูดเดี่ยว ดังรายละเอียดต่อไปนี้

บริบทคำพูดเดี่ยวคำเป็น กลุ่มวัยรุ่นเป็นเสียงกลาง-ตกถึงกลางค่อนข้างต่ำระดับ [322] (ผู้บอกภาษาคนที่ 2 ST 4.29/ 2.77/ 3.25) เสียงกลาง-ตก-ขึ้น [323] (ผู้บอกภาษาคนที่ 1 ST 6.35/ 3.63/ 6.32) และเสียงกลางระดับ [33] (ผู้บอกภาษาคนที่ 3 ST 4.64/ 3.19) คำตายสระเสียงยาวเป็นเสียงกลางค่อนข้างต่ำระดับ [22] (ผู้บอกภาษาคนที่ 2 ST 3.45/ 2.29) กลางระดับ-ตก [332] (ผู้บอกภาษาคนที่ 3 ST 4.3/ 3.4/ 2.61) และกลางค่อนข้างสูง-ตก [42] (ผู้บอกภาษาคนที่ 1 ST 6.8/ 3.85) (ดูตารางที่ 6.6, 6.7 และภาพที่ 6.6, 6.7)

สำหรับกลุ่มผู้สูงอายุคำเป็นเป็นเสียงกลาง-ตกถึงกลางค่อนข้างต่ำระดับ [322] (ผู้บอกภาษาคนที่ 5 ST 5.09/ 4.33/ 4.32) เสียงกลาง-ตก-ขึ้น [323] (ผู้บอกภาษาคนที่ 4 ST 7.9/ 4.7/ 5.42) และเสียงกลางระดับ [33] (ผู้บอกภาษาคนที่ 6 ST 6.91/ 5.27) คำตายสระเสียงยาวเป็นเสียงกลางระดับ [33] (ผู้บอกภาษาคนที่ 5 ST 5.72/ 5.37 และผู้บอกภาษาคนที่ 6 ST 7.1/

4.91) และผู้บอกภาษาอีกคนหนึ่งเป็นเสียงกลางระดับ-ตก [332] (ผู้บอกภาษาคนที่ 4 ST 5.97/ 5.28/ 5.1) (ดูตารางที่ 6.6, 6.7 และภาพที่ 6.6, 6.7)

บริบทคำพูดต่อเนื่องกลางประโยค กลุ่มวัยรุ่น 1 คนเป็นเสียงกลางค่อนข้างสูง-ตกถึงกลางระดับ [433] ทั้งในคำเป็นและคำตายสระเสียงยาว (ผู้บอกภาษาคนที่ 1 ST 7.32/ 5.11/ 5.77 ในคำเป็นและ ST 7.77/ 6.22/ 5.66 ในคำตายสระเสียงยาว) และเป็นเสียงดังกล่าวในคำตายสระเสียงยาวเท่านั้นอีก 1 คน (ผู้บอกภาษาคนที่ 2 ST 7.01/ 5.78/ 4.48) ในคำเป็นผู้บอกภาษากลุ่มวัยรุ่นคนอื่นเป็นเสียงกลางค่อนข้างสูง-ตกถึงกลางค่อนข้างต่ำระดับ [422] (ผู้บอกภาษาคนที่ 2 ST 6.56/ 2.89/ 3.21) และเสียงกลางค่อนข้างสูง-ตก-ขึ้น [423] (ผู้บอกภาษาคนที่ 3 ST 5.01/ 2.88/ 3.39) และคำตายสระเสียงยาวเป็นเสียงกลางระดับ-ตก [332] (ผู้บอกภาษาคนที่ 3 ST 3.92/ 3.2/ 2.57) (ดูตารางที่ 6.6, 6.7 และภาพที่ 6.6, 6.7)

สำหรับกลุ่มผู้สูงอายุคำเป็น ผู้บอกภาษา 2 คนเป็นเสียงกลางค่อนข้างต่ำระดับ [22] (ผู้บอกภาษาคนที่ 4 ST 5.31/6.63 และผู้บอกภาษาคนที่ 5 ST 6.68/ 5.8) และผู้บอกภาษาอีกหนึ่งคนเป็นเสียงกลาง-ตก-ขึ้น [323] (ผู้บอกภาษาคนที่ 6 ST 6.25/ 4.26/ 4.53) คำตายสระเสียงยาว ผู้บอกภาษา 2 คนเป็นเสียงกลางระดับ [33] (ผู้บอกภาษาคนที่ 5 ST 6.98/ 5.46 และผู้บอกภาษาคนที่ 6 ST 5.9/ 4.74) ในขณะที่ผู้บอกภาษาอีกคนหนึ่งเป็นเสียงกลาง-ตกถึงกลางค่อนข้างต่ำระดับ [322] (ผู้บอกภาษาคนที่ 4 ST 5.25/ 4.59/ 4.29) (ดูตารางที่ 6.6, 6.7 และภาพที่ 6.6, 6.7)

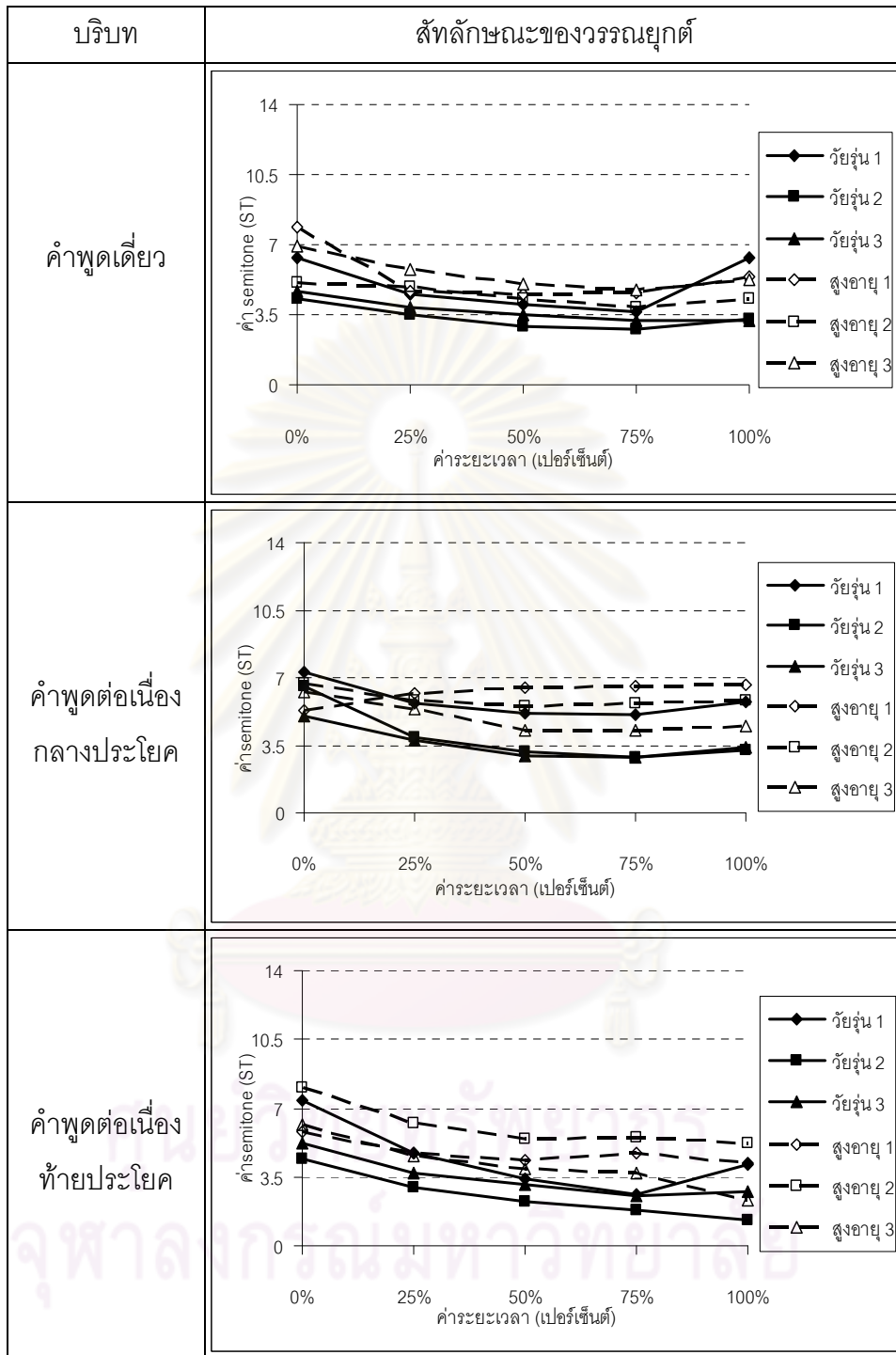
บริบทคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยคคำเป็น กลุ่มวัยรุ่นเป็นเสียงกลาง-ตกถึงกลางค่อนข้างต่ำระดับ [322] (ผู้บอกภาษาคนที่ 2 ST 4.46/ 3.24/ 1.34) กลางค่อนข้างสูง-ตก [42] (ผู้บอกภาษาคนที่ 3 ST 5.25/ 2.79) และกลางค่อนข้างสูง-ตก-ขึ้น [423] (ผู้บอกภาษาคนที่ 1 ST 7.37/ 2.64/ 4.14) และคำตายสระเสียงยาวเป็นเสียงกลางระดับ [31] (ผู้บอกภาษาคนที่ 3 ST 3.29/ 0.5) กลาง-ตกถึงกลางค่อนข้างต่ำระดับ [322] (ผู้บอกภาษาคนที่ 2 ST 4.83/ 2.86/ 1.77) และกลางค่อนข้างสูง-ตก [42] (ผู้บอกภาษาคนที่ 1 ST 7.24/ 3.57) (ดูตารางที่ 6.6, 6.7 และภาพที่ 6.6, 6.7)

สำหรับผู้สูงอายุ 1 คนเป็นเสียงกลาง-ตกถึงกลางค่อนข้างต่ำระดับ [322] ทั้งในคำเป็นและคำตายสระเสียงยาว (ผู้บอกภาษาคนที่ 6 ST 6.14/ 3.93/ 2.35 ในคำเป็นและ ST 5.29/ 4.31/ 2.8 ในคำตายสระเสียงยาว) และเป็นเสียงดังกล่าวในคำเป็นเท่านั้น 1 คน (ผู้บอกภาษาคนที่ 4 ST 5.83/ 4.35/ 4.19) ในคำเป็นผู้บอกภาษายังเป็นเสียงกลางระดับ [33] (ผู้บอกภาษาคนที่ 5 ST 8.04/ 5.24) และคำตายสระเสียงยาวเป็นเสียงกลางค่อนข้างต่ำระดับ-ตก [221]

(ผู้บอกภาษาคนที่ 4 ST 4.44/ 2.38/ 1.7) และกลางค่อนข้างสูง-ตกถึงกลางค่อนข้างต่ำระดับ [433] (ผู้บอกภาษาคนที่ 5 ST 8.32/ 7.59/ 6.77) (ดูตารางที่ 6.6, 6.7 และภาพที่ 6.6, 6.7)

ตารางที่ 6.6 ตารางแสดงสัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 3 ต่ำระดับคำเป็นในสามบริบทของผู้บอกภาษากลุ่มวัยรุ่นและกลุ่มผู้สูงอายุ

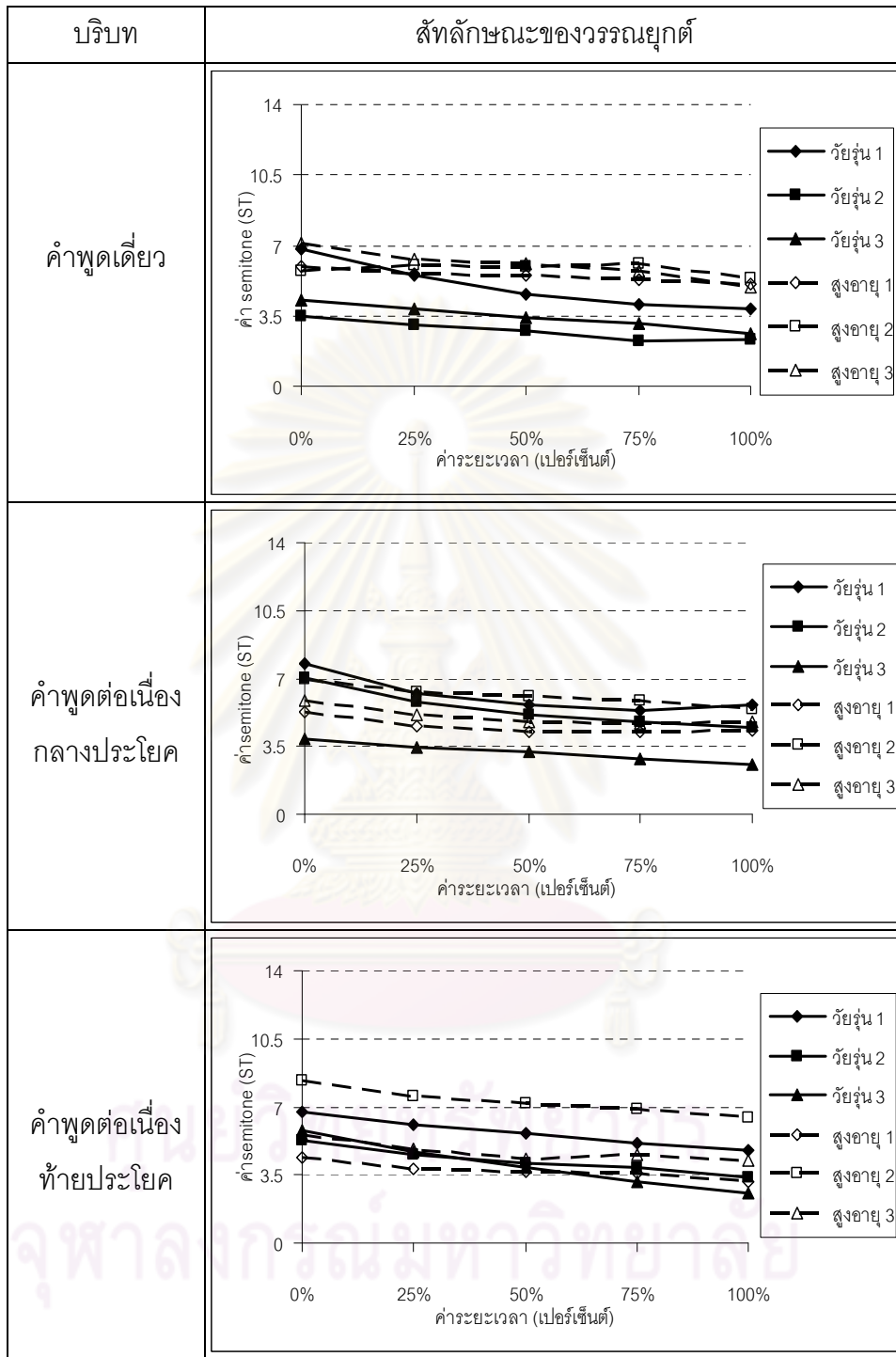
บริบท	กลุ่ม	ผู้บอกภาษา	สัทลักษณะของวรรณยุกต์
คำพูดเดี่ยว	วัยรุ่น	คนที่ 1	กลาง-ตก-ขึ้น [323]
		คนที่ 2	กลาง-ตกถึงกลางค่อนข้างต่ำระดับ [322]
		คนที่ 3	กลางระดับ [33]
	สูงอายุ	คนที่ 1	กลาง-ตก-ขึ้น [323]
		คนที่ 2	กลาง-ตกถึงกลางค่อนข้างต่ำระดับ [322]
		คนที่ 3	กลางระดับ [33]
คำพูดต่อเนื่อง กลางประโยค	วัยรุ่น	คนที่ 1	กลางค่อนข้างสูง-ตกถึงกลางระดับ [433]
		คนที่ 2	กลางค่อนข้างสูง-ตกถึงกลางค่อนข้างต่ำระดับ [422]
		คนที่ 3	กลางค่อนข้างสูง-ตก-ขึ้น [423]
	สูงอายุ	คนที่ 1	กลางค่อนข้างต่ำระดับ [22]
		คนที่ 2	กลางค่อนข้างต่ำระดับ [22]
		คนที่ 3	กลาง-ตก-ขึ้น [323]
คำพูดต่อเนื่อง ท้ายประโยค	วัยรุ่น	คนที่ 1	กลางค่อนข้างสูง-ตก-ขึ้น [423]
		คนที่ 2	กลาง-ตกถึงกลางค่อนข้างต่ำระดับ [322]
		คนที่ 3	กลางค่อนข้างสูง-ตก [42]
	สูงอายุ	คนที่ 1	กลาง-ตกถึงกลางค่อนข้างต่ำระดับ [322]
		คนที่ 2	กลางระดับ [33]
		คนที่ 3	กลาง-ตกถึงกลางค่อนข้างต่ำระดับ [322]

ภาพที่ 6.6 สัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ที่ 3 ต่ำระดับคำเป็นในสามบริบทของผู้บอกภาษากลุ่มวัยรุ่น และกลุ่มผู้สูงอายุ

ตารางที่ 6.7 ตารางแสดงสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ที่ 3 ต่ำระดับคำตายสระเสียงยาวในสามบริบทของผู้บอกภาษากลุ่มวัยรุ่นและกลุ่มผู้สูงอายุ

บริบท	กลุ่ม	ผู้บอกภาษา	สัญลักษณ์ของวรรณยุกต์
คำพูดเดี่ยว	วัยรุ่น	คนที่ 1	กลางค่อนข้างสูง-ตก [42]
		คนที่ 2	กลางค่อนข้างต่ำระดับ [22]
		คนที่ 3	กลางระดับ-ตก [332]
	สูงอายุ	คนที่ 1	กลางระดับ-ตก [332]
		คนที่ 2	กลางระดับ [33]
		คนที่ 3	กลางระดับ [33]
คำพูดต่อเนื่อง กลางประโยค	วัยรุ่น	คนที่ 1	กลางค่อนข้างสูง-ตกถึงกลางระดับ [433]
		คนที่ 2	กลางค่อนข้างสูง-ตกถึงกลางระดับ [433]
		คนที่ 3	กลางระดับ-ตก [332]
	สูงอายุ	คนที่ 1	กลาง-ตกถึงกลางค่อนข้างต่ำระดับ [322]
		คนที่ 2	กลางระดับ [33]
		คนที่ 3	กลางระดับ [33]
คำพูดต่อเนื่อง ท้ายประโยค	วัยรุ่น	คนที่ 1	กลางค่อนข้างสูง-ตก [42]
		คนที่ 2	กลาง-ตกถึงกลางค่อนข้างต่ำระดับ [322]
		คนที่ 3	กลางระดับ [31]
	สูงอายุ	คนที่ 1	กลางค่อนข้างต่ำระดับ-ตก [221]
		คนที่ 2	กลางค่อนข้างสูง-ตกถึงกลางค่อนข้างต่ำระดับ [433]
		คนที่ 3	กลาง-ตกถึงกลางค่อนข้างต่ำระดับ [322]

ภาพที่ 6.7 สัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ที่ 3 ต่ำระดับคำตายสระเสียงยาวในสามบริบทของผู้บอกภาษากลุ่มวิทยาลัยและกลุ่มผู้สูงอายุ

6.2.1.3 วรรณยุกต์ที่ 4 กลางค่อนข้างต่ำระดับ

เมื่อเปรียบเทียบเสียงวรรณยุกต์ที่ปรากฏในข้อมูลของกลุ่มวัยรุ่นและกลุ่มผู้สูงอายุทั้งในบริบทคำพูดเดี่ยว คำพูดต่อเนื่องกลางประโยค และคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยค พบว่ามีลักษณะใกล้เคียงกัน คือ คำเป็นในบริบทคำพูดเดี่ยวและบริบทคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยค กลุ่มวัยรุ่นมี 3 ลักษณะ ส่วนกลุ่มผู้สูงอายุมี 2 ลักษณะ ในบริบทคำพูดต่อเนื่องกลางประโยคมี 2 ลักษณะเท่ากัน ส่วนในคำตายสระเสียงยาวกลุ่มวัยรุ่นและกลุ่มผู้สูงอายุมี 3 ลักษณะเท่ากันในทุกบริบท

ส่วนสัทลักษณะของวรรณยุกต์ในผู้บอกภาษาทั้ง 2 กลุ่มสังเกตได้ว่ามีสัทลักษณะที่คล้ายคลึงกันทุกบริบท คือ ในบริบทคำพูดเดี่ยว ผู้บอกภาษาทั้ง 2 กลุ่มมีการใช้เสียงขึ้นในช่วงท้ายเล็กน้อย ในบริบทคำพูดต่อเนื่องกลางประโยคมีการตกในช่วงท้ายของเสียงเล็กน้อยและมีการตกในช่วงท้ายของเสียงในบริบทคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยคมากที่สุดทั้งในคำเป็นและคำตายสระเสียงยาว

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 คำเป็น สัทลักษณะที่ปรากฏบ่อยทั้งในผู้บอกภาษากลุ่มวัยรุ่นกับกลุ่มผู้สูงอายุ ได้แก่ เสียงกลางระดับ [33] ในบริบทคำพูดเดี่ยวคำพูดต่อเนื่องกลางประโยค และคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยค ในคำตายสระเสียงยาว สัทลักษณะที่ปรากฏบ่อยทั้งในผู้บอกภาษากลุ่มวัยรุ่นกับกลุ่มผู้สูงอายุ ได้แก่ เสียงกลางค่อนข้างสูง-ตกถึงกลางระดับ [433] ในบริบทคำพูดเดี่ยว และเสียงกลางค่อนข้างสูงระดับ [44] ในบริบทคำพูดต่อเนื่องกลางประโยค ดังรายละเอียดต่อไปนี้

บริบทคำพูดเดี่ยว กลุ่มวัยรุ่น 1 คนเป็นเสียงกลางค่อนข้างสูง-ตกถึงกลางระดับ [433] ทั้งในคำเป็นและคำตายสระเสียงยาว (ผู้บอกภาษาคนที่ 3 ST 5.25/ 4.01/ 4.2 ในคำเป็น และ ST 5.1/ 4.68/ 4.07 ในคำตายสระเสียงยาว) ส่วนผู้บอกภาษาอีกคนหนึ่งเป็นเสียงดังกล่าวในคำตายสระเสียงยาวเท่านั้น (ผู้บอกภาษาคนที่ 1 ST 8.79/ 6.38/ 6.12) ส่วนในคำเป็นผู้บอกภาษาคือคนอื่นเป็นเสียงกลางระดับ [33] (ผู้บอกภาษาคนที่ 2 ST 5.09/ 3.97) และกลางค่อนข้างสูง-ตกขึ้น [434] (ผู้บอกภาษาคนที่ 1 ST 7.45/ 5.35/ 7.44) และคำตายสระเสียงยาวเป็นเสียงกลางระดับ-ตก [332] (ผู้บอกภาษาคนที่ 2 ST 4.9/ 3.6/ 2.87) (ดูตารางที่ 6.8, 6.9 และภาพที่ 6.8, 6.9)

สำหรับผู้บอกภาษากลุ่มผู้สูงอายุ 2 คนเป็นเสียงกลางระดับ [33] ทั้งในคำเป็นและคำตายสระเสียงยาว (ผู้บอกภาษาคนที่ 4 ST 7.9/ 7.82 ในคำเป็นและ ST 7.21/ 7.29 ในคำตายสระเสียงยาวและผู้บอกภาษาคนที่ 5 ST 5.75/ 5.22 ในคำเป็นและ ST 6.28/ 5.41 ในคำตาย

สระเสียงยาว) ส่วนคำเป็นผู้ออกภาษาอีกคนหนึ่งเป็นเสียงกลางค่อนข้างสูงระดับ-ตก [443] (ผู้ออกภาษาคนที่ 6 ST 8.9/ 7.66/ 7.24) และคำตายสระเสียงยาวเป็นเสียงกลางค่อนข้างสูง-ตกถึงกลางระดับ [433] (ผู้ออกภาษาคนที่ 6 ST 7.91/ 7.29/ 6.67) (ดูตารางที่ 6.8, 6.9 และภาพที่ 6.8, 6.9)

บริบทคำพูดต่อเนื่องกลางประโยค กลุ่มวัยรุ่น 1 คนเป็นเสียงกลางระดับ [33] ทั้งในคำเป็นและคำตายสระเสียงยาว (ผู้ออกภาษาคนที่ 2 ST 6.18/ 5.04 ในคำเป็นและ ST 5.93/ 4.42 ในคำตายสระเสียงยาว) ส่วนคำเป็นผู้ออกภาษาคนอื่นเป็นเสียงกลางค่อนข้างสูงระดับ [44] (ผู้ออกภาษาคนที่ 1 ST 9.24/ 7.09 และผู้ออกภาษาคนที่ 3 ST 6.3/ 5.33) และคำตายสระเสียงยาวผู้ออกภาษาคนอื่นเป็นเสียงกลางค่อนข้างสูง-ตกถึงกลางระดับ [433] (ผู้ออกภาษาคนที่ 1 ST 7.9/ 6.31/ 5.99) และกลางค่อนข้างสูงระดับ [44] (ผู้ออกภาษาคนที่ 3 ST 6.96/ 5.49) (ดูตารางที่ 6.8, 6.9 และภาพที่ 6.8, 6.9)

สำหรับผู้ออกภาษากลุ่มผู้สูงอายุ 2 คนเป็นเสียงกลางระดับ [33] ในคำเป็น (ผู้ออกภาษาคนที่ 4 ST 7.54/6.35 และผู้ออกภาษาคนที่ 5 ST 7.55/ 6.24) และผู้ออกภาษาอีก 1 คนเป็นเสียงดังกล่าวในคำตายสระเสียงยาว (ผู้ออกภาษาคนที่ 6 ST 6.43/ 5.56) ส่วนคำเป็น ผู้ออกภาษาคนอื่นเป็นเสียงกลางค่อนข้างสูงระดับ-ตก [443] (ผู้ออกภาษาคนที่ 6 ST 7.57/ 6.86/ 5.96) และคำตายสระเสียงยาวเป็นเสียงกลางระดับ-ตก [332] (ผู้ออกภาษาคนที่ 4 ST 6.08/ 5.4/ 4.68) และกลางค่อนข้างสูงระดับ [44] (ผู้ออกภาษาคนที่ 5 ST 10.09/ 8.21) (ดูตารางที่ 6.8, 6.9 และภาพที่ 6.8, 6.9)

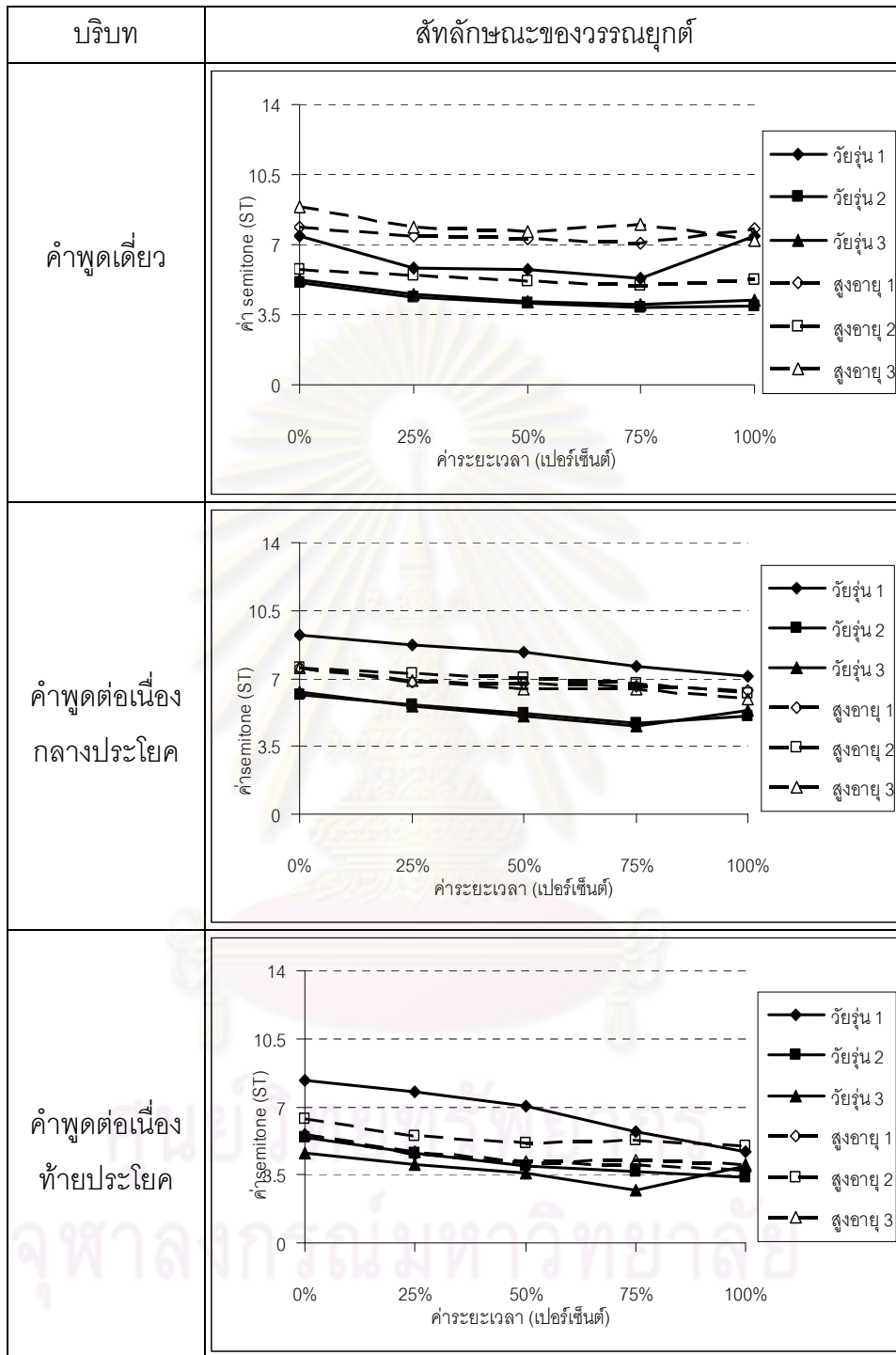
บริบทคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยค กลุ่มวัยรุ่น 1 คนเป็นเสียงกลางระดับ-ตก [332] ทั้งในคำเป็นและคำตายสระเสียงยาว (ผู้ออกภาษาคนที่ 2 ST 5.46/ 3.96/ 3.37 ในคำเป็นและ ST 5.31/ 3.86/ 3.36 ในคำตายสระเสียงยาว) ส่วนคำเป็นผู้ออกภาษาคนอื่นเป็นเสียงกลางระดับ [33] (ผู้ออกภาษาคนที่ 3 ST 4.64/ 3.96) และกลางค่อนข้างสูงระดับ-ตก [443] (ผู้ออกภาษาคนที่ 1 ST 8.37/ 7.04/ 4.68) และคำตายสระเสียงยาวเป็นเสียงกลางค่อนข้างสูง-ตก [42] (ผู้ออกภาษาคนที่ 3 ST 5.77/ 2.58) และกลางค่อนข้างสูง-ตกถึงกลางระดับ [433] (ผู้ออกภาษาคนที่ 1 ST 6.72/ 6.07/ 4.78) (ดูตารางที่ 6.8, 6.9 และภาพที่ 6.8, 6.9)

สำหรับกลุ่มผู้สูงอายุ 1 คนเป็นเสียงกลาง-ตกถึงกลางค่อนข้างต่ำระดับ [322] ทั้งในคำเป็นและคำตายสระเสียงยาว (ผู้ออกภาษาคนที่ 6 ST 5.54/ 4.21/ 4.04 ในคำเป็นและ ST 5.56/ 4.33/ 4.23 ในคำตายสระเสียงยาว) และผู้ออกภาษาอีก 1 คนเป็นเสียงดังกล่าวในคำเป็นเท่านั้น (ผู้ออกภาษาคนที่ 4 ST 5.55/ 4.52/ 3.71) ส่วนคำเป็นผู้ออกภาษาคนอื่นเป็นเสียงกลาง

ระดับ [33] (ผู้บอกภาษาคนที่ 5 ST 6.36/ 5.02) และในคำตายสระเสียงยาวผู้บอกภาษาคนอื่น เป็นเสียงกลางค่อนข้างต่ำระดับ [22] (ผู้บอกภาษาคนที่ 4 ST 4.38/ 3.15) และกลางค่อนข้างสูง- ตกลงถึงกลางระดับ [433] (ผู้บอกภาษาคนที่ 5 ST 8.34/ 7.53/ 6.46) (ดูตารางที่ 6.8, 6.9 และภาพที่ 6.8, 6.9)

ตารางที่ 6.8 ตารางแสดงสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ที่ 4 กลางค่อนข้างต่ำระดับคำเป็นในสาม บริบทของผู้บอกภาษากลุ่มวัยรุ่นและกลุ่มผู้สูงอายุ

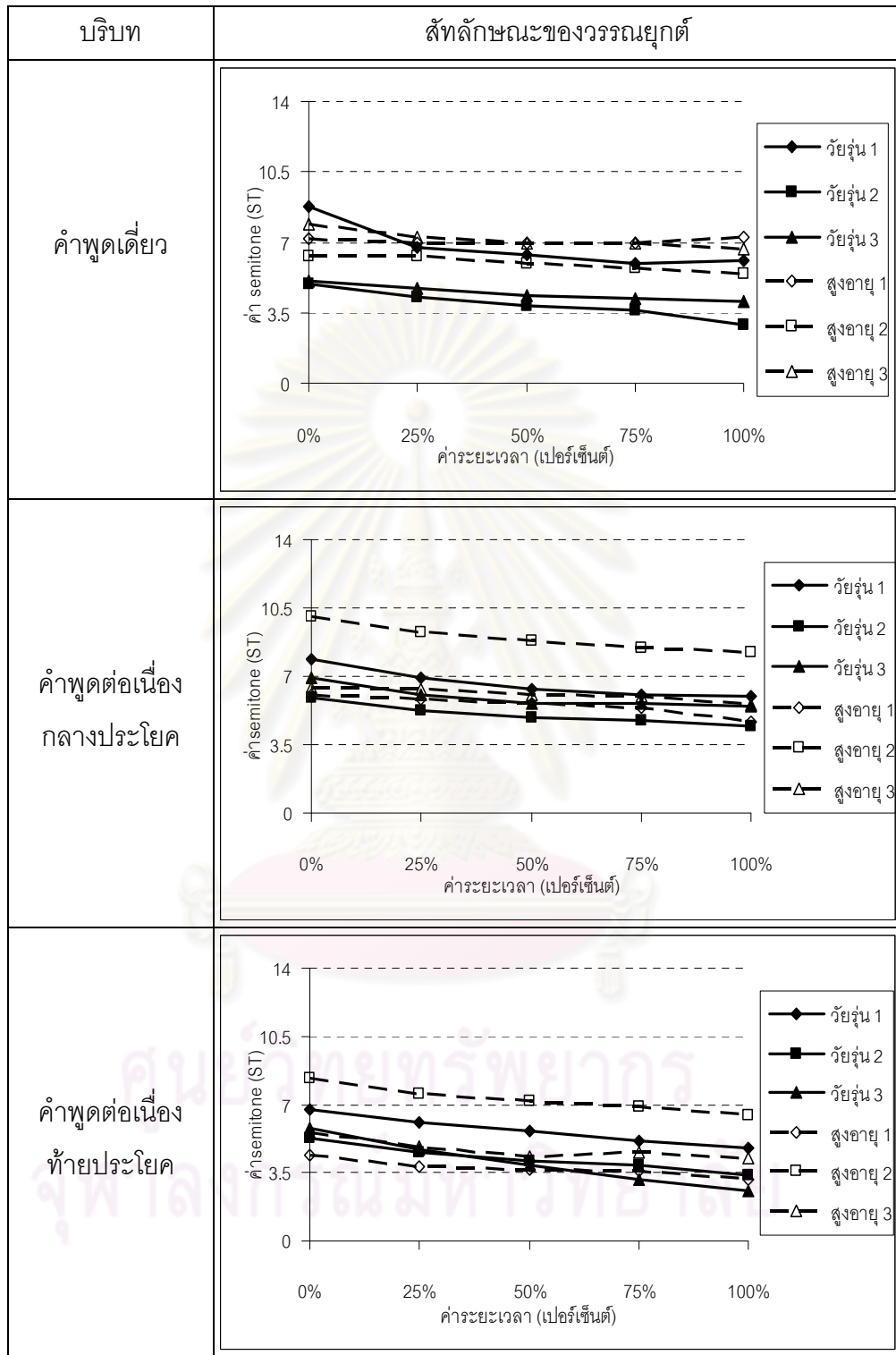
บริบท	กลุ่ม	ผู้บอกภาษา	สัญลักษณ์ของวรรณยุกต์
คำพูดเดี่ยว	วัยรุ่น	คนที่ 1	กลางค่อนข้างสูง-ตก-ขึ้น [434]
		คนที่ 2	กลางระดับ [33]
		คนที่ 3	กลางค่อนข้างสูง-ตกลงถึงกลางระดับ [433]
	สูงอายุ	คนที่ 1	กลางระดับ [33]
		คนที่ 2	กลางระดับ [33]
		คนที่ 3	กลางค่อนข้างสูงระดับ-ตก [443]
คำพูดต่อเนื่อง กลางประโยค	วัยรุ่น	คนที่ 1	กลางค่อนข้างสูงระดับ [44]
		คนที่ 2	กลางระดับ [33]
		คนที่ 3	กลางค่อนข้างสูงระดับ [44]
	สูงอายุ	คนที่ 1	กลางระดับ [33]
		คนที่ 2	กลางระดับ [33]
		คนที่ 3	กลางค่อนข้างสูงระดับ-ตก [443]
คำพูดต่อเนื่อง ท้ายประโยค	วัยรุ่น	คนที่ 1	กลางค่อนข้างสูงระดับ-ตก [443]
		คนที่ 2	กลางระดับ-ตก [332]
		คนที่ 3	กลางระดับ [33]
	สูงอายุ	คนที่ 1	กลาง-ตกลงถึงกลางค่อนข้างต่ำระดับ [322]
		คนที่ 2	กลางระดับ [33]
		คนที่ 3	กลาง-ตกลงถึงกลางค่อนข้างต่ำระดับ [322]

ภาพที่ 6.8 สัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ที่ 4 กลางค่อนข้างต่ำระดับคำเป็นในสามบริบทของผู้บอก
ภาษากลุ่มวัยรุ่นและกลุ่มผู้สูงอายุ

ตารางที่ 6.9 ตารางแสดงสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ที่ 4 กลางค่อนข้างต่ำระดับคำตายสระเสียงยาวในสามบริบทของผู้บอกภาษากลุ่มวัยรุ่นและกลุ่มผู้สูงอายุ

บริบท	กลุ่ม	ผู้บอกภาษา	สัญลักษณ์ของวรรณยุกต์
คำพูดเดี่ยว	วัยรุ่น	คนที่ 1	กลางค่อนข้างสูง-ตกถึงกลางระดับ [433]
		คนที่ 2	กลางระดับ-ตก [332]
		คนที่ 3	กลางค่อนข้างสูง-ตกถึงกลางระดับ [433]
	สูงอายุ	คนที่ 1	กลางระดับ [33]
		คนที่ 2	กลางระดับ [33]
		คนที่ 3	กลางค่อนข้างสูง-ตกถึงกลางระดับ [433]
คำพูดต่อเนื่อง กลางประโยค	วัยรุ่น	คนที่ 1	กลางค่อนข้างสูง-ตกถึงกลางระดับ [433]
		คนที่ 2	กลางระดับ [33]
		คนที่ 3	กลางค่อนข้างสูงระดับ [44]
	สูงอายุ	คนที่ 1	กลางระดับ-ตก [332]
		คนที่ 2	กลางค่อนข้างสูงระดับ [44]
		คนที่ 3	กลางระดับ [33]
คำพูดต่อเนื่อง ท้ายประโยค	วัยรุ่น	คนที่ 1	กลางค่อนข้างสูง-ตกถึงกลางระดับ [433]
		คนที่ 2	กลางระดับ-ตก [332]
		คนที่ 3	กลางค่อนข้างสูง-ตก [42]
	สูงอายุ	คนที่ 1	กลางค่อนข้างต่ำระดับ [22]
		คนที่ 2	กลางค่อนข้างสูง-ตกถึงกลางระดับ [433]
		คนที่ 3	กลาง-ตกถึงกลางค่อนข้างต่ำระดับ [322]

ภาพที่ 6.9 สัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ที่ 4 กลางค่อนข้างต่ำระดับคำตายเสียงยาวในสามบริบทของผู้ออกภาษากลุ่มวิทยาลัยและกลุ่มผู้สูงอายุ

6.2.2 เปรียบเทียบสัทลักษณะของวรรณยุกต์ระดับคำตายสระเสียงสั้น

6.2.2.1 วรรณยุกต์ที่ 4 กลางค่อนข้างต่ำระดับ

เมื่อเปรียบเทียบเสียงวรรณยุกต์ที่ปรากฏในข้อมูลของกลุ่มวัยรุ่นและกลุ่มผู้สูงอายุทั้งในบริบทคำพูดเดี่ยว คำพูดต่อเนื่องกลางประโยค และคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยค พบว่ามีลักษณะใกล้เคียงกัน คือ ในบริบทคำพูดเดี่ยวกลุ่มวัยรุ่นมี 3 ลักษณะ ส่วนกลุ่มผู้สูงอายุมี 2 ลักษณะ ในบริบทคำพูดต่อเนื่องกลางประโยคและบริบทคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยคกลุ่มวัยรุ่นมี 2 ลักษณะ ส่วนกลุ่มผู้สูงอายุมี 3 ลักษณะตามลำดับ

ส่วนสัทลักษณะของวรรณยุกต์ในผู้บอกภาษาทั้ง 2 กลุ่มสังเกตได้ว่ามีสัทลักษณะที่คล้ายคลึงกันทุกบริบท คือ มีการคงระดับของเสียงตั้งแต่จุดเริ่มต้นจนถึงจุดสิ้นสุดของเสียงในบริบทคำพูดเดี่ยวและบริบทคำพูดต่อเนื่องกลางประโยค ส่วนบริบทคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยคมีการตกของเสียงในจุดสิ้นสุดของเสียงเล็กน้อย และเมื่อเปรียบเทียบสัทลักษณะของทั้ง 2 กลุ่มแล้วพบว่าในบริบทคำพูดเดี่ยว เสียงของกลุ่มวัยรุ่นมีเสียงสูงกว่าในกลุ่มผู้สูงอายุแยกกันอย่างชัดเจน ในขณะที่ในบริบทคำพูดต่อเนื่องมีเสียงอยู่ระดับที่ทับซ้อนกัน

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 คำตายสระเสียงสั้น สัทลักษณะที่ปรากฏบ่อยทั้งในผู้บอกภาษากลุ่มวัยรุ่นกับกลุ่มผู้สูงอายุ ได้แก่ เสียงกลางระดับ [33] ในบริบทคำพูดเดี่ยว และเสียงกลางระดับ [33] กับกลางค่อนข้างสูงระดับ [44] ในบริบทคำพูดต่อเนื่องกลางประโยค ดังรายละเอียดต่อไปนี้

บริบทคำพูดเดี่ยว กลุ่มวัยรุ่นเป็นเสียงกลางระดับ [33] (ผู้บอกภาษาคนที่ 2 ST 5.52/ 3.89) กลางค่อนข้างสูง-ตกถึงกลางระดับ [433] (ผู้บอกภาษาคนที่ 3 ST 5.1/ 4.74/ 4.06) และกลางค่อนข้างสูงระดับ-ตก [443] (ผู้บอกภาษาคนที่ 1 ST 9.15/ 6.54/ 6.12) สำหรับกลุ่มผู้สูงอายุ 2 คนเป็นเสียงกลางระดับ [33] (ผู้บอกภาษาคนที่ 4 ST 7.42/ 7.98 และผู้บอกภาษาคนที่ 5 ST 7.8/ 6.07) และผู้บอกภาษาอีกคนหนึ่งเป็นเสียงกลางค่อนข้างสูงระดับ [44] (ผู้บอกภาษาคนที่ 6 ST 9.54/ 8.66) (ดูตารางที่ 6.10 และภาพที่ 6.10)

บริบทคำพูดต่อเนื่องกลางประโยค กลุ่มวัยรุ่น 2 คนเป็นเสียงกลางระดับ [33] (ผู้บอกภาษาคนที่ 2 ST 5.97/ 5.43 และผู้บอกภาษาคนที่ 3 ST 4.59/ 3.68) ในขณะที่ผู้บอกภาษาอีกคนหนึ่งเป็นเสียงกลางค่อนข้างสูงระดับ [44] (ผู้บอกภาษาคนที่ 1 ST 8.63/ 6.68) สำหรับกลุ่มผู้สูงอายุเป็นเสียงกลางระดับ [33] (ผู้บอกภาษาคนที่ 4 ST 6.27/ 6.47) กลางค่อนข้างสูง-ตกถึง

กลางระดับ [433] (ผู้บอกภาษาคนที่ 6 ST 8.21/ 7.24/ 5.68) และกลางค่อนข้างสูงระดับ [44] (ผู้บอกภาษาคนที่ 5 ST 9.6/ 8.96) (ดูตารางที่ 6.10 และภาพที่ 6.10)

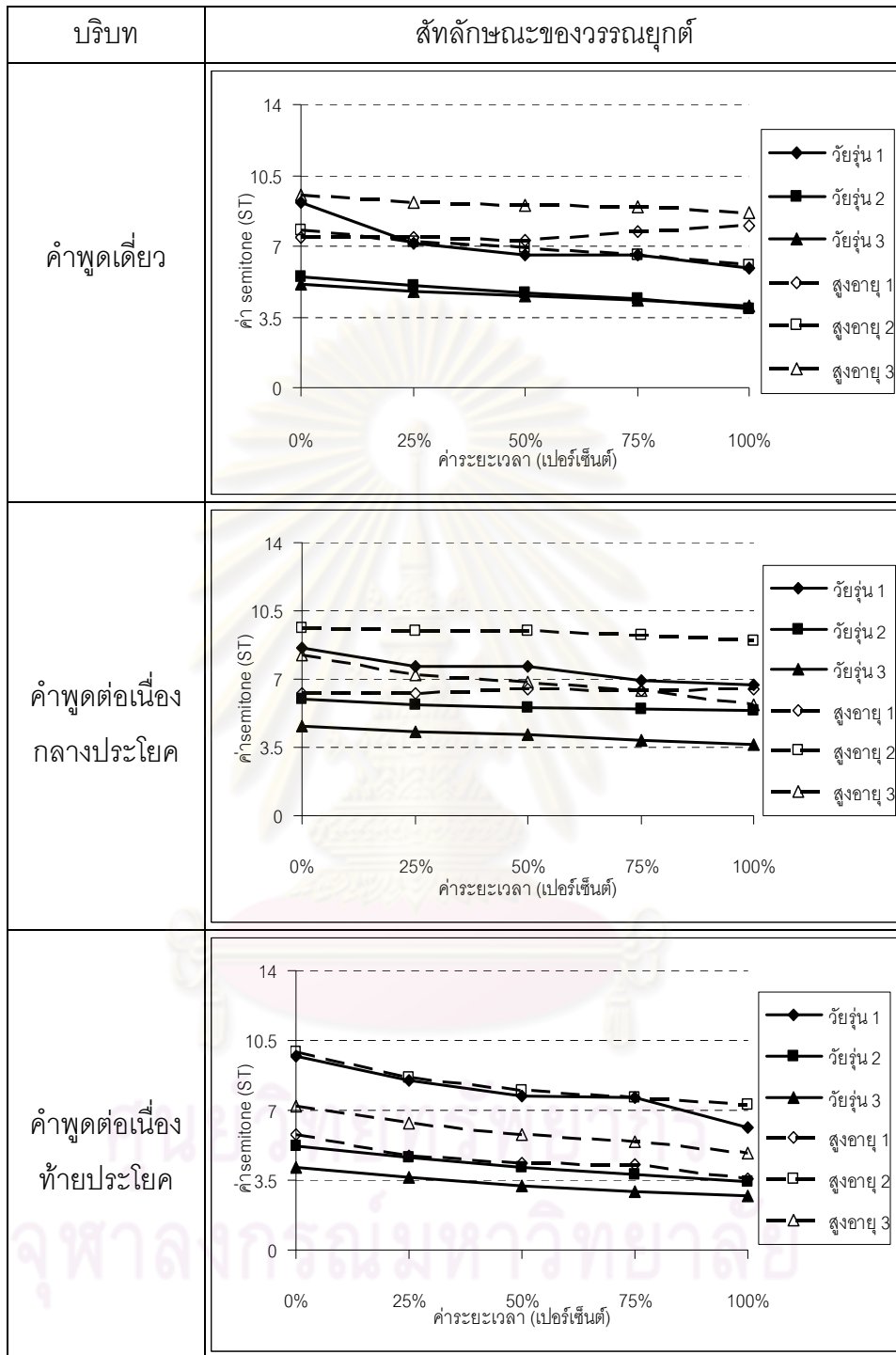
บริบทคำพูดต่อเนื่องกลางประโยค กลุ่มวัยรุ่น 2 คนเป็นเสียงกลางระดับ-ตก [332] (ผู้บอกภาษาคนที่ 2 ST 5.19/ 3.76/ 3.42 และผู้บอกภาษาคนที่ 3 ST 4.12/ 3.25/ 2.71) ในขณะที่ผู้บอกภาษาอีกคนหนึ่งเป็นเสียงกลางค่อนข้างสูงระดับ-ตก [443] (ผู้บอกภาษาคนที่ 1 ST 9.7/ 7.66/ 6.12) สำหรับกลุ่มผู้สูงอายุเป็นเสียงกลาง-ตกถึงกลางค่อนข้างต่ำระดับ [322] (ผู้บอกภาษาคนที่ 4 ST 5.78/ 4.73/ 3.56) กลางระดับ [33] (ผู้บอกภาษาคนที่ 6 ST 7.18/ 4.85) และกลางค่อนข้างสูง-ตกถึงกลางระดับ [433] (ผู้บอกภาษาคนที่ 5 ST 9.91/ 7.98/ 7.28) (ดูตารางที่ 6.10 และภาพที่ 6.10)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 6.10 ตารางแสดงสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ที่ 4 กลางค่อนข้างต่ำระดับคำตายสระเสียงสั้นในสามบริบทของผู้บอกภาษากลุ่มวัยรุ่นและกลุ่มผู้สูงอายุ

บริบท	กลุ่ม	ผู้บอกภาษา	สัญลักษณ์ของวรรณยุกต์
คำพูดเดี่ยว	วัยรุ่น	คนที่ 1	กลางค่อนข้างสูงระดับ-ตก [443]
		คนที่ 2	กลางระดับ [33]
		คนที่ 3	กลางค่อนข้างสูง-ตกถึงกลางระดับ [433]
	สูงอายุ	คนที่ 1	กลางระดับ [33]
		คนที่ 2	กลางระดับ [33]
		คนที่ 3	กลางค่อนข้างสูงระดับ [44]
คำพูดต่อเนื่อง กลางประโยค	วัยรุ่น	คนที่ 1	กลางค่อนข้างสูงระดับ [44]
		คนที่ 2	กลางระดับ [33]
		คนที่ 3	กลางระดับ [33]
	สูงอายุ	คนที่ 1	กลางระดับ [33]
		คนที่ 2	กลางค่อนข้างสูงระดับ [44]
		คนที่ 3	กลางค่อนข้างสูง-ตกถึงกลางระดับ [433]
คำพูดต่อเนื่อง ท้ายประโยค	วัยรุ่น	คนที่ 1	กลางค่อนข้างสูงระดับ-ตก [443]
		คนที่ 2	กลางระดับ-ตก [332]
		คนที่ 3	กลางระดับ-ตก [332]
	สูงอายุ	คนที่ 1	กลาง-ตกถึงกลางค่อนข้างต่ำระดับ [322]
		คนที่ 2	กลางค่อนข้างสูง-ตกถึงกลางระดับ [433]
		คนที่ 3	กลางระดับ [33]

ภาพที่ 6.10 กราฟแสดงสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ที่ 4 กลางค่อนข้างต่ำระดับค่าตายเสียงสั้นในสามบริบทของผู้บอกภาษากลุ่มวัยรุ่นและกลุ่มผู้สูงอายุ

เมื่อเปรียบเทียบสัทลักษณะของวรรณยุกต์ระดับ ได้แก่ วรรณยุกต์ที่ 2 กลางระดับ วรรณยุกต์ที่ 3 ต่ำระดับ และวรรณยุกต์ที่ 4 กลางค่อนข้างต่ำระดับทั้งคำเป็นและคำตายในผู้บอกภาษากลุ่มวัยรุ่นและกลุ่มผู้สูงอายุสามารถสรุปได้ว่าผู้บอกภาษาทั้ง 2 กลุ่มมีจำนวนของเสียงวรรณยุกต์ทุกวรรณยุกต์ใกล้เคียงกันทุกบริบท สำหรับสัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 3 และวรรณยุกต์ที่ 4 ทั้งคำเป็น คำตายสระเสียงยาว และคำตายสระเสียงสั้น ผู้บอกภาษาทั้ง 2 กลุ่มมีสัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่คล้ายคลึงกันในทุกบริบท ในขณะที่วรรณยุกต์ที่ 2 ของผู้บอกภาษาแม้จะมีเสียงกลางระดับแต่เมื่อพิจารณารูปเชิงกลแล้วพบว่าสัทลักษณะของวรรณยุกต์ในกลุ่มวัยรุ่นมีการคงระดับและมีเสียงขึ้นเล็กน้อยซึ่งแตกต่างจากในกลุ่มผู้สูงอายุที่มีการขึ้นของเสียงในช่วงต้นของเสียงและตกในช่วงท้ายของเสียงเล็กน้อย

6.3 สัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่แตกต่างจากสัทลักษณะส่วนใหญ่

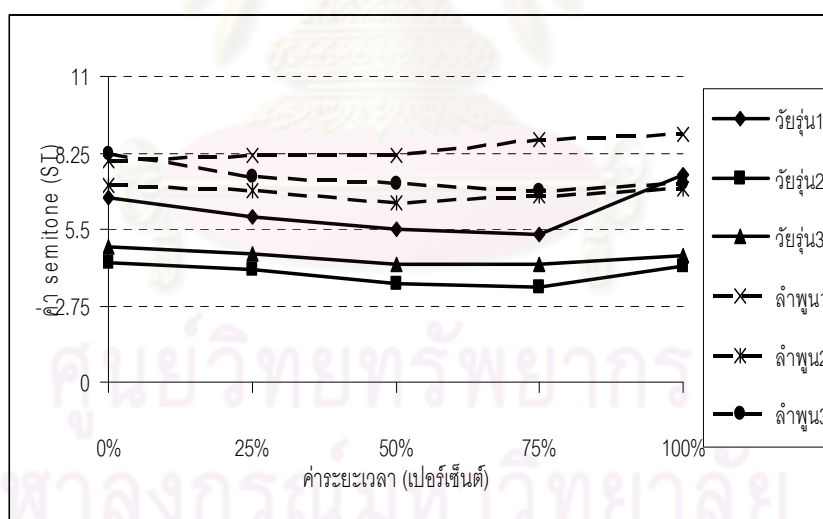
ในการวิเคราะห์สัทลักษณะของวรรณยุกต์ของผู้บอกภาษาทั้ง 2 กลุ่มในทุกบริบท ผู้วิจัยพบว่าสัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 2 ในกลุ่มวัยรุ่นแตกต่างจากกลุ่มผู้สูงอายุ (ดู 6.2.1.1) และเมื่อเปรียบเทียบกับภาษาของเมืองยองพบว่ามีความแตกต่างระหว่างภาษาของลำพูนในกลุ่มวัยรุ่นกับภาษาของเมืองยองเช่นกัน นอกจากนี้สัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 4 ในกลุ่มวัยรุ่นในบางคำทั้งในบริบทคำพูดเดี่ยว คำพูดต่อเนื่องกลางประโยคและคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยคแตกต่างไปจากสัทลักษณะส่วนใหญ่ที่ปรากฏ ผู้วิจัยจึงนำสัทลักษณะของวรรณยุกต์เหล่านั้นมาวิเคราะห์เพิ่มเติมและเปรียบเทียบกับภาษาคำเมืองลำพูนเพื่อสังเกตสัทลักษณะในภาษาของลำพูนในกลุ่มวัยรุ่นสำหรับสัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่แตกต่างจากสัทลักษณะส่วนใหญ่ในภาษาของมีรายละเอียดดังนี้

6.3.1 วรรณยุกต์ที่ 2 กลางระดับ

สัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 2 ในบริบทคำพูดเดี่ยวในผู้บอกภาษาแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็นช่อง A3 และ A4 มีคำที่ใช้ในการวิเคราะห์ช่องละ 10 คำ รวมทั้งสิ้น 20 คำ ในการวิเคราะห์เสียงวรรณยุกต์ในขั้นแรกที่ใช้การฟังในการจำแนกเสียงวรรณยุกต์ ผู้วิจัยสังเกตถึงความแตกต่างของเสียงระหว่างกลุ่มวัยรุ่นและผู้สูงอายุ และเมื่อเปรียบเทียบสัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 2 ของผู้บอกภาษากลุ่มวัยรุ่นกับกลุ่มผู้สูงอายุด้วยวิธีทางกลศาสตร์พบว่ามีความแตกต่างกัน คือ สัทลักษณะของวรรณยุกต์ในกลุ่มวัยรุ่นมีการคงระดับของเสียงตั้งแต่จุดเริ่มต้น

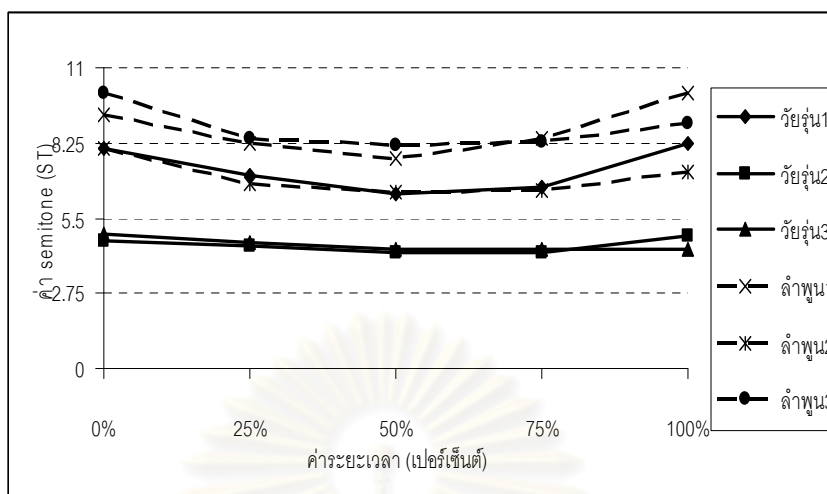
และมีการขึ้นของเสียงในจุดสิ้นสุด ส่วนสัทลักษณะของวรรณยุกต์ในกลุ่มผู้สูงอายุมีการขึ้นของเสียงในช่วงจุดเริ่มต้นและมีการตกของเสียงเล็กน้อยเมื่อถึงจุดสิ้นสุด (ดู 6.2.1.1)

จากความแตกต่างดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่าสัทลักษณะของวรรณยุกต์ในกลุ่มวัยรุ่นน่าจะได้รับอิทธิพลมาจากภาษาคำเมืองลำพูนซึ่งมีการใช้อย่างแพร่หลายในพื้นที่เก็บข้อมูล นอกเหนือจากภาษายอง สำหรับหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 2 ในภาษาคำเมืองลำพูนปรากฏในช่อง A3 และ A4 มีเสียงวรรณยุกต์ 3 เสียง ได้แก่ เสียงกลางค่อนข้างสูง-ตก-ขึ้น [434] กลางระดับ [33] และกลางค่อนข้างสูง-ตกถึงกลางระดับ [433] (ดู 4.3) จากสัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่พบในภาษาคำเมืองลำพูน ผู้วิจัยจึงได้นำมาเปรียบเทียบกับภาษายองลำพูนในกลุ่มวัยรุ่นทั้งในบริบทคำพูดเดี่ยว คำพูดต่อเนื่องกลางประโยค และคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยคและพบว่าสัทลักษณะของวรรณยุกต์ในกลุ่มวัยรุ่นและภาษาคำเมืองลำพูนมีสัทลักษณะคล้ายคลึงกัน คือ มีเสียงคงระดับในช่วงต้นของเสียงและเมื่อถึงจุดสิ้นสุดมีการขึ้นของเสียงเล็กน้อยดังภาพที่ 6.11 และภาพที่ 6.12

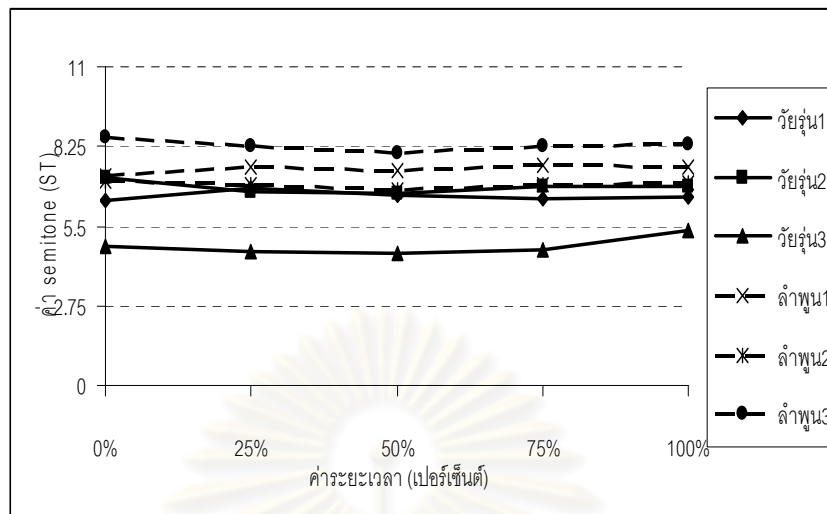
ภาพที่ 6.11 สัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 2 ในช่อง A3 ของผู้บอกภาษายองลำพูนกลุ่มวัยรุ่นและกลุ่มผู้บอกภาษาคำเมืองลำพูน¹

¹ ลำพูน 1-3 ได้แก่ ผู้บอกภาษาคำเมืองลำพูนคนที่ 1-3

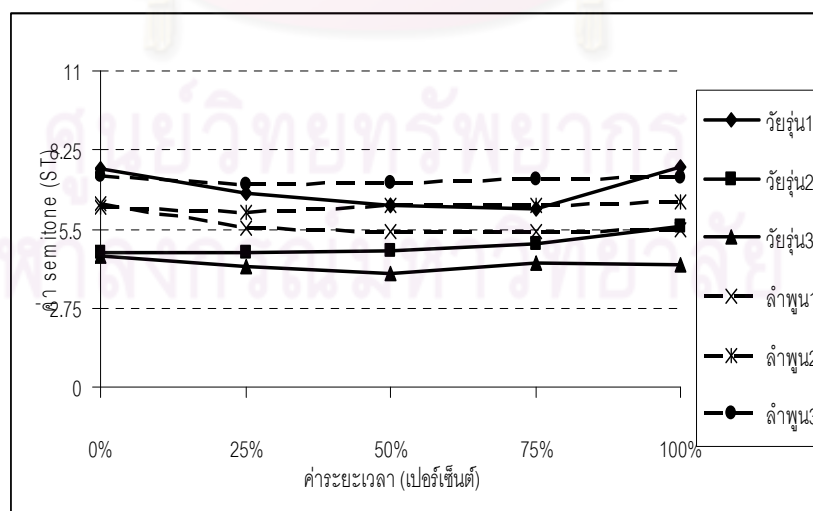
ภาพที่ 6.12 สัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 2 ในช่อง A3 ของผู้บอกภาษาของลำพูนกลุ่มวิทยุรุ่นและกลุ่มผู้บอกภาษาคำเมืองลำพูน

จากการวิเคราะห์สัทลักษณะของวรรณยุกต์ในช่อง A3 และ A4 ในบริบทคำพูดเดี่ยว พบว่าเป็นเสียงวรรณยุกต์เดียวกัน (ดู 4.3.1.2 และภาคผนวก ข) ดังนั้นในการวิเคราะห์เปรียบเทียบสัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 2 ในบริบทคำพูดต่อเนื่องกลางประโยคและคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยคจึงใช้คำในการวิเคราะห์ที่ได้จากช่อง A3 และ A4 รวมกันทั้งหมด 10 คำ ผลการวิเคราะห์สัทลักษณะของวรรณยุกต์ในคำพูดต่อเนื่องกลางประโยคในกลุ่มวิทยุรุ่นเห็นได้ว่า เสียงที่ปรากฏมีการคงระดับตั้งแต่จุดเริ่มต้นจนถึงจุดสิ้นสุดของเสียง เมื่อมาเปรียบเทียบกับกลุ่มผู้บอกภาษาคำเมืองลำพูนปรากฏว่าสัทลักษณะของวรรณยุกต์ทั้ง 2 กลุ่มมีความคล้ายคลึงกัน คือ มีการคงเสียงระดับตั้งแต่จุดเริ่มต้นจนถึงจุดสิ้นสุดของเสียง (ดูภาพที่ 6.13)

ภาพที่ 6.13 สัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 2 ในบริบทคำพูดต่อเนื่องกลางประโยคของผู้บอกภาษาของลำพูนกลุ่มวัยรุ่นและกลุ่มผู้บอกภาษาคำเมืองลำพูน

สำหรับสัทลักษณะของวรรณยุกต์ในบริบทคำพูดต่อเนื่องทำประโยคในกลุ่มวัยรุ่นมีการคงเสียงระดับตั้งแต่จุดเริ่มต้นและเมื่อถึงจุดสิ้นสุดมีการขึ้นของเสียงเล็กน้อย เมื่อนำสัทลักษณะของวรรณยุกต์ในกลุ่มวัยรุ่นมาเปรียบเทียบกับกลุ่มผู้บอกภาษาคำเมืองลำพูนปรากฏว่าสัทลักษณะของวรรณยุกต์ทั้ง 2 กลุ่มคล้ายคลึงกัน (ดูภาพที่ 6.14)

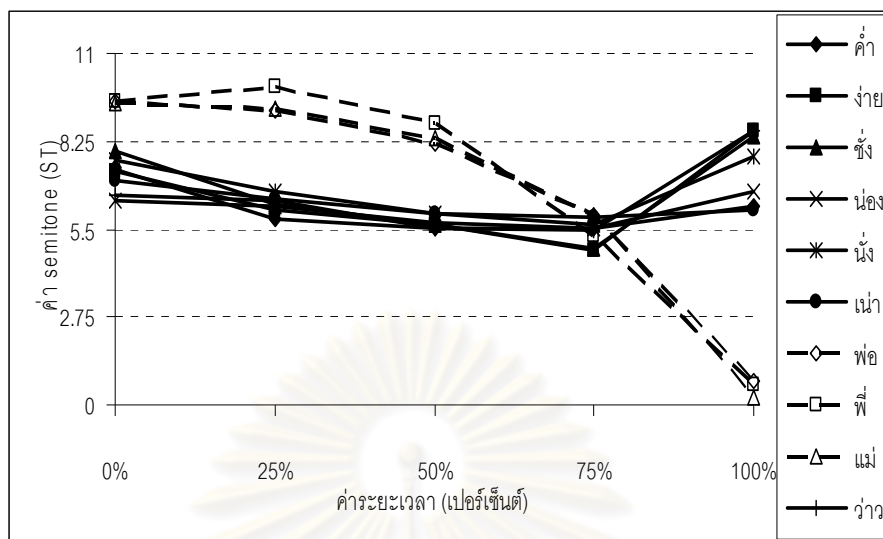
ภาพที่ 6.14 สัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 2 ในบริบทคำพูดต่อเนื่องทำประโยคของผู้บอกภาษาของลำพูนกลุ่มวัยรุ่นและกลุ่มผู้บอกภาษาคำเมืองลำพูน

จากการเปรียบเทียบสัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 2 ในกลุ่มวัยรุ่นกับกลุ่มผู้บอกภาษาคำเมืองลำพูนสรุปได้ว่าการใช้วิธีการฟังผนวกกับการใช้เครื่องมือในการวิเคราะห์เสียงวรรณยุกต์สามารถบอกได้อย่างชัดเจนมากขึ้นว่าเสียงวรรณยุกต์ที่ 2 ในกลุ่มวัยรุ่นแตกต่างจากกลุ่มผู้สูงอายุ และเมื่อนำสัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 2 ในกลุ่มวัยรุ่นกับกลุ่มผู้บอกภาษาคำเมืองลำพูนมาเปรียบเทียบกันพบว่ามีสัทลักษณะที่คล้ายคลึงกันทั้งในบริบทคำพูดเดี่ยว คำพูดต่อเนื่อง กลางประโยคและคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยค แสดงให้เห็นว่าหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 2 ในกลุ่มวัยรุ่นได้รับอิทธิพลจากภาษาคำเมืองลำพูน

6.3.2 วรรณยุกต์ที่ 4 กลางค่อนข้างต่ำระดับ

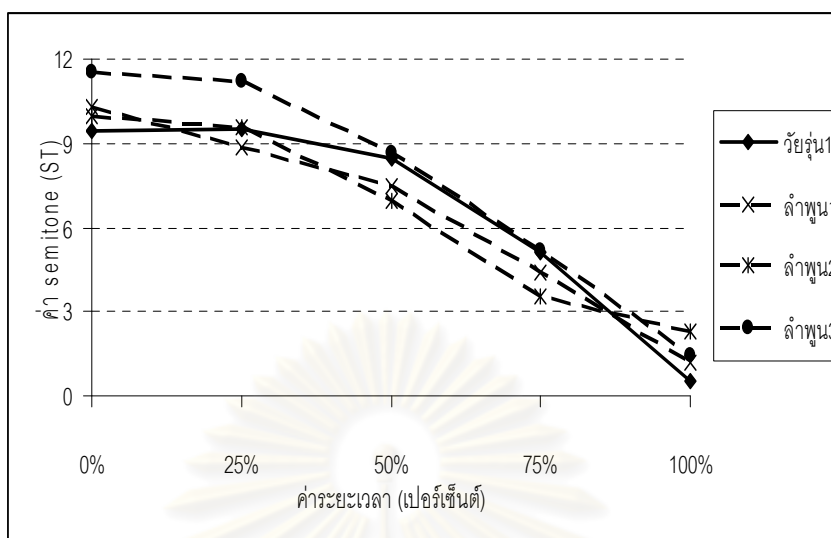
หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 คำพยางค์เป็นปรากฏในช่อง B4 ใช้คำสำหรับเก็บข้อมูลจำนวน 10 คำ จากการวิเคราะห์ในขั้นต้น ผู้วิจัยใช้วิธีการฟังในการวิเคราะห์พบว่ากลุ่มวัยรุ่นมีเสียงวรรณยุกต์ปรากฏในช่อง B4 มากกว่า 1 เสียง คือ เสียงคงระดับและเสียงตก ทั้งในบริบทคำพูดเดี่ยว คำพูดต่อเนื่องกลางประโยค และคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยค จากนั้นผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์ด้วยวิธีทางกลศาสตร์อีกครั้งหนึ่งเพื่อใช้ในการแสดงผลการวิเคราะห์พบว่าเสียงวรรณยุกต์ที่พบส่วนใหญ่เป็นเสียงคงระดับเหมือนกับเสียงวรรณยุกต์ในกลุ่มผู้สูงอายุ ส่วนเสียงวรรณยุกต์ที่แตกต่างออกไปนั้นผู้วิจัยได้แยกไว้สำหรับการวิเคราะห์เพิ่มเติม ดังนี้

ในบริบทคำพูดเดี่ยว ผู้บอกภาษากลุ่มวัยรุ่นจำนวน 1 คนมีเสียงวรรณยุกต์ในช่อง B4 จำนวน 2 เสียง ได้แก่ เสียงคงระดับซึ่งเป็นเสียงวรรณยุกต์ส่วนใหญ่และอีกเสียงหนึ่ง คือ เสียงตกพบเฉพาะในคำว่า “พ่อ พี่และแม่” ในขณะที่ผู้บอกภาษากลุ่มวัยรุ่นอีก 2 คนและกลุ่มผู้สูงอายุใช้เสียงคงระดับทุกคำ (ดูภาพที่ 6.15)

ภาพที่ 6.15 สัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 4 กลางค่อนข้างต่ำระดับในช่อง B4 ของผู้บอกภาษาของลำพูนกลุ่มวัยรุ่นคนที่ 1 ในบริบทคำพูดเดี่ยว

จากภาพที่ 6.15 จะเห็นได้ว่าสัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ในช่อง B4 ของผู้บอกภาษาคนที่ 1 มี 2 เสียง ได้แก่ เสียงกลางค่อนข้างสูง-ตก-ขึ้น [434] และกลางค่อนข้างสูง-ตก [41] เมื่อนำสัทลักษณะของวรรณยุกต์ทั้ง 2 เสียงมาเปรียบเทียบกับสัทลักษณะของผู้บอกภาษากลุ่มวัยรุ่นอีก 2 คนและผู้บอกภาษากลุ่มผู้สูงอายุปรากฏว่าในวรรณยุกต์ที่ 4 เป็นเสียงคงระดับทั้งหมด เสียงที่แตกต่างดังกล่าว ผู้วิจัยสังเกตว่าเสียงวรรณยุกต์ในช่อง B4 ในกลุ่มผู้บอกภาษาคำเมืองลำพูนเป็นเสียงตกเช่นเดียวกัน โดยมีเสียงวรรณยุกต์ปรากฏ 2 เสียง ได้แก่ เสียงกลางค่อนข้างสูง-ตก [41], 42] และสูง-ตก [52] (ดู 4.3) เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับเสียงวรรณยุกต์ที่พบในกลุ่มวัยรุ่นคนที่ 1 พบว่ามีสัทลักษณะของวรรณยุกต์เหมือนกัน คือ มีจุดเริ่มต้นที่เสียงกลางค่อนข้างสูง-ตกดังภาพที่ 6.16

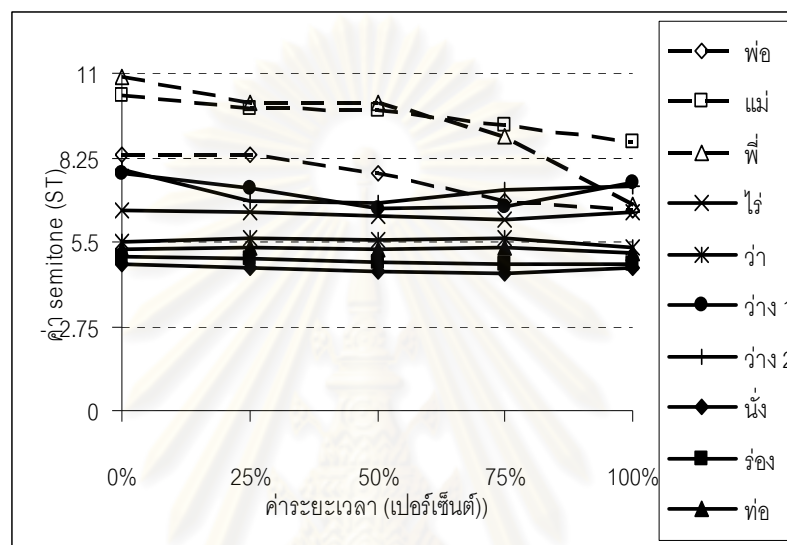
ภาพที่ 6.16 สัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 4 ในคำพูดเดี่ยวของผู้บอกภาษาของลำพูนกลุ่มวัยรุ่นคนที่ 1 ที่ปรากฏในคำว่า “พ่อ พี่ และแม่” และสัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 4 ในผู้บอกภาษาคำเมืองลำพูน

นอกจากนี้เมื่อพิจารณาสัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 4 ในบริบทคำพูดต่อเนื่องกลางประโยคในกลุ่มวัยรุ่นพบว่าผู้บอกภาษาคนที่ 1 และผู้บอกภาษาคนที่ 2 มีเสียงวรรณยุกต์ปรากฏ 2 เสียง ได้แก่เสียงคงระดับและเสียงตกเช่นเดียวกับในบริบทคำพูดเดี่ยว ซึ่งเสียงตกที่พบในคำพูดต่อเนื่องกลางประโยคของผู้บอกภาษากลุ่มวัยรุ่นทั้ง 2 คน ได้แก่คำว่า “พ่อ แม่ และพี่” เช่นเดียวกัน

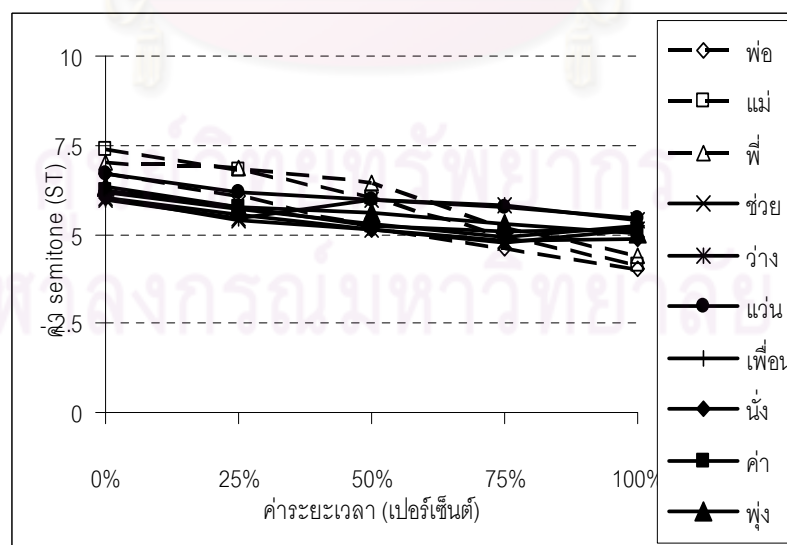
ในผู้บอกภาษากลุ่มวัยรุ่นคนที่ 1 ปรากฏเสียงกลางค่อนข้างสูงระดับ [44] และเสียงตก คือ เสียงสูงระดับ-ตก [553] (ดูภาพที่ 6.17) เมื่อพบเสียงตกในวรรณยุกต์ที่ 4 ในคำว่า “พ่อ แม่ และพี่” ในบริบทคำพูดต่อเนื่องกลางประโยค ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลเพิ่มเติมและวิเคราะห์ด้วยวิธีการฟัง พบว่าในคำว่า “พ่อ” ที่ปรากฏในบริบทคำพูดต่อเนื่องกลางประโยคของผู้บอกภาษาคนที่ 1 พบทั้งหมด 5 ครั้ง คำว่า “แม่” พบทั้งหมด 7 ครั้ง และคำว่า “พี่” พบทั้งหมด 4 ครั้ง ผลจากการฟังพบว่าทุกคำใช้เสียงตก ในขณะที่คำที่ปรากฏในช่อง B4 คำอื่นๆใช้เสียงคงระดับทั้งหมด

ในผู้บอกภาษากลุ่มวัยรุ่นคนที่ 2 ปรากฏเสียงวรรณยุกต์ 2 เสียงเช่นกัน ได้แก่เสียงคงระดับและเสียงตก เมื่อแปลงค่าเป็นค่า 5 ระดับแล้วเสียงระดับ คือ เสียงกลางระดับ [33] และเสียงตก คือ เสียงกลางค่อนข้างสูง-ตก [43] (ดูภาพที่ 6.18) เมื่อพบเสียงตกในวรรณยุกต์ที่ 4 ในคำว่า “พ่อ แม่ และพี่” ในบริบทคำพูดต่อเนื่องกลางประโยคแล้ว ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลด้วยวิธีการ

ฟังเพื่อใช้ในการวิเคราะห์เพิ่มเติมเช่นเดียวกับผู้บอกภาษายของลำพูนคนที่ 1 โดยในบริบทคำพูด ต่อเนื่องกลางประโยคของผู้บอกภาษายของลำพูนคนที่ 2 พบคำว่า “พ่อ” ปรากฏทั้งหมด 5 ครั้ง คำว่า “แม่” พบทั้งหมด 4 ครั้ง และคำว่า “พี่” พบทั้งหมด 4 ครั้ง ผลจากการฟังพบว่าทุกคำใช้เสียงตก ในขณะที่คำที่ปรากฏในช่อง B4 คำอื่นๆใช้เสียงคงระดับทั้งหมด

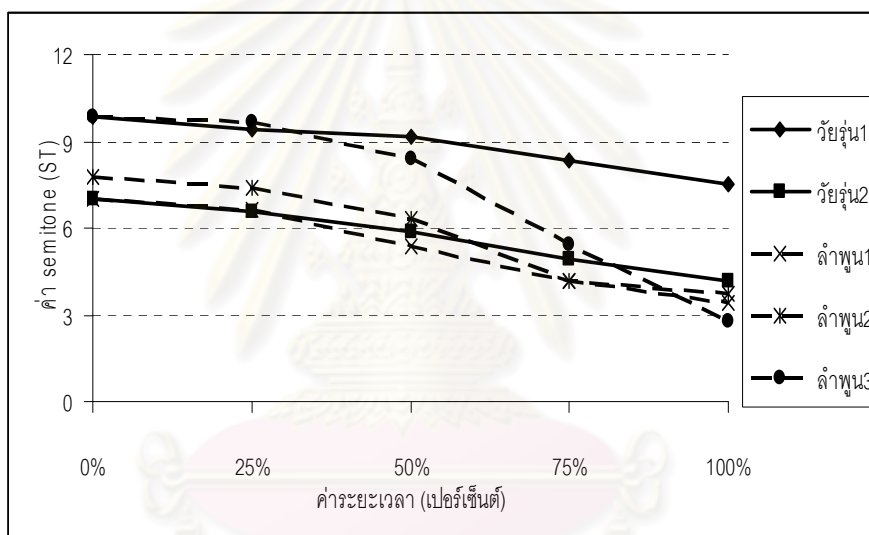

ภาพที่ 6.17 สัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 4 กลางค่อนข้างต่ำระดับในช่อง B4 ของผู้บอกภาษายของลำพูนคนที่ 1 ในบริบทคำพูดต่อเนื่องกลางประโยค

ภาพที่ 6.18 สัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 4 กลางค่อนข้างต่ำระดับในช่อง B4 ของผู้บอกภาษายของลำพูนคนที่ 2 ในบริบทคำพูดต่อเนื่องกลางประโยค

เมื่อนำเสียงทั้ง 2 เสียงมาเปรียบเทียบกับสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ในกลุ่มผู้สูงอายุปรากฏว่ามีเพียงเสียงกลางค่อนข้างสูงระดับ [44] และเสียงกลางระดับ [33] เท่านั้นที่คล้ายกับเสียงวรรณยุกต์ในกลุ่มผู้สูงอายุซึ่งใช้เสียงคงระดับ ในขณะที่เสียงสูงระดับ-ตก [553] และเสียงกลางค่อนข้างสูง-ตก [43] นั้นผู้วิจัยได้นำมาเปรียบเทียบกับเสียงวรรณยุกต์ในภาษาคำเมืองลำพูนเช่นเดียวกับในบริบทคำพูดเดี่ยว ปรากฏว่ามีเสียงวรรณยุกต์ดังกล่าวมีลักษณะคล้ายกับเสียงในวรรณยุกต์ที่ 4 ในภาษาคำเมืองลำพูนที่ใช้เสียงกลาง-ตก [32] จึงสามารถกล่าวได้ว่าเสียงตกที่ปรากฏในบริบทคำพูดต่อเนื่องกลางประโยคของผู้บอกภาษากลุ่มวัยรุ่นจำนวน 2 คนได้รับอิทธิพลมาจากภาษาคำเมืองลำพูน (ดูภาพที่ 6.19)

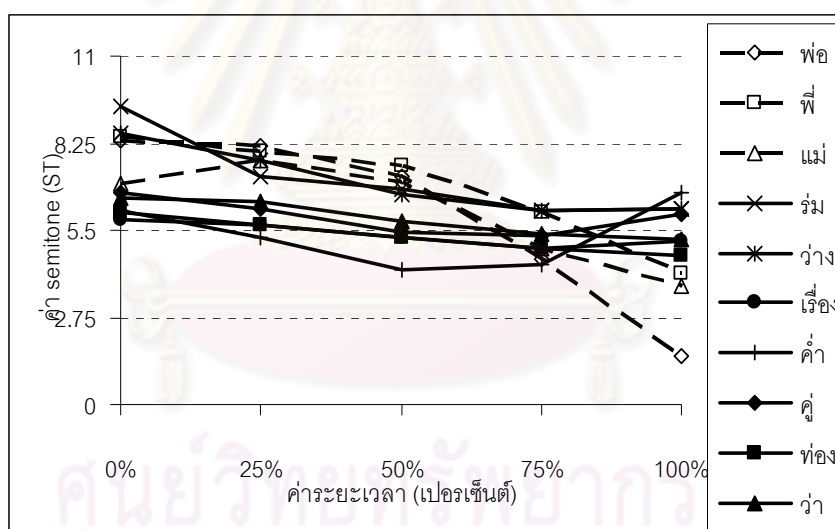

ภาพที่ 6.19 เปรียบเทียบสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ที่ 4 ในคำพูดต่อเนื่องกลางประโยคของผู้บอกภาษาของลำพูนกลุ่มวัยรุ่นคนที่ 1 และคนที่ 2 ที่ปรากฏในคำว่า “พ่อ พี่ และแม่” กับผู้บอกภาษาคำเมืองลำพูน

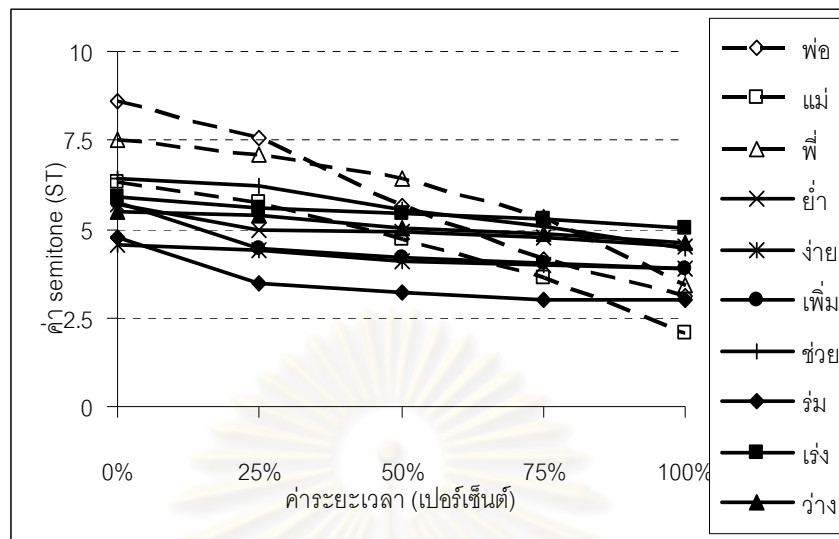
ในบริบทคำพูดต่อเนื่องทำยประโยคของผู้บอกภาษากลุ่มวัยรุ่นพบว่าผู้บอกภาษาคนที่ 1 และผู้บอกภาษาคนที่ 2 มีสัญลักษณ์ของเสียงวรรณยุกต์ 2 เสียง ได้แก่เสียงคงระดับและเสียงตกเช่นเดียวกับในบริบทคำพูดเดี่ยวและบริบทคำพูดต่อเนื่องกลางประโยค ในผู้บอกภาษากลุ่มวัยรุ่นคนที่ 1 มีเสียงวรรณยุกต์ปรากฏ 2 เสียง ได้แก่ เสียงกลางระดับ [33] และกลางค่อนข้างสูง-ตก [42] (ดูภาพที่ 6.20) ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยวิธีการฟังเพื่อใช้ในการวิเคราะห์เพิ่มเติม

เช่นเดียวกับในบริบทคำพูดเดี่ยวและคำพูดต่อเนื่องกลางประโยคและพบว่าในบริบทคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยคของผู้บอกภาษาคคนที่ 1 พบคำว่า “พ่อ” ปรากฏทั้งหมด 5 ครั้ง คำว่า “แม่” พบทั้งหมด 5 ครั้ง และคำว่า “พี่” พบทั้งหมด 4 ครั้ง ผลจากการฟังพบว่าทุกคำใช้เสียงตก ในขณะที่คำที่ปรากฏในช่อง B4 คำอื่นๆใช้เสียงคงระดับทั้งหมด

ในผู้บอกภาษากลุ่มวัยรุ่นคนที่ 2 มีเสียงวรรณยุกต์ปรากฏ 2 เสียงเช่นเดียวกัน ได้แก่ เสียงกลางระดับ-ตก [332] และเสียงกลางค่อนข้างสูง-ตก [42] (ดูภาพที่ 6.21) จากนั้นผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลด้วยวิธีการฟังเพื่อใช้ในการวิเคราะห์เพิ่มเติมเช่นเดียวกับในบริบทอื่น โดยในบริบทคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยคของผู้บอกภาษาคคนที่ 2 พบคำว่า “พ่อ” ปรากฏทั้งหมด 6 ครั้ง คำว่า “แม่” พบทั้งหมด 4 ครั้ง และคำว่า “พี่” พบทั้งหมด 4 ครั้ง ผลจากการฟังพบว่าทุกคำใช้เสียงตก ในขณะที่คำที่ปรากฏในช่อง B4 คำอื่นๆใช้เสียงคงระดับทั้งหมด

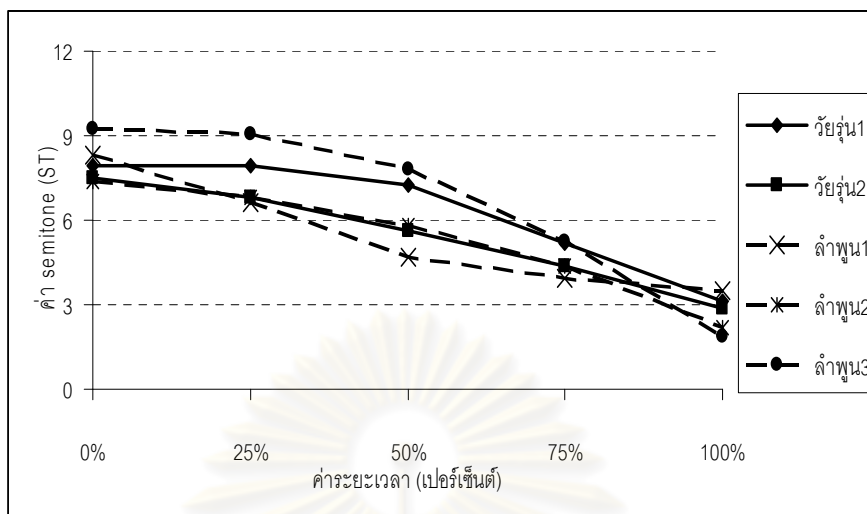

ภาพที่ 6.20 สัมผัสลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 4 กลางค่อนข้างต่ำระดับในช่อง B4 ของผู้บอกภาษายองลำพูนคนที่ 1 ในบริบทคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยค

ภาพที่ 6.21 สัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 4 กลางค่อนข้างต่ำระดับในช่อง B4 ของผู้บอกภาษาของลำพูนคนที่ 2 ในบริบทคำพูดต่อเนื่องทำยประโยค

เมื่อนำเสียงวรรณยุกต์ทั้ง 2 เสียงมาเปรียบเทียบกับสัทลักษณะของวรรณยุกต์ในกลุ่มผู้สูงอายุปรากฏว่ามีเพียงเสียงกลางระดับ [33] เท่านั้นที่คล้ายกับเสียงวรรณยุกต์ในกลุ่มผู้สูงอายุ ในขณะที่เสียงกลางค่อนข้างสูง-ตก [42] ของผู้บอกภาษาทั้ง 2 คนผู้บอกภาษากลุ่มผู้สูงอายุไม่มีการใช้เสียงดังกล่าว ผู้วิจัยจึงนำมาเปรียบเทียบกับภาษาคำเมืองลำพูน ผลปรากฏว่าเสียงกลางค่อนข้างสูง-ตก [42] ในกลุ่มวัยรุ่นมีความคล้ายคลึงกับเสียงในวรรณยุกต์ที่ 4 ในภาษาคำเมืองลำพูนซึ่งใช้เสียงกลาง-ตก [32] และกลางค่อนข้างสูง-ตก [42] (ดูภาพที่ 6.22)

ภาพที่ 6.22 เปรียบเทียบสี่ทลักษณ์ของวรรณยุกต์ที่ 4 ในคำพูดต่อเนื่องทำประโยชน์ของผู้บอกภาษาของลำพูนกลุ่มวัยรุ่นคนที่ 1 และคนที่ 2 ที่ปรากฏในคำว่า “พ่อ พี่ และแม่” กับผู้บอกภาษาคำเมืองลำพูน

จากการพิจารณาเปรียบเทียบสี่ทลักษณ์ของวรรณยุกต์ที่ 4 ในช่อง B4 ที่พบในกลุ่มวัยรุ่นสามารถสรุปได้ว่าในบริบทคำพูดเดี่ยวมีกลุ่มวัยรุ่นจำนวน 1 คนที่มีเสียงกลางค่อนข้างสูง-ตก [41] ซึ่งเป็นเสียงวรรณยุกต์ที่คล้ายกับภาษาคำเมืองลำพูน ในบริบทคำพูดต่อเนื่องกลางประโยคมีกลุ่มวัยรุ่นจำนวน 2 คนที่ใช้เสียงกลาง-ตก [32] และคำพูดต่อเนื่องทำประโยชน์มีกลุ่มวัยรุ่นจำนวน 2 คนที่ใช้เสียงกลางค่อนข้างสูง-ตก [42] ซึ่งคำที่ใช้เสียงตก ได้แก่ คำว่า “พ่อ แม่ และพี่” เท่านั้น ในขณะที่ผู้บอกภาษากลุ่มวัยรุ่นอีก 1 คนและกลุ่มผู้สูงอายุใช้เสียงคงระดับเหมือนกันในทุกคำและทุกบริบท ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้บอกภาษาจำนวน 2 คนที่ใช้เสียงตกด้วยนั้นมีอายุประมาณ 14 ปี ส่วนผู้บอกภาษากลุ่มวัยรุ่นอีกคนหนึ่งนั้นอายุ 18 ปี นอกจากนี้การใช้ภาษาในชีวิตประจำวันในการพูดคุยกับเพื่อนซึ่งมีทั้งเพื่อนที่ใช้ภาษาคำเมืองและภาษาของปะปนกันจึงทำให้เสียงวรรณยุกต์ของผู้บอกภาษาเกิดการเปลี่ยนแปลงได้

สำหรับสี่ทลักษณ์ของวรรณยุกต์ที่ 2 และที่ 4 ในกลุ่มวัยรุ่นที่มีความแตกต่างจากในกลุ่มผู้สูงอายุ เมื่อนำสี่ทลักษณ์ที่แตกต่างนั้นไปเปรียบเทียบกับสี่ทลักษณ์ของวรรณยุกต์ในภาษาคำเมืองลำพูนปรากฏว่าสี่ทลักษณ์ดังกล่าวคล้ายคลึงกับในภาษาคำเมืองลำพูนทั้งในบริบทคำพูดเดี่ยว คำพูดต่อเนื่องกลางประโยคและคำพูดต่อเนื่องทำประโยชน์ จึงอาจเป็นไปได้ว่าเสียงวรรณยุกต์ในภาษาคำเมืองลำพูนมีอิทธิพลต่อเสียงวรรณยุกต์ในภาษาของในกลุ่มวัยรุ่นที่มี

เสียงวรรณยุกต์ลักษณะเดียวกัน ถึงแม้ว่าเสียงวรรณยุกต์ในภาษาคำเมืองลำพูนจะยังไม่ได้เข้ามาเปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์ภาษายองในกลุ่มวัยรุ่นทั้งระบบ แต่จากผลการวิเคราะห์ข้างต้นทำให้เห็นว่าภาษายองในกลุ่มวัยรุ่นมีแนวโน้มที่จะเกิดการเปลี่ยนแปลงเป็นการใช้เสียงวรรณยุกต์ในภาษาคำเมืองลำพูนในอนาคตได้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 7

วรรณยุกต์สนธิในภาษายองลำพูน

คำว่า “สนธิ” (Sandhi) มาจากภาษาสันสกฤต หมายถึง การเชื่อมเข้าด้วยกัน คำว่า วรรณยุกต์สนธิ (Tone sandhi) หมายถึง กรณีที่หน่วยเสียงวรรณยุกต์ 2 หน่วยเสียงมีอิทธิพลต่อกันเมื่อปรากฏร่วมกัน ปรากฏการณ์นี้มักจะปรากฏในคำ 2 พยางค์ อิทธิพลดังกล่าวทำให้ลักษณะของวรรณยุกต์หน่วยเสียงหนึ่งในสองหน่วยเสียงแตกต่างจากที่ปรากฏในคำพูดเดี่ยว พยางค์เดียว (ดูธีระพันธ์ ล.ทองคำ, 2521) ภาษาที่พบว่ามีวรรณยุกต์สนธิ ได้แก่ ภาษาจีนกลาง ภาษาม้ง และภาษาลื้อ เป็นต้น (ดูบทที่ 2 ข้อ 2.9)

เรื่องเดช ปันเชื่อนชิตย (2521) ได้ศึกษาวรรณยุกต์ในภาษายองและพบวรรณยุกต์สนธิในภาษานี้ โดยกล่าวว่าในภาษายอง เมื่อคำแรกเป็นคำที่มีวรรณยุกต์กลาง-ขึ้น ต่ำ-ขึ้น และสูง-ตก และคำหลังเป็นคำที่มีวรรณยุกต์กลางระดับ เสียงวรรณยุกต์ในคำหลังจะเปลี่ยนเป็นเสียงขึ้น ตัวอย่างของคำในงานวิจัยของเรื่องเดช ปันเชื่อนชิตย (2521) ให้ไว้ 3 ตัวอย่าง ได้แก่

/mɔ:35/ + /ja:33/ → /mɔ:35 ja:34/ “หมอยา”

/bɔ:21/ + /ma:33/ → /bɔ:21 ma:34/ “ป่มา”

/hok35/ + /kun33/ → /hok35 kun34/ “หกคน”

ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยมีความสนใจผลการศึกษาของเรื่องเดช ปันเชื่อนชิตย (2521) และต้องการศึกษาว่าปรากฏการณ์ดังกล่าวพบในภาษายองลำพูนหรือไม่ ผู้วิจัยจึงสร้างรายการคำสำหรับเก็บข้อมูลวรรณยุกต์สนธิเพื่อตรวจสอบปรากฏการณ์ดังกล่าว โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มตามเสียงวรรณยุกต์ในคำแรก คือ กลุ่มที่หนึ่ง คำแรกเป็นวรรณยุกต์กลาง-ขึ้น ส่วนคำหลังเป็นวรรณยุกต์กลางระดับ กลุ่มที่สอง คำแรกเป็นวรรณยุกต์ต่ำระดับ ส่วนคำหลังเป็นวรรณยุกต์กลางระดับ และกลุ่มสุดท้าย คำแรกเป็นวรรณยุกต์สูง-ตก ส่วนคำหลังเป็นวรรณยุกต์กลางระดับ (ดู 3.3.4.2)

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ลักษณะของวรรณยุกต์ในบทนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่หนึ่งนำเสนอผลการวิเคราะห์คำ 2 พยางค์ที่ประกอบด้วยคำแรกมีวรรณยุกต์ที่ 1 กลาง-ขึ้น และคำหลังมีวรรณยุกต์ที่ 2 กลางระดับ ตอนที่สองนำเสนอผลการวิเคราะห์คำ 2 พยางค์ที่ประกอบด้วยคำแรกมีวรรณยุกต์ที่ 3 ต่ำ-ขึ้นและคำหลังมีวรรณยุกต์ที่ 2 กลางระดับ และตอนที่

สามนำเสนอผลการวิเคราะห์คำ 2 พยางค์ที่ประกอบด้วยคำแรกมีวรรณยุกต์ที่ 6 สูง-ตกและคำหลังมีวรรณยุกต์ที่ 2 กลางระดับ

7.1 วรรณยุกต์สนธิในคำ 2 พยางค์และกรอบประโยค

7.1.1 คำแรกมีวรรณยุกต์ที่ 1 กลาง-ขึ้นและคำหลังมีวรรณยุกต์ที่ 2 กลางระดับ

เรื่องเดช ปันเขื่อนขันธ์ (2521) พบว่า เมื่อคำแรกเป็นหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 1 กลาง-ขึ้น ส่วนคำหลังเป็นหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 2 กลางระดับ สัทลักษณะของวรรณยุกต์ในคำหลังจะเปลี่ยนเป็นเสียงกลาง-ขึ้น ดังนี้

ว.1	+	ว.2	→	ว.1	+	ว.2
กลาง-ขึ้น	+	กลางระดับ	→	กลาง-ขึ้น	+	กลาง-ขึ้น

ผลการวิเคราะห์คำ 2 พยางค์ในงานวิจัยนี้ แบ่งออกเป็น 2 บริบท ได้แก่ คำเดี่ยว 2 พยางค์ และกรอบประโยค ซึ่งทั้ง 2 บริบทมีทั้งคำประสมและวลี โดยคำแรกเป็นเสียงกลาง-ขึ้นและคำหลังเป็นเสียงกลางระดับ ปรากฏผลดังนี้

7.1.1.1 คำเดี่ยว 2 พยางค์

ในคำประสมและวลี เมื่อวรรณยุกต์ของคำแรกเป็นวรรณยุกต์กลาง-ขึ้นและวรรณยุกต์ของคำหลังเป็นวรรณยุกต์กลางระดับ ผู้วิจัยพบว่าวรรณยุกต์ของคำหลังในผู้บอกภาษา 5 คนจาก 6 คน ยังคงเป็นเสียงกลางระดับเช่นเดิมโดยไม่มีการเปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์ เช่น

/mɔː35/ + /jaː33/	→	/mɔː35 jaː33/	“หมอยา”
/hok35/ + /kun33/	→	/hok35 kun33/	“หกคน”

ทั้งนี้จำเป็นต้องมีการขยายความข้อสรุปดังกล่าว เนื่องจากสัทลักษณะกลางระดับที่เสนอในงานวิจัยนี้เป็นสัทลักษณะร่วม ซึ่งประกอบด้วยสัทลักษณะย่อยที่คล้ายคลึงกันจำนวนหนึ่ง เพื่อให้ข้อสรุปมีความชัดเจน ผู้วิจัยจึงเปรียบเทียบสัทลักษณะย่อยของวรรณยุกต์ที่ 2 ใน

บริบทคำพูดเดียวกับในบริบทคำเดียว 2 พยางค์ของผู้บอกภาษาทั้ง 5 คน พบว่ามีสัทลักษณะที่เหมือนกัน (ดูตารางที่ 7.1)

ตารางที่ 7.1 เปรียบเทียบสัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 2 ในบริบทคำพูดเดียวพยางค์กับในคำหลังของคำเดียว 2 พยางค์เมื่อคำแรกเป็นวรรณยุกต์กลาง-ขึ้น

ผู้บอกภาษา	สัทลักษณะในคำพูดเดียวพยางค์เดียว	สัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 2 ในคำหลังของคำเดียว 2 พยางค์	
		คำประสม	วลี
คนที่ 1	กลางค่อนข้างสูง-ตก-ขึ้น [434] (ST 7.51/ 8.36)	กลางค่อนข้างสูง-ตก-ขึ้น [434] (ST 7.66/ 6.64/ 8.47)	กลางค่อนข้างสูงระดับ-ขึ้น [445] (ST 8.94/ 8.97/ 10.88)
คนที่ 2	กลางระดับ [33] (ST 4.51/ 4.52)	กลางค่อนข้างสูงระดับ [44] (ST 6.53/ 7.83)	กลางค่อนข้างสูงระดับ [44] (ST 7.48/ 7.4)
คนที่ 4	กลาง-ขึ้น-ตก [343] (ST 8.5/ 9.2/ 7.57)	กลางระดับ [33] (ST 8.02/ 8.53)	กลางค่อนข้างสูงระดับ [44] (ST 9.53/ 8.81)
คนที่ 5	กลาง-ขึ้นถึงกลางค่อนข้างสูงระดับ [344] (ST 7.71/ 8.5/ 8.14)	กลาง-ขึ้นถึงกลางค่อนข้างสูงระดับ [344] (ST 6.86/ 8.62/ 8.58)	กลาง-ขึ้นถึงกลางค่อนข้างสูงระดับ [344] (ST 7.55/ 8.56/ 8.31)
คนที่ 6	กลางค่อนข้างสูง-ตก [43] (ST 8.91/ 6.48)	กลางค่อนข้างสูงระดับ [44] (ST 9.64/ 9.97)	กลางค่อนข้างสูงระดับ [44] (ST 10.24/ 9.93/ 9.02)

จากตารางที่ 7.1 จะเห็นได้ว่าสัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 2 ในบริบทคำพูดเดียวพยางค์เดียวกับสัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 2 ในคำหลังของคำเดียว 2 พยางค์เหมือนกัน คือ ผู้บอกภาษาคนที่ 1 เป็นเสียงขึ้นในช่วงท้ายเล็กน้อย ผู้บอกภาษาคนที่ 2 และคนที่ 5 เป็นเสียงคงระดับ ผู้บอกภาษาคนที่ 4 และคนที่ 6 ในคำพูดเดียวพยางค์เดียวเป็นเสียงตกช่วงท้ายของเสียงเล็กน้อย ส่วนคำ 2 พยางค์เป็นเสียงคงระดับซึ่งมีความแตกต่างกันไม่มากนัก (ดูภาพที่ 7.1)

ในส่วนผู้บอกภาษาคนที่ 3 พบว่าปรากฏวรรณยุกต์สนธิในคำหลังของคำเดี่ยว 2 พยางค์ เช่น

/mɔː35/ + /jaː33/ → /mɔː35 jaː35/ “หมอยา”
 /hok35/ + /kun33/ → /hok35 kun35/ “หกคน”

เห็นได้ว่าหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 2 ในคำเดี่ยว 2 พยางค์มีการเปลี่ยนเสียงเป็นเสียงขึ้น จากการเปรียบเทียบสัทลักษณะย่อยของวรรณยุกต์ที่ 2 พบว่ามีสัทลักษณะที่ต่างกัน ในบริบทคำพูดเดียวกับในบริบทคำเดี่ยว 2 พยางค์ของผู้บอกภาษาคนที่ 3 (ดูตารางที่ 7.2)

ตารางที่ 7.2 เปรียบเทียบสัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 2 ในบริบทคำพูดเดี่ยวพยางค์เดียวกับในคำหลังของคำเดี่ยว 2 พยางค์เมื่อคำแรกเป็นวรรณยุกต์กลาง-ขึ้นในผู้บอกภาษาคนที่ 3

ผู้บอกภาษา	สัทลักษณะในคำพูดเดี่ยวพยางค์เดี่ยว	สัทลักษณะของวรรณยุกต์ในคำหลังของคำ 2 พยางค์	
		คำประสม	วลี
คนที่ 3	กลางระดับ [33] (ST 4.89/ 4.24)	กลางระดับ-ขึ้น [335] (ST 4.4/ 4.72/ 7.48)	กลางค่อนข้างสูงระดับ-ขึ้น [445] (ST 5.93/ 5.89/ 7.43)

จากตารางที่ 7.2 จะเห็นได้ว่าสัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 2 ในคำพูดเดี่ยวพยางค์เดี่ยวเป็นเสียงคงระดับ ในขณะที่สัทลักษณะของวรรณยุกต์ในคำหลังของคำเดี่ยว 2 พยางค์เป็นเสียงขึ้นทั้งในคำประสมและวลี จากผลการวิเคราะห์คำเดี่ยว 2 พยางค์แสดงให้เห็นว่าเสียงวรรณยุกต์ในคำหลังของคำประสมและวลีในคำเดี่ยว 2 พยางค์ในผู้บอกภาษา 5 ใน 6 คน ไม่มีการเปลี่ยนแปลงเสียงวรรณยุกต์ในระบบวรรณยุกต์ของผู้บอกภาษา อย่างไรก็ตามพบวรรณยุกต์สนธิในผู้บอกภาษาเพียง 1 คน จึงอาจสรุปได้ว่าไม่มีวรรณยุกต์สนธิในภาษายองลำพูน เมื่อหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 1 ปรากฏในคำแรกและหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 2 ปรากฏในคำหลังในบริบทคำเดี่ยว 2 พยางค์ (ดูภาพที่ 7.1)

7.1.1.2 กรอบประโยค

ในกรอบประโยคที่มีคำประสมและวลี เมื่อวรรณยุกต์ของคำแรกเป็นวรรณยุกต์กลาง-ขึ้นและวรรณยุกต์ของคำที่ตามมาเป็นวรรณยุกต์กลางระดับ วรรณยุกต์ของคำหลังในผู้บอกภาษา 5 คนจาก 6 คน ยังคงเป็นเสียงกลางระดับเช่นเดิมโดยไม่มีการเปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์ เช่น

- ในหมู่บ้านมีหมอยาหลายคน

/mɔː35/ + /jaː33/ → /mɔː35 jaː33/ “หมอยา”

- เด็กๆทุกคนไปเล่นน้ำตก

/hok35/ + /kun33/ → /hok35 kun33/ “ทุกคน”

เพื่อให้ข้อสรุปมีความชัดเจน ผู้วิจัยได้เปรียบเทียบสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ที่ 2 ในบริบทคำพูดเดี่ยวพยางค์เดียวกับสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ที่ 2 ในคำเดี่ยว 2 พยางค์ที่ปรากฏในกรอบประโยคของผู้บอกภาษาทั้ง 5 คน พบว่ามีสัญลักษณ์ที่เหมือนกัน (ดูตารางที่ 7.3)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 7.3 เปรียบเทียบสัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 2 ในบริบทคำพูดเดี่ยวพยางค์เดียวกับในคำหลังของคำ 2 พยางค์ที่ปรากฏในกรอบประโยคเมื่อคำแรกเป็นวรรณยุกต์กลาง-ขึ้น

ผู้บอก ภาษา	สัทลักษณะในคำพูด เดี่ยวพยางค์เดียว	สัทลักษณะของวรรณยุกต์ในคำหลังของคำ 2 พยางค์	
		คำประสม	วลี
คนที่ 1	กลางค่อนข้างสูง-ตก-ขึ้น [434] (ST 7.51/ 8.36)	กลางค่อนข้างสูง-ตก-ขึ้น [434] (ST 7.66/ 6.64/ 8.47)	กลางค่อนข้างสูงระดับ [44] (ST 8.61/ 9.52)
คนที่ 2	กลางระดับ [33] (ST 4.51/ 4.52)	กลางค่อนข้างสูงระดับ [44] (ST 6.71/ 6.67)	กลางค่อนข้างสูงระดับ [44] (ST 7/ 6.87/ 6.53)
คนที่ 4	กลาง-ขึ้น-ตก [343] (ST 8.5/ 9.2/ 7.57)	กลาง-ขึ้นถึงกลางค่อนข้าง สูงระดับ [344] (ST 8.49/ 9.13/ 8.66)	กลางค่อนข้างสูงระดับ-ตก [443] (ST 8.92/ 9.31/ 8.43)
คนที่ 5	กลาง-ขึ้นถึงกลาง ค่อนข้างสูงระดับ [344] (ST 7.71/ 8.5/ 8.14)	กลางค่อนข้างสูง-ขึ้น-ตก [454] (ST 10.92/ 11.58/ 11.23)	สูงระดับ-ตก [554] (ST 12/ 11.77/ 10.65)
คนที่ 6	กลางค่อนข้างสูง-ตก [43] (ST 8.91/ 6.48)	กลางค่อนข้างสูงระดับ [44] (ST 9.23/ 8.57)	กลางค่อนข้างสูงระดับ [44] (ST 8.25/ 9.6)

จากตารางที่ 7.3 จะเห็นได้ว่าสัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 2 ในบริบทคำพูดเดี่ยวพยางค์เดียวกับสัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 2 ในคำหลังของคำเดี่ยว 2 พยางค์เหมือนกัน คือ ผู้บอกภาษาคนที่ 1 เป็นเสียงขึ้นในช่วงท้ายเล็กน้อย ผู้บอกภาษาคนที่ 2 เป็นเสียงคงระดับ ผู้บอกภาษาคนที่ 4 คนที่ 5 และคนที่ 6 ในคำพูดเดี่ยวพยางค์เดียวเป็นเสียงตกช่วงท้ายของเสียงเล็กน้อย ส่วนคำ 2 พยางค์เป็นเสียงคงระดับซึ่งมีความแตกต่างกันไม่มากนัก (ดูภาพที่ 7.1)

ในส่วนผู้บอกภาษาคนที่ 3 พบว่าปรากฏวรรณยุกต์สนธิในคำหลังของคำประสมและวลีที่ปรากฏในกรอบประโยค เช่น

/mɔ:35/ + /ja:33/ → /mɔ:35 ja:34/ “หมอยา”

/hok35/ + /kun33/ → /hok35 kun45/ “หกคน”

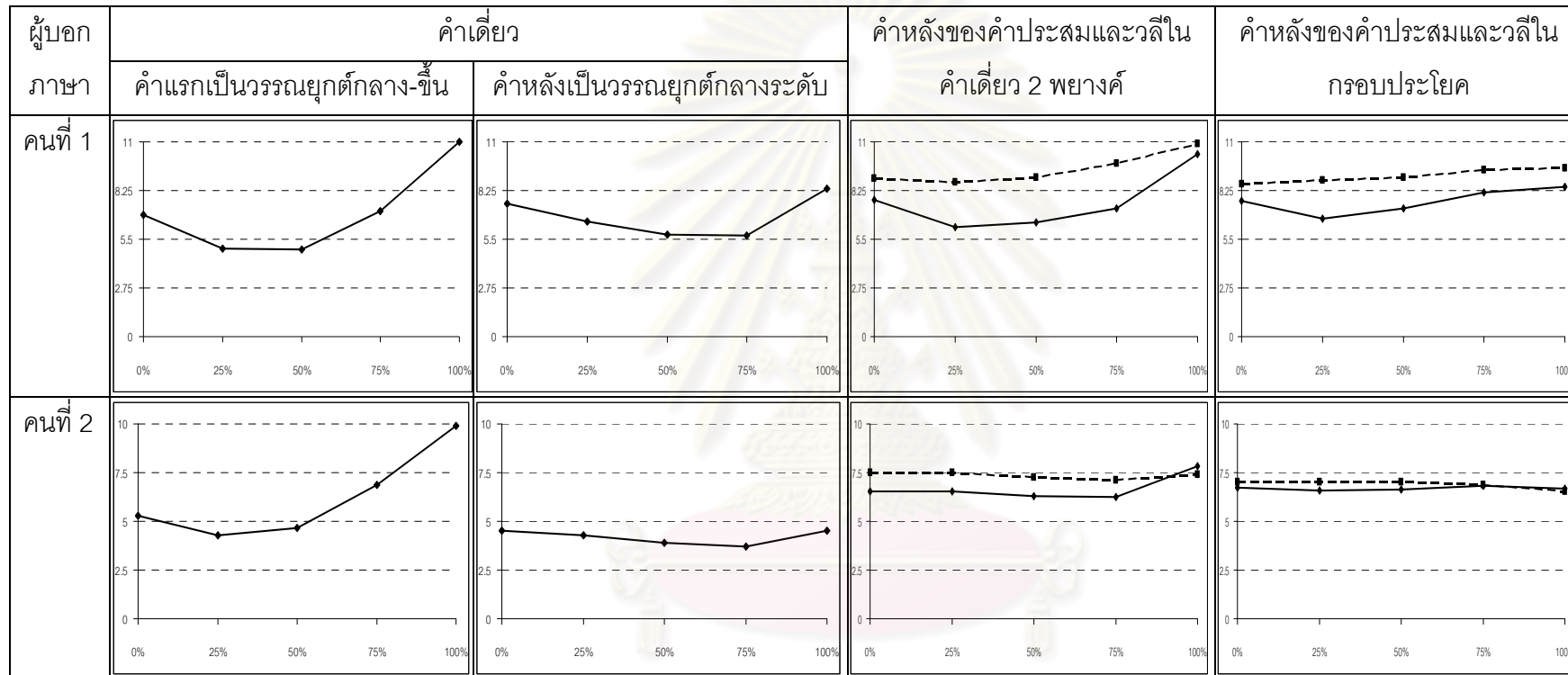
ตัวอย่างข้างต้นจะเห็นได้ว่า หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 2 ในคำ 2 พยางค์ที่ปรากฏในกรอบประโยคมีการเปลี่ยนเสียงเป็นเสียงขึ้น และจากการเปรียบเทียบสัทลักษณะย่อยของวรรณยุกต์ที่ 2 พบว่ามีสัทลักษณะที่ต่างกัน ในบริบทคำพูดเดี่ยวพยางค์เดียวกับในคำเดี่ยว 2 พยางค์ที่ปรากฏในกรอบประโยคของผู้บอกภาษาคนที่ 3 (ดูตารางที่ 7.4)

ตารางที่ 7.4 เปรียบเทียบสัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 2 กลางระดับในบริบทคำพูดเดี่ยวพยางค์เดียวกับในคำหลังของคำ 2 พยางค์ที่ปรากฏในกรอบประโยคเมื่อคำแรกเป็นวรรณยุกต์กลาง-ขึ้นในผู้บอกภาษาคนที่ 3

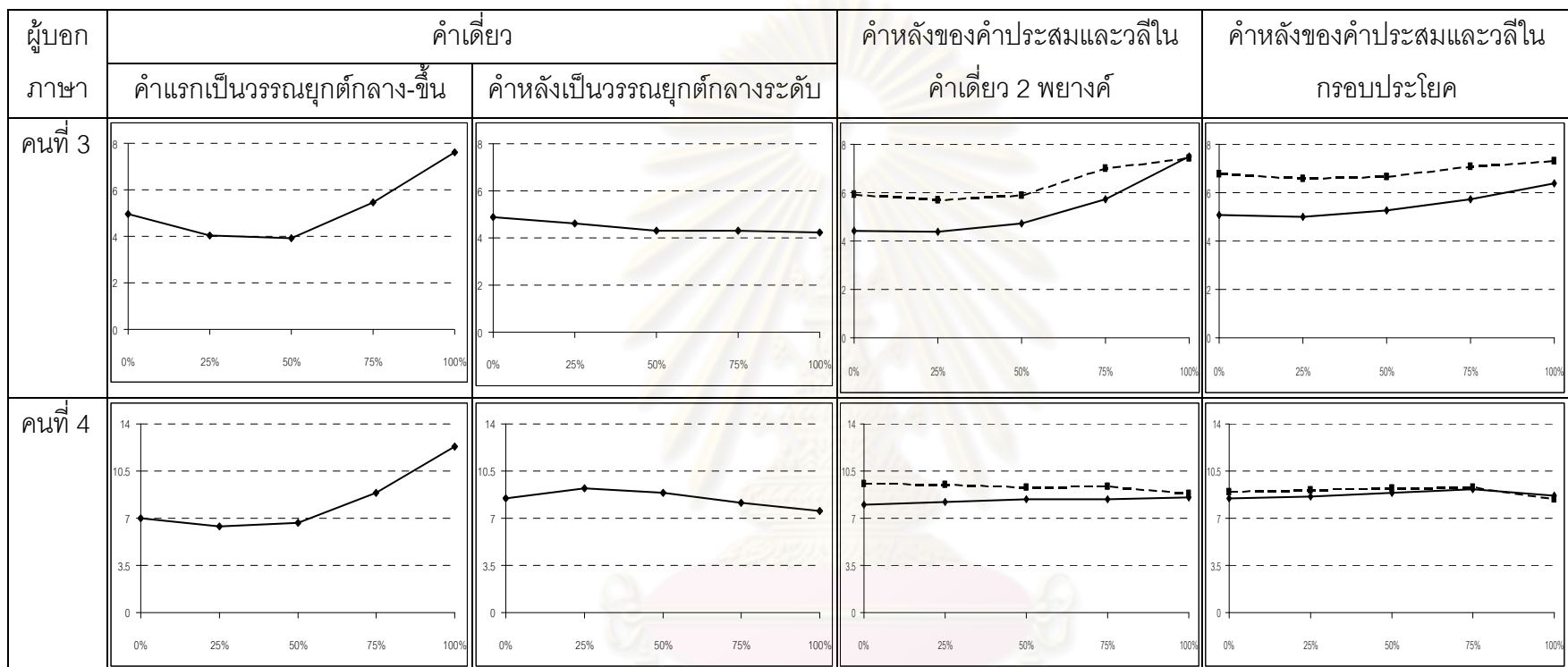
ผู้บอก ภาษา	สัทลักษณะในคำพูด เดี่ยวพยางค์เดี่ยว	สัทลักษณะของวรรณยุกต์ในคำหลังของคำ 2 พยางค์	
		คำประสม	วลี
คนที่ 3	กลางระดับ [33] (ST 4.89/ 4.24)	กลางค่อนข้างสูงระดับ [44] (ST 5.09/ 6.4)	กลางค่อนข้างสูงระดับ-ขึ้น [445] (ST 6.78/ 6.65/ 7.31)

จากตารางที่ 7.4 จะเห็นได้ว่าสัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 2 ในคำพูดเดี่ยวพยางค์เดี่ยวเป็นเสียงคงระดับ ในขณะที่สัทลักษณะของวรรณยุกต์ในคำหลังของคำเดี่ยว 2 พยางค์ที่ปรากฏในกรอบประโยคเป็นเสียงขึ้นทั้งในคำประสมและวลี จากผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่าเสียงวรรณยุกต์ในคำหลังของคำประสมและวลีในคำ 2 พยางค์ในกรอบประโยคไม่มีการเปลี่ยนแปลงเสียงวรรณยุกต์ในระบบวรรณยุกต์ของผู้บอกภาษา 5 ใน 6 คน ผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่าไม่มีวรรณยุกต์สนธิในภาษายองล่าพูน เมื่อหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 1 ปรากฏในคำแรกและหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 2 ปรากฏในคำหลังของคำ 2 พยางค์ในบริบทกรอบประโยค (ดูภาพที่ 7.1)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

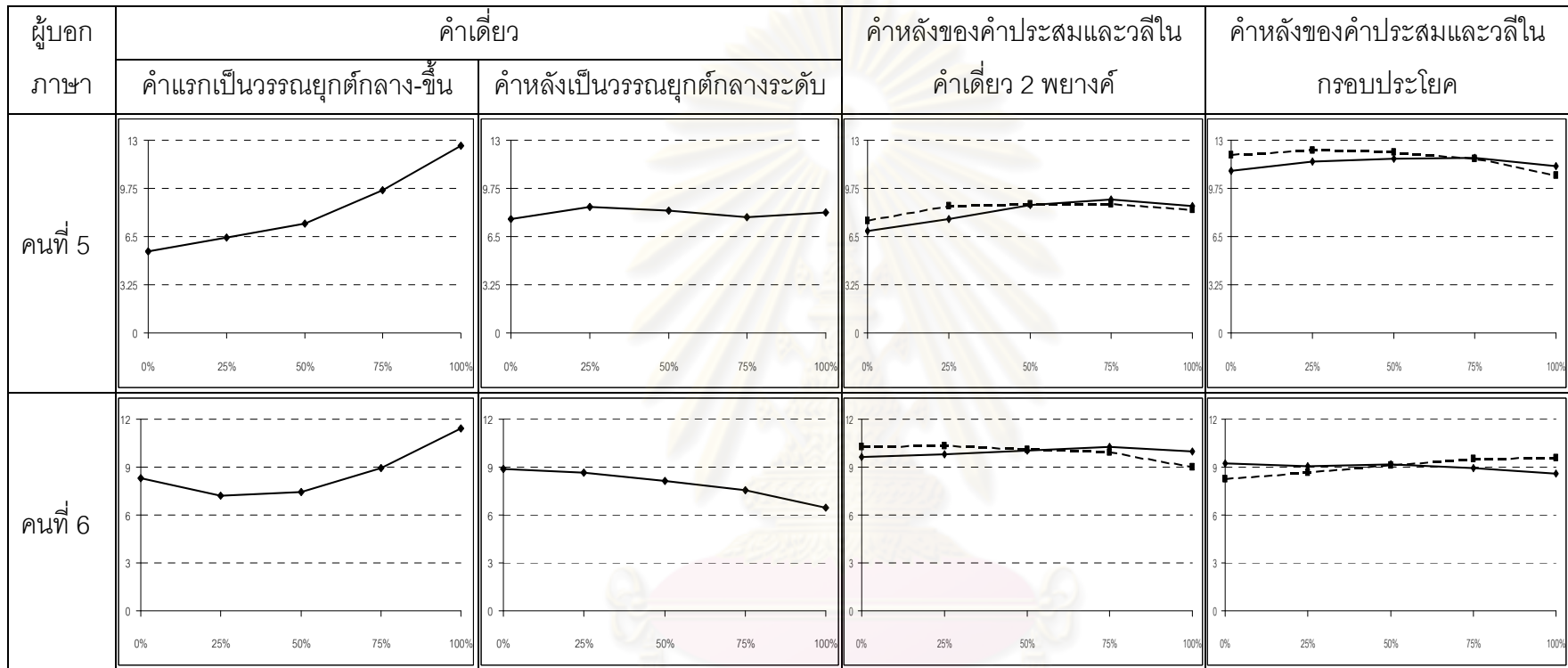

ภาพที่ 7.1 สัต์ลักษณะของวรรณยุกต์ในคำ 2 พยางค์เมื่อคำแรกเป็นวรรณยุกต์กลาง-ขึ้นและคำหลังเป็นวรรณยุกต์กลางระดับทั้งในคำเดี่ยว 2 พยางค์และในกรอบประโยค

ภาพที่ 7.1 (ต่อ)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 7.1 (ต่อ)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์ในงานวิจัยนี้พบว่า ทั้งในบริบทคำเดี่ยว 2 พยางค์ และในกรอบประโยคไม่มีวรรณยุกต์สนธิปรากฏตามที่เรื่องเดช ปันเขื่อนขัติย์กล่าวไว้ และไม่พบวรรณยุกต์สนธิในผู้ออกภาษากลุ่มผู้สูงอายุทั้ง 3 คน จากผลการวิเคราะห์จึงสรุปได้ว่า ไม่มีวรรณยุกต์สนธิในคำหลังเมื่อเป็นวรรณยุกต์กลางระดับและคำแรกเป็นวรรณยุกต์กลาง-ขึ้น

7.1.2 คำแรกมีวรรณยุกต์ที่ 3 ต่ำ-ขึ้นและคำหลังมีวรรณยุกต์ที่ 2 กลางระดับ

เรื่องเดช ปันเขื่อนขัติย์ (2521) พบว่า เมื่อคำแรกเป็นหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 3 ต่ำ-ขึ้น ส่วนคำหลังเป็นหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 2 กลางระดับ วรรณยุกต์ในคำหลังจะเปลี่ยนเป็นเสียงกลาง-ขึ้น ดังนี้

ว.3	+	ว.2	→	ว.3	+	ว.2
ต่ำ-ขึ้น	+	กลางระดับ	→	ต่ำ-ขึ้น	+	กลาง-ขึ้น

ผลการวิเคราะห์คำ 2 พยางค์ในงานวิจัยนี้ แบ่งออกเป็น 2 บริบท ได้แก่ คำเดี่ยว 2 พยางค์ และกรอบประโยค ซึ่งทั้ง 2 บริบทมีทั้งคำประสมและวลี โดยคำแรกเป็นเสียงต่ำ-ขึ้นและคำหลังเป็นเสียงกลางระดับ สำหรับวรรณยุกต์ที่ 3 จากการวิเคราะห์เสียงวรรณยุกต์ในงานวิจัยนี้พบว่าเป็นเสียงต่ำระดับ (ดู 4.3.1.4 และ 4.4) ดังนั้นจะเรียกวรรณยุกต์ที่ 3 ว่าเสียงต่ำระดับ ผลการวิเคราะห์ปรากฏผลดังนี้

7.1.2.1 คำเดี่ยว 2 พยางค์

ในคำประสมและวลี เมื่อวรรณยุกต์ของคำแรกเป็นวรรณยุกต์ต่ำระดับและวรรณยุกต์ของคำที่ตามมาเป็นวรรณยุกต์กลางระดับ ผู้วิจัยพบว่าวรรณยุกต์ของคำหลังซึ่งเป็นวรรณยุกต์กลางระดับในผู้ออกภาษาทั้ง 6 คนมีการเปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์เป็นเสียงขึ้น เช่น

/kaj21 cun33/	→	/ kaj21 cun34/ “ไก่ชน”
/pu:k21 na:33/	→	/ pu:k21 na:34/ “ปลูกลนา”

เพื่อให้ข้อสรุปมีความชัดเจน ผู้วิจัยได้เปรียบเทียบสัญลักษณ์ย่อยของวรรณยุกต์ที่ 2 ในบริบทคำพูดเดียวกับในบริบทคำเดี่ยว 2 พยางค์ พบว่าในคำพูดเดี่ยวพยางค์เดียวเป็นเสียงระดับ ในขณะที่คำหลังของคำเดี่ยว 2 พยางค์เป็นเสียงขึ้น (ดูตารางที่ 7.5)

ตารางที่ 7.5 เปรียบเทียบสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ที่ 2 กลางระดับในบริบทคำพูดเดี่ยวพยางค์เดียวกับในคำหลังของคำเดี่ยว 2 พยางค์เมื่อคำแรกเป็นวรรณยุกต์ต่ำระดับ

ผู้บอก ภาษา	สัญลักษณ์ในคำพูด เดี่ยวพยางค์เดียว	สัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ในคำหลังของคำ 2 พยางค์	
		คำประสม	วลี
คนที่ 1	กลางค่อนข้างสูง-ตก-ขึ้น [434] (ST 7.51/ 8.36)	กลาง-ตก-ขึ้น [435] (ST 7.43/ 6.86/ 11)	กลางค่อนข้างสูงระดับ-ขึ้น [445] (ST 7.58/ 8.45/ 10.81)
คนที่ 2	กลางระดับ [33] (ST 4.51/ 4.52)	กลาง-ขึ้น [34] (ST 5.57/ 7.6)	กลางระดับ-ขึ้น [334] (ST 5.82/ 6.23/ 6.64)
คนที่ 3	กลางระดับ [33] (ST 4.89/ 4.24)	กลางระดับ-ขึ้น [335] (ST 4.24/ 4.8/ 7.47)	กลางค่อนข้างสูงระดับ-ขึ้น [445] (ST 5.2/ 5.44/ 7.75)
คนที่ 4	กลาง-ขึ้น-ตก [343] (ST 8.5/ 9.2/ 7.57)	กลาง-ขึ้นถึงกลางค่อนข้าง สูงระดับ [344] (ST 7.73/ 8.76/ 9.73)	กลางระดับ-ขึ้น [334] (ST 7.32/ 8.11/ 8.68)
คนที่ 5	กลาง-ขึ้นถึงกลาง ค่อนข้างสูงระดับ [344] (ST 7.71/ 8.5/ 8.14)	กลาง-ขึ้นถึงกลางค่อนข้าง สูงระดับ [344] (ST 7.03/ 8.61/ 8.68)	กลางระดับ-ขึ้น [334] (ST 6.35/ 8.07/ 8.53)
คนที่ 6	กลางค่อนข้างสูง-ตก [43] (ST 8.91/ 6.48)	กลางค่อนข้างสูงระดับ [44] (ST 8.92/ 10.45)	กลางค่อนข้างสูงระดับ [44] (ST 9.24/ 10.11)

จากตารางที่ 7.5 จะเห็นได้ว่าสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ที่ 2 ในบริบทคำพูดเดี่ยวพยางค์เดียวกับสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ที่ 2 ในคำหลังของคำเดี่ยว 2 พยางค์ไม่เหมือนกัน คือวรรณยุกต์ในคำหลังของคำเดี่ยว 2 พยางค์ในผู้บอกภาษาทุกคนเป็นเสียงขึ้น ในขณะที่วรรณยุกต์ในคำเดี่ยวพยางค์เดียวเป็นเสียงระดับ จึงสรุปได้ว่ามีวรรณยุกต์สนธิในระบบวรรณยุกต์ของผู้บอก

ภาษาทุกคน จากผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่าเสียงวรรณยุกต์ในคำหลังของคำประสมและวลีในคำเดียว 2 พยางค์มีการเปลี่ยนแปลงเสียงวรรณยุกต์ในระบบวรรณยุกต์ของผู้บอกภาษาทุกคน (ดูภาพที่ 7.2)

7.1.2.2 กรอบประโยค

ในกรอบประโยคที่มีคำประสมและวลี เมื่อวรรณยุกต์ของคำแรกเป็นวรรณยุกต์ต่ำระดับและวรรณยุกต์ของคำที่ตามมาเป็นวรรณยุกต์กลางระดับ ผู้วิจัยพบว่าวรรณยุกต์ของคำหลังในผู้บอกภาษาทั้ง 6 คนมีการเปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์เป็นเสียงขึ้นเช่นเดียวกับในคำเดียว 2 พยางค์ เช่น

- ที่บ้านมีไก่ชนหลายตัว

/kaj21 cun33/ → / kaj21 cun34/ “ไก่ชน”

- ปีนีชาวบ้านปลูกรนา^๓กันมาก

/pu:k21 na:33/ → / pu:k21 na:34/ “ปลูกรนา”

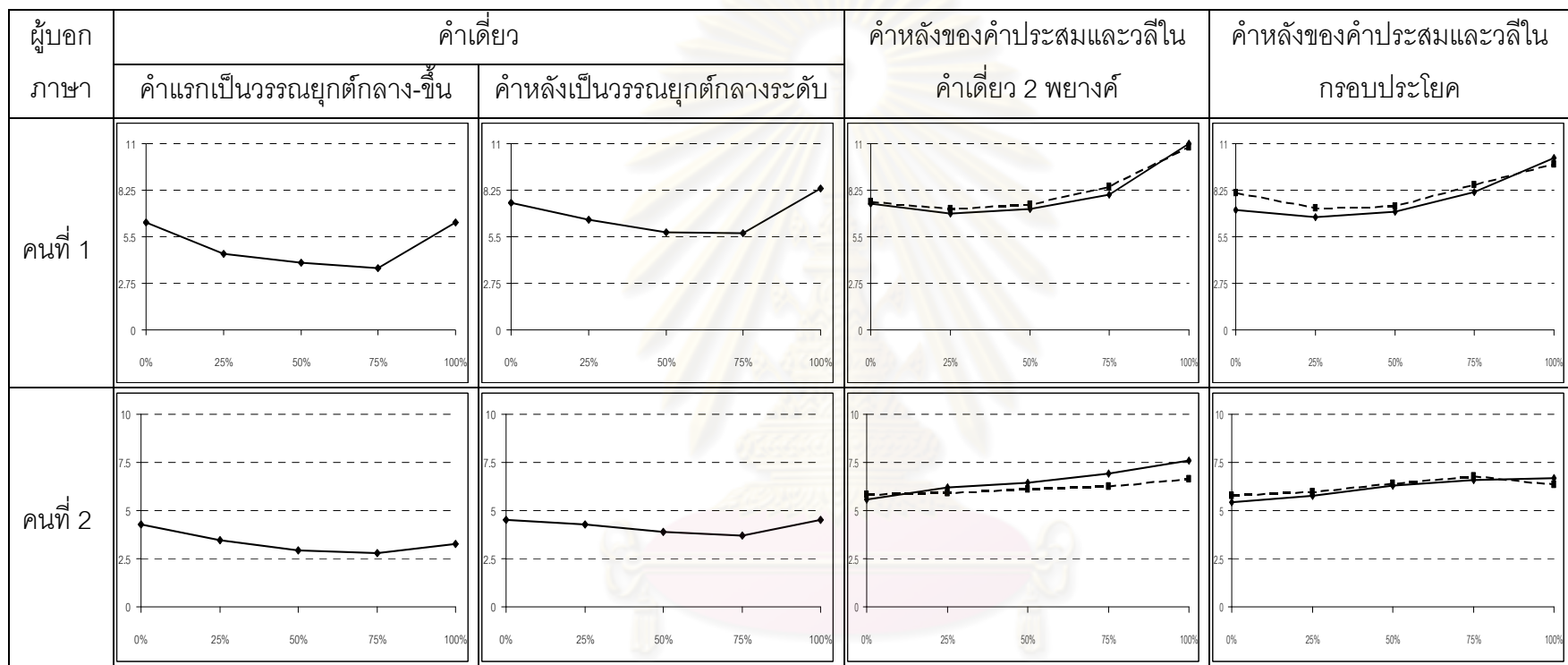
เพื่อให้ข้อสรุปมีความชัดเจน ผู้วิจัยได้เปรียบเทียบสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ที่ 2 ในคำพูดเดี่ยวพยางค์เดียวกับคำหลังของคำเดียว 2 พยางค์ในกรอบประโยคของผู้บอกภาษาพบว่า สัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ในคำหลังของคำประสมและวลีในกรอบประโยคเป็นเสียงที่แตกต่างไป คือ เป็นเสียงขึ้น (ดูตารางที่ 7.6)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

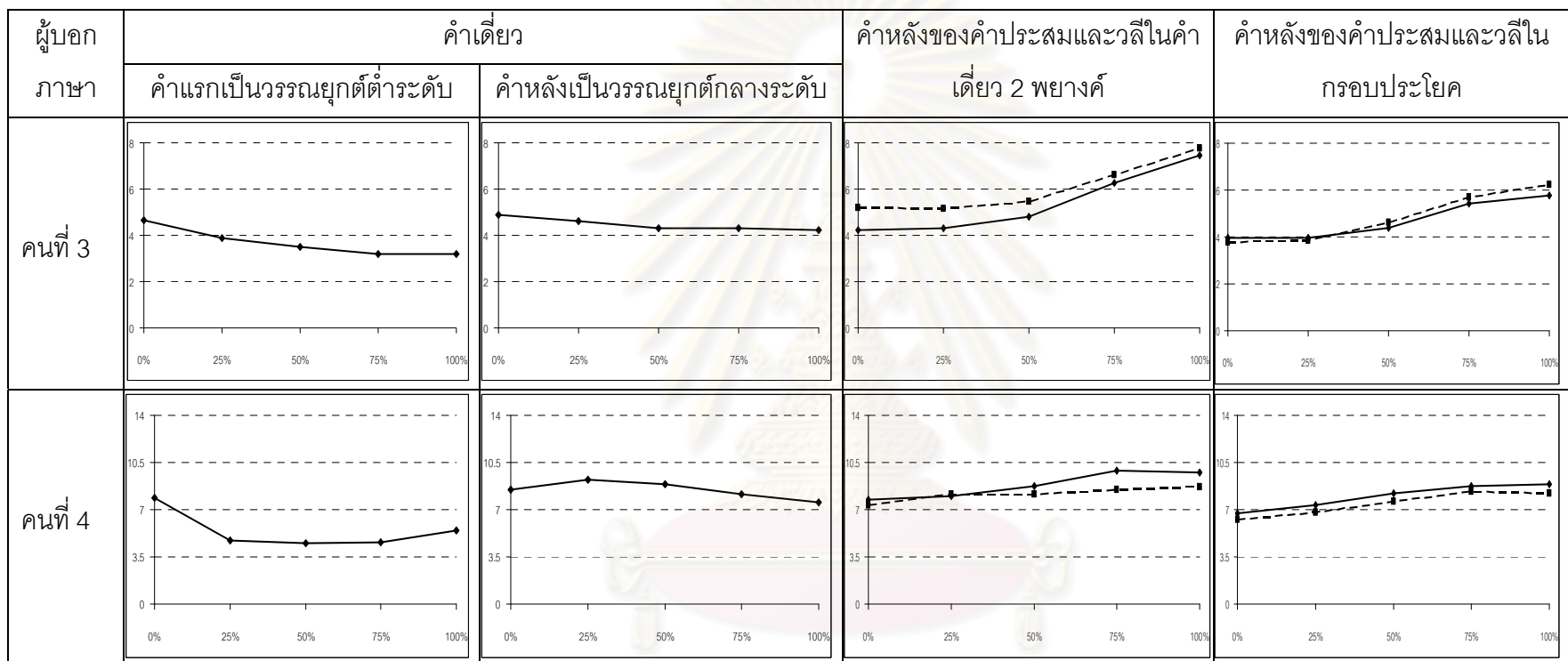
ตารางที่ 7.6 เปรียบเทียบสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ที่ 2 กลางระดับในบริบทคำพูดเดี่ยวพยางค์ เดี่ยวกับในคำหลังของคำ 2 พยางค์ที่ปรากฏในกรอบประโยคเมื่อคำแรกเป็นวรรณยุกต์ต่ำระดับ

ผู้บอก ภาษา	สัญลักษณ์ในคำพูด เดี่ยวพยางค์เดี่ยว	สัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ในคำหลังของคำ 2 พยางค์	
		คำประสม	วลี
คนที่ 1	กลางค่อนข้างสูง-ตก-ขึ้น [434] (ST 7.51/ 8.36)	กลางค่อนข้างสูง-ตก-ขึ้น [435] (ST 7.1/ 6.97/ 10.12)	กลางค่อนข้างสูงระดับ-ขึ้น [445] (ST 8.09/ 8.57/ 9.77)
คนที่ 2	กลางระดับ [33] (ST 4.51/ 4.52)	กลาง-ขึ้นถึงกลางค่อนข้าง สูงระดับ [344] (ST 5.42/ 6.29/ 6.66)	กลาง-ขึ้นถึงกลางค่อนข้างสูง ระดับ [344] (ST 5.77/ 6.78/ 6.34)
คนที่ 3	กลางระดับ [33] (ST 4.89/ 4.24)	กลางระดับ-ขึ้น [334] (ST 3.97/ 4.38/ 5.77)	กลางระดับ-ขึ้น [334] (ST 3.76/ 4.61/ 6.22)
คนที่ 4	กลาง-ขึ้น-ตก [343] (ST 8.5/ 9.2/ 7.57)	กลางระดับ-ขึ้น [334] (ST 6.74/ 8.77/ 8.85)	กลางระดับ [33] (ST 6.26/ 8.33/ 8.2)
คนที่ 5	กลาง-ขึ้นถึงกลาง ค่อนข้างสูงระดับ [344] (ST 7.71/ 8.5/ 8.14)	กลางค่อนข้างสูงระดับ [44] (ST 9.16/ 10.56)	กลางค่อนข้างสูงระดับ [44] (ST 9.16/ 10.84/ 9.7)
คนที่ 6	กลางค่อนข้างสูง-ตก [43] (ST 8.91/ 6.48)	กลางค่อนข้างสูงระดับ [44] (ST 8.86/ 9.28)	กลาง-ขึ้น-ตก [343] (ST 7.14/ 7.8/ 6.57)

จากตารางที่ 7.6 จะเห็นได้ว่าสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ที่ 2 ในบริบทคำพูดเดี่ยวพยางค์เดียวกับสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ที่ 2 ในคำหลังของคำ 2 พยางค์ในกรอบประโยคแตกต่างกัน คือ วรรณยุกต์ในคำหลังของคำ 2 พยางค์ในกรอบประโยคของผู้บอกภาษาทุกคนเป็นเสียงขึ้น ในขณะที่วรรณยุกต์ในคำเดี่ยวพยางค์เดี่ยวเป็นเสียงระดับ จึงสรุปได้ว่ามีวรรณยุกต์สนธิในระบบวรรณยุกต์ของผู้บอกภาษาทุกคน จากผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่าเสียงวรรณยุกต์ในคำหลังของคำประสมและวลีในคำ 2 พยางค์ในกรอบประโยคมีการเปลี่ยนแปลงเสียงวรรณยุกต์ในระบบวรรณยุกต์ของผู้บอกภาษาส่วนใหญ่ (ดูภาพที่ 7.2)

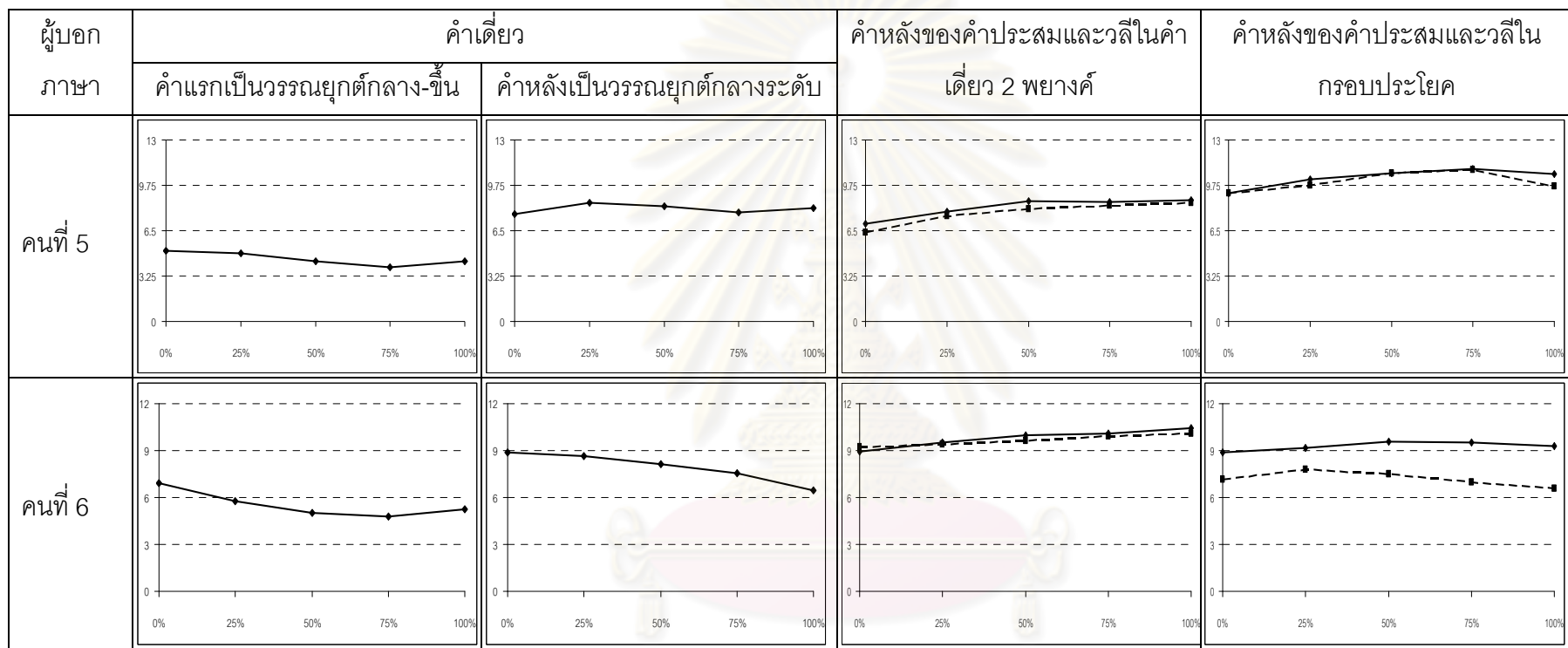

ภาพที่ 7.2 สัทลักษณะของวรรณยุกต์ในคำ 2 พยางค์เมื่อคำแรกเป็นวรรณยุกต์ต่ำระดับและคำหลังเป็นวรรณยุกต์กลางระดับทั้งในคำเดี่ยว 2 พยางค์และในกรอบประโยค

ภาพที่ 7.2 (ต่อ)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 7.2 (ต่อ)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์ในงานวิจัยนี้พบว่า ทั้งในบริบทคำเดี่ยว 2 พยางค์ และในกรอบประโยคมีวรรณยุกต์สนธิปรากฏตามที่เรื่องเดช บันเขื่อนขัติย์กล่าวไว้ จึงสรุปได้ว่ามีวรรณยุกต์สนธิในคำหลังเมื่อเป็นวรรณยุกต์กลางระดับและคำแรกเป็นวรรณยุกต์ต่ำระดับ

7.1.3 คำแรกมีวรรณยุกต์ที่ 6 สูง-ตกและคำหลังมีวรรณยุกต์ที่ 2 กลางระดับ

เรื่องเดช บันเขื่อนขัติย์ (2521) พบว่า เมื่อคำแรกเป็นหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 6 สูง-ตก ส่วนคำหลังเป็นหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 2 กลางระดับ วรรณยุกต์ในคำหลังจะเปลี่ยนเป็นเสียงขึ้น ดังนี้

$$\begin{array}{l} \text{ว.6} \quad + \quad \text{ว.2} \quad \quad \rightarrow \quad \text{ว.6} \quad + \quad \text{ว.2} \\ \text{สูง-ตก} \quad + \quad \text{กลางระดับ} \quad \rightarrow \quad \text{สูง-ตก} \quad + \quad \text{กลาง-ขึ้น} \end{array}$$

ผลการวิเคราะห์คำ 2 พยางค์ในงานวิจัยนี้ แบ่งออกเป็น 2 บริบท ได้แก่ คำเดี่ยว 2 พยางค์ และกรอบประโยค ซึ่งทั้ง 2 บริบทมีคำประสมและวลี ปรากฏผลดังนี้

7.1.3.1 คำเดี่ยว 2 พยางค์

ในคำประสมและวลี เมื่อวรรณยุกต์ของคำแรกเป็นวรรณยุกต์สูง-ตกและวรรณยุกต์ของคำหลังเป็นวรรณยุกต์กลางระดับ ผู้วิจัยพบว่าวรรณยุกต์ของคำหลังซึ่งเป็นวรรณยุกต์กลางระดับในผู้บอกภาษาทั้ง 6 คนเป็นเสียงวรรณยุกต์กลางระดับ เช่น

$$/\text{nam52}/ + / \text{man33}/ \quad \rightarrow \quad / \text{nam52 man33}/ \text{ “น้ำมัน”}$$

$$/\text{loj52}/ + / \text{kun33}/ \quad \rightarrow \quad / \text{loj52 kun33}/ \text{ “ร้อยคน”}$$

เพื่อให้ข้อสรุปมีความชัดเจน ผู้วิจัยได้เปรียบเทียบสัญลักษณ์ย่อของวรรณยุกต์ที่ 2 ในบริบทคำพูดเดียวกับในบริบทคำเดี่ยว 2 พยางค์ของผู้บอกภาษาทั้ง 6 คน พบว่ามีสัญลักษณ์ที่เหมือนกัน (ดูตารางที่ 7.7)

ตารางที่ 7.7 เปรียบเทียบสัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 2 กลางระดับในบริบทคำพูดเดี่ยวพยางค์ เดี่ยวกับในคำหลังของคำเดี่ยว 2 พยางค์เมื่อคำแรกเป็นวรรณยุกต์สูง-ตก

ผู้บอก ภาษา	สัทลักษณะในคำพูด เดี่ยวพยางค์เดี่ยว	สัทลักษณะของวรรณยุกต์ในคำหลังของคำ 2 พยางค์	
		คำประสม	วลี
คนที่ 1	กลางค่อนข้างสูง-ตก-ขึ้น [434] (ST 7.51/ 8.36)	กลางระดับ-ขึ้น [334] (ST 6.42/ 6.79/ 9.36)	กลางค่อนข้างสูง-ตก-ขึ้น [434] (ST 7.47/ 6.48/ 8.8)
คนที่ 2	กลางระดับ [33] (ST 4.51/ 4.52)	กลางระดับ [33] (ST 4.08/ 4.2)	กลางระดับ [33] (ST 5.11/ 4.86)
คนที่ 3	กลางระดับ [33] (ST 4.89/ 4.24)	กลาง-ขึ้นถึงกลางค่อนข้าง สูงระดับ [344] (ST 4.59/ 5.25/ 5.58)	กลางระดับ [33] (ST 4.87/ 5.02)
คนที่ 4	กลาง-ขึ้น-ตก [343] (ST 8.5/ 9.2/ 7.57)	กลางค่อนข้างต่ำ-ขึ้นถึง กลางระดับ [233] (ST 4.93/ 6.26/ 5.59)	กลางระดับ [33] (ST 7.15/ 6.02)
คนที่ 5	กลาง-ขึ้นถึงกลาง ค่อนข้างสูงระดับ [344] (ST 7.71/ 8.5/ 8.14)	กลางระดับ [33] (ST 5.1/ 5.49)	กลางระดับ [33] (ST 5.53/ 4.89)
คนที่ 6	กลางค่อนข้างสูง-ตก [43] (ST 8.91/ 6.48)	กลางค่อนข้างสูงระดับ [44] (ST 7.61/ 8.24/ 7.98)	กลางค่อนข้างสูงระดับ [44] (ST 8.57/ 7.71)

จากตารางที่ 7.7 จะเห็นได้ว่าสัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 2 ในบริบทคำพูดเดี่ยวพยางค์เดียวกับสัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 2 ในคำหลังของคำเดี่ยว 2 พยางค์เหมือนกัน คือ ผู้บอกภาษาคนที่ 1 เป็นเสียงขึ้นในช่วงทำยเล็กน้อย ผู้บอกภาษาคนที่ 2 คนที่ 3 และคนที่ 5 เป็นเสียงคงระดับ ผู้บอกภาษาคนที่ 4 และคนที่ 6 เป็นเสียงคงระดับในคำ 2 พยางค์ ซึ่งสัทลักษณะของวรรณยุกต์ในคำพูดเดี่ยวพยางค์เดียวกับในคำหลังของคำ 2 พยางค์มีความแตกต่างกันไม่มากนัก จึงสรุปได้ว่าไม่มีวรรณยุกต์สนธิในระบบวรรณยุกต์ของผู้บอกภาษา จากผลการวิเคราะห์แสดง

ให้เห็นว่าเสียงวรรณยุกต์ในคำหลังของคำประสมและวลีในคำเดียว 2 พยางค์ไม่มีการเปลี่ยนแปลงเสียงวรรณยุกต์ (ดูภาพที่ 7.3)

7.1.3.2 กรอบประโยค

ในกรอบประโยคทั้งคำประสมและวลี เมื่อวรรณยุกต์ของคำแรกเป็นวรรณยุกต์สูง-ตกและวรรณยุกต์ของคำที่ตามมาเป็นวรรณยุกต์กลางระดับ ผู้วิจัยพบว่าวรรณยุกต์ของคำหลังในผู้บอกภาษาทั้ง 6 คนยังคงเป็นเสียงกลางระดับ เช่น

- พ่อไปเติมน้ำมันที่ปากซอย

/nam52/ + /man33/ → /nam52 man33/ “น้ำมัน”

- วันนี้มีคนร้อยคนจะมาที่บ้าน

/loj52/ + /kun33/ → /loj52 kun33/ “ร้อยคน”

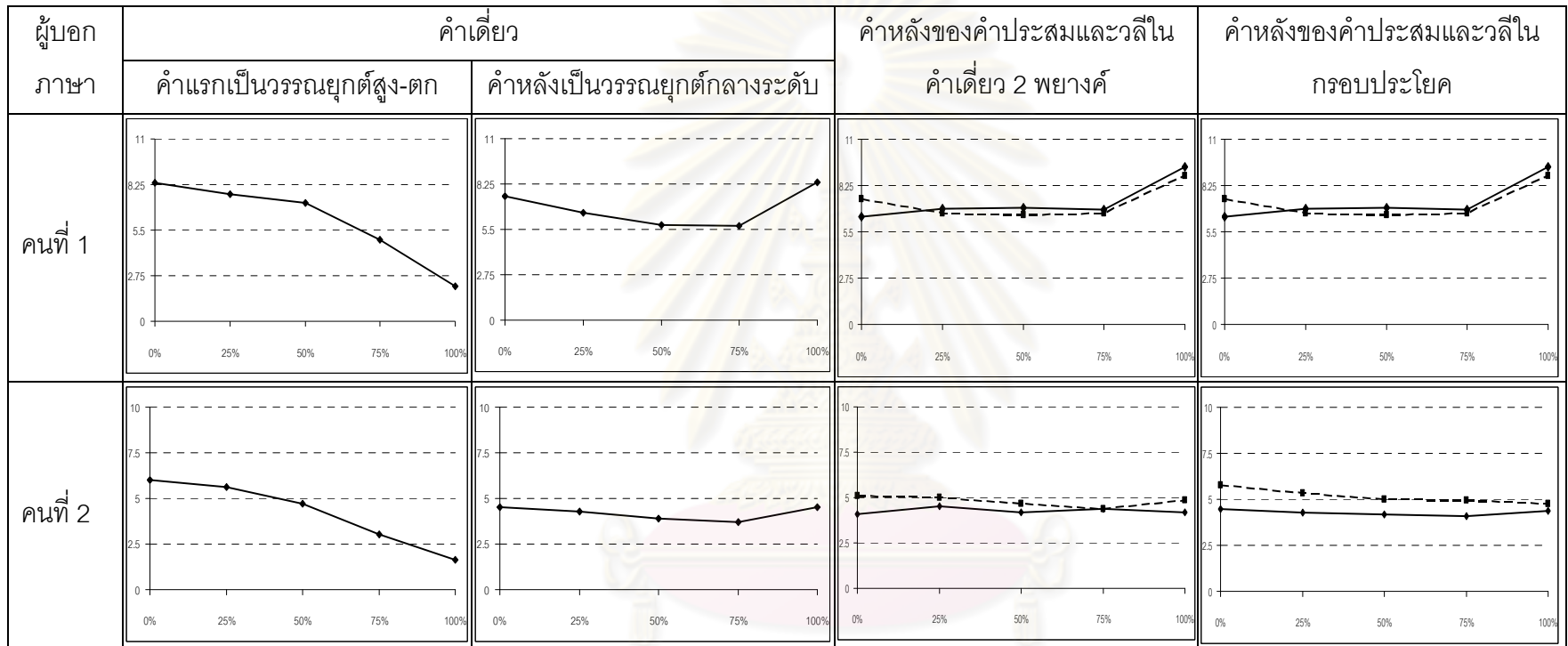
เพื่อให้ข้อสรุปมีความชัดเจน ผู้วิจัยจึงเปรียบเทียบสัญลักษณ์ย่อของวรรณยุกต์ที่ 2 ในบริบทคำพูดเดียวกับในบริบทคำเดียว 2 พยางค์ของผู้บอกภาษาทั้ง 6 คน พบว่ามีสัญลักษณ์ที่เหมือนกัน (ดูตารางที่ 7.8)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 7.8 เปรียบเทียบสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ที่ 2 กลางระดับในบริบทคำพูดเดี่ยวพยางค์ เดี่ยวกับในคำหลังของคำ 2 พยางค์ที่ปรากฏในกรอบประโยคเมื่อคำแรกเป็นวรรณยุกต์สูง-ตก

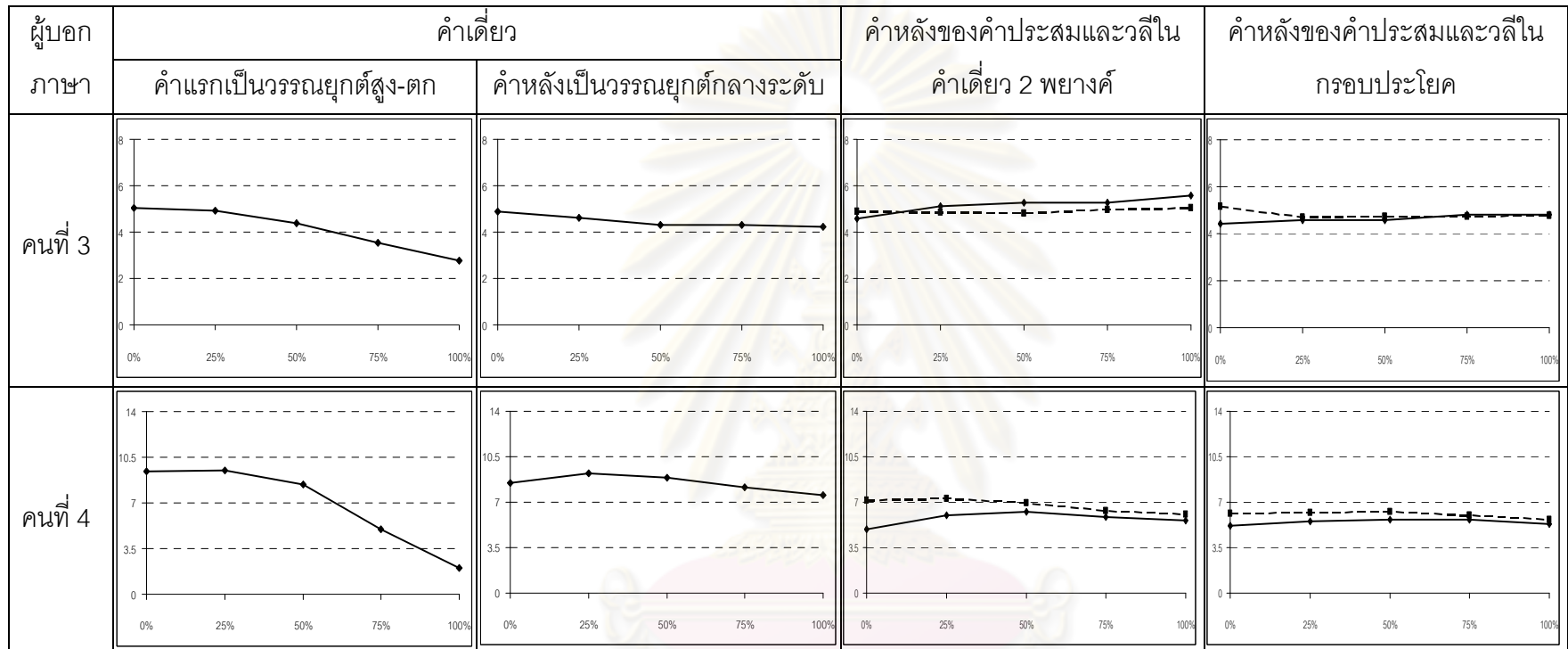
ผู้บอก ภาษา	สัญลักษณ์ในคำพูด เดี่ยวพยางค์เดี่ยว	สัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ในคำหลังของคำ 2 พยางค์	
		คำประสม	วลี
คนที่ 1	กลางค่อนข้างสูง-ตก-ขึ้น [434] (ST 7.51/ 8.36)	กลางระดับ [33] (ST 6.68/ 6.47)	กลางค่อนข้างสูง-ตกถึงกลาง ระดับ [433] (ST 7.6/ 6.89/ 6.7)
คนที่ 2	กลางระดับ [33] (ST 4.51/ 4.52)	กลางระดับ [33] (ST 4.48/ 4.37)	กลางระดับ [33] (ST 5.75/ 4.76)
คนที่ 3	กลางระดับ [33] (ST 4.89/ 4.24)	กลางระดับ [33] (ST 4.4/ 4.8)	กลางค่อนข้างสูง-ตกถึงกลาง ระดับ [433] (ST 5.15/ 4.69/ 4.78)
คนที่ 4	กลาง-ขึ้น-ตก [343] (ST 8.5/ 9.2/ 7.57)	กลางค่อนข้างต่ำ-ขึ้นถึง กลางระดับ [233] (ST 5.17/ 5.53/ 5.29)	กลางระดับ [33] (ST 6.13/ 5.68)
คนที่ 5	กลาง-ขึ้นถึงกลาง ค่อนข้างสูงระดับ [344] (ST 7.71/ 8.5/ 8.14)	กลางระดับ [33] (ST 6.89/ 6.47)	กลางระดับ [33] (ST 7.43/ 6.74)
คนที่ 6	กลางค่อนข้างสูง-ตก [43] (ST 8.91/ 6.48)	กลางค่อนข้างสูงระดับ [44] (ST 9.82/ 8.36)	กลางระดับ [33] (ST 6.5/ 7.07/ 5.92)

จากตารางที่ 7.8 จะเห็นได้ว่าสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ที่ 2 ในบริบทคำพูดเดี่ยวพยางค์เดียวกับสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ที่ 2 ในคำหลังของคำเดี่ยว 2 พยางค์เหมือนกัน คือ ในคำหลังของคำ 2 พยางค์ในกรอบประโยคของผู้บอกภาษาทุกคนมีการคงระดับของเสียงทั้งในคำประสมและวลีซึ่งไม่มีความแตกต่างจากในบริบทคำพูดเดี่ยวพยางค์เดี่ยวมากนัก จึงสรุปได้ว่าไม่มีวรรณยุกต์สนธิในระบบวรรณยุกต์ของผู้บอกภาษาทั้ง 6 คน จากผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่าเสียงวรรณยุกต์ในคำหลังของคำประสมและวลีในคำ 2 พยางค์ในกรอบประโยคไม่มีการเปลี่ยนแปลงเสียงวรรณยุกต์ในระบบวรรณยุกต์ของผู้บอกภาษาทั้ง 6 คน (ดูภาพที่ 7.3)

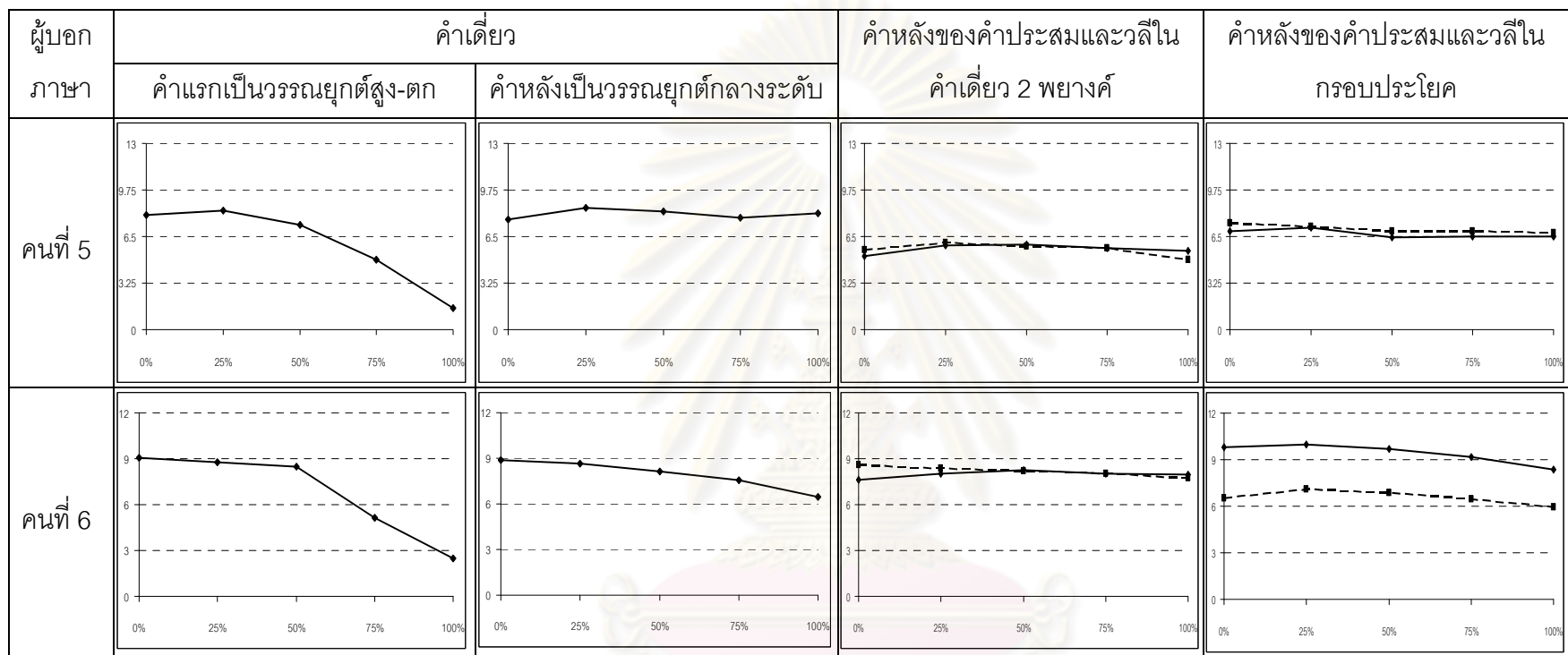
ภาพที่ 7.3 สัทธิลักษณ์ของวรรณยุกต์ในคำ 2 พยางค์เมื่อคำแรกเป็นวรรณยุกต์สูง-ตกและคำหลังเป็นวรรณยุกต์กลางระดับทั้งในคำเดี่ยว 2 พยางค์และในกรอบประโยค

ศูนย์วิจัยภาษาและ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 7.3 (ต่อ)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 7.3 (ต่อ)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์ในงานวิจัยนี้พบว่า ทั้งในบริบทคำเดี่ยว 2 พยางค์ และในกรอบประโยคไม่มีวรรณยุกต์สนธิปรากฏตามที่เรื่องเดช บันเขื่อนขัติย์กล่าวไว้ จึงสรุปได้ว่าไม่มีวรรณยุกต์สนธิในคำหลังเมื่อเป็นวรรณยุกต์กลางระดับและคำแรกเป็นวรรณยุกต์สูง-ตก

จากผลการวิเคราะห์วรรณยุกต์สนธิ สามารถสรุปได้ว่าภษายของลำพูนมีวรรณยุกต์ในคำหลังของคำ 2 พยางค์เมื่อคำแรกเป็นวรรณยุกต์ที่ 3 ต่ำระดับและคำหลังเป็นวรรณยุกต์ที่ 2 กลางระดับซึ่งเป็นไปตามข้อเสนอในงานวิจัยของเรื่องเดช บันเขื่อนขัติย์ (2521) เพียงกรณีเดียว แต่อีก 2 กรณีสรุปได้ว่าไม่พบวรรณยุกต์สนธิในคำหลังของคำ 2 พยางค์เมื่อคำแรกเป็นวรรณยุกต์ที่ 1 กลาง-ขึ้น กับวรรณยุกต์ที่ 6 สูง-ตกและคำหลังเป็นวรรณยุกต์ที่ 2 กลางระดับตามที่เรื่องเดช บันเขื่อนขัติย์ได้ศึกษาไว้

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 8

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

8.1 สรุปผล

งานวิจัยนี้ศึกษาเปรียบเทียบสัทลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาของในบริบทคำพูดเดียวกับคำพูดต่อเนื่องและเปรียบเทียบในกลุ่มวัยรุ่นกับกลุ่มผู้สูงอายุทุกบริบท นอกจากนี้ยังพิสูจน์ข้อเสนอเรื่องวรรณยุกต์สนธิในภาษาของของเรื่องเดช ปันเขื่อนขันธ์ (2521) ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานไว้ 3 ประการ คือ ประการแรก พิสัยของวรรณยุกต์ในบริบทคำพูดเดี่ยวกว้างกว่าในบริบทคำพูดต่อเนื่อง ส่วนสัทลักษณะของวรรณยุกต์มีข้อแตกต่างกันเป็น 2 นัย คือ ในวรรณยุกต์ระดับจะมีสัทลักษณะคงเดิม ส่วนในวรรณยุกต์เปลี่ยนระดับจะมีการขึ้นตกในคำพูดต่อเนื่องน้อยลงกว่าในคำพูดเดี่ยว ประการที่สอง คือ วรรณยุกต์ในภาษาวัยรุ่นและผู้สูงอายุแตกต่างกัน คือ วรรณยุกต์ทุกหน่วยเสียงในภาษาวัยรุ่นจะมีสัทลักษณะหลากหลายกว่าในภาษาผู้สูงอายุ วรรณยุกต์ในผู้สูงอายุจะมีเฉพาะสัทลักษณะของภาษาของต้นแบบเท่านั้น ในขณะที่วรรณยุกต์ในวัยรุ่นจะมีสัทลักษณะที่ได้รับอิทธิพลจากภาษาคำเมืองลำพูนและภาษาไทยกรุงเทพฯ และประการสุดท้าย คือ วรรณยุกต์ในภาษาของเกิดการสนธิในถ้อยคำสองพยางค์ตามสมมติฐานของเรื่องเดช ปันเขื่อนขันธ์ (2521) ดังนี้ เมื่อพยางค์ที่สองเป็นวรรณยุกต์กลางระดับ (A3-A4) และวรรณยุกต์ในพยางค์แรกเป็นกลาง-ขึ้น (A1-A2, DS1-DS3) ต่ำ-ขึ้น (B1-B3, DL1-DL3) หรือสูง-ตก (C4)

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากผู้ออกภาษาเพศหญิงที่อาศัยอยู่ในตำบลป่าซาง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูนจำนวน 6 คนแบ่งเป็น 2 รุ่นอายุ ได้แก่ กลุ่มวัยรุ่น อายุ 13-18 ปี และกลุ่มผู้สูงอายุ อายุ 60 ปีขึ้นไป การเก็บข้อมูลคำพูดต่อเนื่องได้จากการสนทนาระหว่างผู้ออกภาษาและผู้วิจัยในเรื่องทั่วไปโดยไม่ได้กำหนดหัวข้อเอาไว้ล่วงหน้า การเก็บข้อมูลคำพูดเดี่ยวใช้คำในรายการคำสำหรับทดสอบเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยถิ่นของ William J. Gedney (1972) และคำอีกจำนวนหนึ่ง ที่เพิ่มเติมขึ้น ผู้วิจัยแบ่งวรรณยุกต์ในคอดัมน์ A เป็น 4 ช่อง ช่องละ 10 คำ ส่วนคอดัมน์ B, C, DL และ DS แต่ละคอดัมน์แบ่งเป็น 2 ช่อง คือ 123-4 มีคำสำหรับเก็บข้อมูลช่องละ 10 คำ รวมคำที่ใช้ในการเก็บข้อมูลคำพูดเดี่ยวทั้งหมด 720 คำ (12 ช่องx10 คำx6 คน)

เมื่อเก็บข้อมูลครบแล้ว ผู้วิจัยวิเคราะห์ระบบและสัทลักษณะของวรรณยุกต์ในบริบทคำพูดเดี่ยวทั้งหมดเพื่อใช้ในการเปรียบเทียบระบบวรรณยุกต์ของภาษาของลำพูนกับภาษาของเมืองของภาษาคำเมืองลำพูน และภาษาไทยกรุงเทพฯ ส่วนในบริบทคำพูดต่อเนื่อง ผู้วิจัยแบ่งเป็น 2 บริบทย่อย คือ บริบทคำพูดต่อเนื่องกลางประโยคและคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยค ผู้วิจัยใช้วิธีการฟังใน

การคัดเลือกคำจากคำพูดต่อเนื่อง มีหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกคำ คือ เป็นคำพยางค์เดียวอยู่ในประโยคบอกเล่าประเภทไม่เน้นย้ำ โดยเลือกมา 5 คำต่อ 1 วรรณยุกต์และแยกเป็นคำเป็นและคำตาย จะได้คำที่ใช้ในการวิเคราะห์สัทลักษณะของวรรณยุกต์ในบริบทคำพูดต่อเนื่องกลางประโยค และในบริบทคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยคได้ใช้บริบทละ 300 คำ

ส่วนการวิเคราะห์วรรณยุกต์นั้น ผู้วิจัยวิเคราะห์สัทลักษณะของวรรณยุกต์ด้วยวิธีการทางกลศาสตร์โดยใช้โปรแกรม Praat แล้วนำค่าความถี่มูลฐาน (Hertz) ที่ได้มาคำนวณหาค่า semitone (ST) จากนั้นเสนอผลให้เป็นกราฟเส้นโดยแบ่งค่าเป็น 5 ระดับเพื่อความสะดวกในการเทียบระดับสูงต่ำของแต่ละวรรณยุกต์

จากผลการวิจัยพบว่า ระบบวรรณยุกต์ภาษาของลำพูนมีหน่วยเสียงวรรณยุกต์ทั้งหมด 6 หน่วยเสียง ได้แก่ วรรณยุกต์ที่ 1 กลาง-ขึ้น ปรากฏในช่อง A12 และ DS123 วรรณยุกต์ที่ 2 กลางระดับ ปรากฏในช่อง A34 วรรณยุกต์ที่ 3 ต่ำระดับ ปรากฏในช่อง B123 และ DL123 วรรณยุกต์ที่ 4 กลางค่อนข้างต่ำระดับ ปรากฏในช่อง B4, DL4 และ DS4 วรรณยุกต์ที่ 5 กลาง-ตก ปรากฏในช่อง C123 และวรรณยุกต์ที่ 6 สูง-ตก ปรากฏในช่อง C4 เมื่อเปรียบเทียบค่าพิสัยระดับเสียงของวรรณยุกต์ทุกหน่วยเสียงในบริบทคำพูดเดี่ยวและคำพูดต่อเนื่องพบว่าค่าพิสัยระดับเสียงของวรรณยุกต์ในบริบทคำพูดเดี่ยวกว้างกว่าในคำพูดต่อเนื่องและค่าพิสัยระดับเสียงในคำพูดต่อเนื่องกลางประโยคแคบกว่าในคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยค

นอกจากนี้ เมื่อเปรียบเทียบสัทลักษณะของวรรณยุกต์ในบริบทคำพูดเดี่ยวและคำพูดต่อเนื่องพบว่า หน่วยเสียงวรรณยุกต์ระดับ ได้แก่ วรรณยุกต์ที่ 2 วรรณยุกต์ที่ 3 และวรรณยุกต์ที่ 4 ในทุกบริบทไม่มีความแตกต่างกัน แต่สัทลักษณะของวรรณยุกต์เปลี่ยนระดับ ได้แก่ วรรณยุกต์ที่ 1 วรรณยุกต์ที่ 5 และวรรณยุกต์ที่ 6 ในบริบทคำพูดต่อเนื่องโดยเฉพาะคำพูดต่อเนื่องกลางประโยคมีการขึ้นตกลดลงกว่าในบริบทคำพูดเดี่ยว

เมื่อเปรียบเทียบภาษาของลำพูนกับภาษาของเมืองยองพบว่าหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 3 ทั้งในคำเป็นและคำตายสระเสียงยาวมีความแตกต่างกัน คือ ในภาษาของลำพูนเป็นเสียงต่ำระดับ ในขณะที่ภาษาของเมืองยองเป็นเสียงต่ำ-ขึ้น และเมื่อเทียบภาษาของลำพูนในกลุ่มวัยรุ่นกับกลุ่มผู้สูงอายุพบว่าทุกหน่วยเสียงวรรณยุกต์มีจำนวนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ย่อยที่ปรากฏใกล้เคียงกัน อย่างไรก็ตาม วรรณยุกต์ที่ 2 ในกลุ่มวัยรุ่นแตกต่างจากกลุ่มผู้สูงอายุ คือ ในกลุ่มวัยรุ่นใช้เสียงคงระดับและมีการขึ้นของเสียงในจุดสิ้นสุดเล็กน้อย ในขณะที่กลุ่มผู้สูงอายุมีการขึ้นในจุดเริ่มต้นของเสียงและมีการตกเล็กน้อย ณ จุดสิ้นสุดของเสียง และวรรณยุกต์ที่ 4 ในคำเป็นในกลุ่มวัยรุ่นปรากฏเสียงวรรณยุกต์ 2 เสียง ได้แก่ เสียงกลางค่อนข้างต่ำระดับ ซึ่งเป็นสัทลักษณะเดียวกับใน

กลุ่มผู้สูงอายุและเป็นสัญลักษณ์ส่วนใหญ่ที่พบในคำ อีกสัญลักษณ์หนึ่ง คือ เสียงกลางค่อนข้างสูง-ตกเป็นเสียงที่พบเฉพาะในคำว่า “พ่อ พี่ และแม่” เท่านั้น จากการเปรียบเทียบกับภาษาคำเมืองลำพูนพบว่าเสียงกลางค่อนข้างสูง-ตกเป็นสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ที่ 4 (ช่อง B4) แสดงให้เห็นว่าภาษายองในกลุ่มวัยรุ่นเริ่มได้รับอิทธิพลจากภาษาคำเมืองลำพูน แม้ว่าระบบวรรณยุกต์จะยังคงเดิม แต่ข้อค้นพบในงานวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่าภาษายองมีแนวโน้มที่จะแปรและเปลี่ยนแปลงเนื่องจากอิทธิพลของภาษาคำเมืองลำพูน

สำหรับวรรณยุกต์สนธิในภาษายองในงานวิจัยนี้โดยพิศุจน์ข้อเสนอเรื่องวรรณยุกต์สนธิของเรื่องเดช บันเขื่อนขัติย์ (2521) พบว่า วรรณยุกต์สนธิในภาษายองลำพูนปรากฏในคำ 2 พยางค์ประกอบด้วยคำประสมและวลีทั้งในคำเดียว 2 พยางค์และในกรอบประโยคเมื่อคำแรกเป็นวรรณยุกต์ต่ำระดับและวรรณยุกต์ในคำหลังเป็นกลางระดับ โดยวรรณยุกต์ในคำหลังเกิดการเปลี่ยนแปลงของเสียงวรรณยุกต์เป็นเสียงกลาง-ขึ้น ในขณะที่คำ 2 พยางค์ที่ประกอบด้วยคำแรกเป็นวรรณยุกต์กลาง-ขึ้นกับสูง-ตก และคำหลังเป็นวรรณยุกต์กลางระดับ วรรณยุกต์ในคำหลังไม่มีการเปลี่ยนแปลงของเสียงวรรณยุกต์ตามข้อเสนอดังกล่าว

8.2 อภิปรายผล

8.2.1 การวิเคราะห์เรื่องค่าพิสัยระดับเสียงในบริบทคำพูดเดี่ยว คำพูดต่อเนื่องกลางประโยค และคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยค ผู้วิจัยพิจารณาจากค่าความถี่มูลฐาน (Hertz) และค่า Semitone (ST) พบว่า

ค่าความถี่มูลฐานสามารถแสดงให้เห็นว่าค่าพิสัยระดับเสียงในบริบทคำพูดเดี่ยวกว้างกว่าในคำพูดต่อเนื่อง แต่ไม่สามารถแสดงผลในคำพูดต่อเนื่องกลางประโยคและคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยคอย่างเป็นระบบได้เนื่องจากความกว้างของค่าพิสัยระดับเสียงที่ได้จากค่าความถี่มูลฐาน (Hertz) ของผู้บอกภาษาทั้ง 6 คนไม่ได้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน คือ ผู้บอกภาษาบางคนมีค่าความกว้างของค่าพิสัยระดับเสียงในคำพูดต่อเนื่องกลางประโยคกว้างกว่าในคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยค เช่น คำพูดต่อเนื่องกลางประโยคในผู้บอกภาษาคนที่ 1 มีค่าความต่างของค่าสูงสุดและค่าต่ำสุดที่เป็นค่าความถี่มูลฐาน คือ 110.08 Hertz ในคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยคมีค่าความต่าง คือ 102.83 Hertz ส่วนผู้บอกภาษาคนที่ 3 มีค่าความต่างของค่าสูงสุดและค่าต่ำสุดที่เป็นค่าความถี่มูลฐาน คือ 98.25 Hertz ในคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยคมีค่าความต่าง คือ 116.01 Hertz แสดงให้เห็นว่าผู้บอกภาษาคนที่ 1 มีความกว้างของค่าพิสัยในคำพูดต่อเนื่องกลางประโยคมากกว่าคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยค ในขณะที่ผู้บอกภาษาคนที่ 3 มีความกว้างของค่าพิสัยในคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยค

กว้างกว่าคำพูดต่อเนื่องกลางประโยค จึงทำให้ไม่สามารถแสดงผลในคำพูดต่อเนื่องกลางประโยค และคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยคอย่างเป็นระบบ

ในขณะที่ค่า ST สามารถแสดงผลอย่างเป็นระบบ โดยค่าพิสัยระดับเสียงของผู้บอกภาษาทุกคนในทุกบริบทเป็นไปในทิศทางเดียวกัน คือ ค่าความกว้างของค่าพิสัยระดับเสียงในคำพูดต่อเนื่องกลางประโยคมีค่าน้อยกว่าในคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยค เช่น คำพูดต่อเนื่องกลางประโยคในผู้บอกภาษาคนที่ 1 มีค่าความต่างของค่าสูงสุดและค่าต่ำสุดที่เป็นค่า ST คือ 8.36 ในคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยคมีค่าความต่าง คือ 10.23 ส่วนผู้บอกภาษาคนที่ 3 มีค่าความต่างของค่าสูงสุดและค่าต่ำสุดที่เป็นค่า ST คือ 7.28 ในคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยคมีค่าความต่าง คือ 7.44 จากข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าเมื่อพิจารณาจากค่า ST ผู้บอกภาษาคนที่ 1 และ 3 มีความกว้างของค่าพิสัยในคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยคกว้างกว่าคำพูดต่อเนื่องกลางประโยค จึงทำให้สามารถแสดงผลในคำพูดต่อเนื่องกลางประโยคและคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยคอย่างเป็นระบบได้

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า การใช้ค่า ST ในการพิจารณาความกว้างของค่าพิสัยระดับเสียงสามารถสรุปได้อย่างเป็นระบบกว่าการใช้ค่าความถี่มูลฐาน และสามารถสรุปได้ว่าค่าพิสัยระดับเสียงในบริบทคำพูดเดี่ยวกว้างกว่าในคำพูดต่อเนื่องและในคำพูดต่อเนื่องกลางประโยคมีค่าพิสัยระดับเสียงที่แคบกว่าในคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยค

8.2.2 จากการพิจารณาสัทลักษณะของวรรณยุกต์ทุกหน่วยเสียงในภาษาของลำพูนจะเห็นได้ว่าวรรณยุกต์ที่ 3 ทั้งในคำเป็นและคำตายมีความแตกต่างจากภาษาของเมืองยอง คือ ในภาษาของลำพูนเป็นเสียงต่ำระดับ ส่วนภาษาของเมืองยองเป็นเสียงต่ำ-ขึ้น เสียงต่ำระดับในภาษาของลำพูนมีสัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่คล้ายกับภาษาคำเมืองลำพูนและภาษาไทยกรุงเทพฯ

สำหรับวรรณยุกต์ที่มีการเปลี่ยนแปลงสัทลักษณะของเสียงอีกหน่วยเสียงหนึ่ง คือ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 (ช่อง B4) ในผู้บอกภาษาของลำพูนกลุ่มวัยรุ่นพบว่าในคำส่วนใหญ่ยังเป็นเสียงกลางค่อนข้างต่ำระดับเช่นเดียวกับกลุ่มผู้สูงอายุ อย่างไรก็ตาม สัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่เป็นเสียงกลางค่อนข้างสูง-ตกซึ่งพบเฉพาะในคำว่า “พ่อ แม่ และพี่” ทั้งในบริบทคำพูดเดี่ยวและในคำพูดต่อเนื่องในภาษาของลำพูนในผู้บอกภาษากลุ่มวัยรุ่นอีกเสียงหนึ่งนั้นมีสัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่คล้ายกับในภาษาคำเมืองลำพูนและภาษาไทยกรุงเทพฯ ด้วย

เสียงวรรณยุกต์ในภาษาของลำพูนที่เกิดการแปรหรือการเปลี่ยนแปลงนั้นน่าจะเกิดจากสาเหตุหลายประการ สามารถสรุปได้ดังนี้

1) การติดต่อสื่อสารกันระหว่างคนในชุมชนและต่างชุมชน เนื่องจากในจังหวัดลำพูนมีภาษาที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารกันหลากหลายภาษา เช่น ภาษายอง ภาษาคำเมือง ภาษาไทยกรุงเทพฯ และภาษาตระกูลอื่นๆ เช่น ภาษามอญ ภาษากะเหรี่ยง เป็นต้น (เพ็ญจันทร์ พันธุ์ฤกษ์, 2547) เมื่อมีการติดต่อหรือพูดคุยกันจึงมีการสัมผัสภาษาเกิดขึ้นโดยเฉพาะภาษายอง และภาษาคำเมืองลำพูนที่มีการใช้อย่างแพร่หลายในอำเภอป่าซาง กลุ่มวัยรุ่นเป็นกลุ่มที่มีโอกาสพบปะกับคนที่ใช้ภาษาหลากหลายมากกว่าในกลุ่มผู้สูงอายุเนื่องจากเข้ามาเรียนในโรงเรียนที่มีคนจากต่างพื้นที่จึงมีโอกาสได้สัมผัสกับภาษาต่าง ๆ มากกว่ากลุ่มผู้สูงอายุ

2) การศึกษาในโรงเรียน ผู้สอนและนักเรียนจะใช้ภาษาไทยกรุงเทพฯในการสื่อสารทั้งด้านการฟัง การพูด และการอ่าน ภาษาในกลุ่มวัยรุ่นจึงได้รับอิทธิพลจากภาษาไทยกรุงเทพฯมากที่สุด

3) สื่อและเทคโนโลยี ในปัจจุบันนี้การติดต่อสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ต ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญทั่วทุกพื้นที่ สื่อเหล่านี้ใช้ภาษาไทยกรุงเทพฯในการสื่อสารทำให้ผู้รับสารต้องใช้อำนาจภาษาไทยกรุงเทพฯอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ภาษาไทยกรุงเทพฯจึงเข้ามามีอิทธิพลต่อภาษาไทยถิ่นซึ่งรวมถึงภาษายองลำพูนด้วย

4) การคมนาคม อำเภอป่าซางเป็นอำเภอที่มีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจหลายแห่ง การคมนาคมมีความสะดวกมากขึ้น ทำให้มีนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น และคนต่างถิ่นโยกย้ายมาตั้งถิ่นฐานในอำเภอป่าซางมากขึ้น ภาษาคำเมืองหรือภาษาไทยกรุงเทพฯจึงใช้ในการสื่อสารกันมากขึ้นในกลุ่มผู้พูดภาษายองลำพูน

5) การใช้ภาษา จากการสังเกตของผู้วิจัยและจากงานวิจัยของเพ็ญจันทร์ พันธุ์ฤกษ์ (2547) พบว่าภาษาที่มีการใช้อย่างแพร่หลายในจังหวัดลำพูน คือ ภาษาคำเมือง ทั้งที่เป็นภาษาคำเมืองเชียงใหม่ และภาษาคำเมืองลำพูน ส่วนภาษายองมีการใช้น้อยกว่าภาษาดังกล่าวสำหรับในอำเภอป่าซางและจุดเก็บข้อมูลในงานวิจัยนี้แม้จะมีคนยongใช้ภาษายองเป็นจำนวนมาก แต่ก็สังเกตได้ว่าคนยongสามารถพูดภาษาคำเมืองลำพูนได้อีกภาษาหนึ่งทั้งกลุ่มผู้สูงอายุและกลุ่มวัยรุ่นแต่คนยongกลุ่มผู้สูงอายุไม่นิยมใช้ในการพูดคุย ส่วนกลุ่มวัยรุ่นในการพูดคุยกับเพื่อนมีการใช้ภาษาปะปนกันทั้งภาษายอง ภาษาคำเมืองลำพูน และภาษาไทยกรุงเทพฯ การใช้ภาษาในลักษณะดังกล่าวก็อาจเป็นเหตุผลอีกประการหนึ่งที่ทำให้ภาษายองลำพูนเกิดการแปรและเปลี่ยนแปลงของเสียงวรรณยุกต์

8.2.3 จากการพิจารณาระบบวรรณยุกต์ภาษาของลำพูนที่ได้จากงานวิจัยนี้กับระบบวรรณยุกต์ในงานวิจัยที่ผ่านมา ได้แก่ งานวิจัยของเรื่องเดช ปันเขื่อนขัติย์ (2521) วิสุทธีระ เนียมมณฑ (2528) Somchit Davies (1979) Sarawit (1979) และปิยะวัติ วงษ์ชัย (2550) พบว่าวรรณยุกต์ภาษาของลำพูนมีทั้งหมด 6 หน่วยเสียงเช่นเดียวกัน และมีการแยกเสียงรวมเสียงตามกล่องวรรณยุกต์ในลักษณะเดียวกัน คือ ในคออล์มันน์ A แบ่งเป็น A12-34 ส่วนคออล์มันน์ B, C, DL และ DS แบ่งเป็น 123-4 และในช่อง DL4 และ DS4 มีการรวมเสียงวรรณยุกต์เข้าด้วยกัน จากลักษณะดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าระบบวรรณยุกต์ภาษาของลำพูนไม่มีความเปลี่ยนแปลงในเรื่องการแยกเสียงรวมเสียงวรรณยุกต์

เมื่อพิจารณาลักษณะของวรรณยุกต์ที่ปรากฏในงานวิจัยข้างต้นพบว่า มีวรรณยุกต์บางหน่วยเสียงที่มีลักษณะเหมือนกัน และมีวรรณยุกต์บางหน่วยเสียงที่มีความแตกต่างกันบ้างเล็กน้อย ได้แก่

วรรณยุกต์ที่ 1 (A12 และ DS123) มีลักษณะเป็นเสียงกลาง-ขึ้นเหมือนกันทุกงานวิจัย

วรรณยุกต์ที่ 2 (A34) เป็นเสียงกลางระดับในงานวิจัยของ Somchit Davies (1979) Sarawit (1979) ปิยะวัติ วงษ์ชัย (2550) และในงานวิจัยนี้ ส่วนงานวิจัยของเรื่องเดช ปันเขื่อนขัติย์ (2521) เป็นเสียงระดับ-ขึ้น และวิสุทธีระ เนียมมณฑ (2528) เป็นเสียงกลางระดับ-ตก

วรรณยุกต์ที่ 3 (B123 และ DL123) แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ เสียงต่ำ-ขึ้น พบในงานวิจัยของเรื่องเดช ปันเขื่อนขัติย์ (2521) และวิสุทธีระ เนียมมณฑ (2528) อีกเสียงหนึ่ง คือ เสียงต่ำระดับพบในงานวิจัยของ Somchit Davies (1979) Sarawit (1979) ปิยะวัติ วงษ์ชัย (2550) และในงานวิจัยนี้

วรรณยุกต์ที่ 4 (B4, DL4 และ DS4) แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ เสียงตก พบในงานวิจัยของเรื่องเดช ปันเขื่อนขัติย์ (2521) เสียงระดับพบในงานวิจัยของวิสุทธีระ เนียมมณฑ (2528) Somchit Davies (1979) และในงานวิจัยนี้ และเสียงขึ้นพบในงานวิจัยของ Sarawit (1979) และปิยะวัติ วงษ์ชัย (2550)

วรรณยุกต์ที่ 5 (C123) แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ เสียงตก-ขึ้นพบในงานวิจัยของเรื่องเดช ปันเขื่อนขัติย์ (2521) และเสียงกลาง-ตกพบในงานวิจัยของวิสุทธีระ เนียมมณฑ (2528) Somchit Davies (1979) Sarawit (1979) ปิยะวัติ วงษ์ชัย (2550) และในงานวิจัยนี้

วรรณยุกต์ที่ 6 (C4) แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ เสียงสูง-ตกพบในงานวิจัยของเรื่องเดช ปันเขื่อนขัติย์ (2521) วิสุทธีระ เนียมมณฑ (2528) Somchit Davies (1979) Sarawit (1979) และในงานวิจัยนี้ และอีกเสียงหนึ่ง คือ เสียงกลาง-ตกพบในงานวิจัยของปิยะวัติ วงษ์ชัย (2550)

ความแตกต่างของสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ในแต่ละหน่วยเสียงที่พบในงานวิจัยนั้น เนื่องมาจากงานวิจัยแต่ละงานเลือกจุดเก็บข้อมูลที่แตกต่างกัน คือ ต่างอำเภอหรือต่างตำบล และถึงแม้ว่าจะเก็บข้อมูลที่หมู่บ้านเดียวกันก็ตามแต่เนื่องด้วยมีความแตกต่างกันเรื่องเวลาที่เก็บข้อมูล นอกจากนี้ วิธีการเก็บข้อมูลที่แตกต่างกันก็อาจให้ได้ผลการวิเคราะห์ที่แตกต่างกัน คือ งานวิจัยที่ผ่านมาส่วนใหญ่ใช้วิธีการฟังในการวิเคราะห์ข้อมูล แต่ในงานวิจัยนี้ใช้วิธีทางกลศาสตร์ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการวิเคราะห์ที่ได้จึงมีความแตกต่างกัน

8.3 ข้อเสนอแนะ

8.3.1 การกำหนดกรอบประโยคในการเก็บข้อมูลเพื่อศึกษาวรรณยุกต์สนธิเป็นการเก็บข้อมูลที่มีความสะดวกและรวดเร็ว แต่อย่างไรก็ตาม การใช้กรอบประโยคในการเก็บข้อมูลมีข้อเสีย คือ ผู้บอกภาษาอาจจะมีความระมัดระวังในการพูดมากกว่าการพูดสนทนาทั่วไปทำให้ออกเสียงไม่เป็นธรรมชาติ ดังนั้นในการเก็บข้อมูลเพื่อศึกษาคำ 2 พยางค์อีกวิธีหนึ่ง คือ การใช้ข้อมูลจากการสนทนาในบริบทคำพูดต่อเนื่องซึ่งน่าจะได้เสียงวรรณยุกต์ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นธรรมชาติมากกว่า

8.3.2 ภาษาที่ใช้ในพื้นที่จังหวัดลำพูนมีภาษาไทยถิ่นมากมาย ในการศึกษาเสียงวรรณยุกต์ภาษาย่อยของควรรศึกษาเปรียบเทียบกับเสียงวรรณยุกต์กับภาษาไทยถิ่นอื่นๆด้วย เช่น ภาษาคำเมือง เชียงใหม่ ซึ่งในปัจจุบันนี้มีการใช้ติดต่อสื่อสารกันอย่างแพร่หลายและมีแนวโน้มที่จะใช้ภาษาคำเมืองเชียงใหม่ในจังหวัดลำพูนเพิ่มมากขึ้นด้วย ทั้งนี้เนื่องจากจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดลำพูนมีอาณาเขตติดต่อกันเป็นบริเวณกว้างและมีการคมนาคมที่สะดวกในการเดินทางระหว่างจังหวัดทั้งสอง จึงเป็นไปได้ที่ประชากรในจังหวัดลำพูนจะใช้ภาษาคำเมืองเชียงใหม่ในชีวิตประจำวันเพิ่มขึ้น ดังนั้นจึงควรศึกษาเปรียบเทียบวรรณยุกต์ภาษาย่อยของลำพูนกับภาษาคำเมืองเชียงใหม่ด้วย

8.3.3 ภาษาย่อยที่ใช้ในอำเภอป่าซางนั้น จากการสอบถามคนในท้องถิ่นที่ทราบว่ามีการใช้ภาษาย่อยกันแทบทุกตำบล แต่การออกเสียงจะแตกต่างกันออกไปในแต่ละท้องถิ่น ในการศึกษาเสียงวรรณยุกต์ภาษาย่อยจึงควรรศึกษาอย่างครอบคลุมพื้นที่เพื่อที่จะสามารถเห็นความแตกต่าง การแปรและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของวรรณยุกต์ในภาษาย่อยลำพูนได้ดียิ่งขึ้น

8.3.4 ผลการวิเคราะห์ค่าทางกลศาสตร์ของวรรณยุกต์ในงานวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่าสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์บางวรรณยุกต์มีความใกล้เคียงกันมากทั้งในบริบทคำพูดเดี่ยวและบริบทคำพูดต่อเนื่อง ได้แก่ วรรณยุกต์ที่ 2 กลางระดับ วรรณยุกต์ที่ 3 ต่ำระดับ และวรรณยุกต์ที่ 4 กลางค่อนข้างต่ำระดับ เมื่อวรรณยุกต์ทั้ง 3 นี้ปรากฏในบริบทคำพูดต่อเนื่อง จำแนกว่าเป็นวรรณยุกต์

ได้ไม่ยากเนื่องจากมีบริบทอื่นๆเข้ามาช่วยในการสื่อความหมายของคำ แต่หากปรากฏในบริบท คำพูดเดี่ยวอาจมีคำถามว่าผู้ใช้ภาษาสามารถรับรู้ว่าเป็นวรรณยุกต์ได้อย่างไร การศึกษาเสียงกับการรับรู้เสียงวรรณยุกต์ในภาษาของเป็นโจทย์วิจัยที่น่าสนใจ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

- กัลยา ดิงศภัทิย์, ม.ร.ว. 2533. วรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นสุพรรณบุรี: การศึกษาเปรียบเทียบวรรณยุกต์ในคำกับวรรณยุกต์ในถ้อยคำต่อเนื่อง. ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดารณี กฤษณะพันธุ์. 2538. แนวการศึกษาวรรณยุกต์จากคำพูดต่อเนื่อง: กรณีศึกษาภาษาไทยถิ่นเพชรบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีระพันธ์ ล. ทองคำ. 2521. คำสำหรับทดสอบเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่น. บทความแปลจาก วิลเลียมส์ เจ. เกิดนี้ย์. กรุงเทพฯ : โครงการวิจัยภาษาไทยและภาษาพื้นเมืองถิ่นต่างๆ สถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
- นันทนา รัตนเกียรติ. 2548. สัทศาสตร์ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นิเพทย์นิติสรณ์, หลวง. 2520. ชนชาติไทย. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, อ้างถึงใน Nanthariya Lamchiagdase. 1984. The Phonology of Lue in Lampang Province. Master's Thesis, Department of Linguistics Faculty of Graduate Studies of Mahidol University.
- นิภา อัมพรพรวดี. 2529. ลักษณะของภาษาไทยถิ่นที่ตำบลป่าคา อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาจารึกภาษาไทย ภาควิชาภาษาตะวันออก บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เนตรนภา วรวงษ์. 2543. วรรณยุกต์ภาษาไทยถิ่นกาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปิ่นยชนิต บัณฑิตกุล. 2536. วรรณยุกต์ในคำพยางค์เดี่ยวและคำสองพยางค์ในภาษาไทยถิ่นกลางจังหวัดประจวบคีรีขันธ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปิยฉัตร ปานโรจน์. 2534. ลักษณะเชิงกลศาสตร์ของวรรณยุกต์ในภาษาไทยกรุงเทพฯ: การแปรตามกลุ่มอายุ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปิยะวัติ วังซ้าย. 2550. การศึกษาเปรียบเทียบระบบเสียงภาษายองกับระบบเสียงภาษาไทยเหนือ

- (กำแพงเมือง). วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาภาษาไทย ภาควิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พรศรี ชินเชษฐ. 2532. วรรณยุกต์ภาษาลาวแง่ในคำเดียวกับในคำพูดต่อเนื่อง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาภาษาไทย ภาควิชาภาษา ศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิณรัตน์ อัครวัฒน์กุล. 2541. การศึกษาเปรียบเทียบระบบวรรณยุกต์ในภาษาของคน "ลาว" คน "ญ้อ" และคน "ผู้ไท" ในอำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาภาษาไทย ภาควิชาภาษา ศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เพ็ญจันทร์ พันธุ์ฤกษ์. 2547. ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับชาติพันธุ์ในจังหวัดลำพูน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาภาษาไทย ภาควิชาภาษา ศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มหาดไทย, กระทรวง. กรมการปกครอง ศูนย์สารสนเทศเพื่อการบริหารและพัฒนางานปกครอง. แผนที่อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน. 2553. [ออนไลน์] แหล่งที่มา: <http://www.amphoe.com/> [21 เมษายน 2553]
- รตญา กอบศิริกาญจน์. 2535. การแปรของวรรณยุกต์สูง-ตกในภาษาไทยถิ่นสุพรรณบุรีตามตัวแปรทางสังคมบางประการ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาภาษาไทย ภาควิชาภาษา ศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เรืองเดช ปันเขื่อนขันธ์. 2521. ระบบเสียงภาษาของ. โครงการศูนย์ศึกษาวิจัยภาษาและวัฒนธรรม อเชียอาคเนย์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- เรืองเดช ปันเขื่อนขันธ์. 2531. ภาษาถิ่นตระกูลไทย. พิมพ์ครั้งที่ 2. โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย: สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท.
- วิสุทธิระ เนียมมณี. 2528. ระบบเสียงภาษาของซึ่งพูดในจังหวัดลำพูน: การศึกษาเปรียบเทียบแบบร่วมสมัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาภาษาไทย ภาควิชาภาษา ศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริรัตน์ ชูพันธ์. 2547. การแปรของคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นเกาะสมุยตามถิ่นที่อยู่และอายุของผู้พูด. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาภาษาไทย ภาควิชาภาษา ศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สงวน โชติสุขรัตน์. 2512. ไทยยวน-คนเมือง. ธนบุรี: โรงพิมพ์บางสะพานการพิมพ์.
- สร้อยดี อ่องสกุล. 2537. ไทลื้อเมืองยองในแดนพม่า: ข้อสังเกตเบื้องต้น. บทความจากโครงการเสวนาไทศึกษา สำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เสวนาไทศึกษา ชุด

ที่ 1.

สิงฆะ วรรณสัย. สัมภาษณ์. 2512, อ้างถึงใน เรื่องเดช บันเขื่อนขัติย์. 2521. ระบบเสียงภาษาของ.

โครงการศูนย์ศึกษาวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชียอาคเนย์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.

เสรี เวโรหา. 1975. เสียงวรรณยุกต์ในภาษาลื้อ. Studies in Tai Linguistics in Honor of William J. Gedney. Edited by Jimmy G. Harris & James R. Chamberlain. Bangkok : CIEL.

แสง มาละแซม. 2539. วัฒนธรรมกับการปกครองท้องถิ่นลำพูน : จากเมืองยองถึงหริภุญชัย. เอกสารชุดปฏิรูปการปกครองท้องถิ่น ลำดับที่ 7 โครงการศึกษาการปกครองท้องถิ่น คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

แสง มาละแซม. 2540. คนของย้ายแผ่นดิน. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

แสง มาละแซม. 2544. คนของเมืองลำพูน. เชียงใหม่ : จรัสธุรกิจการพิมพ์.

อภิญา พรสิป. 2537. วรรณยุกต์ภาษาไทยถิ่นเพชรบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อมรา ประสาทรัฐสินธุ์. 2544. ภาษาศาสตร์สังคม. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อรุณี อรุณเรือง. 2533. การแปรของวรรณยุกต์ไทในภาษาไทยกรุงเทพฯ ตามระดับอายุผู้พูด. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อินโฟซิสเทค. แผนที่จังหวัดลำพูน. 2553. [ออนไลน์] แหล่งที่มา:
<http://www.thaitambon.com/Maps/Lamphun.htm> [21 เมษายน 2553]

ภาษาอังกฤษ

Chamberlain, James R. 1975. A new look at the history and classification of the Tai linguistics. In Harris, Jimmy G. and Chamberlain, James R. (eds.). Studies in Linguistics in Honor of William J. Gedney. Bangkok: CIEL.

Gedney, William J. 1972. A Checklist for Determining Tones in Tai Dialects. In Studies in Linguistics in Honor of George L. Trager. The Hague : Moutan.

- Hartmann, J.F. 1980. A model for the alignment of dialects in Southwestern Tai. In Journal of the Siam Society.
- Huebner, Thomas G. (1976) Another Look at Sandhi in Tai Lue. PASAA: Notes and News about Language Teaching and Linguistics in Thailand. Cited in นิภา อัมพรพรวรดี. 2529. ลักษณะของภาษาไทยลื้อที่ตำบลป่าคา อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาจารึกภาษาไทย ภาควิชาภาษาตะวันออก บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- Kalaya Tingsabadh and Daranee Deeprasert. 1997. Tones in standard Thai connected speech. In Arthur S. Abrams (ed.), Southeast Asian Linguistic Studies in Honour of Vichin Panupong. Bangkok : Chulalongkorn University Press.
- Kanita Chaimano. 2009. Tone Variation of Tai Lue Spoken in Thailand. Doctoral Dissertation, Department of Linguistics Faculty of Graduate Studies Mahidol University.
- Li Fang Kuei. 1977. A Handbook of Comparative Tai. Honolulu: The University Press of Hawaii.
- Nanthariya Lamchiagdase. 1984. The Phonology of Lue in Lampang Province. Master's Thesis, Department of Linguistics Faculty of Graduate Studies of Mahidol University.
- Phanintra Teeranon. 2007. The Change of Standard Thai High Tone: An Acoustic Study and A Perceptual Experiment. [Online] Available from: http://www.skase.sk/Volumes/JTL10/pdf_doc/1.pdf [2010, April 16]
- Pimsen Buarapha. 2006. A Contrastive Analysis of Vietnamese (Hanoi accent) and Thai (Bangkok accent) Tonal Systems: Pitch and Voice Quality. [Online] Available from: <http://www4.nida.ac.th/lc/journal2006/pimsen.pdf> [2009, September 27]
- Sarawit, Mary E. 1979. Syllabic m in two Yoong dialects. In Studies in Tai and Mon Khmer Phonetics and Phonology in Honor of Eugenie J.A. Henderson. Edited by Theraphan L. Thongkum and others. Bangkok: Chulalongkorn University Press.
- Somchit Davies. 1979. A comparative study of Yong and standard Thai. In Studies in Tai and Mon Khmer Phonetics and Phonology in Honor of Eugenie J.A. Henderson.

Edited by Theraphan L. Thongkum and others. Bangkok: Chulalongkorn University Press.

Wichian Sittiprapaporn. 1997. A Thai Dialect Geography of Udonthani Province: A Tonal Study. Master's Thesis, Department of Linguistics Faculty of Graduate Studies of Mahidol University.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

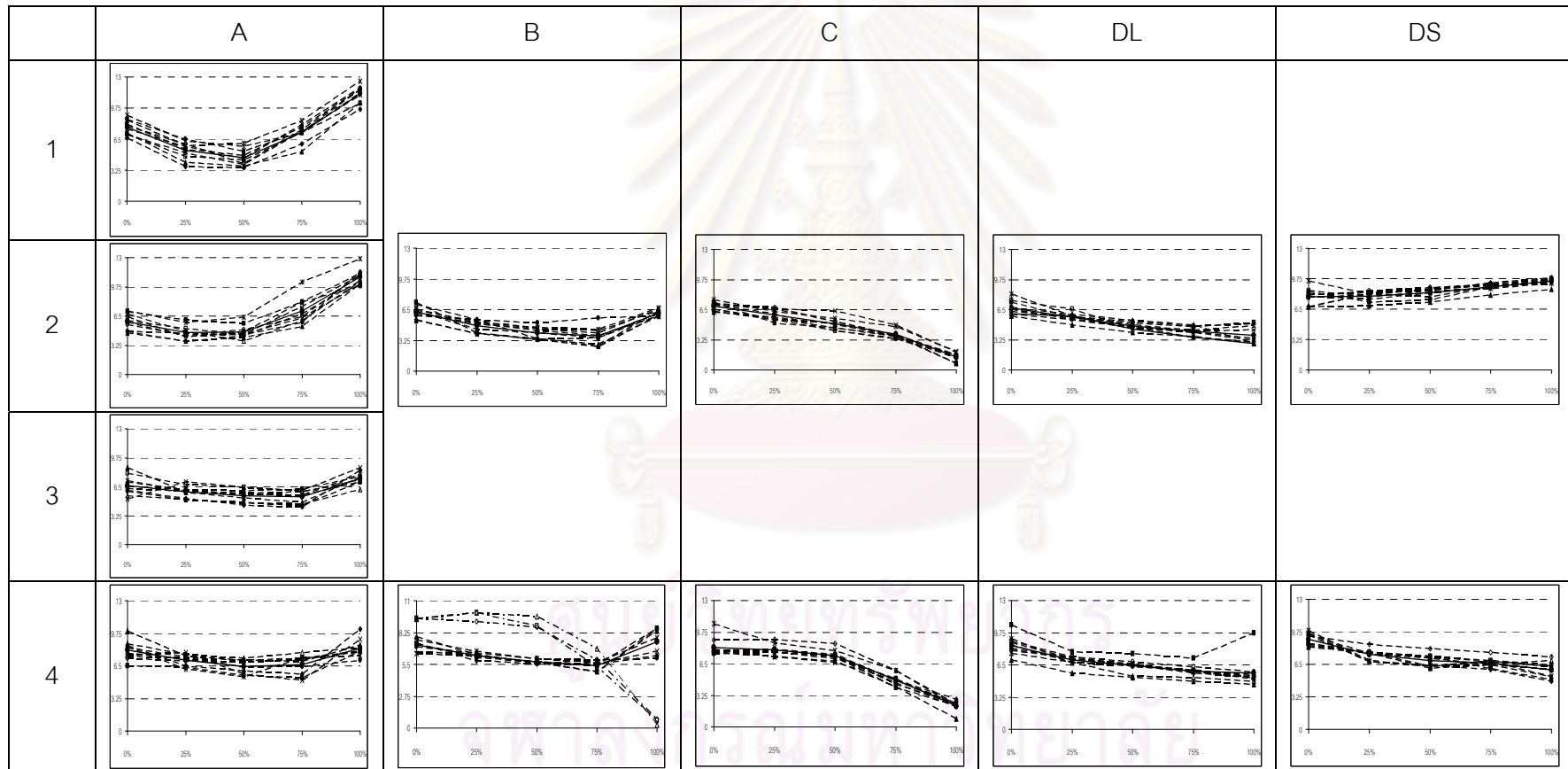
ค่าความถี่มูลฐานเฉลี่ยและค่า semitone (ST) เฉลี่ย

ตารางแสดงค่าความถี่มูลฐานเฉลี่ยและค่า semitone (ST) เฉลี่ยของวรรณยุกต์ภาษาของของผู้บอกภาษาทั้ง 6 คน

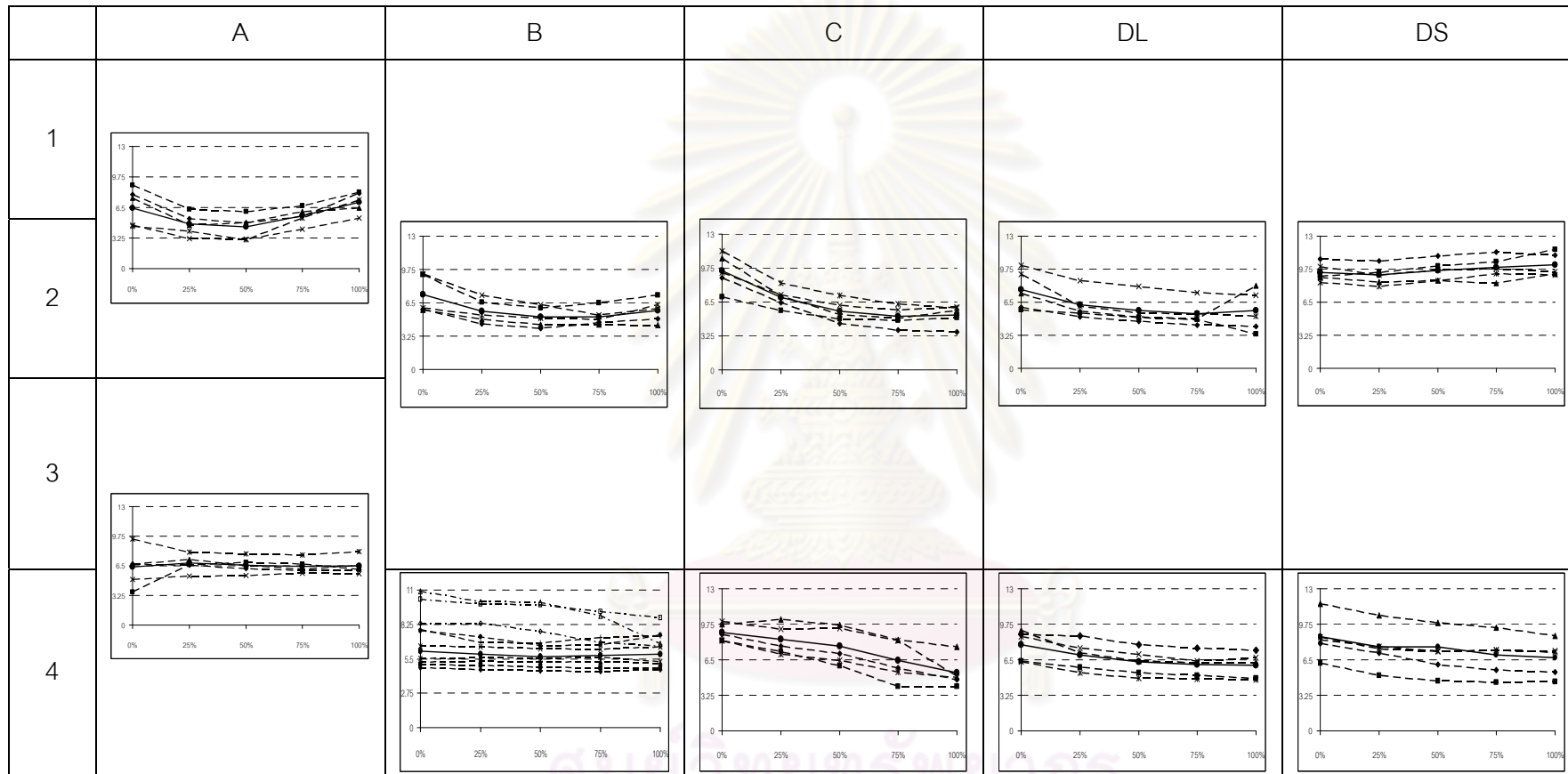
ผู้บอก ภาษา	พิสัยของคำพูดเดี่ยว				พิสัยของคำพูดต่อเนื่องกลางประโยค				พิสัยของคำพูดต่อเนื่องท้ายประโยค			
	ค่าความถี่มูลฐาน (Hertz)		Semitone (ST)		ค่าความถี่มูลฐาน (Hertz)		Semitone (ST)		ค่าความถี่มูลฐาน (Hertz)		Semitone (ST)	
	เฉลี่ย ต่ำสุด	เฉลี่ย สูงสุด	เฉลี่ย ต่ำสุด	เฉลี่ย สูงสุด	เฉลี่ย ต่ำสุด	เฉลี่ย สูงสุด	เฉลี่ย ต่ำสุด	เฉลี่ย สูงสุด	เฉลี่ย ต่ำสุด	เฉลี่ย สูงสุด	เฉลี่ย ต่ำสุด	เฉลี่ย สูงสุด
คนที่ 1	152.28	268.92	1.16	11	183.97	256.78	4.43	10.2	156.04	249.48	1.89	9.7
คนที่ 2	188.38	304.21	1.62	9.92	198.56	276.66	2.53	8.27	185.15	260.06	1.32	7.2
คนที่ 3	199.44	266.31	2.61	7.6	199.01	256.39	2.57	6.96	176.53	246.84	0.5	6.3
คนที่ 4	118.76	234.92	1.27	13.07	125.47	193.88	2.22	9.75	115.93	185.37	0.85	8.97
คนที่ 5	117	226.64	1.22	12.65	149.49	229.66	5.45	12.88	127.22	223.14	2.66	12.38
คนที่ 6	150.09	252.28	2.49	11.44	149.7	216.18	1.89	8.77	138.78	223.06	1.1	9.31

ภาคผนวก ข

สัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ภาษาของลำพูนของผู้บอกภาษาทั้ง 6 คน

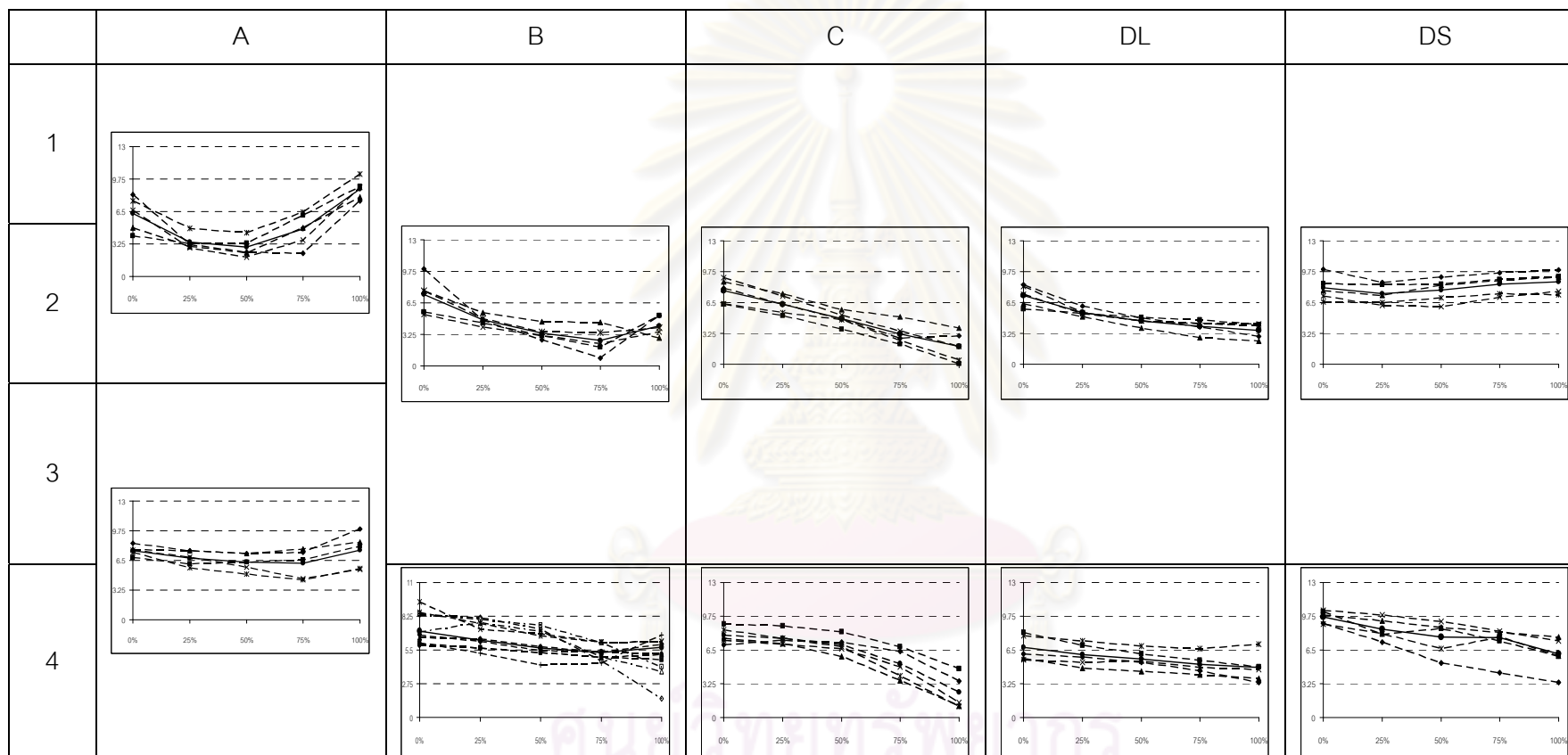

ภาพที่ ข.1 กล้องวรรณยุกต์แสดงสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ภาษาของลำพูนในบริบทคำพูดเดี่ยวของผู้บอกภาษาคนที่ 1

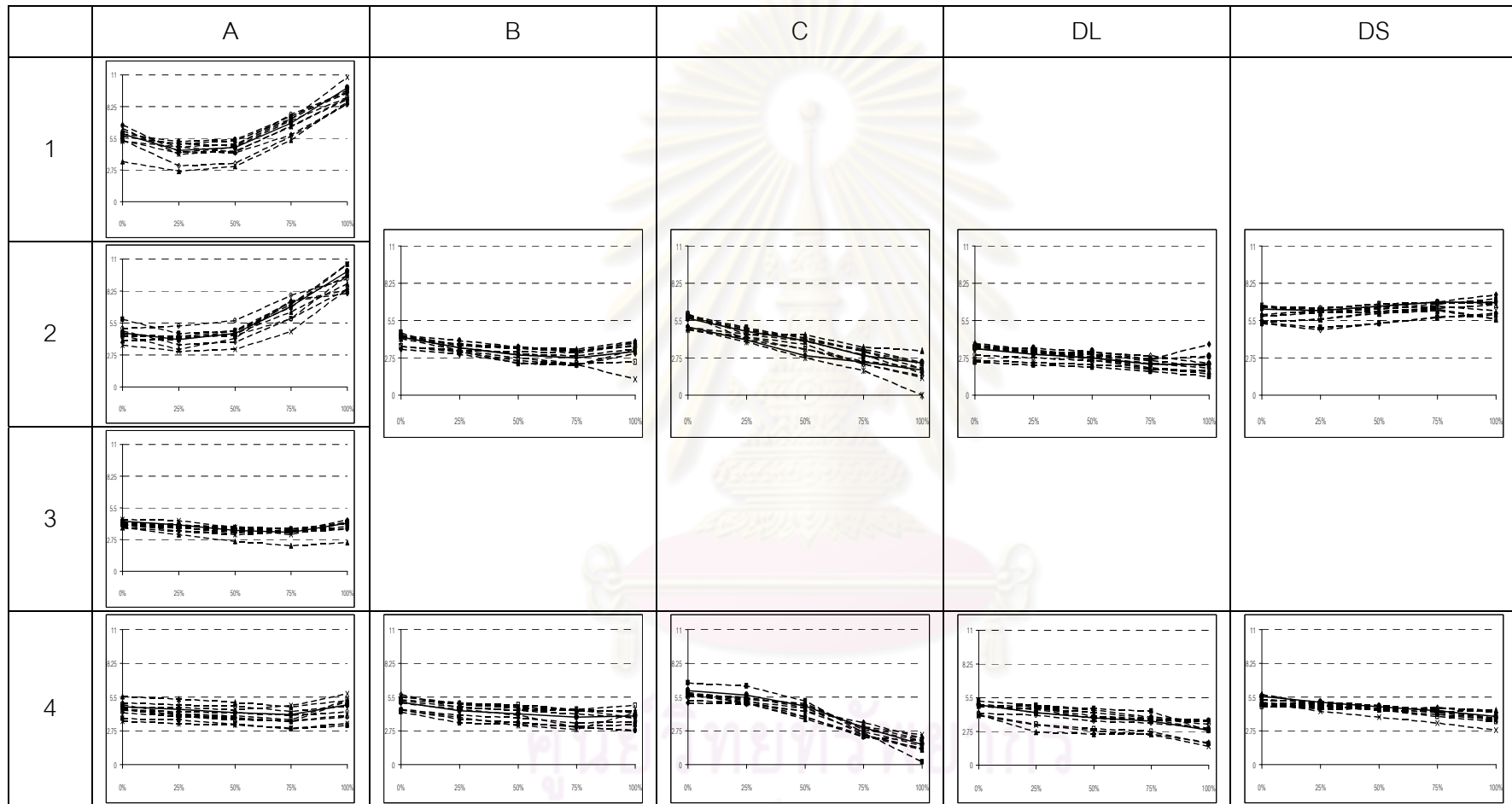
ภาพที่ ข.2 กลุ่มวรรณยุกต์แสดงสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ภาษาของลำพูนในบริบทคำพูดต่อเนื่องกลางประโยคของผู้บอกภาษาคนที่ 1¹

¹ สัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ในช่อง B4 มีจำนวน 10 คำเนื่องจากใช้ในการวิเคราะห์สัญลักษณ์ส่วนใหญ่และพบสัญลักษณ์อื่นที่แตกต่างจากภาษาของลำพูน

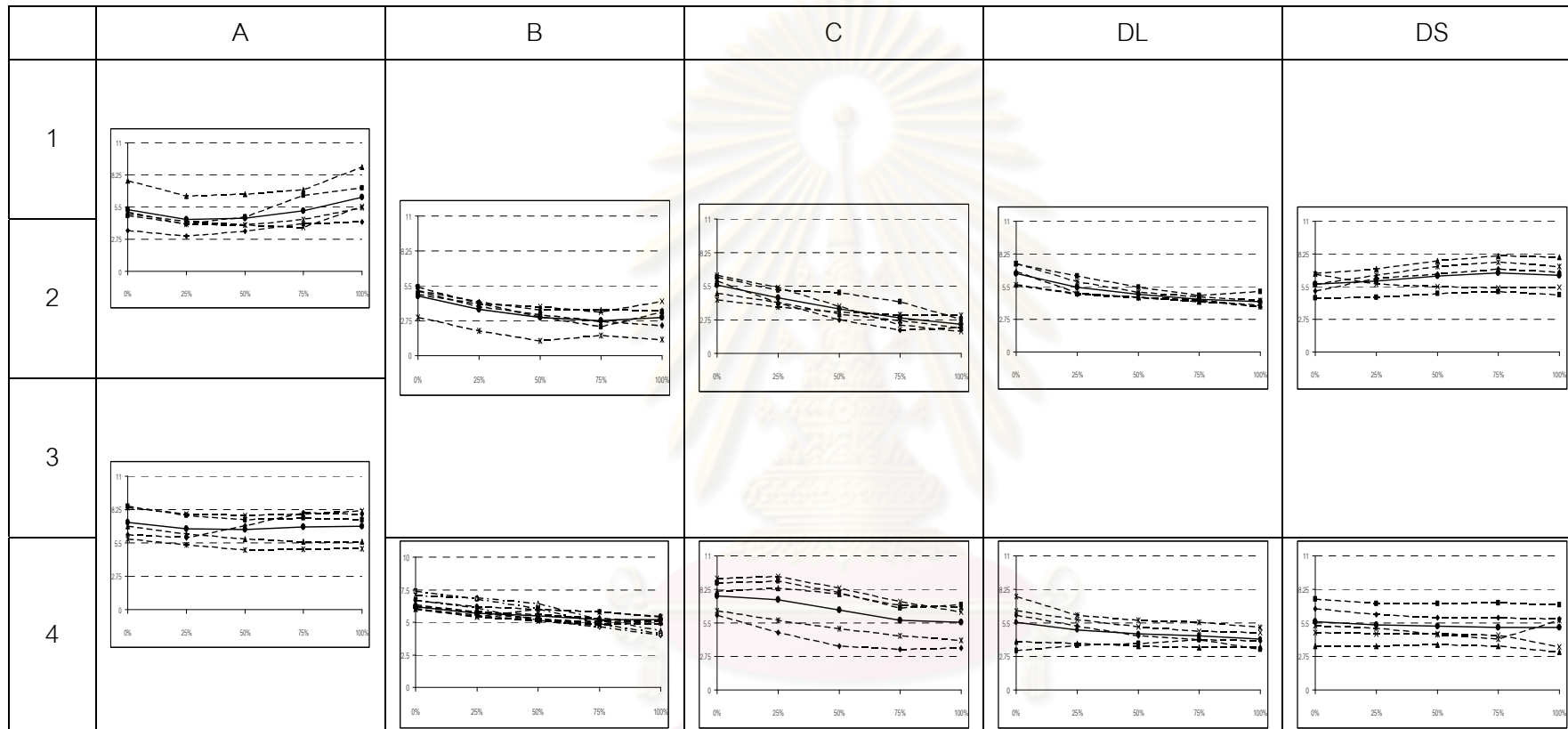

ภาพที่ ข.3 กล่องวรรณยุกต์แสดงสีที่ลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาของลำพูนในบริบทคำพูดต่อเนื่องทำยประโยคของผู้บอกภาษาคนที่ 1²

² สีที่ลักษณะของวรรณยุกต์ในช่อง B4 มีจำนวน 10 คำเนื่องจากใช้ในการวิเคราะห์สีที่ลักษณะส่วนใหญ่และพบสีที่ลักษณะอื่นที่แตกต่างจากภาษาของลำพูน

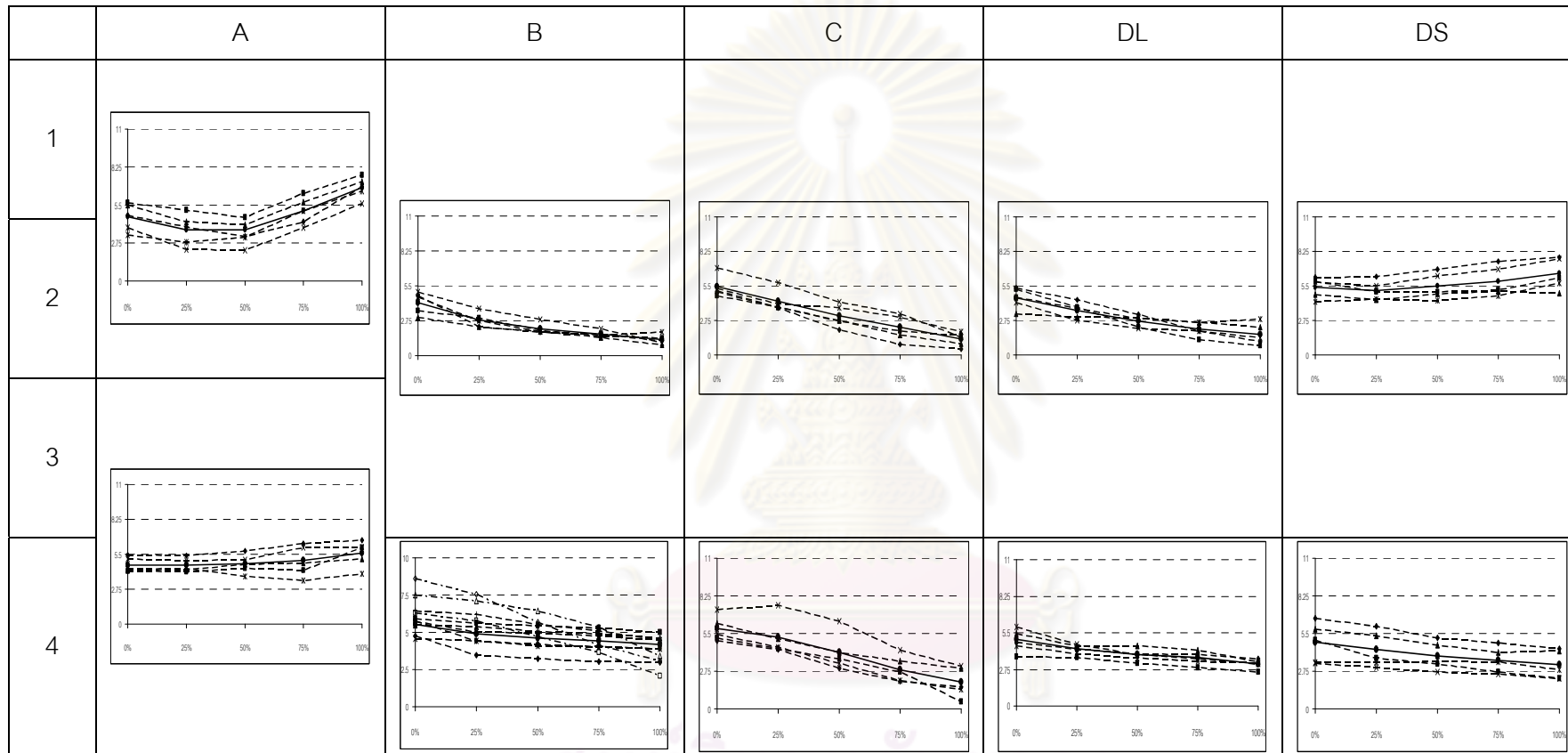

ภาพที่ ข.4 กลุ่มวรรณยุกต์แสดงสีลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาของลำพูนในบริบทคำพูดเดี่ยวของผู้บอกภาษาคนที่ 2

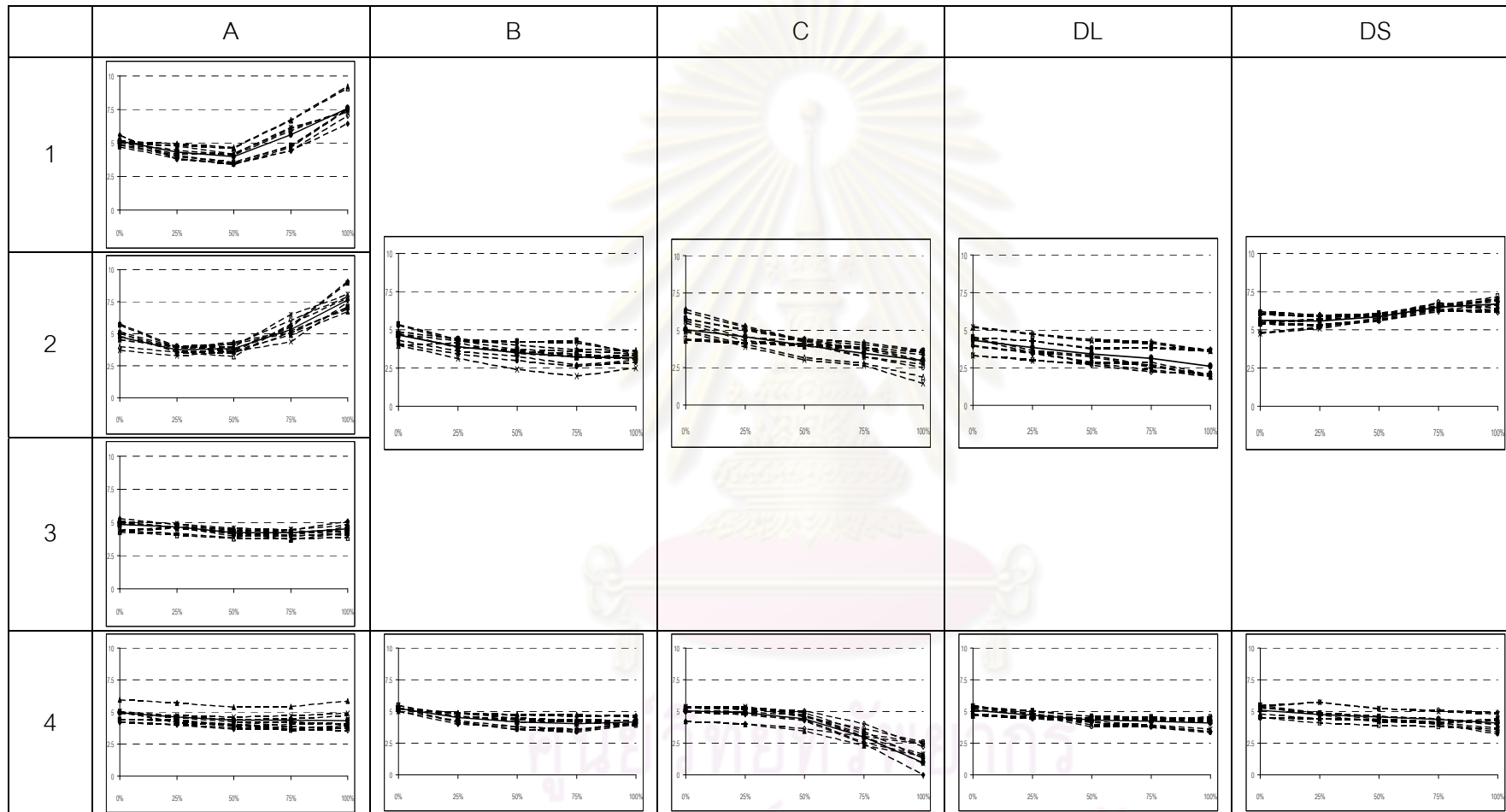
ภาพที่ ข.5 กลุ่มวรรณยุกต์แสดงสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ภาษาของลำพูนในบริบทคำพูดต่อเนื่องกลางประโยคของผู้บอกภาษาคนที่ 2³

³ สัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ในช่อง B4 มีจำนวน 10 คำเนื่องจากใช้ในการวิเคราะห์สัญลักษณ์ส่วนใหญ่และพบสัญลักษณ์อื่นที่แตกต่างจากภาษาของลำพูน

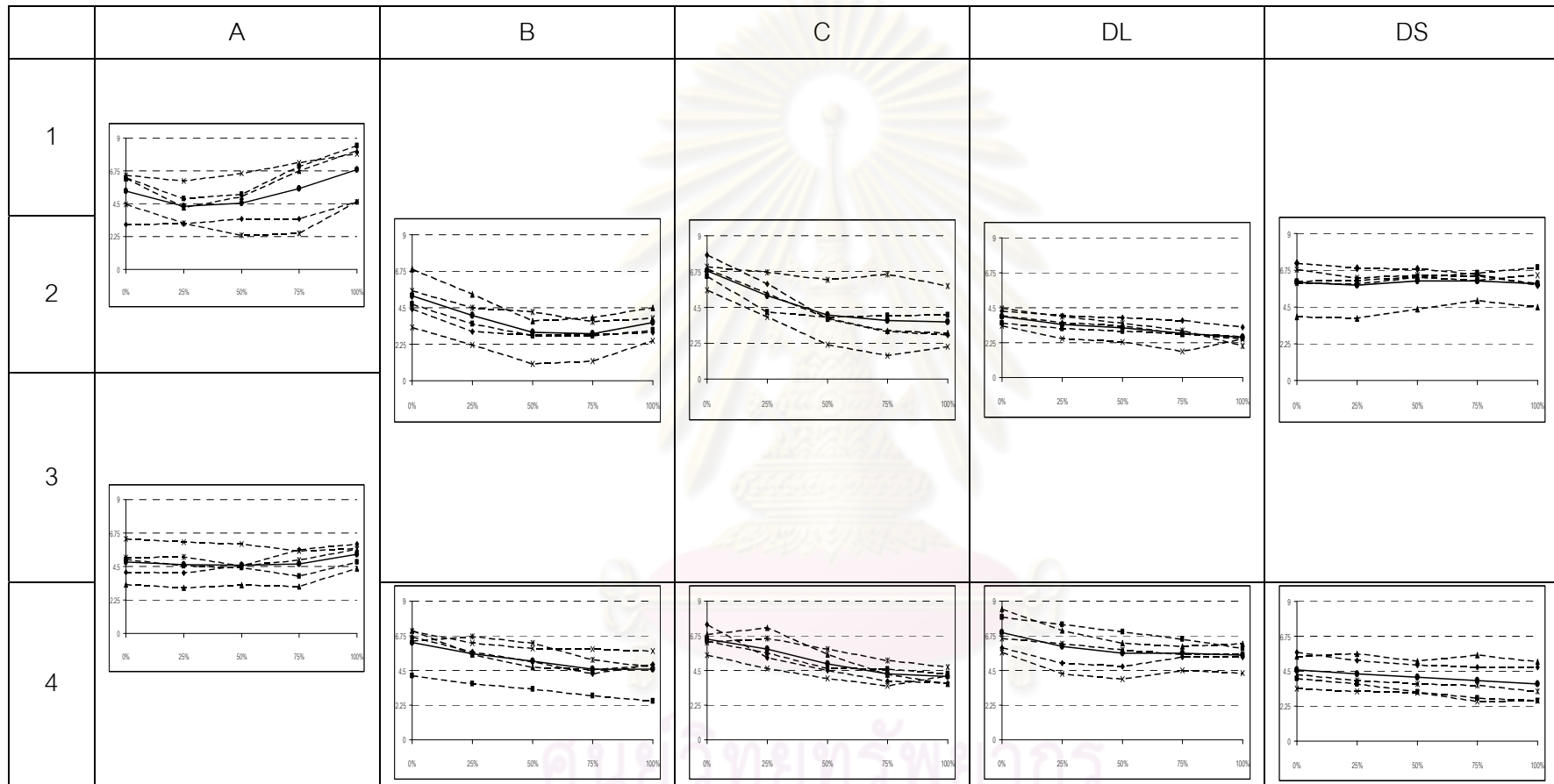

ภาพที่ ข.6 กลุ่มวรรณยุกต์แสดงสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ภาษาของลำพูนในบริบทคำพูดต่อเนื่องทำประโยชน์ของผู้บอกภาษาคนที่ 2⁴

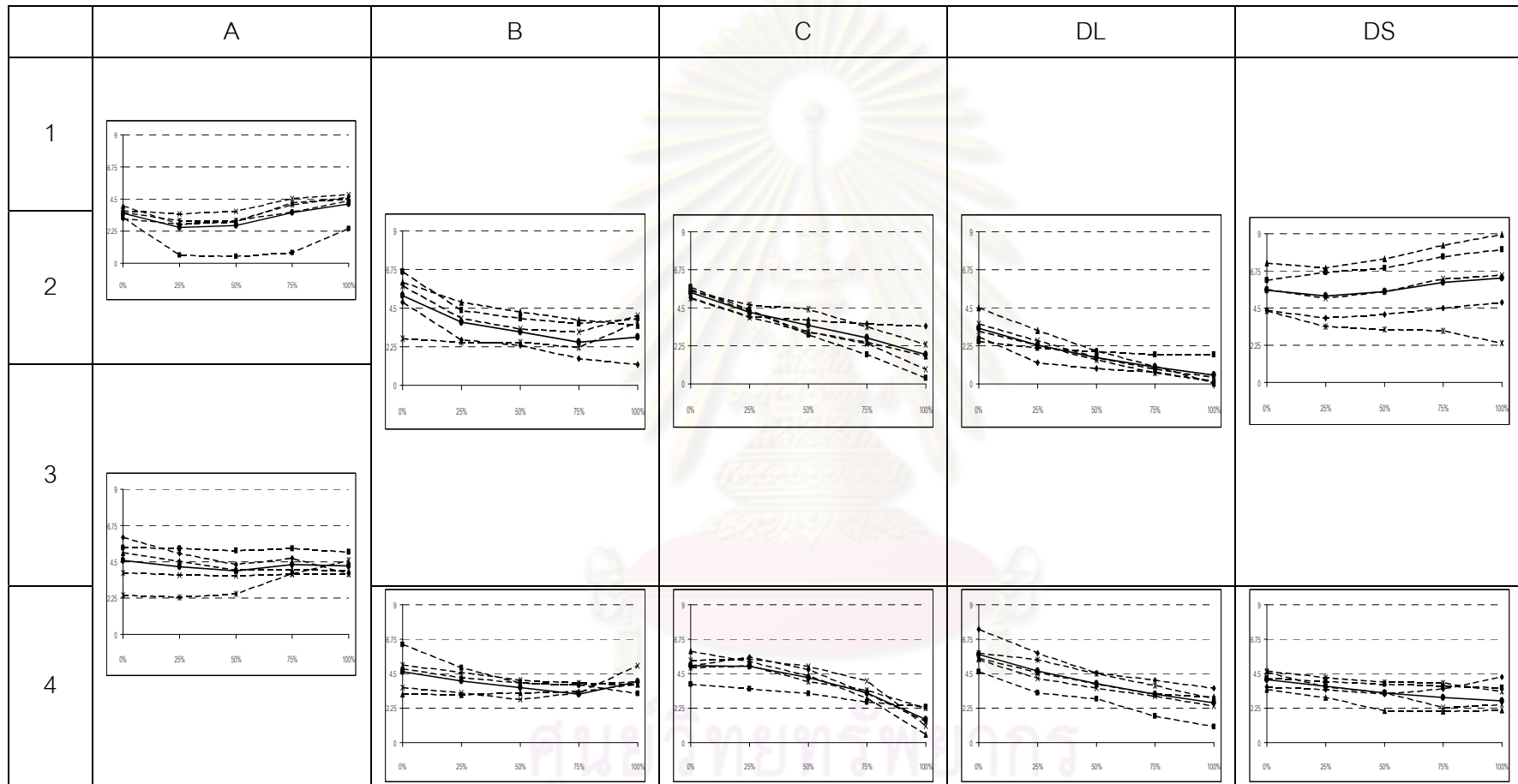
⁴ สัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ในช่อง B4 มีจำนวน 10 คำเนื่องจากใช้ในการวิเคราะห์สัญลักษณ์ส่วนใหญ่และพบสัญลักษณ์อื่นที่แตกต่างจากภาษาของลำพูน

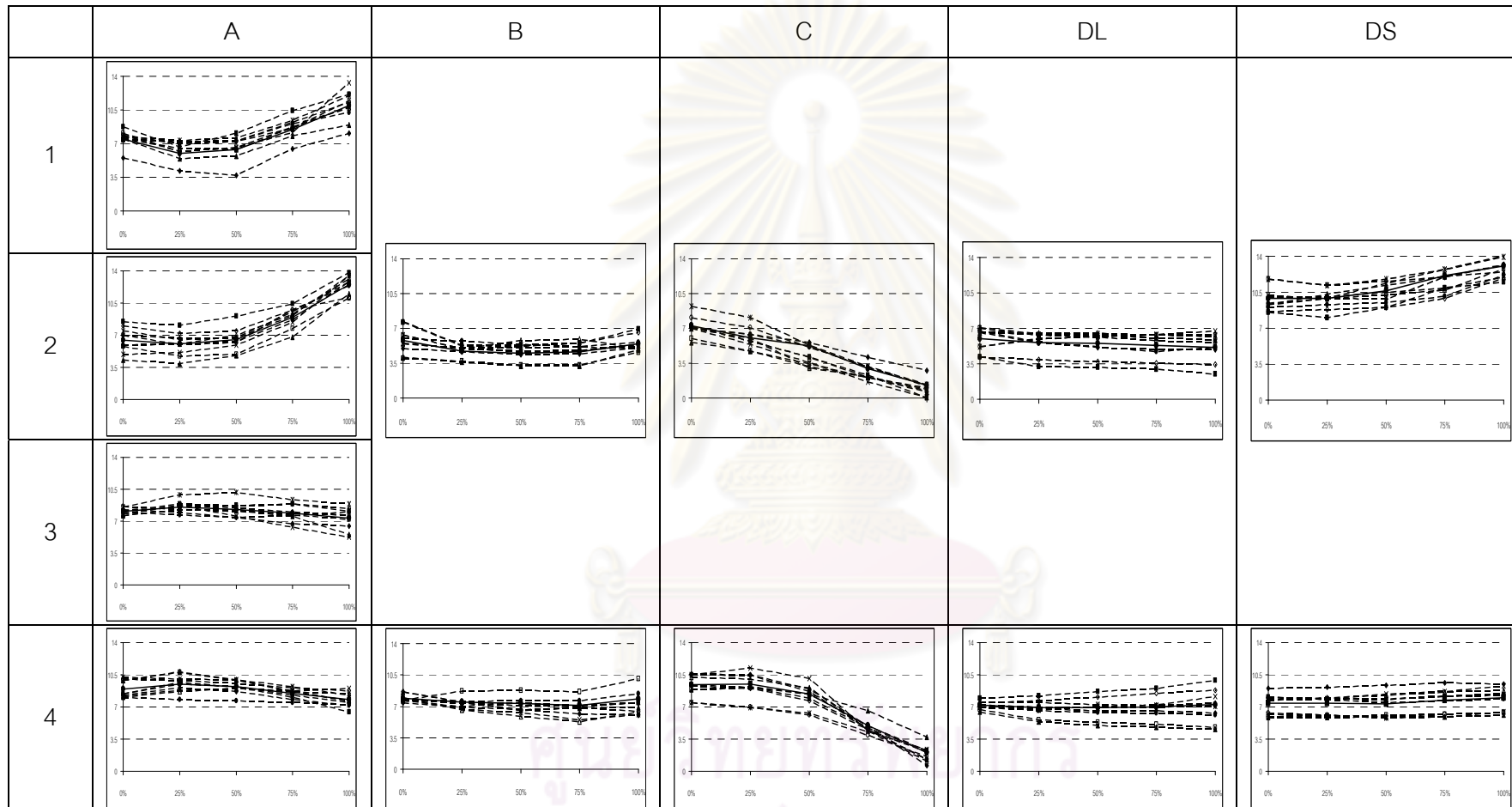
ภาพที่ ข.7 กลุ่มวรรณยุกต์แสดงสีที่ลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาของลำพูนในบริบทคำพูดเดี่ยวของผู้บอกภาษาคนที่ 3

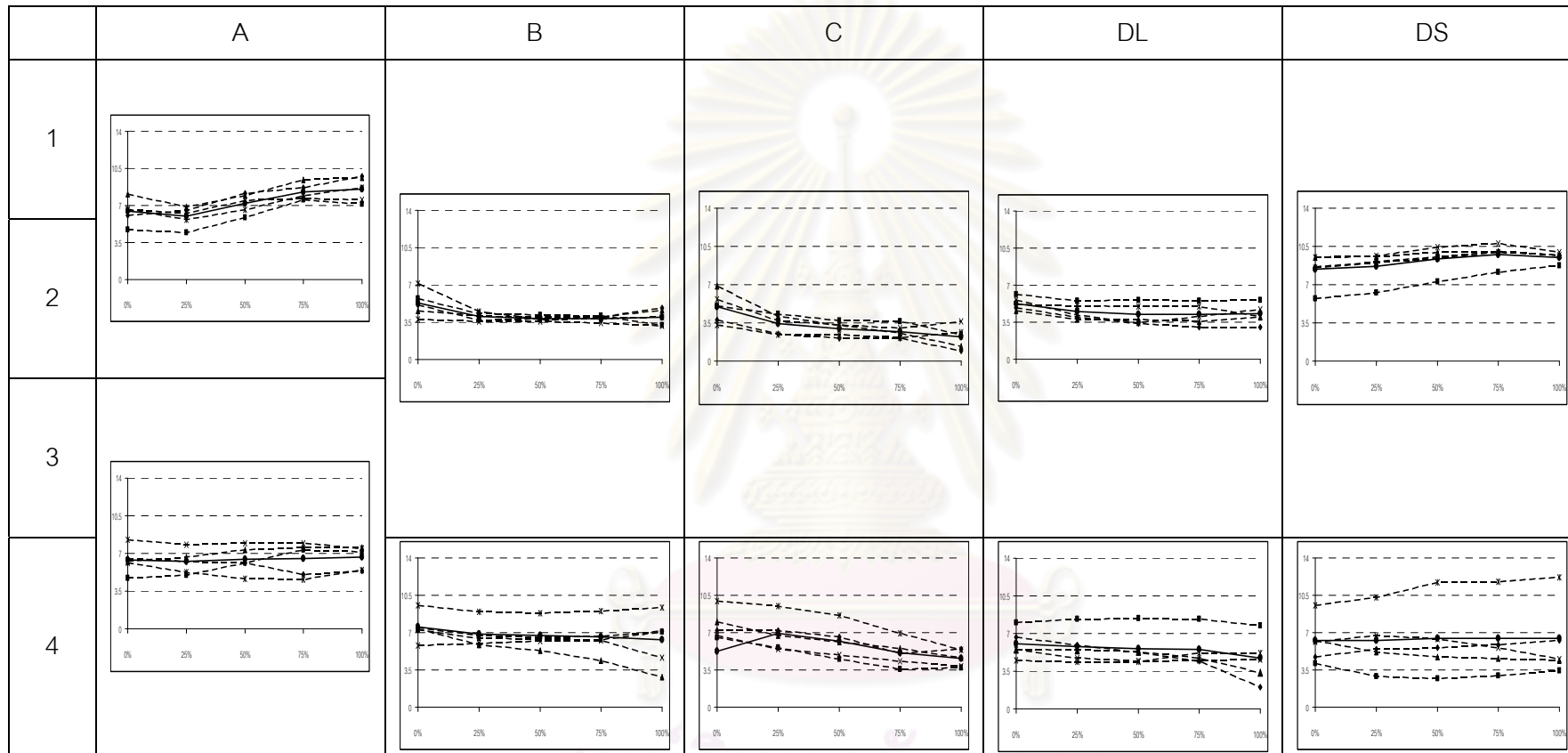
ภาพที่ ข.8 กลุ่มวรรณยุกต์แสดงสีที่ลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาของลำพูนในบริบทคำพูดต่อเนื่องกลางประโยคของผู้บอกภาษาคนที่ 3

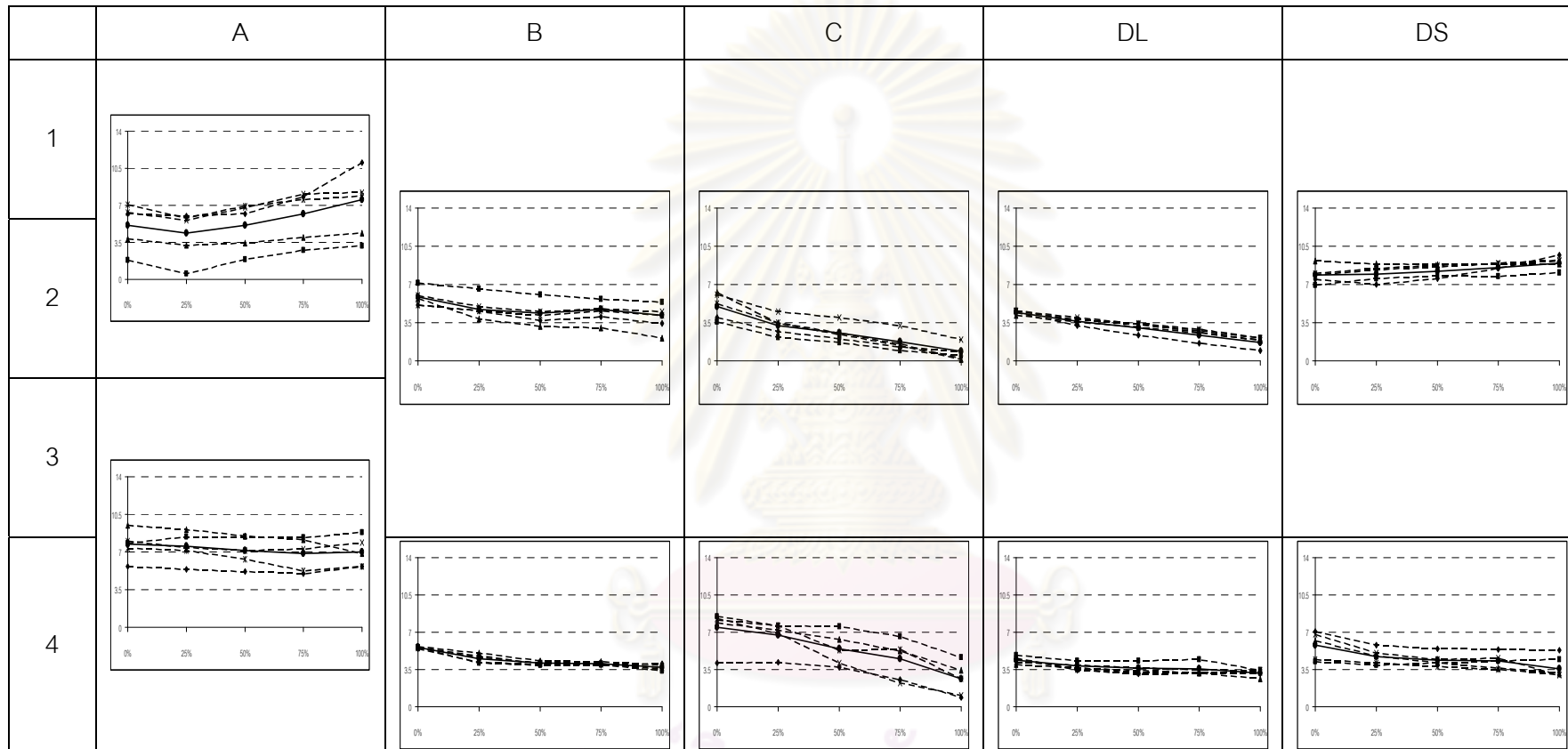
ภาพที่ ข.9 กล่องวรรณยุกต์แสดงสีลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาของลำพูนในบริบทคำพูดต่อเนื่องทำยประโยคของผู้บอกภาษาคคนที่ 3

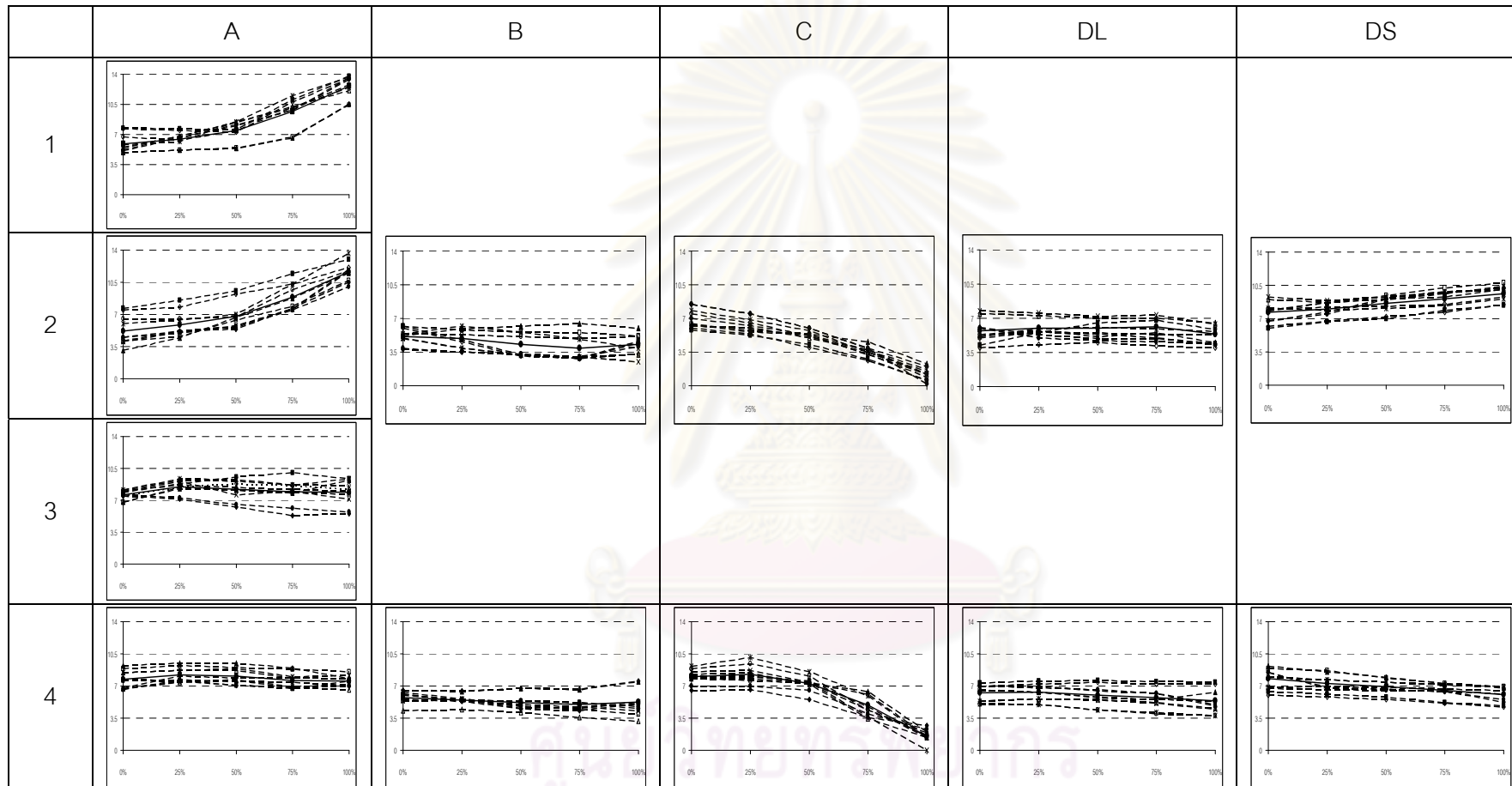
ภาพที่ ข.10 กลุ่มวรรณยุกต์แสดงสีที่ลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาของลำพูนในบริบทคำพูดเดี่ยวของผู้บอกภาษาคนที่ 4

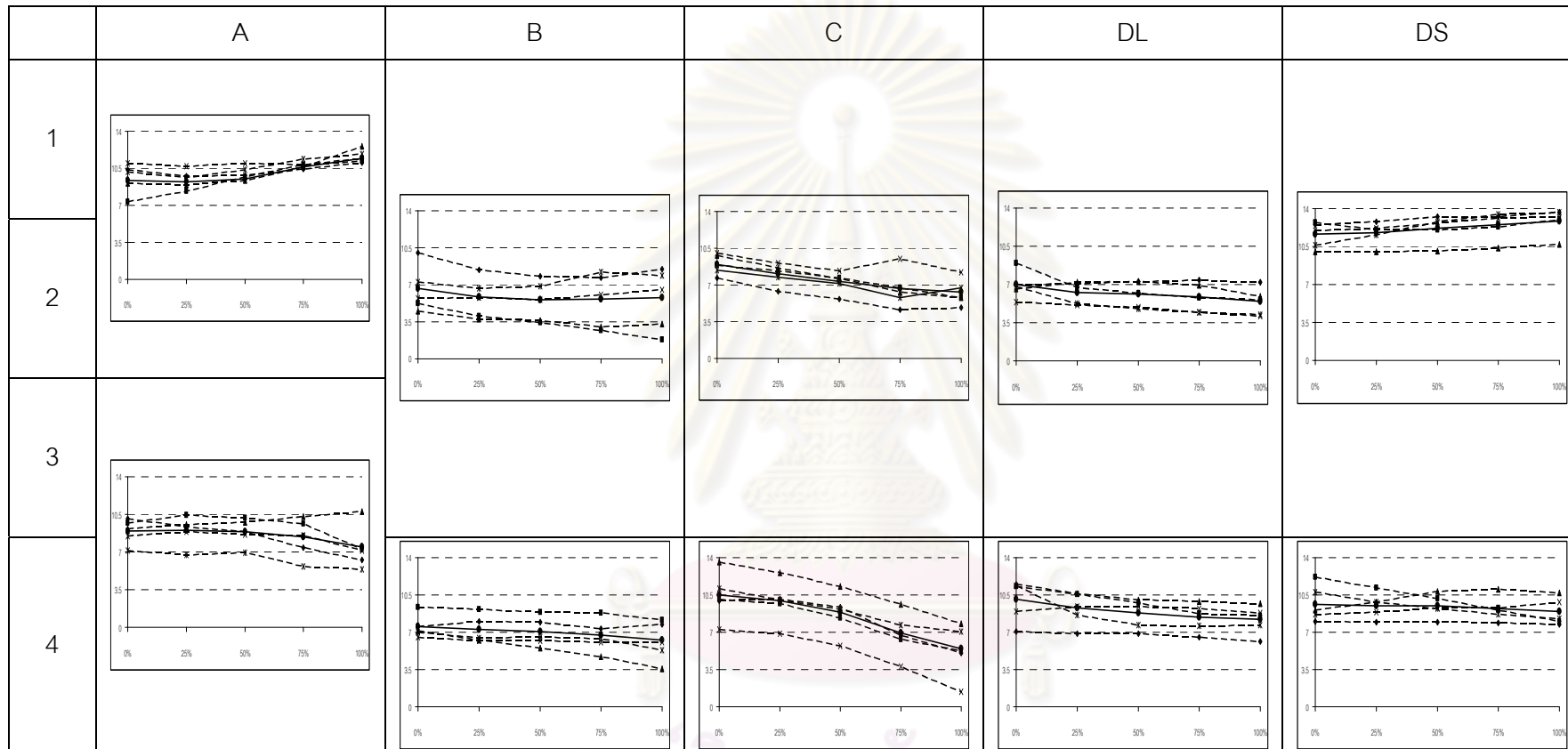
ภาพที่ ข.11 กล้องวรรณยุกต์แสดงสีลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาของลำพูนในบริบทคำพูดต่อเนื่องกลางประโยคของผู้บอกภาษาคคนที่ 4

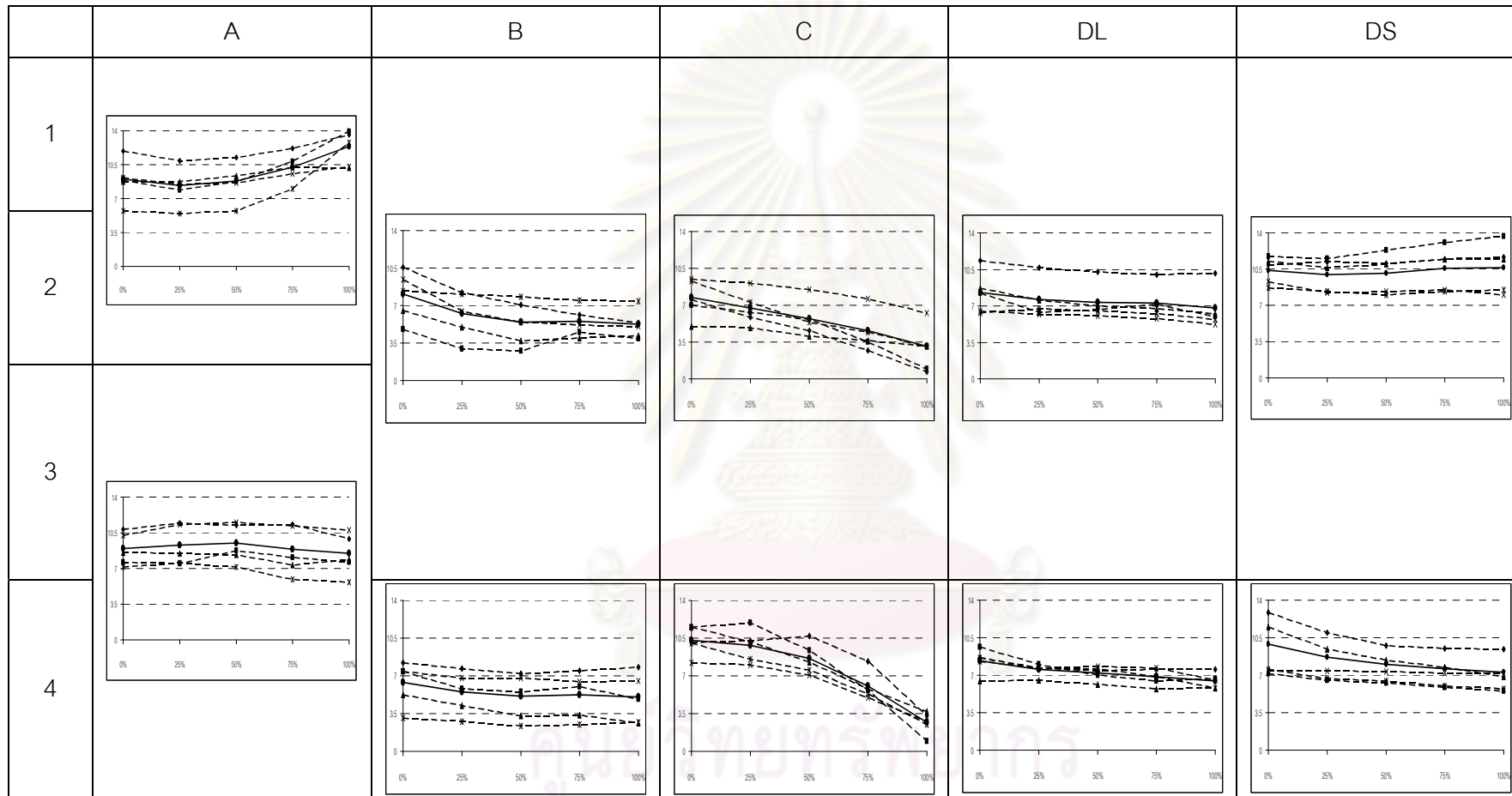
ภาพที่ ข.12 กล้องวรรณยุกต์แสดงสีลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาของลำพูนในบริบทคำพูดต่อเนื่องทำประโยชน์ของผู้บอกภาษาคนที่ 4

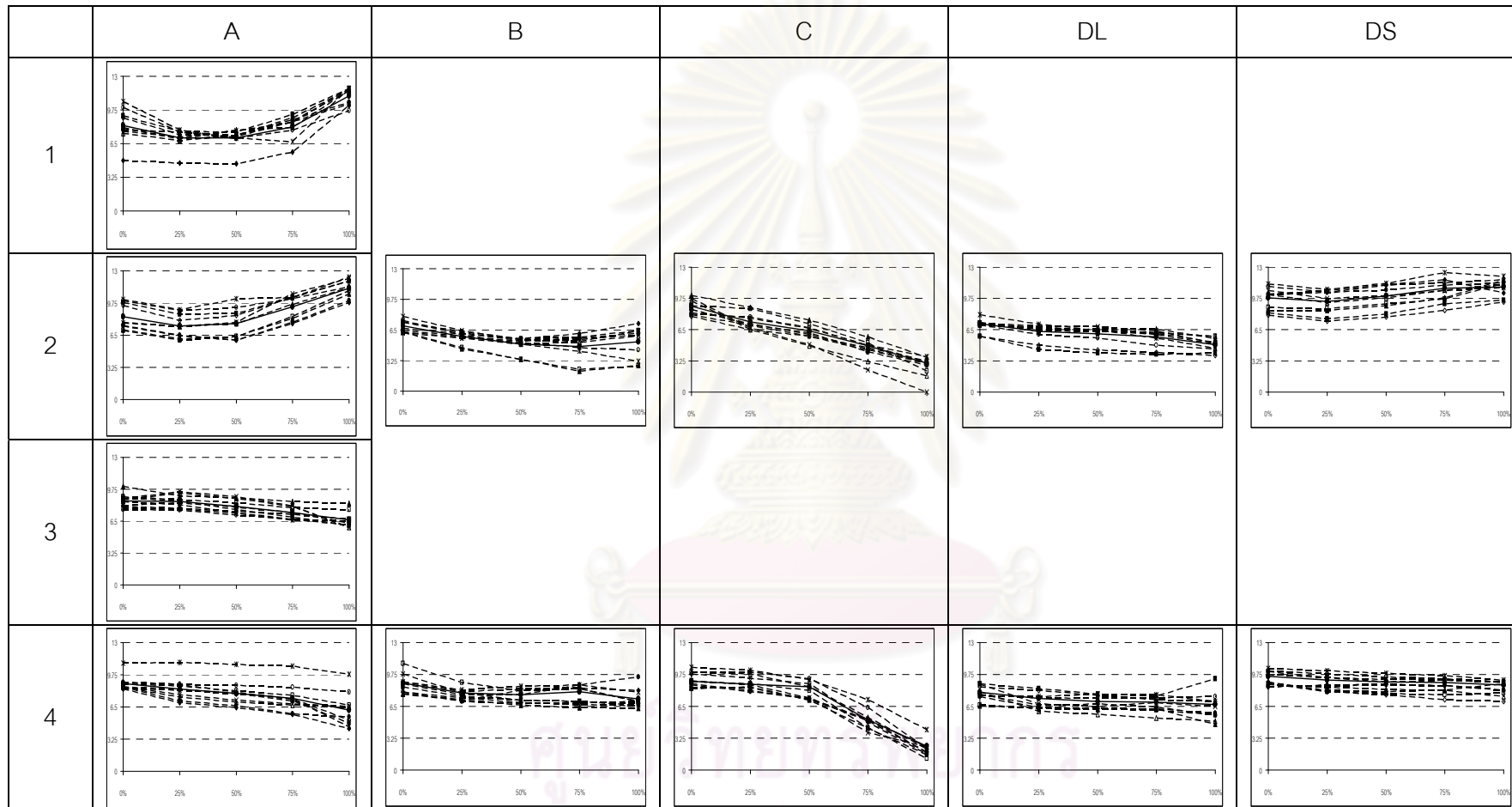
ภาพที่ ข.13 กล้องวรรณยุกต์แสดงสีห์ลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาของลำพูนในบริบทคำพูดเดี่ยวของผู้บอกภาษาคนที่ 5

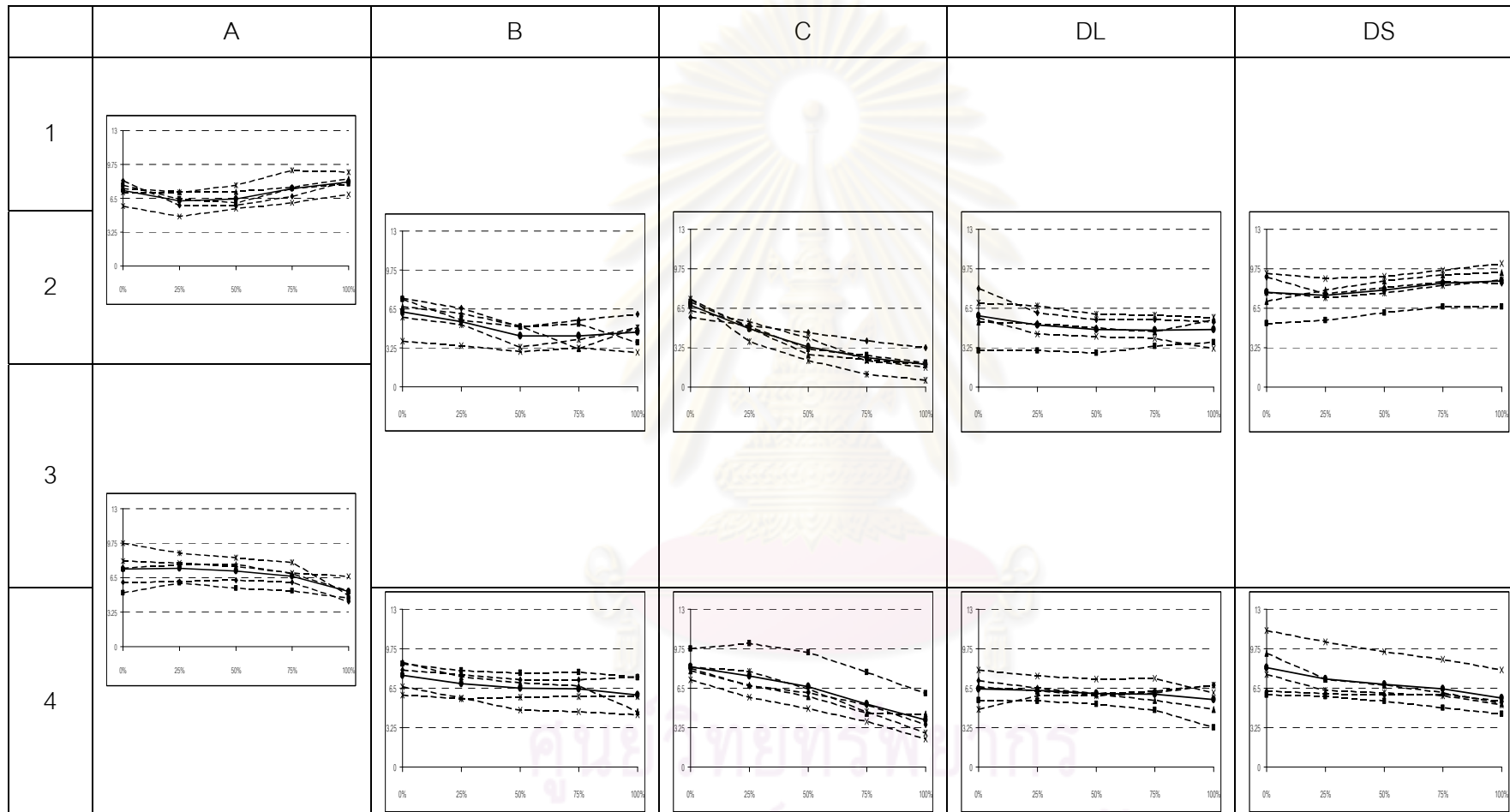
ภาพที่ ข.14 กล้องวรรณยุกต์แสดงสีห์ลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาของลำพูนในบริบทคำพูดต่อเนื่องกลางประโยคของผู้บอกภาษาคนที่ 5

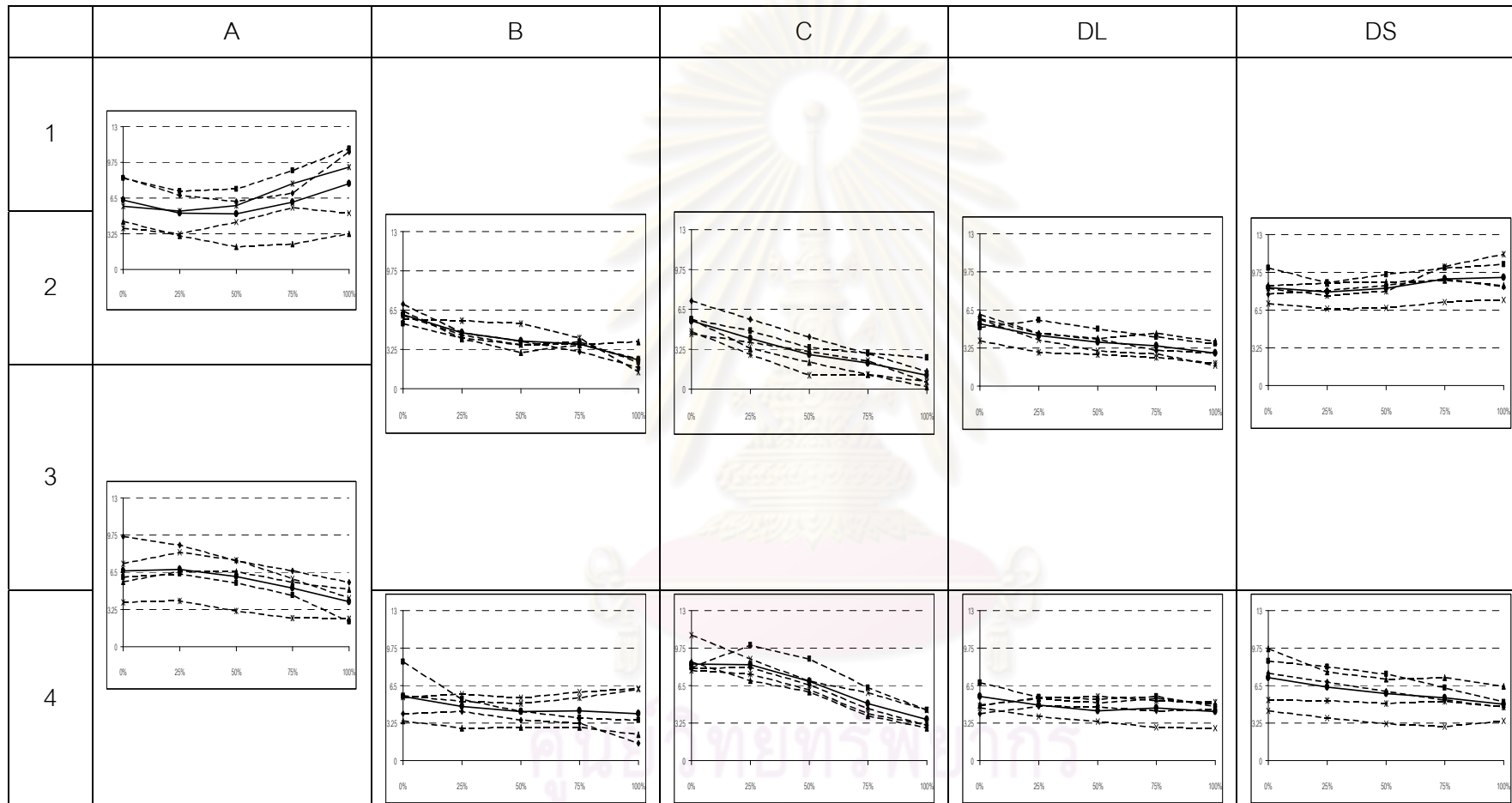
ภาพที่ ข.15 กล่องวรรณยุกต์แสดงสีที่ลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาของลำพูนในบริบทคำพูดต่อเนื่องทำประโยชน์ของผู้บอกภาษาคนที่ 5

ภาพที่ ข.16 กลุ่มวรรณยุกต์แสดงสีที่ลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาของลำพูนในบริบทคำพูดเดี่ยวของผู้บอกภาษาคนที่ 6

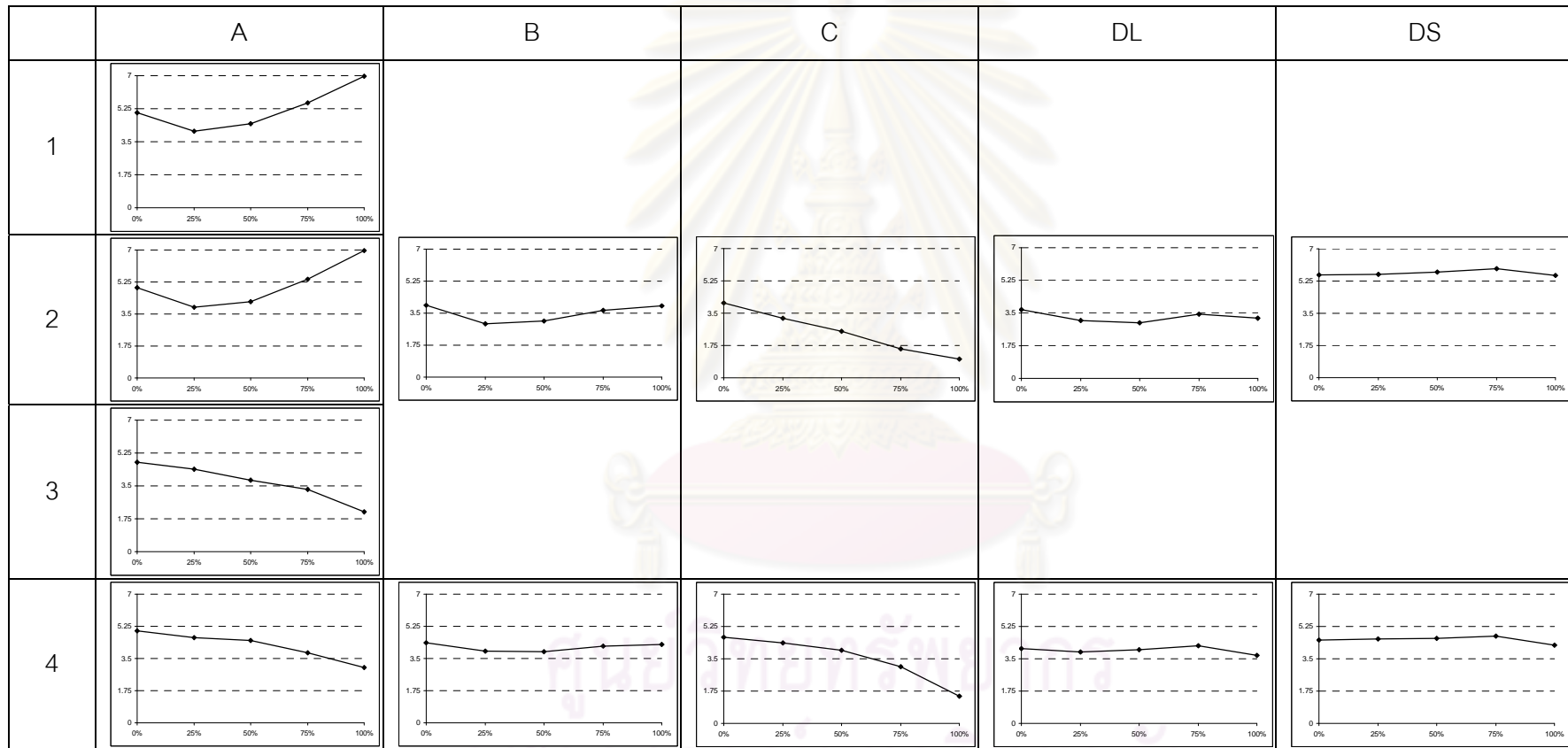
ภาพที่ ข.17 กล้องวรรณยุกต์แสดงสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ภาษาของลำพูนในบริบทคำพูดต่อเนื่องกลางประโยคของผู้บอกภาษาคนที่ 6

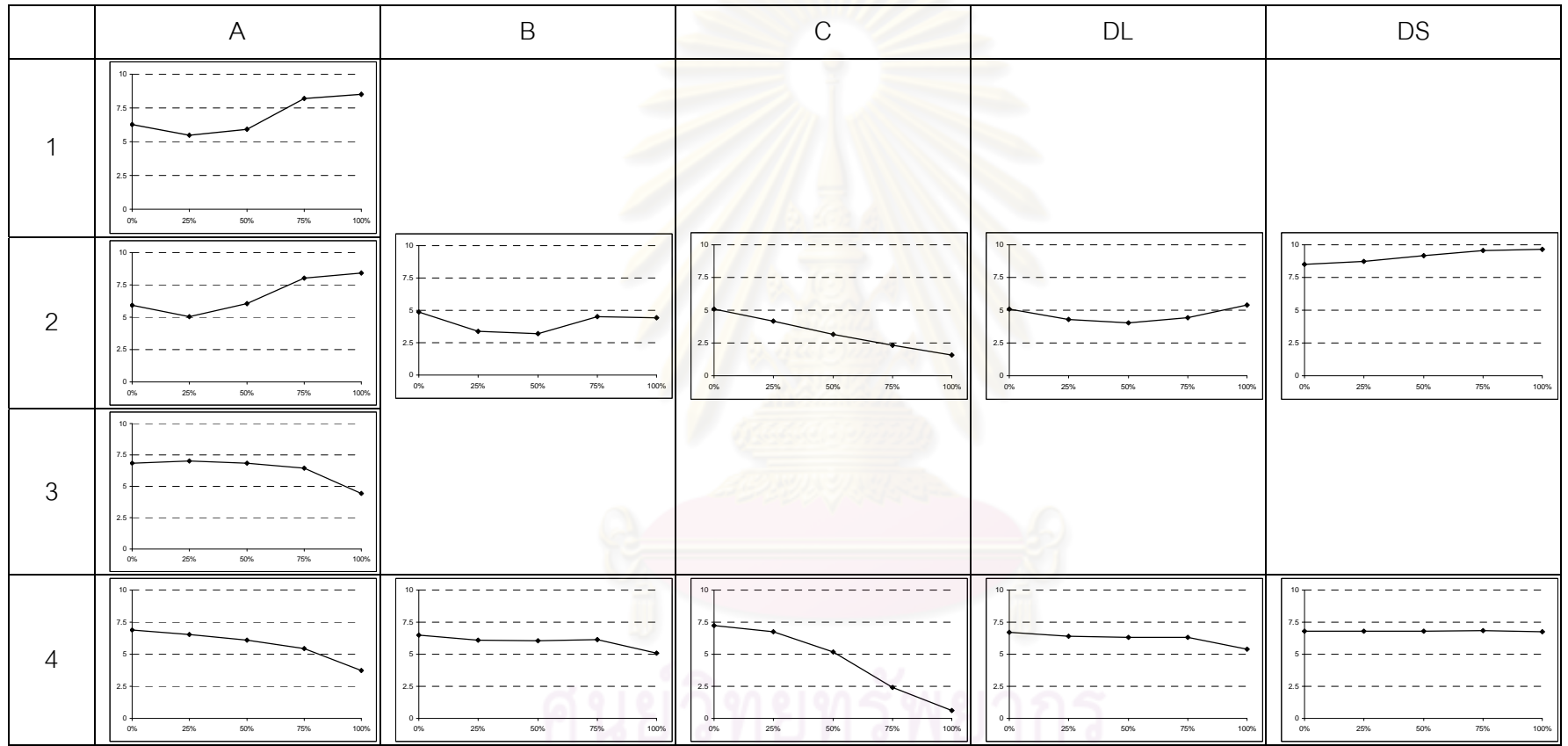
ภาพที่ ข.18 กล้องวรรณยุกต์แสดงสีห์ลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาของลำพูนในบริบทคำพูดต่อเนื่องทำประโยชน์ของผู้บอกภาษาคคนที่ 6

ภาคผนวก ค

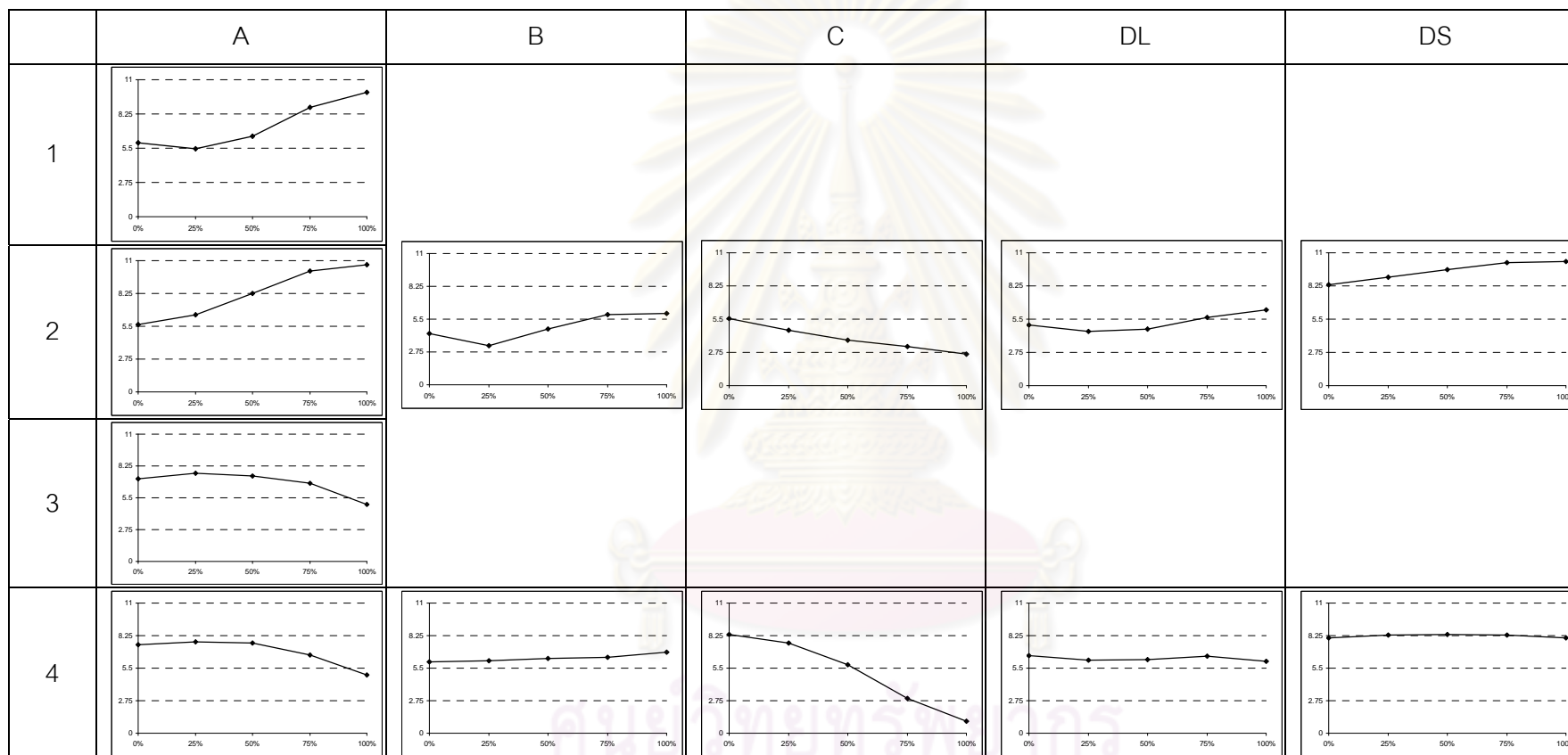
สัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ภาษาของเมืองยงตามกลุ่มวรรณยุกต์

ภาพที่ ค.1 กลุ่มวรรณยุกต์แสดงสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ภาษาของเมืองยงที่ได้จากค่าเฉลี่ยในบริบทคำพูดเดี่ยวของคนยงเมืองยงคนที่ 1

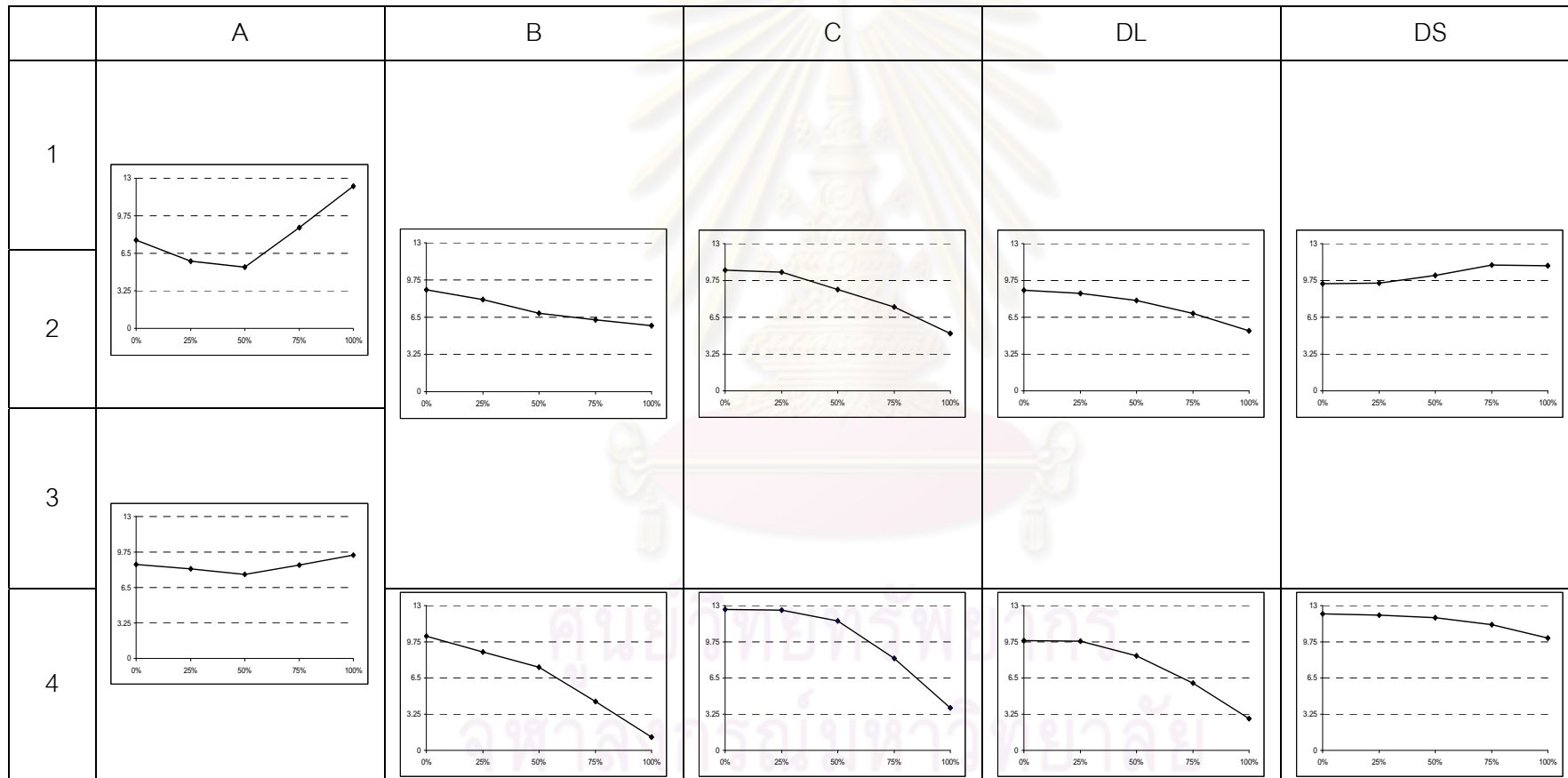
ภาพที่ ค.2 กล้องวรรณยุกต์แสดงสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ภาษาของเมืองยองที่ได้จากค่าเฉลี่ยในบริบทคำพูดเดี่ยวของคนยองเมืองยองคนที่ 2

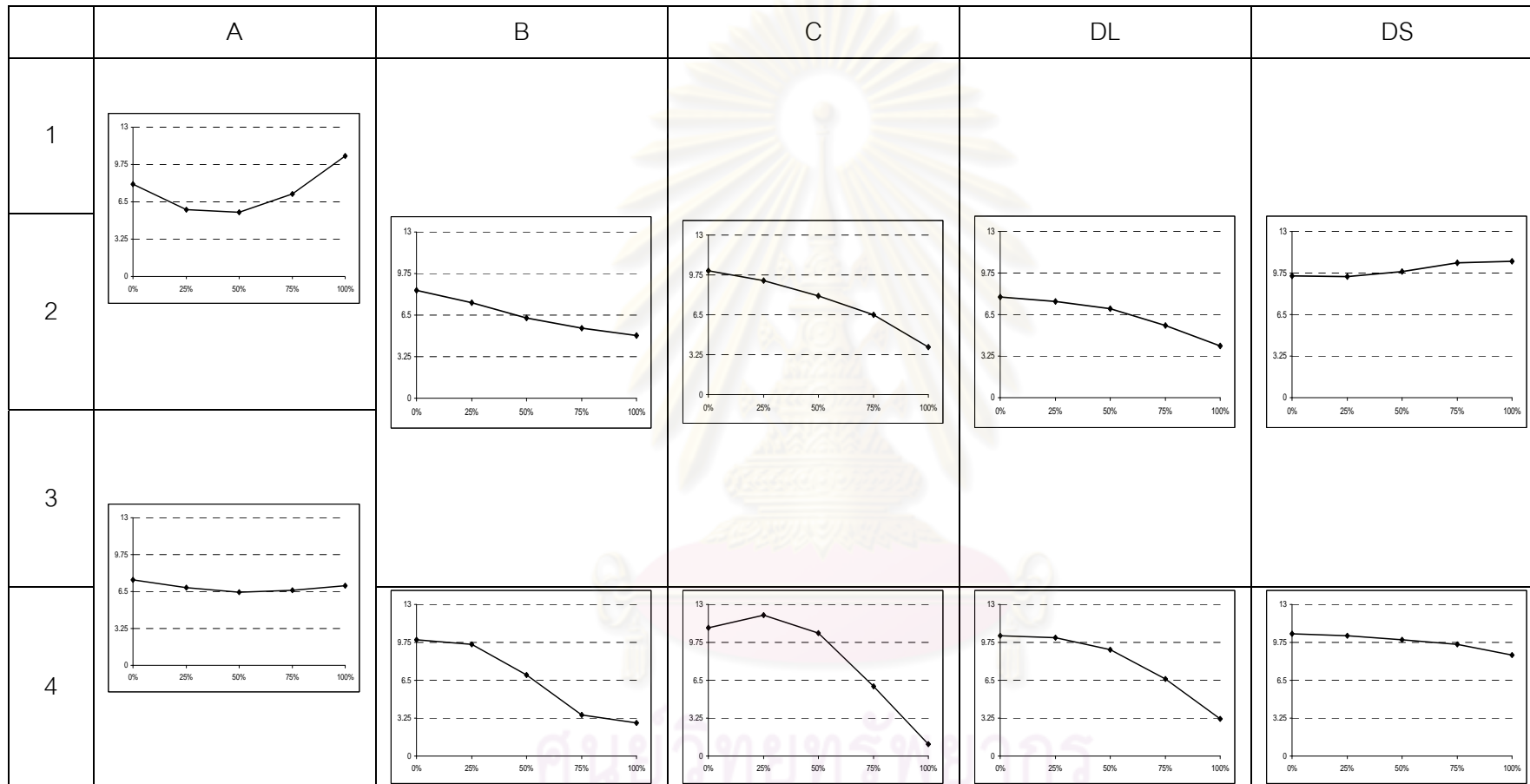
ภาพที่ ค.3 กล้องวรรณยุกต์แสดงสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ภาษาของเมืองยงที่ได้จากค่าเฉลี่ยในบริบทคำพูดเดี่ยวของคนยงเมืองยงคนที่

ภาคผนวก ง

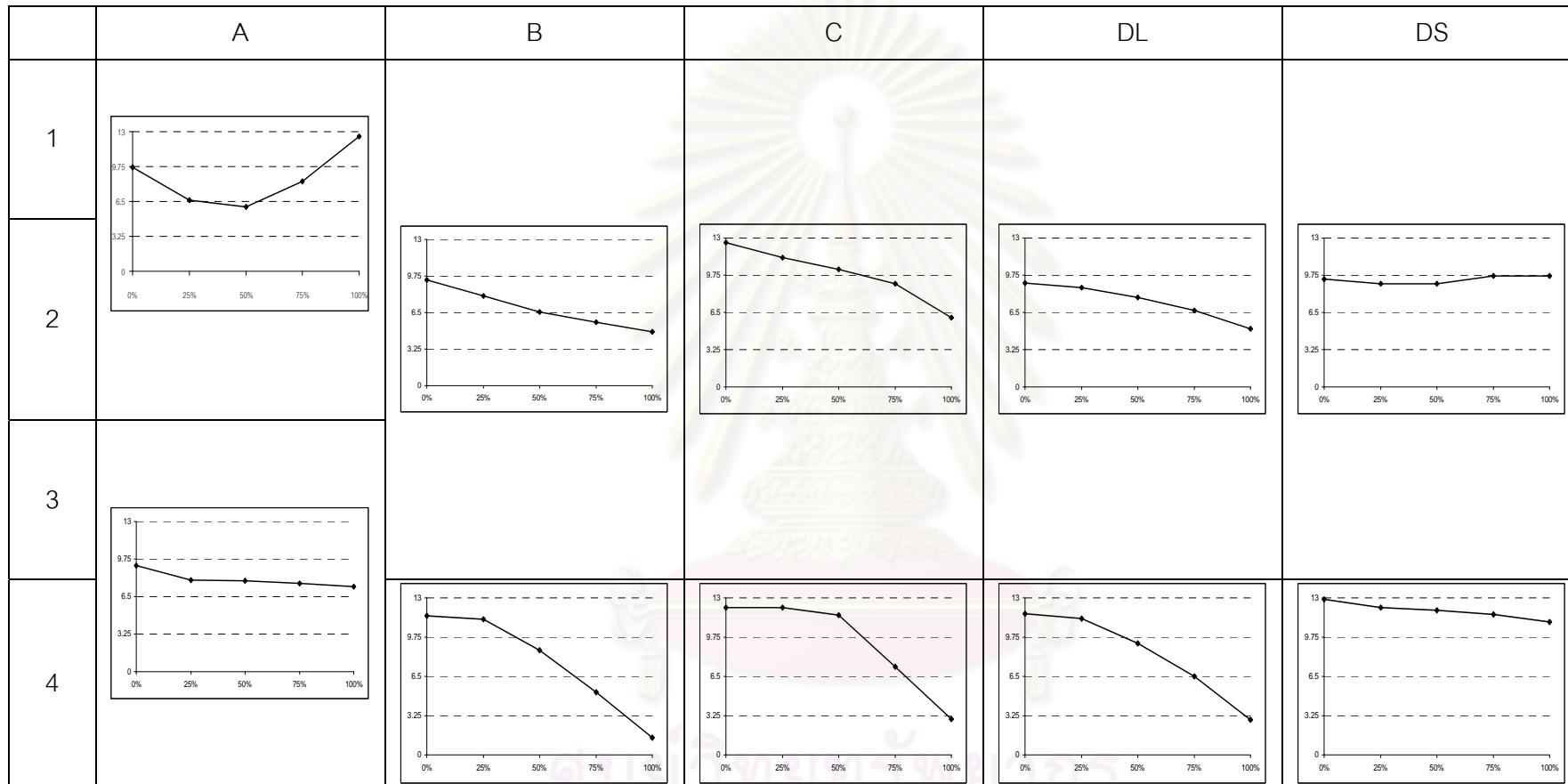
สีท่ลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาคำเมืองลำพูนตามกล่องวรรณยุกต์

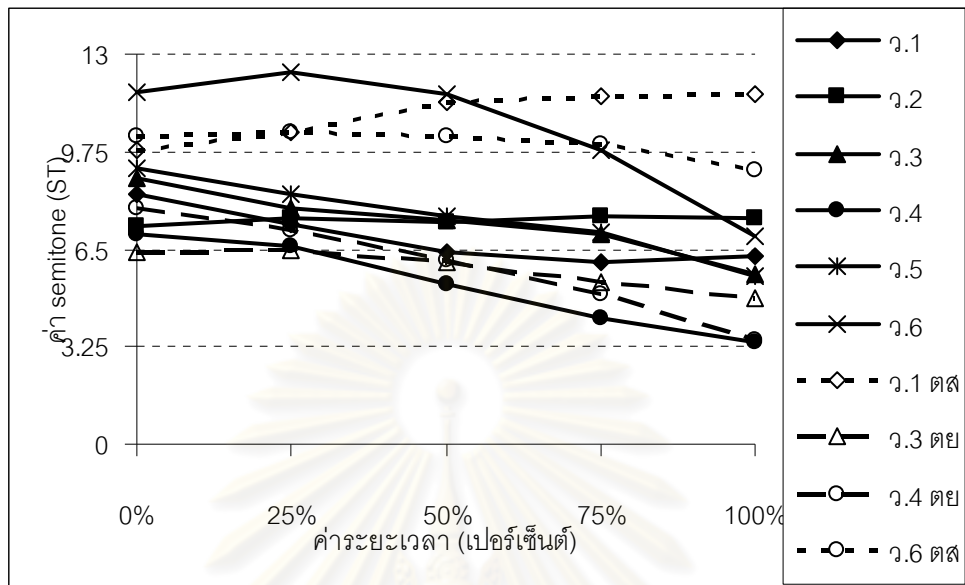
ภาพที่ ง.1 กล่องวรรณยุกต์แสดงสีท่ลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาคำเมืองลำพูนที่ได้จากค่าเฉลี่ยในบริบทคำพูดเดี่ยวของผู้บอกภาษาคำเมืองลำพูนคนที่ 1

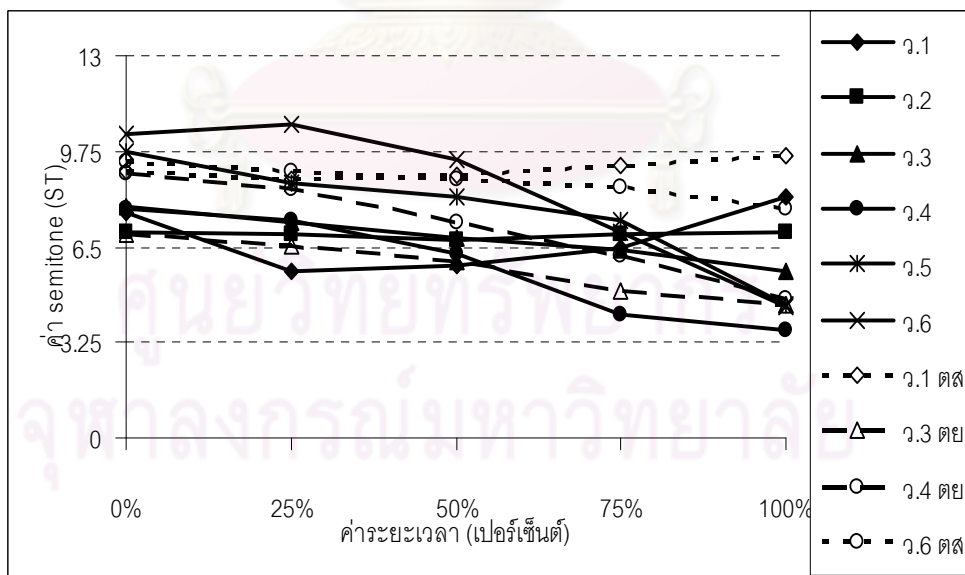
ภาพที่ ง.2 กล้องวรรณยุกต์แสดงสีห์ลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาคำเมืองลำพูนที่ได้จากค่าเฉลี่ยในบริบทคำพูดเดี่ยวของผู้บอกภาษาคำเมืองลำพูนคนที่ 2

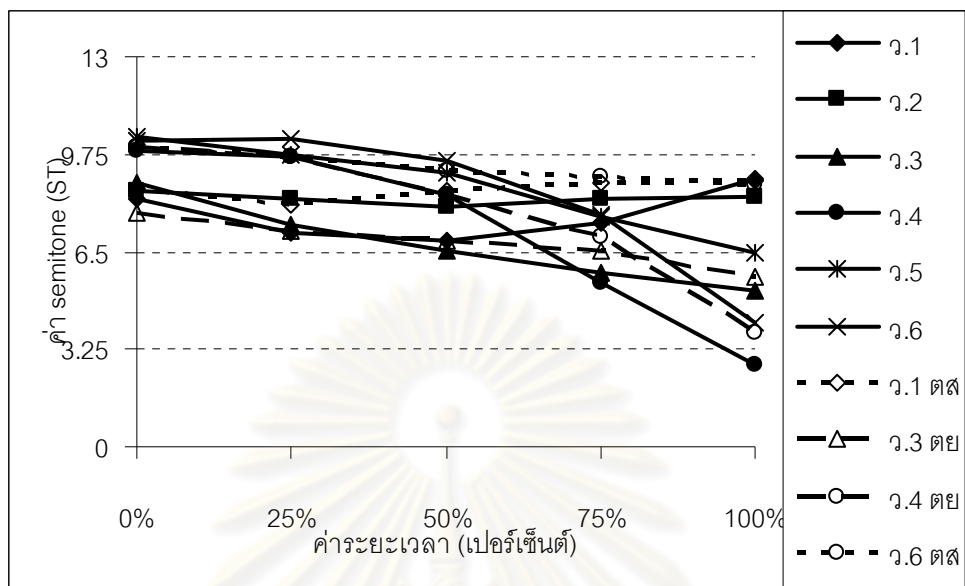
ภาพที่ ง.3 กลุ่มวรรณยุกต์แสดงสีห์ลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาคำเมืองลำพูนที่ได้จากค่าเฉลี่ยในบริบทคำพูดเดี่ยวของผู้บอกภาษาคำเมืองลำพูนคนที่ 3

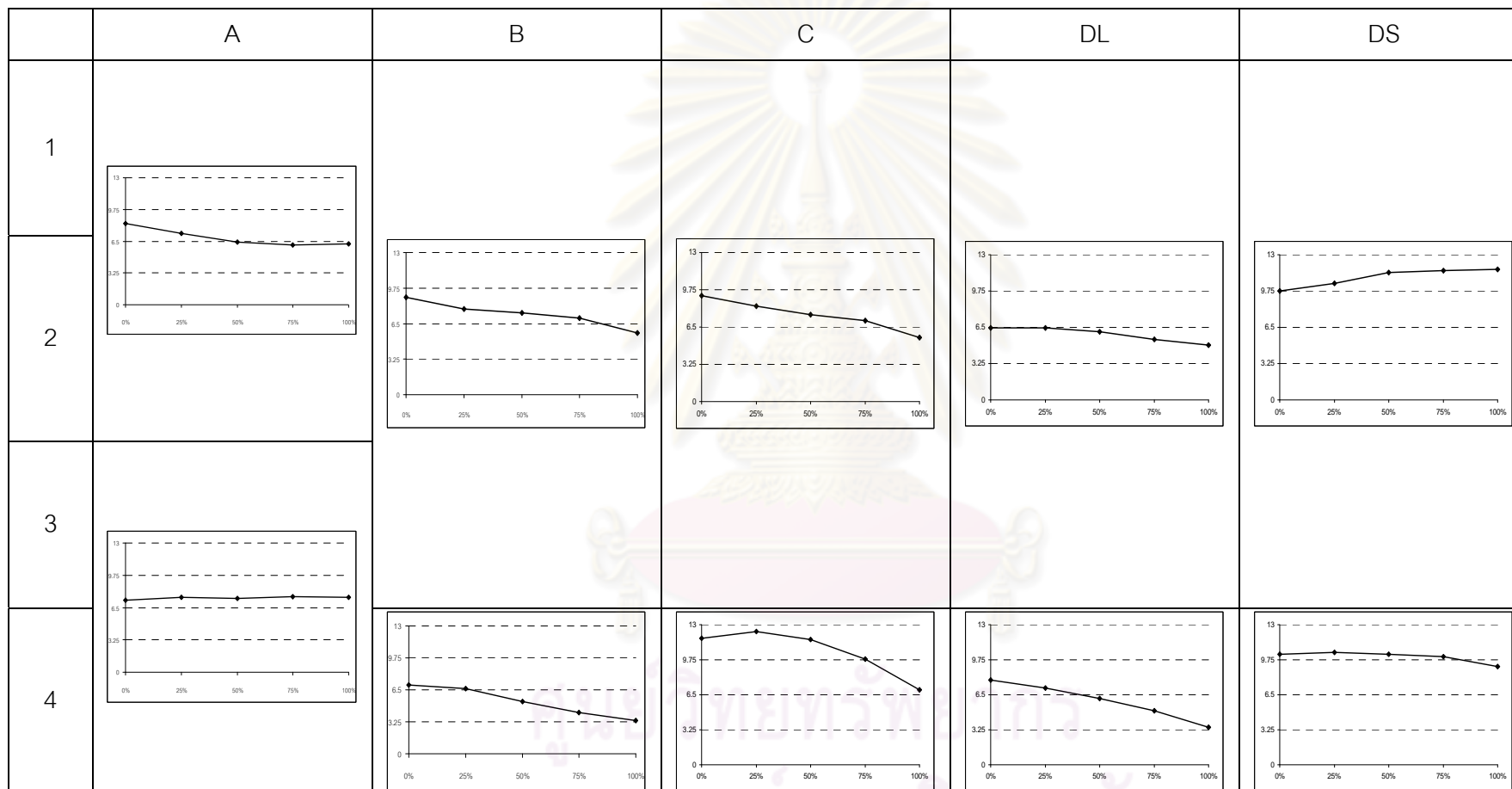
ภาพที่ ง.4 ระบบวรรณยุกต์ภาษาคำเมืองลำพูนของของผู้บอกภาษาคำเมืองลำพูนคนที่ 1 ในบริบทคำพูดต่อเนื่องกลางประโยค

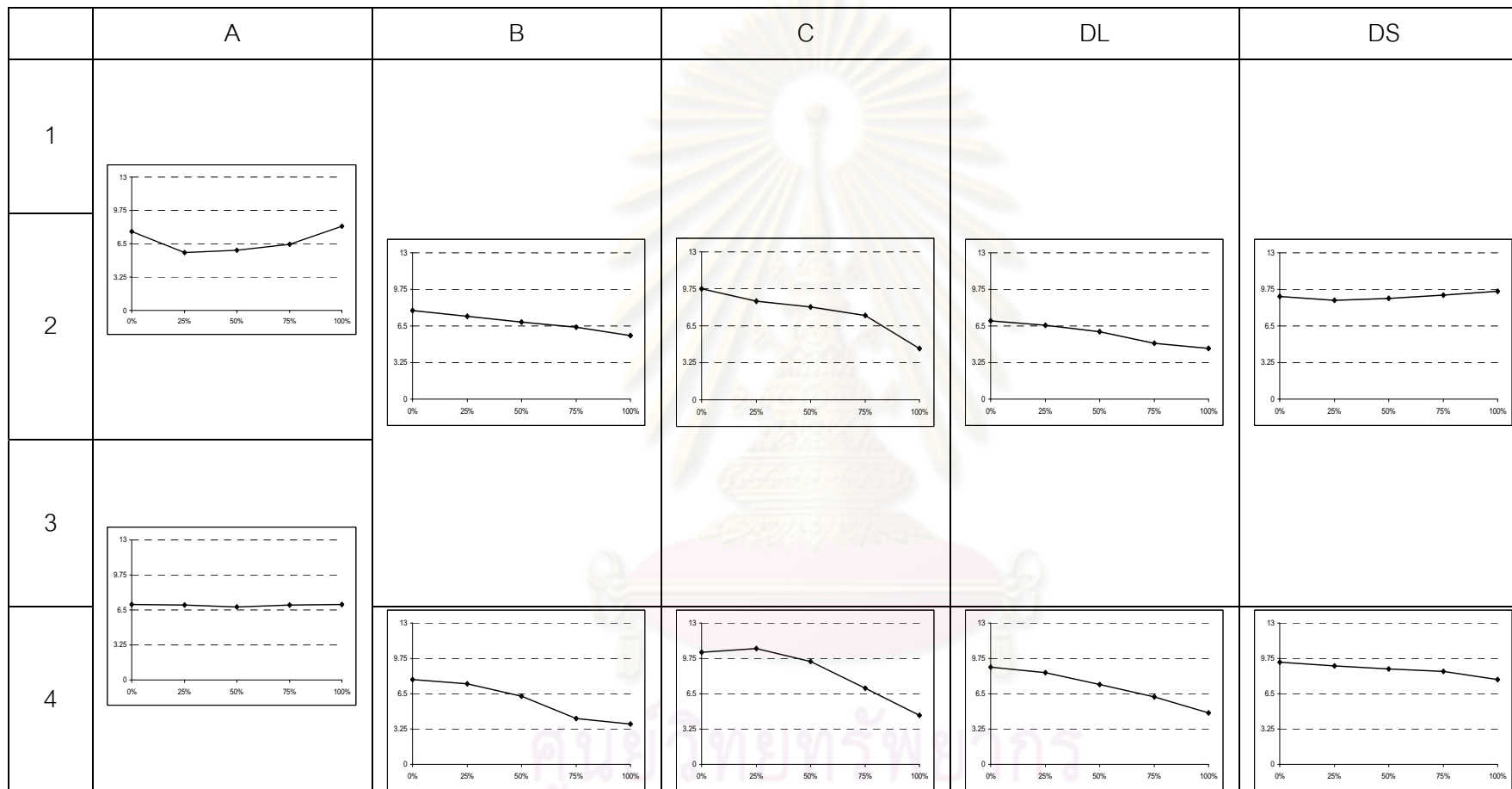
ภาพที่ ง.5 ระบบวรรณยุกต์ภาษาคำเมืองลำพูนของของผู้บอกภาษาคำเมืองลำพูนคนที่ 2 ในบริบทคำพูดต่อเนื่องกลางประโยค

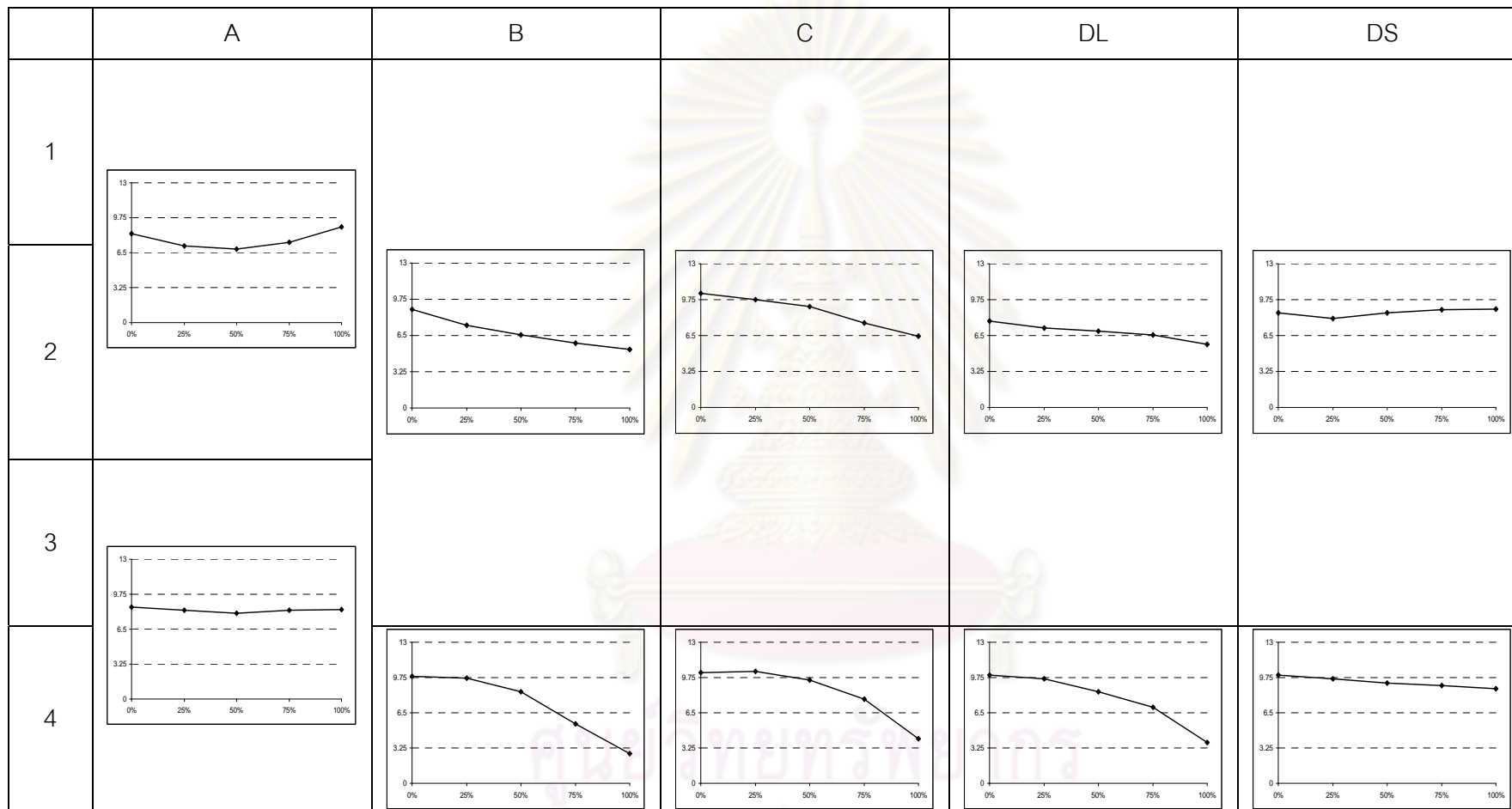
ภาพที่ ง.6 ระบบวรรณยุกต์ภาษาคำเมืองลำพูนของของผู้บอกภาษาคำเมืองลำพูนคนที่ 3 ในบริบทคำพูดต่อเนื่องกลางประโยค

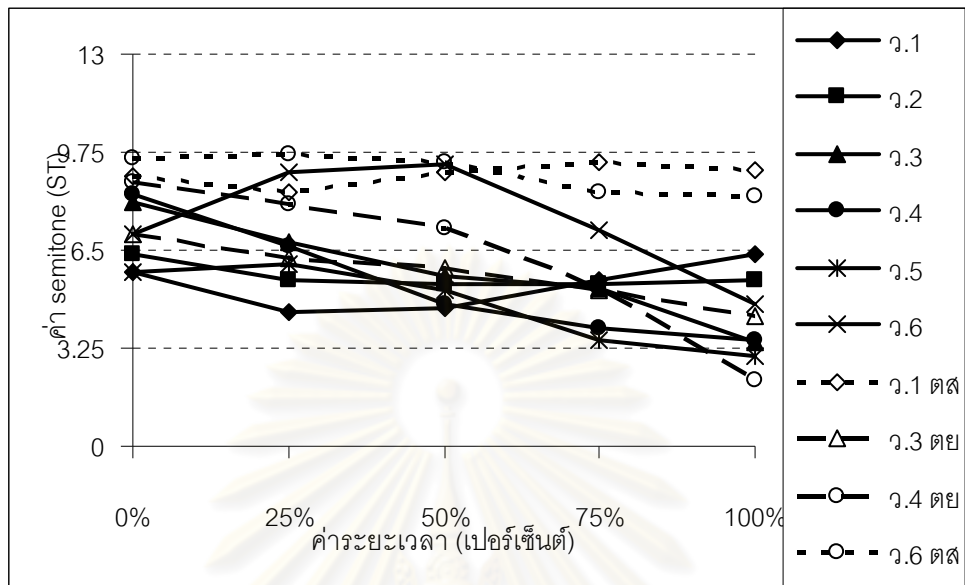
ภาพที่ ง.7 กลุ่มวรรณยุกต์แสดงสีลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาคำเมืองลำพูนที่ได้จากค่าเฉลี่ยในบริบทคำพูดต่อเนื่องกลางประโยคของผู้บอกภาษาคำเมืองลำพูนคนที่ 1

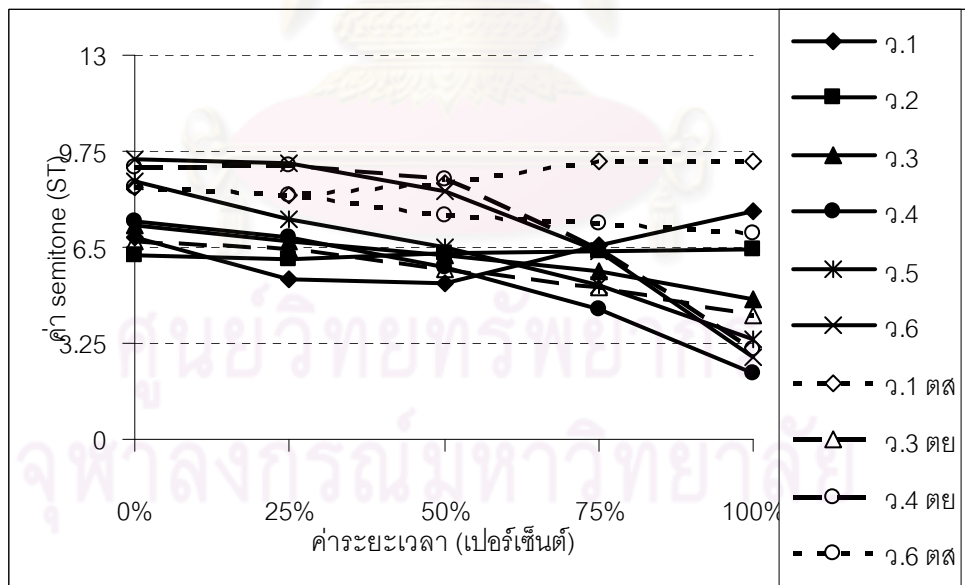
ภาพที่ ง.8 กลุ่มวรรณยุกต์แสดงสีห์ลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาคำเมืองลำพูนที่ได้จากค่าเฉลี่ยในบริบทคำพูดต่อเนื่องกลางประโยคของผู้บอกภาษาคำเมืองลำพูนคนที่ 2

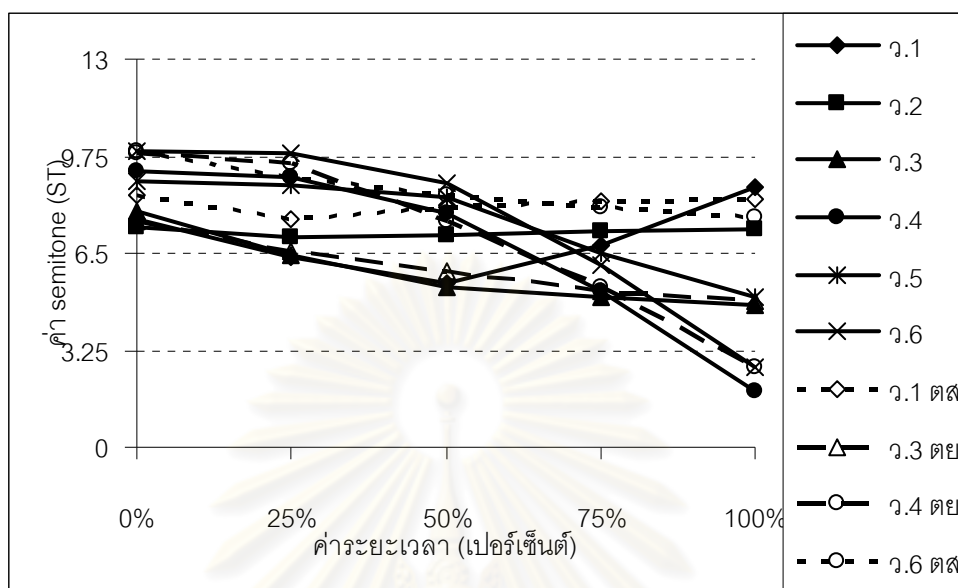
ภาพที่ ง.9 กล่องวรรณยุกต์แสดงสีลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาคำเมืองลำพูนที่ได้จากค่าเฉลี่ยในบริบทคำพูดต่อเนื่องกลางประโยคของผู้บอกภาษาคำเมืองลำพูนคนที่

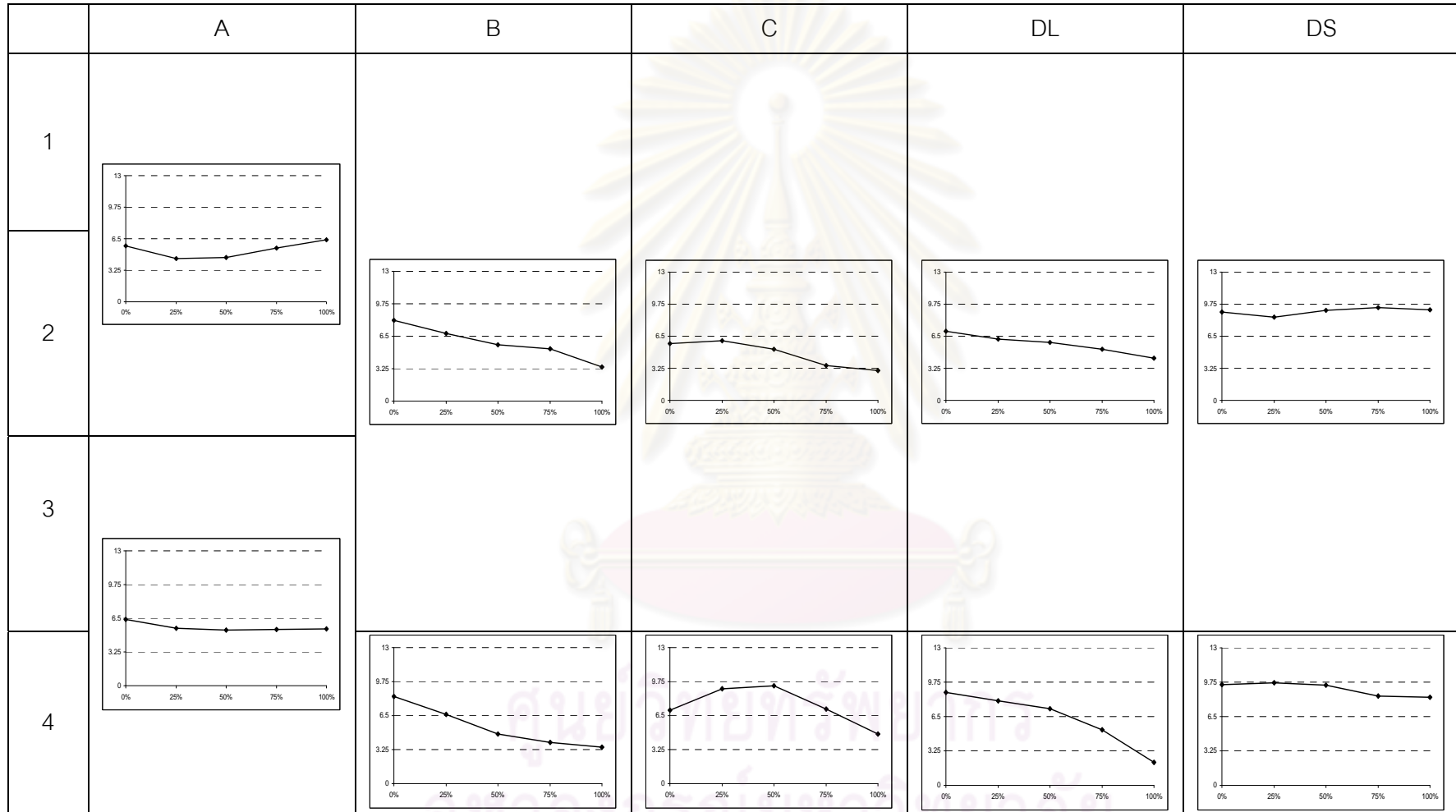
ภาพที่ ง.10 ระบบวรรณยุกต์ภาษาคำเมืองลำพูนของผู้บอกภาษาคำเมืองลำพูนคนที่ 1 ในบริบท คำพูดต่อเนื่องทำยประโยค

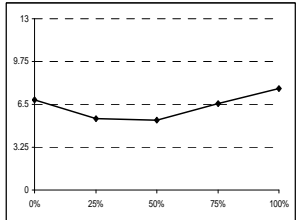
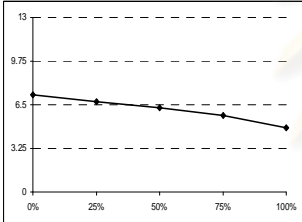
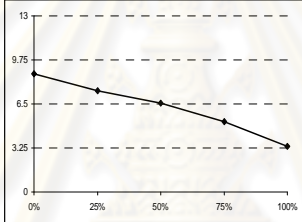
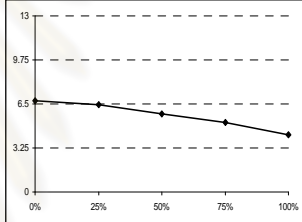
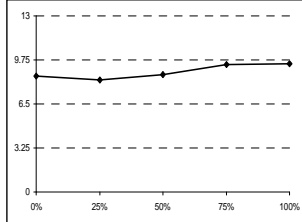
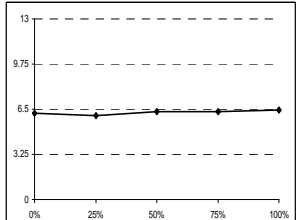
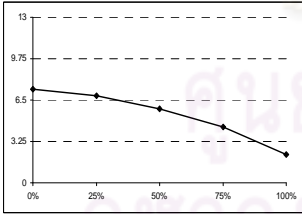
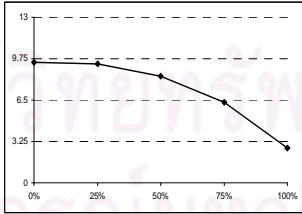
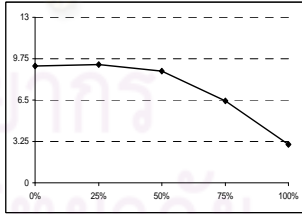
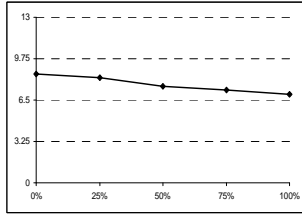
ภาพที่ ง.11 ระบบวรรณยุกต์ภาษาคำเมืองลำพูนของผู้บอกภาษาคำเมืองลำพูนคนที่ 2 ในบริบท คำพูดต่อเนื่องทำยประโยค

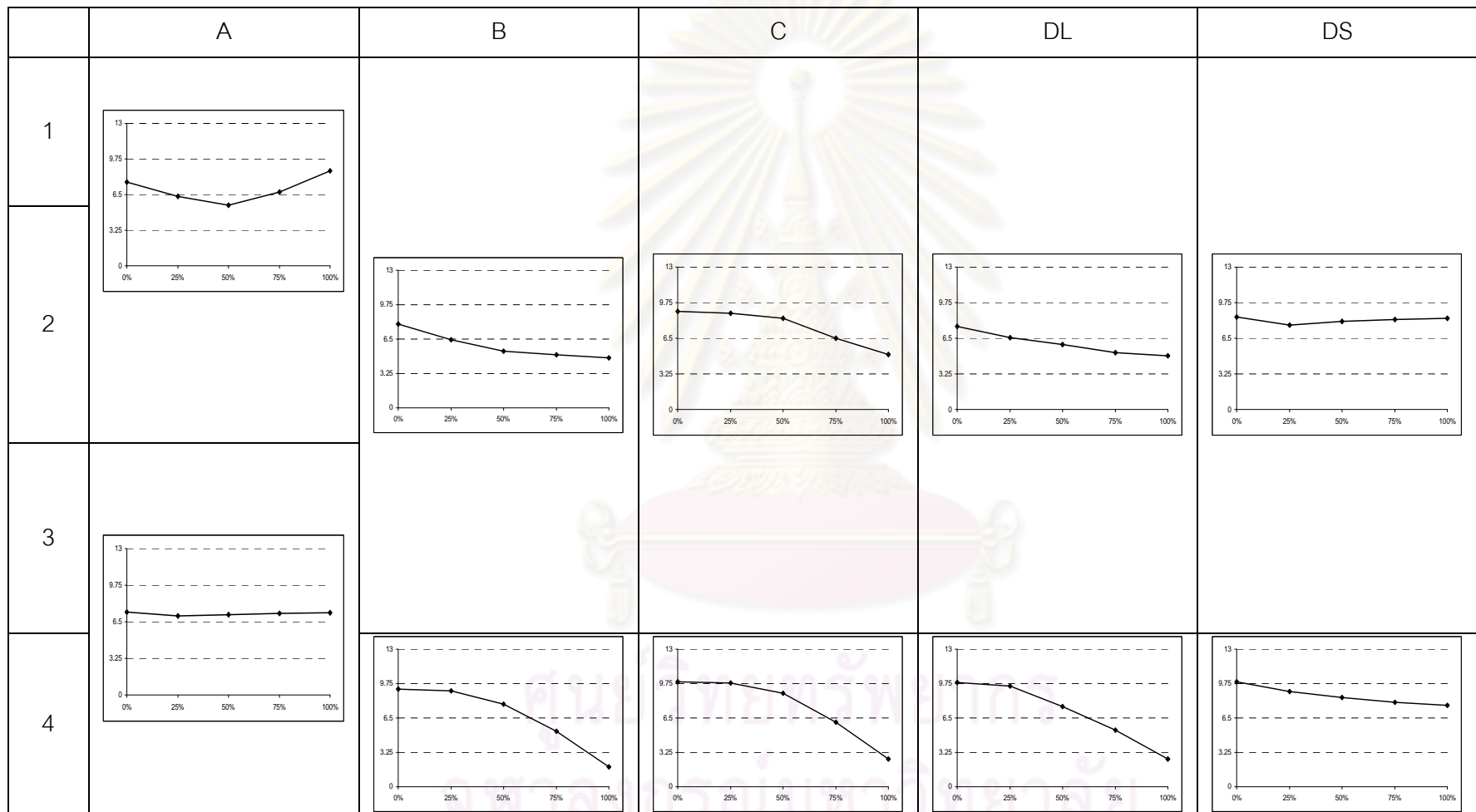
ภาพที่ ง.12 ระบบวรรณยุกต์ภาษาคำเมืองลำพูนของผู้บอกภาษาคำเมืองลำพูนคนที่ 3 ในบริบท คำพูดต่อเนื่องท้ายประโยค

ภาพที่ ง.13 กล้องวรรณยุกต์แสดงสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ภาษาคำเมืองลำพูนที่ได้จากค่าเฉลี่ยในบริบทคำพูดต่อเนื่องทำประโยชน์ของผู้บอกภาษาคำเมืองลำพูนคนที่ 1

	A	B	C	DL	DS
1					
2					
3					
4					

ภาพที่ ง.14 กล่องวรรณยุกต์แสดงสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ภาษาคำเมืองลำพูนที่ได้จากค่าเฉลี่ยในบริบทคำพูดต่อเนื่องทำประโยชน์ของผู้บอกภาษาคำเมืองลำพูนคนที่ 2

ภาพที่ ง.15 กล่องวรรณยุกต์แสดงสัทลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาคำเมืองลำพูนที่ได้จากค่าเฉลี่ยในบริบทคำพูดต่อเนื่องทำประโยชน์ของผู้บอกภาษาคำเมืองลำพูนคนที่ 3

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวดิศราพร สร้อยญาณะ เกิดเมื่อวันที่ 23 มีนาคม พ.ศ. 2526 ที่จังหวัดเชียงใหม่ สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในปีการศึกษา 2547 จากนั้นทำงานเป็นอาจารย์ประจำสัญญาจ้างที่ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ในปีการศึกษา 2550 ได้เข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต แขนงวิชาไทยคดีศึกษา สาขาวิชาศิลปศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช จนสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต ในปีการศึกษา 2551 และในปีการศึกษา 2550 ได้เข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย